

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ὡ Τιμόθεε, τὴν παρακαταθήκην φύλαξον, ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως, ἢν τινες ἐπαγγελλόμενοι περὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν (Α΄ Τιμ. ς΄ 20-21).

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ» • ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2000 • ΤΕΥΧΟΣ 12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ψηλά τή σημαία τῆς ἀντίστασης	σελ.	1
Ἀνακοινωθέν Δ.Ι.Σ. 26.5.2000	σελ.	4
Ἀνακοινωθέν Ι.Σ.Ι. 6.6.2000	σελ.	6
Ποιμαντορική ἐγκύκλιος 2695 τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος	σελ.	7
Ἀνακοινωθέν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης	σελ.	10
Ὁμιλία Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Χριστοδούλου στή λαοσύναξη τῆς Θεσσαλονίκης	σελ.	11
Ὁμιλία Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Χριστοδούλου στή λαοσύναξη τῶν Ἀθηνῶν	σελ.	22
Σήμαντρο τῆς Ρωμοσύνης	σελ.	32
Ψηφίσματα συμπαραστάσεως	σελ.	34
Ψήφισμα Ἑλλήνων Μοναχῶν	σελ.	35
Μήνυμα Ἱερᾶς Κοινότητος Ἁγίου Ὄρους	σελ.	36
Θεολογικός καὶ ἐκκλησιαστικός ὁ σύγχρονος λόγος τῆς Ἱεραρχίας	σελ.	37
Οἱ ἐπιδιώξεις τῆς παγκομοιοποίησης καὶ τῆς Νέας Ἐποχῆς	σελ.	40
Ἀναίρεση παραπληροφόρησης	σελ.	45
Τό παρασκήνιο τῆς διαγραφῆς τοῦ θρησκευάτου	σελ.	51
Δώδεκα σημεῖα γιὰ τίς σχέσεις κράτους καὶ Ἐκκλησίας	σελ.	55
Κριτική στή σύσταση καὶ τὴν λειτουργία τῆς Ἀρχῆς προστασίας προσωπικῶν δεδομένων ...	σελ.	58
Σύγχρονη τεχνολογία	σελ.	59
Εἰδήσεις καὶ σχόλια	σελ.	65

ΨΗΛΑ ΤΗ ΣΗΜΑΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ

Οπως γράψαμε στό ἄρθρο τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ προηγούμενου τεύχους 11 μία ἀπό τίς βασικές ἐπιλογές τοῦ ἄνωθεν ἐπιβαλλομένου «ἐκσυγχρονισμοῦ», τὴν ὁποία ἔχει ἀναλάβει νά ὑλοποιήσει ἡ κυβέρνηση πού προέκυψε ἀπό τίς ἐκλογές τῆς 9ης Ἀπριλίου, εἶναι ἡ ἀπόληξη τῆς Ἐκ-

κλησίας στό περιθώριο τῆς κοινωνικῆς καὶ ἐθνικῆς ζωῆς.

Πράγματι, πρὸς αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν κατεύθυνση κινήθηκαν οἱ ἐξελίξεις πού δρομολογήθηκαν - μεθοδικά ὅπως ἀπεδείχθη - μέ τὴ συνέντευξη τοῦ ἐξωκοινοβουλευτικοῦ ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης κ. Μιχ. Σταθόπουλου στήν

αφιέρωμα
ΓΑΓΓΙΟΤΗΤΕΣ

έφημερίδα «Ἔθνος» στίς 8 Μαΐου 2000.

Τά γεγονότα τά ζήσαμε καί τά ζοῦμε ὅλοι. Μιά σύντομη ἀποτίμηση τῆς καταστάσεως, ὅπως ἔχει διαμορφωθεῖ τή χρονική στιγμή πού γράφεται αὐτό τό σημείωμα εἶναι ἡ ἐξῆς:

Ἡ Ἐκκλησία καί ἰδιαίτερα ὁ Μακαριώτατος καί ἡ Ἱερά Σύνοδος, δέχεται μία **ὀλομέτωπη νεοεποχίτικου τύπου ἐπίθεση** πολύ καλά συντονισμένη μέ στόχο νά τεθεῖ ἐκτός μάχης.

Ἰδιαίτερα στό πρόσωπο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου γίνεται ὁ πιό βρώμικος πόλεμος λάσπης. Τά ξένα κέντρα ἀποφάσεων μέ τούς ἐν Ἑλλάδι «γκουλάιτερ», τό κατεστημένο τῆς παρακμῆς, τοῦ συμβιβασμοῦ καί τῆς διαπλοκῆς ἔχουν ἐπιπέσει, γιά νά κατασπαράξουν τήν Ἑλλάδα πού ἀντιστέκεται, τήν Ἑλλάδα πού ἐπιμένει. Βλέπουν καθαρά ὅτι τό μόνο σοβαρό ἐμπόδιο γιά τήν πραγματοποίηση τῶν σχεδίων τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων στήν εὐρύτερη περιοχή τῶν Βαλκανίων εἶναι ἡ Ἑλληνορθοδοξία, εἶναι ἡ Ἐκκλησία.

Οἱ περισσότεροι ἀπό τούς διεκπεραιωτές τοῦ σχεδίου αὐτοῦ τῆς συκοφαντήσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐκτελοῦν διατεταγμένη ὑπηρεσία, ἀδρῶς μάλιστα ἀμειβόμενη. Παρότι αὐτοί καί οἱ ἐντολοδότες τους κόπτονται γιά τόν διάλογο καί τή δημοκρατία, στήν πράξη καί τά δύο αὐτά τά μισοῦν θανάσιμα.

Δέν θέλουν τόν διάλογο οὔτε τά ἐπιχειρήματα. Βρίσκουν αὐτόν πού βρίζει καλύτερα καί τόν βάζουν νά γράφει κάθε μέρα στόν τύπο ἢ νά μιλά στήν τηλεόραση, ἐκτοξεύοντας ὕβρεις καί ψεύδη κατά τῆς Ἐκκλησίας.

Εἶναι εἰρωνεῖα, ἀλλά μ' αὐτόν τόν τρόπο διάλεξαν φαίνεται αὐτοί οἱ πολιτισμένοι δημοκράτες, ὑπέρμαχοι τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καί τῶν θρησκευτικῶν ἐλευθεριῶν νά ἐπισφραγίσουν τόν ἐορτασμό γιά τά 2000 χρόνια ἀπό τή γέννηση τοῦ Χριστοῦ, καταργώντας τήν ἀναγραφή Χριστιανός Ὁρθόδοξος ἀπό τίς ταυτότητες τῶν Ἑλλήνων.

Ἀπό τήν μέχρι στιγμῆς ἐξέλιξη τοῦ θέματος τῶν ταυτοτήτων ἀνεδείχθησαν θετικά στοιχεῖα.

1) Πρῶτα-πρῶτα κατέστη πλέον κοινή συνείδηση σέ Ἱεραρχία, κληρο καί λαό ὅτι τό θέμα τῆς ἀπαλείψεως τοῦ θρησκευματος ἀπό τά δελτία τῶν ἀστυνομικῶν ταυτοτήτων εἶναι

ἡ κορυφή τοῦ παγόδου. **Ἁ πραγματικός καί ἀπώτερος στόχος εἶναι ἡ ἀποσύνδεση τῶν ἱστορικῶν καί πολιτισμικῶν μεγεθῶν Ὁρθοδοξίας καί Ἑλληνισμοῦ.**

Γιά νά ἐκτιμήσει κανεῖς σωστά τό θέμα τῶν ταυτοτήτων, πρέπει νά τό δεῖ συνολικά, ἐντάσσοντάς το στήν προωθούμενη **παγκοσμιοποίηση** μέ τήν ἔννοια τῆς δυναστικῆς ὁμογενοποίησης λαῶν καί πολιτισμῶν.

Δέν εἶναι τυχαῖο ὅτι τά στοιχεῖα πού ἀπεφασίσθη νά ἀπαλειφθοῦν ἀπό τίς νέες ταυτότητες εἶναι ἀκριβῶς αὐτά πού ὀρίζουν τόν ἄνθρωπο ὡς πρόσωπο. **Τά δομικά του στοιχεῖα.** Αὐτά πού ἤδη ὁ Ἡρόδοτος ὄρισε ὡς σημαντικά τοῦ ἔθνους: τό ὄμαιο, τό ὁμόθησκον καί τό ὁμόγλωσσον.

Ἐθνικότητα, θρησκεία καί οἰκογενειακή κατάσταση δέν θά ἀναγράφονται πλέον στίς ἀστυνομικές ταυτότητες, σύμφωνα μέ τό δόγμα πού ἐξῆλθεν ἐκ τῆς περιωνύμου Ἀρχῆς τοῦ κ. Δαφέριου.

Ἡ λεγομένη Νέα Ἐποχή δέν μπορεῖ νά ἐπιτύχει τόν βασικό της στόχο τοῦ παγκοσμίου ἐλέγχου, ἐάν στίς κοινωνίες ὑπάρχουν ἐλεύθερα πρόσωπα, ἐνεργοί καί ὑπεύθυνοι πολίτες. Θά πρέπει γιά νά γίνουν ὅλα ἐλεγχόμενα - ἐδῶ ἐντάσσεται καί τό ἠλεκτρονικό φακέλωμα - **νά ἐξαφανισθεῖ τό πρόσωπο** πού κυρίως ὀρίζεται ἀπό τήν θεόδοτη ἐλευθερία του.

Ἁ στόχος ὅμως τῆς ἀριθμοποίησεως τοῦ προσώπου δέν ἐπιτυγχάνεται ἀμέσως ἀλλά σταδιακῶς διά τῆς ἀφαιρέσεως στοιχείων τῆς προσωπικότητος. Ἡ προσπάθεια εἶναι νά σπάσει ἡ συνέχεια οἰκογενειακή, κοινωνική καί ἱστορική καί ὁ ἄνθρωπος νά ξεκιναῖ κάθε φορά ἀπό τήν ἀρχή, τρόπον τινά σάν νά μήν ἔχει ἱστορική συνέχεια, σάν νά εἶναι «οὐρανοκατέδατος», χωρίς ρίζες, χωρίς ἱστορία.

2) Τό ἄλλα θετικό στοιχεῖο πού ἀνεδείχθη εἶναι ἡ **συνπαγῆς ἐνότης κλήρου καί λαοῦ καί κυρίως ἡ ἐνότης τῆς σεπτῆς Ἱεραρχίας.** Ἡ περίπτωση τῶν τριῶν ἱεραρχῶν πού διαφοροποιήθηκαν δέν ἀνατρέπει τή διαπίστωση αὐτή, ἀφοῦ ἔτσι φαίνεται καί ἡ δημοκρατικότης, μέ τήν ὁποία λειτουργεῖ τό συνοδικό σύστημα τῆς Ἐκκλησίας. Ἄλλωστε ἡ ἀπήχηση τῶν τριῶν στό λαό εἶναι μηδενική.

3) **Ἁ λαός μας καί ἰδιαίτερα ἡ νεολαία,**

είναι έτοιμος νά αγωνισθει για αξίες ζωής, για την πίστη και την παράδοσή του. Και τούτο παρά την συστηματική χειραγώγηση πού υφίσταται από τά Μ.Μ.Ε. ώστε νά περιορίσει τόν όρίζοντα τών ένδιαφερόντων του μεταξύ Χρηματιστηρίου, τηλεοράσεως και ψυγείου!

4) Οί έχθροί τής Έκκλησίας έδειξαν τό πραγματικό τους πρόσωπο. Είνα χαρακτηριστικός ό τίτλος άρθρου του «φωταδιστου» Κ. Πρετεντέρη «Η μόδα τής συναίνεσης. Τό κακό είναι ότι ή συναίνεση έγινε τής μόδας. Τό καλό είναι ότι οι μόδες περνάνε» («Τό Βήμα» Κυριακή 14.5.2000).

Η συναίνεση, λοιπόν, ό βασικός τρόπος λειτουργίας κάθε δημοκρατίας, είναι μία κακή μόδα πού θά περάσει!

Χαρακτηριστικές ήταν οι αντιδράσεις και άλλων γνωστών και μή έξαιρετέων «προοδευτικών». Έτσι, ό Άλέξανδρος Στεφανόπουλος, διευθυντής έκδοσης του συγκρητιστικού περιοδικού «God and Religion» / «Θεός και Θρησκεία» και του «Info Religions» πού μέχρι και τό 2ο τεύχος του κυκλοφορούσε ως ένθετο του «God and Religion» τιτλοφορεί τό Editorial του 3ου τεύχους «Info Religions» μέ τόν έξής τίτλο πού αναφέρεται στον Άρχιεπίσκοπο: «Βάλτε του φρένο! Όδηγεί τή χώρα σέ διχασμό! Είναι επικίνδυνος»!

Είνα χαρακτηριστικό ότι και ή έφημερίδα «Έξουσία» - ίσως ή πιό χοντροκομμένα αντιεκκλησιαστική μαζί μέ την «Έλευθεροτυπία» - κυκλοφορούσε μετά τή μεγάλη Λαοσύναξη τής Θεσσαλονίκης μέ τόν ίδιο τίτλο: «Είνα επικίνδυνος»!

Άλλα χαρακτηριστικά δείγματα ύφους και ήθους, αποκαλυπτικά του προσώπου τών έχθρων τής Έκκλησίας, είναι ότι ό ύφυπουργός κ. Φλωρίδης έφθασε νά ζητήσει στή Βουλή νά έξορισθει ό Άρχιεπίσκοπος (!), ένω ό καθηγητής Νομικής κ. Μανιτάκης προσπάθησε νά βγάλει αντισυνταγματικές τίς Λαοσυνάξεις προκειμένου νά μή χορηγηθεί ή σχετική άδεια, ένω ό ίδιος όπως και ό Δημ. Τσάτσος επέσεισαν και ποινικές ευθύνες για τόν Άρχιεπίσκοπο και όσους άλλους ύποκινούν τό λαό σέ έξέγερση κατά τής Πολιτείας(!)

Αυτά βέβαια είναι δείγματα πανικού. Τί άλλο παρά πανικό δείχνει τό νά φθάνει τό «σοβαρό» «Βήμα» νά αναφέρεται στον Άρχιεπίσκοπο αποκαλώντας τον Παρασκευαΐδη (!) τή στιγμή πού οι άλλες «μή σοβαρές» αντιεκκλησιαστικές φυλλάδες έδω και πολύν καιρό τόν αναφέρουν άπλως ως Χριστόδουλο;

Αυτά δείχνουν ότι ή Έκκλησία, μέ τή βοήθεια του Θεού θά κερδίσει, αν διατηρήσουν κυρίως ό Άρχιεπίσκοπος και ή Ίεραρχία τήν ψυχραιμία αλλά και τήν αποφασιστικότητα τους.

Ό λαός και κρίση έχει και μάτια για νά βλέπει.

Πάντως ό άγώνας θά είναι μακρύς και σκληρός. Θά πρέπει νά κρατήσουμε ψηλά τή σημαία τής πνευματικής αντίστασης στή θύελλα τής Νέας Έποχής, του έκσυγχρονιστικού μεσαίωνα πού θέλει όλα νά τά ίσοπεδώσει.

Είνα σαφές ότι έμεις άμυνόμεθα και ύπερμαχοϋμε υπέρ τών τιμωτάτων του Γένους και τής παραδόσεώς μας. Άλλοι «ήρξαντο χειρών άδίκων». Η Έκκλησία εκρυσσε και κρούει τήν πόρτα του διαλόγου και περιμένει. Σέ άλλους ανήκει τώρα ή πρωτοβουλία: στήν κυβέρνηση. Αυτή όμως φαίνεται άνυποχώρητη. Είνα αξιοσημείωτο ότι ήδη από τά τέλη Μαΐου ή κυβέρνηση έγνώριζε ότι **σέ συντριπτικό ποσοστό 85% ό λαός συντάσσεται μέ τήν Έκκλησία στό θέμα τής αναγραφής του θρησκευματος.** Αυτό ήταν τό αποτέλεσμα δημοσκοπήσεως πού ή ίδια ή κυβέρνηση παρήγγειλε. Η δημοσκόπηση αυτή δημοσιεύθηκε στο «Βήμα» τής Κυριακής 2 Ίουλίου, μέ τέτοιο τρόπο όμως πού τό βασικό αυτό αποτέλεσμα του 85% δέν αναδεικνύεται αλλά συσκοτίζεται από άλλες ερωτήσεις, αποτελέσματα και αναλύσεις. Ένώ λοιπόν ή κυβέρνηση έγνώριζε αυτό τό συντριπτικό ποσοστό, επέλεξε -παρά τό πολιτικό κόστος- τή μετωπική σύγκρουση μέ τήν Έκκλησία και παραμένει άνυποχώρητη. Αυτό σημαίνει ότι δέν έγιναν λανθασμένοι χειρισμοί, ούτε παρεσύρθη ό πρωθυπουργός από τόν ύπουργό Δικαιοσύνης. Σημαίνει ότι **έχει αναλάβει νά εκτελέσει μία άποστολή. Και προχωρεί όποιο και αν είναι τό τίμημα για τήν κυβέρνηση και για τόν τόπο.**

Ἡ Ἐκκλησία θά κάμει τό ἄτυπο δημοψήφισμα τῆς **συλλογῆς ὑπογραφῶν**, τό ὁποῖο θά εἶναι συντριπτικό γι' αὐτούς πού διάλεξαν τό «ἀποφασίζομεν καί διατάσσομεν». Ἡ Ἐκκλησία θά πρέπει ἐπίσης νά πεί στους πιστούς τί θά κάνουν μέ τίς νέες ταυτότητες, ἐάν ἡ Πολιτεία ἐμμείνει στίς θέσεις της.

Καί μήν ξεχνοῦμε ὅτι τό **μεῖζον θέμα εἶναι αὐτό τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελώματος**, τό ὁποῖο -καθώς ὅλα δείχνουν- θά εἶναι τό ἐπόμενο στάδιο τῆς ἐξελιξέως τῶν ταυτοτήτων. Μέ ἄλλα λόγια, τό αἴτημά μας ὡς Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων πολιτῶν δέν εἶναι μόνον ἡ συνέχιση τῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος (καί τῆς ἐθνικότητος καί τῆς οἰκογενειακῆς καταστάσεως) στά νέα δελτία ταυτότητος, ἀλλά καί, κυρίως, ἡ διατήρηση

τῆς θεόδοτης ἐλευθερίας μας, δηλαδή ἡ **ἄρνηση τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελώματος καί τῆς ἀριθμοποιήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου**.

Σ' αὐτό τό πλαίσιο τῆς ὁργανώσεως τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος σέ μιά μακρόπνοη προοπτική - καί αὐτό εἶναι τό πῶς σημαντικό - ἡ **Ἐκκλησία θά πρέπει νά γίνει καί πάλιν ἐθναρχοῦσα**. Σέ ἐπίπεδο πῶς πρακτικό: Θά πρέπει νά ὁργανώσει καί σέ ἐπίπεδο ἐνορίας τήν πνευματική ἀντίσταση.

Κάθε ἐνορία θά πρέπει νά γίνει ἕνα τέτοιο κέντρο πνευματικῆς ἀντίστασης μέ δόση τόν πολιτισμό, τήν παράδοση, τή γλῶσσα, τή μουσική καί τούς χορούς μας. Καί κυρίως τή μετάνοια καί τήν προσευχή.

Ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ σίγουρα δέν θά μᾶς

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26ῃ Μαΐου 2000

Συνήλθε σήμερον, 26 Μαΐου 2000 εἰς ἕκτακτον Συνεδρίαν ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπό τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, διὰ νά ἐξετάσῃ τὰς νέας ἐξελίξεις εἰς τό θέμα τῆς μή ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος εἰς τὰ Δελτία Ταυτότητος μετὰ τὰς δηλώσεις εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων (24.5.2000) τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος μέ θαθεῖαν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης της ἔναντι τῆς ἰδικῆς της ἀποστολῆς καί τοῦ Λαοῦ, τόν ὁποῖον ἐκφράζει, καί μέ ἐπίγνωσιν τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος, **ὁμοφώνως ἀνακοινώνει πρὸς τόν πιστόν Ἑλληνικόν Λαόν τὰ κάτωθι:**

1. - Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι καί θά παραμείνῃ ξένη πρὸς πᾶσαν κοσμικήν ἐξουσίαν, ὡς τοῦτο ἐπιβάλλει ἡ μακραίων παράδοσις της. Καί οὔτε θέλγεται ἀπὸ αὐτήν, οὔτε κἂν διανοεῖται νά ὑποκαταστήσῃ τὰς κρατικὰς ἐξουσίας. Κατὰ τοῦτο, οἱ ρόλοι Ἐκκλησίας, Κυβερνήσεως εἶναι ἀπολύτως διακριτοὶ ἀλλὰ καί ἀμοιβαίως σεβαστοί. Ὅμως αὐτό δέν δύναται νά σημαίνῃ καί νά ὀδηγῇ

εἰς **προκλητικὴν παραθεώρησιν** καί ἀγνόησιν τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν διαδικασίαν λήψεως κυβερνητικῶν ἀποφάσεων, αἱ ὁποῖαι τὴν ἐνδιαφέρουν ἀμέσως, οὔτε δύναται νά δικαιολογήσῃ τόν εἰς δῆρος της ἐπιχειρηθέντα **ἐμπαιγμόν**.

Πράγματι, ἐνῶ ἡ Ἐκκλησία ἐπέδειξε διαθέσιν γονίμου συνεργασίας μέ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τό θέμα τῶν ταυτοτήτων καί ἐνῶ ἔλαβεν ὑπευθύνως διαβεβαιώσεις, ὅτι δέν ἐπρόκειτο νά ληφθοῦν ἀποφάσεις, πρὶν νά γίνῃ μετὰ αὐτῶν διάλογος, αἰφνιδίως καί μέ ἄκομψον τρόπον, καί μάλιστα ἐνῶ ὁ Προκαθήμενός της εὐρίσκετο μέ ἐκκλησιαστικὴν ἀποστολήν εἰς Ρουμανίαν, **εὐρέθη πρὸς τετελεσμένων, διότι ἐπεχειρήθη νά δοθῇ μονομερῶς καί αὐταρχικῶς λύσις εἰς ἕνα ζήτημα, τό ὁποῖον ἀπασχολεῖ ἑκατομμύρια Ἑλλήνων πολιτῶν καί ταυτοχρόνως μελῶν τῆς Ἐκκλησίας.**

Ἡ Ἐκκλησία διατηρεῖ, ὡς ἐκ τούτου, τὴν πικρίαν καί τὴν ἀπορίαν καί διὰ τόν αἰφνιδιασμόν καί διὰ τόν ἐμπαιγμόν, τοὺς ὁποίους ἀναιτίως ὑπέστη. Καί διερωτᾶται, τί ἐμεσολάβησεν ἢ τί κρύπτεται πίσω ἀπὸ τὰς μεθοδεύ-

σεις αυτές, τό τόσο σημαντικόν, ὥστε νά ὀδηγήση τούς ἀρμοδίους εἰς αὐτοαναίρεσιν καί μάλιστα εἰς ὥρας κρισίμους, ὡς αἱ παροῦσαι, κατά τās ὁποίας ἀπαιτεῖται ἐθνική ὁμοψυχία καί κοινωνική συνοχή.

2. - Ἡ Ἐκκλησία σεβομένη ἀπολύτως τήν οἰοανδήποτε θρησκευτικήν πίστιν ἐκάστου τῶν Ἑλλήνων καί τήν ἀξίαν τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, ὅπως αὐτή διασώζεται καί ἐκφράζεται μέσα ἀπό τό ἀναφαίρετον δικαίωμα κάθε ἀνθρώπου **διά τόν ἐλεύθερον αὐτοπροσδιορισμόν του, ἀπό τήν ἀρχήν ἐτάχθη ὑπέρ τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος εἰς τās νέας ταυτότητας.** Τοῦτο δέν προσκρούει, οὔτε εἰς ἀνυπάρκτους ὀδηγίας, οὔτε εἰς τήν νομοθεσίαν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, οὔτε πολύ περισσότερο εἰς τόν κείμενον Ἑλληνικόν Νόμον 1988/1991, ὁ ὁποῖος μάλιστα προβλέπει τήν ὑποχρεωτικήν ἀναγραφήν τοῦ θρησκευματος. Καί εἶναι βέβαιον ὅτι τήν ἀπλήν καί λογικήν αὐτήν πρότασιν τῆς Ἐκκλησίας, συμμερίζεται ἡ συντριπτική πλειονοψηφία τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ γεγονός, τό ὁποῖον δύναται εὐκόλως νά διαπιστωθῇ **διά δημοψηφίσματος.**

3. - Ἡ Ἐκκλησία θεωρεῖ, ὅτι ἡ προαιρετική ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος εἰς τās ταυτότητας συναρτᾶται ἀμέσως μέ τήν ἑλληνορθόδοξον ἰδιοπροσωπίαν τοῦ Ἔθνους μας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ βασικόν ἱστορικόν στοιχεῖον τῆς οὐσιαστικῆς μας ἐπιβιώσεως καί ἀπαραίτητον ἔρεισμα τοῦ Λαοῦ, χωρίς δέ τοῦτο νά ἀποτελῇ μείωσιν ἔναντι οἰουδήτινος ἑτεροδόξου ἢ ἀλλοθρήσκου πολίτου, τοῦ ὁποίου τήν θρησκευτικήν ἑτερότητα ἡ Ἐκκλησία σέβεται ἀπολύτως. Καί μάλιστα, τήν ὥραν, κατά τήν ὁποίαν ἡ Χώρα ταλανίζεται ἀπό μεγάλα καί οὐσιαστικά, ἐθνικά καί κοινωνικά προβλήματα καί ὁ Λαός βιώνει καθημερινῶς σειρᾶν κρισίμων καταστάσεων, αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν ἐπώδυνες λύσεις. Αὐτήν ἀτυχῶς τήν ὥραν ἐφευρέθη καί μέ τήν συνδρομήν ἐσωγενῶν καί ἐξωγενῶν κύκλων, ἕνα θεματολόγιον ρήξεων, μέ αἰχμήν τοῦ δόρατος τό θέμα τῶν ταυτοτήτων, αἱ ὁποῖαι **στοχεύουν καί εἰς τόν θρησκευτικόν ἀποχρωματισμόν τῆς κοινωνικῆς καί ἐθνικῆς μας ζωῆς,** ἀλλά καί ἐνδεχομένως εἰς τήν παραπλάνησιν καί τόν ἀποπροσανατολισμόν τοῦ Λαοῦ μας καί εἰς τήν ταυ-

τόχρονον ἀποδυνάμωσιν τῆς Ἐκκλησίας. Αἱ ἀποφασισθεῖσαι ἐπιλογαί εἰς τό θέμα αὐτό, μέ σύνθημα τόν δῆθεν ἐκσυγχρονισμόν καί κυρίως ἡ προβολή ἐώλων νομικῶς κατασκευῶν, αἱ ὁποῖαι στοχεύουν εἰς τήν ἀποδυνάμωσιν τοῦ Συνταγματικοῦ Ὁροῦ «Ἐπικρατοῦσα Θρησκεία» (ἄρθρον 3 τοῦ Συντάγματος), δημιουργοῦν βάσεις διά συγκρούσεις καί διχασμούς. Ἀλλά ἡ Ἐκκλησία, θεματοφύλαξ τῆς κοινωνικῆς καί ἐθνικῆς εἰρήνης καί ἐνότητος, τῆς λαϊκῆς ἀλληλεγγύης, τῆς ἀντιθέσεώς της εἰς τήν βίαν καί τόν ρατσισμόν, δέν πρόκειται βεβαίως νά παρασυρθῇ ἢ νά εὐνοήσῃ τόν διχασμόν τοῦ Λαοῦ. Ἐλπίζει δέ, ὅτι καί οἱ κρατοῦντες θά πράξουν τό ἴδιο.

4. - Ὅμως ταυτοχρόνως ἡ Ἐκκλησία θεωρεῖ ἀπαραίτητον νά καταστήσῃ σαφές πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ὅτι δέν διανοεῖται νά συμβιδιασθῇ, ἔναντι οἰουδήποτε ἀνταλλάγματος καί οἰοασδήποτε ἀπειλῆς καί νά προδώσῃ τήν ἐμπιστοσύνην, μέ τήν ὁποίαν τήν τιμᾶ καί τήν περιβάλλει ὁ πιστός Ἑλληνικός Λαός. Μέ σύνεσιν ἀλλά καί ἀποφασιστικότητα θά ἀγωνισθῇ μέ κάθε νόμιμον μέσον, διά νά πείσῃ τήν κυβέρνησιν ὅτι ἐπλανήθη. **Θά ἀγωνισθῇ διά νά μεταφέρῃ, ὅπου πρέπει, τήν ἀγωνίαν, τήν ἀνησυχίαν καί τόν προβληματισμόν τοῦ Λαοῦ.** Ὁ Λαός ἀνησυχεῖ σοβαρά, ὄχι μόνον διά τήν μή ἀναγραφήν τοῦ θρησκευματος του εἰς τās ταυτότητας, ἀλλά καί διά πολλά ἄλλα συναφῆ ὡς λ.χ. τήν ἠλεκτρονικήν λωρίδα μέ ἄγνωστα εἰς τόν κάτοχον στοιχεῖα καί τό **ἠλεκτρονικόν φακέλλωμα.** Δι' ὅλα αὐτά ἡ Ἀρχή δέν ἔχει ἐπιδείξει κανένα ζῆλον πρὸς οὐσιαστικήν προστασίαν τοῦ πολίτου. Ὁ ρόλος τῆς Ἐκκλησίας δέν εἶναι διά νά ἀντιγράψῃ τά κοσμικά καμώματα, τά ἰδιοτελεῖ συμφέροντα καί νά ἱκανοποιήσῃ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι **ἐπιδουλεύονται τήν ἐθνικήν μας ταυτότητα.** Ὁ ἀγὼν θά εἶναι ἀνένδοτος, μέ δύναμιν λόγου, ἀλλά καί ξένος πρὸς κάθε μορφήν περιθωριακῆς συμπεριφορᾶς, φανατισμοῦ καί μισαλλοδοξίας, ἡ ὁποία πιθανόν νά προκληθῇ ἀπό προδοκᾶτορας, οἱ ὁποῖοι ἐπιδιώκουν νά δυσφημίσουν τήν Ὁρθόδοξίαν ἐντός καί ἐκτός τῆς Ἑλλάδος. Τοιαῦτα συμπεριφοραί, ὁποθενδήποτε καί ἄν προέρχωνται, εἶναι καταδικαστέα.

5. - Ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος κάνει ἔκ-

κλησιν διά μίαν παραδεκτὴν λύσιν ἑνός, κατὰ τρόπον περιέργον καὶ αἰφνιδιαστικόν, δημιουργηθέντος θέματος. Τὰ λάθη εἶναι ἀνθρώπινα ἀλλὰ μεταβάλλονται σέ ἐγκλήματα, ὅταν τό πείσμα, οἱ ἐγωῖσμοί καὶ ἡ ἰδιοτέλεια κυριαρχοῦν ἐπὶ τῆς λογικῆς, τῆς συνέσεως καὶ τοῦ αἰσθήματος εὐθύνης.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος λυπεῖται, διότι μία μικρά μερίς ἐξωκοινοβουλευτικῶν πολιτῶν παραπλανᾷ τόν Πρωθυπουργό τῆς Χώρας καὶ βαναύσως προκαλεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἐκκλησία προσεύχεται καὶ ἐλπίζει διὰ τὴν ἄμεσον ἀλλαγὴν πορείας, εἰς τὰς ληφθεί-

σας ἀποφάσεις.

Ἡ Ἐκκλησία θά σταθῆ ἐνώπιον τῆς κρίσεως, ὑπεύθυνη, συνετὴ, διαλλακτικὴ, ἀλλὰ ἀμετακίνητος εἰς τὰ «Πιστεύω» Τῆς καὶ τὰς Ἱεραρχίας Τῆς.

Ἡ Ὁρθοδοξία θά εὐρίσκειται εἰς μόνιμον συναγερμόν. Ἡ Ἐκκλησία ἐπαγρυπνεῖ.

6. - Δι' ὅλα αὐτὰ ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος ὁμοφώνως ἀπεφάσισε τὴν **ἔκτακτον σύγκλησιν τῆς Ἱεραρχίας Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας κατὰ τὴν 6ην προσεχοῦς μηνός Ἰουνίου ε.ἔ., πρὸς λήψιν τῶν τελικῶν καὶ ὀριστικῶν ἀποφάσεων.**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΣΥΝΟΔΟΥ

ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 6ῃ Ἰουνίου 2000

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος μέ αἰσθηματικῆς ἀπευθύνεται σήμερα πρὸς τόν εὐσεβῆ καὶ πιστό Λαό μας γιὰ νά τόν καταστήσει κοινῶν τῶν ὄσων συνέδησαν σήμερα, 6ῃ Ἰουνίου 2000, ὅτε συνεδρίασε σέ ἔκτακτη Συνεδρία ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας γιὰ νά ἀντιμετωπίσει τό πολύ σοβαρό ζήτημα τῆς ἀπαλείψεως τοῦ θρησκευματος ἀπό τίς νέες ταυτότητες.

α) Ἡ Ἱεραρχία, ἀφοῦ ἤκουσε τρεῖς Εἰσηγήσεις σχετικῆς μέ τό θέμα αὐτό, ἀπεφάσισε νά ζητήσῃ ἀπό τόν κ. Πρωθυπουργό νά δεχθεῖ τό μεσημέρι σέ ἀκρόαση τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλο μέ τρεῖς Ἀρχιερεῖς, τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες Φιλίππων, Νεαπόλεως καὶ Θάσου κ. Προκόπιο, Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθιμο καὶ Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεο, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἐπιφορτισμένοι μέ τὴν ἐπιθυμία τῆς Ἱεραρχίας νά ἀρχίσῃ διάλογος μέ τὴν Κυβέρνηση γιὰ τό θέμα τῶν ταυτοτήτων.

Ἄτυχῶς ἡ φιλειρηνικὴ αὐτὴ πρόταση τῆς Ἐκκλησίας δέν ἐξετιμήθη ὡς ἔπρεπε καὶ ἀπερρίφθη κατὰ πρωτοφανῆ τρόπον. Ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας διαμαρτύρεται ἔντονα πρὸς τόν Ἑλληνικό Λαό γιὰ τὴν περιφρονητικὴ αὐτὴ ἀντιμετώπισή τῆς ἀπό μέρους τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ.

β) Ἡ Ἐκκλησία ἀνέκαθεν ἐπίστευε καὶ ἐξακολουθεῖ νά πιστεύει εἰς τοὺς διακριτοὺς ρόλους Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας μέσα στό Κράτος. Τοῦτο βέβαια δέν τῆς στερεῖ τό δικαίωμα νά ἔχει γνώμη γιὰ θέματα πού τὴν ἐνδιαφέρουν καὶ νά τὴν προβάλλει πρὸς κάθε κατεύθυνση μέσα ἀπὸ τὴν διαδικασία τοῦ ἐλεύθερου διαλόγου μέ τοὺς ἀρμοδίους. Τοῦτο δέν σημαίνει οὔτε συνδιοίκηση τοῦ Κράτους, οὔτε ἀνάμειξη τῆς Ἐκκλησίας σέ κοσμικά ἔργα. Τό τί ἀνήκει ἢ ὄχι στὰ ἐνδιαφέροντα τῆς Ἐκκλησίας προκύπτει ἀπὸ τὴν Παράδοση τοῦ Γένους πού ἐσμύλευσε διὰ τῶν αἰῶνων ἀκατάλυτους πνευματικούς δεσμούς Ἐκκλησίας καὶ Λαοῦ.

γ) Ἡ ἀδιάλλακτη τακτικὴ τῆς Κυβερνήσεως στό θέμα τῶν ταυτοτήτων ἐπιστηρίζεται ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Ἐκκλησίας, ὅτι ἡ μὴ ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος στὶς ταυτότητες ἀποτελεῖ τό πρῶτο σειρᾶς ἄλλων μέτρων, πού ἀποβλέπουν πρακτικὰ στὴν ἀπόθνηση τῆς θρησκείας στό περιθώριο τῆς δημόσιας, τῆς κοινωνικῆς καὶ τῆς ἐθνικῆς ζωῆς, μέ ὅ,τι αὐτό συνεπάγεται γιὰ τό Λαό μας.

Ἡ τάση αὐτὴ εὐρίσκει ἀντίθετο τόν πιστό Λαό μας, πού δέν εἶναι διατεθειμένος νά ἀποκοπῇ βίαια ἀπὸ τό ζωηφόρο μαστό τῆς Μητέρας Ὁρθοδοξίας, πού ἐξακολουθεῖ νά τόν τρέφει πνευματικά. Ἐάν παρ' ἐλπίδα

τοῦτο συμβεῖ, εἶναι βέβαιο ὅτι ὁ Λαός θά στε-
ρηθεῖ ἑνός οὐσιώδους στοιχείου τῆς πνευμα-
τικῆς του ταυτότητος. Ὅσον δέ ἀφορᾷ στούς
Ἑλληνες Πολίτες ἄλλου θρησκείματος, πού
ἀποτελοῦν μειονότητα, σέ τίποτε δέν βλάπτο-
νται ἀπό τήν δημοκρατική ἀρχή τῆς
ἀναγραφῆς προαιρετικά τοῦ θρησκείματος.
Ἄλιμονο ἄν ὅποιος ἤθελε νά κάνει διακρίσεις
σέ δάρος τους, ἐπαιρνε τήν πρός τοῦτο
ἀφορμή ἀπό τήν ταυτότητα. Στήν Ἑλλάδα
δέν πέρασε ποτέ ὁ ρατσισμός, ἡ μισαλλοδοξία
καί ἡ ξενοφοβία. Ἐμεῖς δέ οἱ Ὁρθόδοξοι
ὑπήρξαμε πάντοτε προστάτες τῶν μικρῶν καί
ἀδυνάτων.

δ) Ἡ Ἱεραρχία πιστεύει ὅτι καί αὐτές τίς
κρίσιμες ὥρες πού ὀρθώνονται ἀπειλητικά
μεγάλα προβλήματα γιά τό Λαό μας, ἀκαίρως
καί τελείως ἀψυχολόγητα ἐδημιουργήθη ἕνα
τέτοιο σοβαρό ζήτημα πού ἀπειλεῖ νά διχάσει
τόν Λαό καί νά θίξει τόν ἰστό τῆς κοινωνικῆς
συννοχῆς. Ἡ Ἐκκλησία δέν διανοεῖται νά
μιμηθεῖ ἐκείνους πού ὀδηγοῦν τόν Λαό μας σ'
αὐτήν τήν κατεύθυνση γι' αὐτό καί ἐμμένει
στήν υἰοθέτηση εἰρηρικῶν μέτρων νηφάλιας
ἀντίστασης πρός τίς ἀυθαίρετες λύσεις πού
ἐπιβάλλονται στή ράχη τοῦ Λαοῦ μας. Ὅμως
ταυτόχρονα ἐπιθυμεῖ νά διακηρύξει ὅτι κατα-
φεύγει πρός τό Λαό πού πιστεύει καί τόν
καλεῖ **σέ διαμαρτυρία κατά τῆς διαγραφῆς
τοῦ θρησκείματος ἀπό τίς ταυτότητες καί**

**κατά τῆς μετατροπῆς τῆς Ἑλλάδος σέ ἄθρη-
σκη χώρα.** Τή μορφή αὐτῆς τῆς διαμαρτυρίας
ἔχουν κατά καιρῶν υἰοθετήσῃ καί ἄλλοι
Εὐρωπαϊκοί λαοί, πού ἤθελαν νά μεταπει-
σουν τίς Κυβερνήσεις τους ἀπό τῆς λήψεως
συγκεκριμένων μέτρων πού ἐστρέφονταν
κατά τοῦ Λαοῦ καί τῆς Πίστεώς του.
Σύμφωνα μέ ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
τῆς Ἱεραρχίας **διοργανώνονται δύο ἐπί τοῦ
παρόντος παλλαϊκές συγκεντρώσεις στή
Θεσσαλονίκη (14.6.2000) καί στήν Ἀθήνα
(21.6.2000) καί καλεῖται σύσσωμος ὁ Λαός τῆς
Ἐκκλησίας νά εἶναι παρῶν εἰρηρικά, ἤσυχά
καί ἀποφασιστικά στίς διαμαρτυρίες αὐτές.**

ε) Τέλος ἡ Ἱεραρχία ἐξακολουθεῖ καί μετά
τήν ἀχαρκτηρήσῃ ἐναντί της συμπεριφορά
τῆς ἐξουσίας νά ἐλπίζει, ὅτι ὁ εὐγενῆς καί
εὐλογημένος Ὁρθόδοξος Λαός θά ἐπιτύχει
τελικά ἐκεῖνο πού ἡ ἴδια ἐπεχείρησε, δηλαδή
νά πείσει τόν κ. Πρωθυπουργό νά στέρξει
στόν διάλογο, γεγονός πού χαρακτηρίζει
κάθε δημοκρατική καί εὐνομούμενη
Πολιτεία. Δέν πρέπει ἄλλωστε ἡ ἀδιάλλακτη
αὐτή στάση νά μεταβάλλει τοῦς πιστοῦς Ὁρ-
θοδόξους Ἑλληνες σέ ἀντιρρησίες συνειδή-
σεως.

Ἐπάρχουν πάντοτε περιθώρια συνεννοή-
σεως μέ γνώμονα τό καλῶς ἐννοούμενο συμ-
φέρον τοῦ πιστοῦ Λαοῦ καί τήν εὐτυχία τῶν
Ἑλλήνων.

**ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 2695
ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΛΑΟ**

Ἐν Ἀθήναις τῇ 7ῃ Ἰουνίου 2000

Εὐλογημένε τοῦ Κυρίου Λαέ,

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
ἐπικοινωνεῖ μαζί σας, τοῦς Κληρικούς καί
λαϊκοῦς, δηλαδή τόν Λαό τοῦ Θεοῦ, πού
εἴσθε βαπτισμένοι στό Ὄνομα τοῦ Τριαδικοῦ
Θεοῦ καί ἔχετε τήν δωρεά τοῦ Ἁγίου
Πνεύματος καί βεβαίως ἐκδηλώνετε αὐτήν
τήν πίστη σας μέ διαφόρους τρόπους, γιά νά
σᾶς ἐνημερώσῃ ἐπισήμως γιά ἕνα σπουδαῖο
θέμα πού ἀπασχολεῖ αὐτές τίς ἡμέρες τόν
ἐντυπο καί ἠλεκτρονικό τύπο. Πρόκειται γιά
τό θέμα τοῦ τύπου τῶν νέων ταυτοτήτων καί

ἰδιαιτέρως γιά τό πρόβλημα τῆς ἀναγραφῆς
ἢ ἀπαλείψεως τοῦ θρησκείματος ἀπό αὐτές.

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
μέ **αἶσθημα εὐθύνης** ἀπέναντι στό λαό τοῦ
Θεοῦ, μέ σεβασμό στίς διαχρονικές παραδό-
σεις αὐτοῦ τοῦ τόπου καί μέ **πίστη ἀκλόνητη**
στόν Θεό αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη νά σᾶς
ἐνημερώσῃ ὑπεύθυνα καί εἰλικρινά γιά τό
θέμα πού ἀνέκυψε.

1. Τίς τελευταῖες δεκαετίες ἔγινε πολὺς λό-
γος γιά τήν ἔνδειξη τοῦ θρησκείματος στίς
ταυτότητες. Ψηφίσθηκαν σχετικοί νόμοι, ἐκ-

δόθηκαν ύπουργικές αποφάσεις, αλλά δέν γινόταν αυτή ή αλλαγή στό θρήσκευμα, γιατί αντιδρούσε ό Λαός του Θεού, καθώς επίσης και πολλοί "Έλληνες Όρθόδοξοι Βουλευτές στό Έλληνικό Κοινοβούλιο άντελήφθησαν τήν σοβαρότητα του θέματος και δέν υίοθετούσαν αλλαγές στην ύπάρχουσα κατάσταση. Η Ίερά Σύνοδος αντιμετώπισε τά θέματα μέ ύπευθυνότητα, νηφαλιότητα, ψυχραιμία, αλλά και γνώση του άντικειμένου και των προεκτάσεων του. Συνέστησε **Εϊδική Ύπιτροπή**, ή όποία μελέτησε όλες τις παραμέτρους του, απέστειλε σχετικά έγγραφα στους άρμοδίους Ύπουργούς, απέφυγε νά ανακινήσει τό θέμα αυτό κατά τήν προεκλογική περίοδο, πού θά είχε ασφαλώς επιπτώσεις στά πολιτικά πράγματα, είχε συναντήσεις μέ διάφορους φορείς της Πολιτείας και άνέμενε νά αντιμετωπισθή ειρηνικώς τό ζήτημα αυτό.

Άλλά και ή Πολιτεία έδειχνε προσοχή και ύπευθυνότητα, παρά τις διάφορες φωνές πού ακούγονταν και τις διαδόσεις πού έβλεπαν τό φως της δημοσιότητας. **Η Πολιτεία έδωσε επίσημες γραπτές και προφορικές διαβεβαιώσεις ότι θά αντιμετωπισθή τό θέμα συναινετικώς.** Για παράδειγμα αναφέρουμε τήν απάντηση της Ύπουργού Ύσωτερικών κ. Βασιλικής Παπανδρέου πού δόθηκε μέ άφορμή τό σχετικό έγγραφο της Ίερας Συνόδου, ή όποία διαβεβαίωσε: «Πάντως τό Ύπουργείο θά λάβει ύπ' όψη του τις άπόψεις σας, όταν θά άρχισει ή διαδικασία έκδοσης των νέων ταυτοτήτων, ή όποία έχει σταματήσει λόγω ματαίωσης του διαγωνισμού» (11.5.1999).

Παρά ταυτα, έντελώς ξαφνικά, λίγες ήμέρες μετά τις βουλευτικές εκλογές και τον σχηματισμό της νέας Κυβερνήσεως, έτέθη επί τάπητος ή διαγραφή του θρησκευματος από τις ταυτότητες, μαζί μέ άλλα κρίσιμα θέματα πού προσβάλλουν τήν συνείδηση και τό φιλότιμο του όρθόδοξου έλληνικού λαού και τήν μακραιώνη ζωντανή παράδοσή μας. Στην συνέχεια διακόπηκε ό διάυλος επικοινωνίας της Πολιτείας μέ τήν Έκκλησία, άκόμη και όταν ή Ίεραρχία της Έκκλησίας, μέ νηφαλιότητα και ψυχραιμία θέλησε νά επισκεφθή τον κ. Πρωθυπουργό για νά συζητήσει μαζί του τά θέματα αυτά. Όμως ή προσβλητική, όχι

άπλως για τον Άρχιεπίσκοπο αλλά για όλόκληρη τήν Ίεραρχία της Έκκλησίας, **άπάντηση του Πρωθυπουργού** της χώρας και ή ουσιαστική άρνησή του νά δεχθή αντιπροσωπεία της Ίεραρχίας όξυνε άκόμη περισσότερο τήν ήλεκτρισμένη κατάσταση, ή όποία ασφαλώς δέν προήλθε από τήν πλευρά της Έκκλησίας.

2. Η Ίερά Σύνοδος παρακολουθεί πάντοτε μέ άνύστακτο ενδιαφέρον όλα όσα έχουν σχέση μέ τά δογματικά ζητήματα και τις αλλοιώσεις της παραδόσεώς μας, μάλιστα τήν σημερινή εποχή πού τείνει νά επικρατήσει ή λεγομένη **παγκοσμιοποίηση**, μέ τήν όποία, εκτός των θετικών στοιχείων, επιχειρείται ή παραθεώρηση και άφομοίωση διαφόρων πολιτιστικών παραδόσεων, καθώς επίσης ή Έκκλησία άσχολείται, ως πνευματική μητέρα, μέ τά διάφορα προβλήματα πού απασχολούν τον λαό. "Άλλωστε, **τό δόγμα έχει σχέση μέ τό ήθος, και ή εκκλησιαστική παράδοση συνδέεται μέ τις παραδόσεις του Γένους μας.**

Άσφαλώς, μεταξύ των θεμάτων μέ τά όποία άσχολείται ή Ίερά Σύνοδος είναι και ή σχεδιαζόμενη έκδοση των ταυτοτήτων. Βεβαίως, ή έκδοση των νέων ταυτοτήτων είναι θέμα της Πολιτείας. Άλλά όμως και ή Έκκλησία έχει βασικό λόγο για τό θέμα, άφ' ενός μέν γιατί εκφράζει τις άνησυχίες πολλών μελών της, άφ' έτέρου δέ γιατί σε τέτοια βασικά ζητήματα πρέπει ή Πολιτεία νά διαλέγεται μέ όλους τους φορείς, περισσότερο δέ μέ τήν Ίερά Σύνοδο, πού εκφράζει τήν πλειοψηφία του Έλληνικού Λαού.

Τό θέμα των ταυτοτήτων είναι ένα **βασικό και σπουδαίο θέμα**, δέν είναι μιά παρονυχίδα, διότι συνδέεται μέ τήν προσωπικότητα των κατόχων τους και γενικά μέ τις παραδόσεις του τόπου μας. Είναι δέ γνωστόν ότι ή πραγματική ταυτότητα του Γένους μας δόθηκε από τά πρώτα μετά τήν άπελευθέρωση Συντάγματα στην Τροιζήνα και στό Ναύπλιο: «**Έλληνες είναι όσοι αυτόχθονες της Έλληνικής Ύπικρατείας πιστεύουσιν εις Χριστόν.**» Η πίστη στον Χριστό είναι σημαντικό στοιχείο της παραδόσεώς μας. Γι' αυτό και ή Ίερά Σύνοδος επανειλημμένως στό παρελθόν άσχολήθηκε μέ διάφορες πτυχές του ζητήματος αυτού και μέ αποφάσεις και έγκυκλίους της

πρός τό ποιμνιό της ἔχει καθορίσει σαφῶς τήν στάση της, σχετικά μέ τά στοιχεῖα τά ὁποῖα ἀναγράφονται σέ αὐτές, μέ τήν ἔνδειξη τοῦ θρησκευάματος καί τόν τρόπο ἐκτυπώσεώς τους.

Μάλιστα, τελευταῖα ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐπέλεξε νά προτείνῃ τήν προαιρετική ἀναγραφή τοῦ θρησκευάματος ἐκφράζοντας ἔτσι τήν πίστη τοῦ λαοῦ πού διατυπώθηκε μέ ψηφίσματα, διαμαρτυρίες, ὑπογραφές καί διασώζοντας τήν ἔκφραση τῆς ἐλευθερίας, γιατί εἶναι γνωστόν ὅτι τό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας δέν ἔχει μόνο τήν ἀρνητική πλευρά, ἀλλά καί τήν θετική του πλευρά. Καί εἶναι γνωστόν ὅτι **καμμία κοινοτική ὁδηγία δέν συνιστᾷ τήν ἀπάλειψη τοῦ θρησκευάματος** ἀπό τίς ταυτότητες, ἀντίθετα μάλιστα οἱ διάφορες Συνθῆκες καί ἡ ἀπάντηση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου σέ σχετικό ὑποβληθέν ἐρώτημα, ἀφ' ἑνός μὲν ὑποστηρίζουν τήν ἰδιαίτερη πολιτιστική παράδοση κάθε Κράτους, ἀφ' ἑτέρου δέ διαβεβαιώνουν ὅτι ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκευάματος καί ἡ ἀναγραφή τῶν στοιχείων στίς ταυτότητες εἶναι ἔργο τῆς κάθε Πολιτείας καί ὅτι καί αὐτή ἡ ὑποχρεωτική ἀναγραφή τοῦ θρησκευάματος στίς ταυτότητες δέν παραδιάζει καμμιά Εὐρωπαϊκή ἢ διεθνή σύμβαση.

Ἄλλά καί στόν χῶρο μας ἀκόμη **ισχύει ὁ νόμος 1988/1991 πού προϋποθέτει τήν ὑποχρέωση ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευάματος** καί κάθε προσπάθεια ἀλλαγῆς πρέπει νά γίνῃ μέ ἀπόφάση τοῦ Ἑλληνικοῦ Κοινοβουλίου πού εἶναι τό μόνο ἀρμόδιο.

3. Τό πρόβλημα, ὅμως, τοῦ θρησκευάματος συνδέεται στενά καί μέ τήν ὑπαρξη τοῦ Ἑνιαίου Κωδικοῦ Ἀριθμοῦ Μητρώου, τόν «ἀποκαλυπτικό» ἀριθμό 666, τήν μαγνητική ταινία, καθῶς καί τίς ἠλεκτρονικές ταυτότητες. Στίς περιπτώσεις αὐτές, κυρίως στίς λεγόμενες ἠλεκτρονικές ταυτότητες, ὑπάρχουν διάφορες μνημες καί διάφορες ζῶνες, ὅπως εἶναι ἡ λεγομένη «κρυμμένη ζώνη», μέσα στήν ὁποία διατηροῦνται στοιχεῖα τά ὁποῖα δέν εἶναι προσβάσιμα στόν κατοχό τους. Καί συνδέεται τό θρησκεύμα μέ τίς ἠλεκτρονικές ταυτότητες, γιατί, ἐνῶ διαγράφεται γιά λόγους δῆθεν θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἀπό αὐτές, ἐν τούτοις εἶναι δυνατόν μαζί μέ ἄλλα

εὐαίσθητα προσωπικά δεδομένα νά περιέχονται μέσα στίς μνημες τῶν ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων. **Πρόκειται γιά ἕνα ἠλεκτρονικό φακέλωμα τῶν ἀνθρώπων, γιά μιά ἀρίθμηση τοῦ προσώπου, γιά μιά πνευματική ὑποτέλεια, πού διευκολύνει σαφῶς τά σχέδια τῶν ἡγετῶν πού θέλουν νά κυβερνήσουν δικτατορικά τόν κόσμο.**

Αἰσθανόμαστε βαθεῖα λύπη, γιατί τίς τελευταῖες ἡμέρες ἔγινε μιά παραπλάνηση καί παραπληροφόρηση τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ἀφοῦ τό κέντρο τοῦ ἐνδιαφέροντος ἐστιάσθηκε μόνο στήν ἔνδειξη τοῦ θρησκευάματος καί παραθεωρήθηκε τό θέμα τῆς καταστρατηγήσεως τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας, μέ τήν σταδιακή πορεία πρὸς τήν ἠλεκτρονική ταυτότητα. Ἄλλά ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι θεόσδοτο χάρισμα, ἴδιον γνώρισμα τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀνθρώπου πού τήν σέβεται καί Αὐτός ὁ ἴδιος ὁ Θεός. Μόνον ἀλαζονικοί ἄνθρωποι καταργοῦν τά ἀναφαίρετα δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου γιά τήν ἐλευθερία.

Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ὁ ἀγώνας πού κάνει ἡ Ἱερά Σύνοδος δέν εἶναι γιά τυπικά πράγματα, ἀλλά γιά τά μεγάλα καί ἀναφαίρετα ἀγαθά, εἶναι **γιά τήν διατήρηση τῆς μακραίωνης διαχρονικῆς παράδοσης τοῦ Γένους μας, πού εἶναι ζωντανή καί ζωοποιός.** Σεῖς γνωρίζετε περισσότερο ἀπό κάθε ἄλλον ὅτι ἡ παράδοση δέν εἶναι ἕνα μουσεῖο, ἀλλά ἡ ζωή πού σᾶς ἐνδυναμώνει, σᾶς ἐνισχύει, σᾶς ἐμπνέει καί σᾶς καθοδηγεῖ στήν καθημερινή σας ζωή. Αὐτό δέν τό γνωρίζουν ὅσοι παραμένουν στά σαλόνια καί ἀσχολοῦνται μέ ἰδεολογίες καί δοξασίες πού εἶναι ξεπερασμένες, ἀκόμη καί σέ αὐτήν τήν Εὐρώπη.

Μερικοί πού δέν ἔχουν ζυμωθῆ μέ τήν παράδοση τοῦ λαοῦ, εἰρωνεύονται αὐτούς πού θέλουν νά ζήσουν μέ τίς παραδόσεις τῶν προγόνων τους, λέγοντας ὅτι δέν συνδέεται ἡ ἐμμονή στήν παράδοση μέ τόν ἐκσυγχρονισμό, ἀλλά ἀγνοοῦν ὅτι **ὁ ἐκσυγχρονισμός εἶναι τό νά ξεφύγῃ κανεῖς ἀπό τά στενά, ἀδυσώπητα, ξεπερασμένα καί στεγανά πλαίσια τοῦ Διαφωτισμοῦ,** παρὰ τά μερικά θετικά στοιχεῖα πού εἶχε. Σήμερα ὁ δυτικός κόσμος ἐλευθερώθηκε ἀπό τίς ἰδέες τοῦ Διαφωτισμοῦ, καί

μάλιστα υπάρχει μεγάλη στροφή προς τον πλοῦτο και την ὁμορφιά της Ἑλληνορθοδόξου Παραδόσεως.

Σᾶς παρακαλοῦμε νά μείνετε πιστοί στήν μεταμορφωτική δύναμη τῆς ζωῆς, πού κυριαρχεῖ ζωηφόρα στόν ἐκκλησιαστικό χῶρο, καί σᾶς καλοῦμε νά συμμετάσχετε στίς εἰρηνικές διαμαρτυρίες πού ἐτοιμάζει ἡ Ἐκκλησία, στίς 14 Ἰουνίου στήν Θεσσαλονίκη καί στίς

21 Ἰουνίου στήν Ἀθήνα, ὥστε νά διαδηλώσουμε τήν πίστη μας στήν παράδοση τῶν Πατέρων μας, πού εἶναι ἡ ἐλπίδα καί ἡ ἀναγεννητική δύναμη τοῦ συγχρόνου κόσμου. Συγχρόνως σᾶς προσκαλοῦμε σέ προσευχή καί πνευματική ἐγρήγορηση.

Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καί Πατρός καί ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶη μετά πάντων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ἐν Ἡρακλείῳ τῇ 18ῃ Μαΐου 2000

1. Ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, συνήλθε σήμερον, 18ην Μαΐου 2000, εἰς ἕκτακτον Σύσκεψιν ἐν Ἡρακλείῳ, διά τό θέμα τῶν νέων ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων καί μάλιστα τῆς ἀναγραφῆς ἢ μή τοῦ θρησκευάματος εἰς αὐτάς.

2. Τό θέμα τοῦτο καί ὅσα ἄλλα συζητοῦνται καί κυοφοροῦνται ἐντός τοῦ πνεύματος τῆς Παγκοσμιοποιήσεως, τῆς Νέας Ἐποχῆς, τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων καί τοῦ Ἀντιχριστοῦ, εἶναι ἐξαιρετικῶς σοβαρόν, διότι ἀπτεται τῆς περαιτέρω πορείας τοῦ λαοῦ μας καί τῆς ὑποστάσεως τοῦ Ἔθνους μας.

3. Διά τόν λόγον αὐτόν ὡς ὑπεύθυνοι Ποιμένες τοῦ Ἑλληνορθοδόξου Πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, Ἐπαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, διακηρύσσομεν ὅτι ἐμμένοντες εἰς παλαιότερας Συνοδικάς Ἀποφάσεις μας περί **ὑποχρεωτικῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευάματος** εἰς τās ταυτότητας, δέν θεωροῦμεν ὅτι συντρέχουν λόγοι

ἀλλαγῆς τοῦ μέχρι σήμερον ἰσχύοντος νομίμου τούτου καθεστώτος.

4. Τήν θέσιν μας αὐτήν, ὑπαγορεύει ὁ Προφητικός λόγος τῆς Ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος δέν συντάσσεται πρὸς τά σχήματα καί τās σκοπιμότητας τῶν καιρῶν μας.

5. Καλοῦμεν, λοιπόν, πατρικῶς τόν Ἱερόν Κλῆρον καί τόν φιλόχριστον καί εὐγενῆ Κρητικόν Λαόν νά ἐπαγρυπνοῦν καί νά μή παγιδεύωνται ἀπό ὑπόπτους μεθοδεύσεις, δήθεν προοδευτικές, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡς σκοπόν τήν διάβρωσιν καί ἀλλοτριώσιν του.

6. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Μεγαλονήσου, ἡ ὁποία μετά τῶν ἀπανταχοῦ Κρητῶν συνεορτάζει κατά τās ἡμέρας αὐτάς τήν ἔνδοξον Μάχην τῆς Κρήτης καί τιμᾷ τήν μνήμην τῶν ἡρώων τοῦ 1941, εὐχεται εἰρηνικὴν πορείαν εἰς τόν Λαόν της καί ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν νέων κινδύνων καί προβλημάτων τοῦ τόπου.

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Ἐπειδὴ πολλοὶ ἐκ τῶν ἀγαπητῶν ἀναγνωστῶν μᾶς ρωτοῦν πῶς μποροῦν νά βοηθήσουν καί οικονομικά τήν προσπάθειά μας, τοὺς πληροφοροῦμε ὅτι γιὰ τόν σκοπὸ αὐτόν ἀνοίξαμε τοὺς ἐξῆς δύο τραπεζικούς λογαριασμούς, ὅπου καί μποροῦν νά καταθέσουν ὅ,τι προαιρεῖται ἡ ἀγάπη τους:
Ἐθνικὴ Τράπεζα: **421/61.43.74-15** καί Alpha Τράπεζα Πίστεως: **815-002101-039454**.

Ἐπίσης, ὅσοι θέλουν, μποροῦν μέσω ΕΛ.ΤΑ. νά μᾶς ἐνισχύσουν οικονομικά μέ τήν ἔνθετη ταχυπληρωμή, ἡ ὁποία ἔχει πολὺ χαμηλότερο ταχυδρομικὸ τέλος ἀπ' ὅτι ἡ συνηθισμένη ταχυπληρωμή.

Ἐπενθυμίζομε ὅτι τό περιοδικὸ ἀποστέλλεται δωρεάν. Γίνονται, ὅμως, μέ εὐγνωμοσύνη δεκτές οἱ ὅποιες προαιρετικὲς εἰσφορές, μιά καί τό περιοδικὸ δέν ἔχει ἄλλους πόρους.

ΟΜΙΛΙΑ

του Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος
κ.κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ κατὰ τὴ μεγάλη Λαοσύναξη τῆς Θεσσαλονίκης

14 Ἰουνίου 2000

Πιστέ κι ἀγαπημένε Λαέ, Ἀδελφοί τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης μας, τῆς καρδιάς τῆς Ἑλλάδας,

Προσέρχομαι ταπεινά ἐνώπιόν σας, ὡς ὁ ἔσχατος τῶν Ἀδελφῶν μας Ἀρχιερέων, γιὰ νὰ σᾶς ἐκφράσω τὴν κοινὴ μας θέση στό ζήτημα πού μᾶς ἀπασχολεῖ. Δέν ἤλθα νὰ σᾶς διεγείρω. Ἔλθα νὰ σᾶς ἐξηγήσω. Δέν ἤλθα νὰ σᾶς φανατίσω. Ἔλθα νὰ σᾶς ἐνημερώσω.

Βλέποντας αὐτὴ τὴ συγκλονιστικὴ εἰκόνα τῆς λαοθάλασσας, αὐτὴ τὴ μεγαλειώδη παρουσία σας ἐδῶ, ἀντιλαμβάνομαι πόσο δίκαιο εἶχε ἡ Ἱ. Σύνοδος νὰ ὀρίσει νὰ γίνεῖ πρῶτα στὴ Θεσσαλονίκη, στὴν ἱερὴ πόλη τοῦ ἁγίου Δημητρίου καὶ τοῦ Γένους, τοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ καὶ τῶν ἱεραποστόλων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, τὴν πόλη τῶν Μαρτύρων, τῶν Ὁσίων, τῶν Ἱεραρχῶν καὶ τῶν ὁμολογητῶν τῆς πίστεως, τὴν πόλη τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν μεγάλων ἀναστημάτων τοῦ Πνεύματος, ἡ σημερινὴ εἰρηνικὴ καὶ προωτοφανὴς σέ παλμό καὶ ὄγκο Λαοσύναξη τῶν πιστῶν. Γιατί πρῶτοι ἐσεῖς μέ αὐτὴ τὴ συγκλονιστικὴ μαρτυρία σας ἐδῶ δίνετε σέ ὅλη τὴν Ἑλλάδα τὸ Μήνυμα ἑνός ἀξεπέραστου εἰρηνικοῦ δυναμισμού, ἀλλὰ καὶ ἑνός ἀπαράμιλλου χριστιανικοῦ ἠθους.

Εἶχε δίκαιο νὰ περιμένει ἡ Ἱ. Σύνοδος ὅτι οἱ Μακεδόνες καὶ οἱ Θρακιῶτες, οἱ Ἠπειρώτες καὶ οἱ Θεσσαλοὶ θὰ ἔδιναν ἐδῶ ἕνα ἐπιβλητικὸ καὶ πολυσήμαντο παρόν στὴν πρόσκληση τῆς Ἐκκλησίας τους, γιὰ νὰ διατρανώσουν τὴν ἀμετακίνητη θέλησή τους νὰ προασπίσουν ἱερά καὶ ὅσια πού κινδυνεύουν νὰ ὑπονομευθοῦν καὶ στὴ συνέχεια νὰ ἀλλοτριωθοῦν.

Εἶχε δίκαιο νὰ στηρίζεται στὴν πανθομολογούμενη εὐσέβειά σας, τὴν εὐσέβεια πού στό δόρειο χῶρο τῆς Πατρίδας μας ἔχει νὰ ἐπιδείξει πρωτόφαντα ἔργα πνοῆς καὶ χριστιανικῆς ἀλληλεγγύης, πού ἀγκαλιάζουν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, χωρὶς διακρίσεις. Εἴμαστε μιά ἀνθρώπινη κοινωνία ἀγάπης, ἀλ-

ληλεγγύης καὶ κατανόησης. Καὶ τό ἀποδεικνύουμε κάθε μέρα.

Εὐλογημένε Λαέ τοῦ Θεοῦ, πιστοὶ τῆς Ἐκκλησίας μας,

Πρὶν ἀπὸ 13 χρόνια πάλι σ' αὐτὴ τὴν πόλη ὁ ὀρθόδοξος χριστιανικὸς λαὸς τῆς Ἐκκλησίας ἔδωσε πρὸς κάθε κατεύθυνση τό εἰρηνικό μήνυμα τῆς ἡρεμῆς ψυχικῆς του δύναμης πού διατράνωνε τὴ θέληση γιὰ νὰ μείνει ἀπρόσβλητο τό αὐτοδιοίκητο τῆς Ἐκκλησίας. Σήμερα πάλι ὁ ἴδιος λαὸς, πολὺ περισσότερο ἀπὸ τότε, καὶ πολὺ πιὸ ἐνημερωμένος συνάζεται γιὰ νὰ διατρανώσει τὴν ἀπόφασή του νὰ προασπίσει τὴν κληρονομία του, νὰ ἐπαναβεβαιώσει τὴ θέλησή του νὰ μείνει ἡ Ἑλλάδα χώρα ὀρθόδοξη, ἀληθινὰ προοδευτικὴ καὶ σύγχρονη.

Εἶναι ἄκρως συγκινητικὸ καὶ συγκλονιστικό τό θέαμα πού ἀτενίζουμε ὅλοι μας σ' αὐτό τό χῶρο. Ἑκατοντάδες χιλιάδες ἄνθρωποι κάθε τάξεως καὶ κάθε ἡλικίας ἤλθαν σήμερα ἐδῶ χωρὶς καμμιά εἰδικὴ ὀργάνωση, μέ μοναδικὸ ἐφόδιο τό πύρωμα τῆς καρδιάς τους καὶ δίνουν τό παρόν στὴ Λαοσύναξη ἐτούτη, τὴν εἰρηνικὴ μὲν ἀλλὰ καὶ ἀποφασιστικὴ, πού διεκδικεῖ καὶ ἀξιώνει ἀπὸ τὴν ἐξουσία τό σεβασμὸ γιὰ τὴν παράδοση καὶ γιὰ τὴ διάρκεια τοῦ Ἑλληνισμοῦ πού ἐξασφαλίζεται μόνο μέ τὴ στενὴ καὶ ὀργανικὴ ἐνότητά του μέ τὴ ζωφόρα πηγὴ τῆς Ὀρθοδοξίας, ὅπως αὐτό συμβαίνει ἐπὶ αἰῶνες τώρα. Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ σᾶς ἐπαινῶ γι' αὐτὴ τὴν ἐκκλησιαστικὴ, τὴν πολιτισμένη καὶ δυναμικὴ σας παρουσία. Στηρίζει ὁ λαὸς μας τοὺς ποιμένες του στὴ διεκδίκηση τῶν δικαίων τῆς παράδοσής μας.

Εἴμαστε ἐδῶ ἀνεξαιρέτως ὅλοι οἱ πιστοὶ, ἐνωμένοι ἐν Χριστῷ, παραμερίζοντας τὰ κοινωνικά καὶ πολιτικά ἐμπόδια, δίνοντας τό παρόν στό κάλεσμα τῆς Μάνας Ἐκκλησίας, γιατί νιώθουμε ὅτι κινδυνεύουν οἱ πατροπαράδοτες ἀξίες τῆς φυλῆς μας, τὰ δομικά καὶ γνήσια στοιχεῖα τῆς αὐτοσυνειδησίας μας.

Ἐδῶ εἶναι μεταξύ τῶν πρώτων οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας, πού εὐλογοῦν μέ τήν παρουσία τους τήν ἐκδήλωση καί διαδηλώνουν ἀποφασιστικά τήν ἐνότητα τοῦ Σώματος τῆς Ἱεραρχίας, πού ἀταλάντευτα καθοδηγεῖ τό σκάφος τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τό λιμάνι τῆς σωτηρίας καί τῆς ἐλπίδας. Καί μαζί μας εἶναι πολλές ἄλλες ὀρθόδοξες Ἐκκλησίες καί ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, πού συμπαρίστανται στόν ἀγῶνα μας.

Ἐδῶ εἶναι καί οἱ ἱερεῖς μας. Οἱ ἀπλοί, ἔντιμοι καί ἀφοσιωμένοι παπάδες τοῦ λαοῦ μας, πού μέ τήν ὑποδλητική τους παρουσία θεμελιώνουν κάθε μέρα μέσα στίς ψυχές καί οἰκοδομοῦν τούς πύργους τῆς πνευματικῆς ἰδιοπροσωπίας μας ὡς Χριστιανῶν καί Ἑλλήνων.

Ἐδῶ καί τά μοναστήρια μας, τά μετερίζια αὐτά τῆς Ὁρθοδοξίας μας, τά θυμιατήρια τῆς εὐλάβειάς μας, τά ἄπαρτα κάστρα πού στηρίζουν μέ τίς προσευχές τους τόν καθημερινό μας ἀγῶνα.

Ἐδῶ εἶναι καί τό Ἅγιον Ὄρος, μέ τή μακραίωνη κορυφαία προσφορά του στήν οἰκουμενική Ὁρθοδοξία, ἡ ἀκρόπολη τῆς πίστεώς μας, καί ὁ προμαχῶνας τῶν ἁγίων μας στόχων.

Ἐδῶ εἶναι καί ἡ Θεολογική μας Σχολή, τοῦ Ἀριστοτελείου, πού μέ τά ψηφίσματα τῶν δύο Τμημάτων της στάθηκε ἀπό τήν ἀρχή στό πλευρό μας καί δικαίωσε τόν ἀγῶνα μας. Μαζί της καί οἱ ἐκκλησιαστικές μας Σχολές πού προετοιμάζουν τά νέα στελέχη τῆς Ἐκκλησίας μας.

Βλέπω ἐδῶ πολιτικούς ἄνδρες, ἀπό ὅλους τούς κομματικούς χώρους, αὐτούς πού ὅλες αὐτές τίς ἡμέρες θάσπηξαν στούς ὄμους των τό βάρος τῆς ἀλήθειας καί ἀντιπαρατέθηκαν στό ψεῦδος καί στή μαύρη προπαγάνδα. Ἀλλά καί τούς ἄρχοντες τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης μέ ἐπί κεφαλῆς τόν Δήμαρχο τῆς πόλεως τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Ἐδῶ εἶναι καί οἱ πιστοί μας ὄλων τῶν ἡλικιῶν, ἄνδρες καί γυναῖκες, πού συνέρρευσαν στή πόλη αὐτή, ὁ καθένας μέ τό δικό του παλμό φέρνοντας μαζί καί τό μήνυμα τῆς κοινῆς προσπάθειας γιά τή διάσωση τῆς ἁγίας Παράδοσής μας.

Ἄφησα τελευταίους νά μνημονεύσω τιμη-

τικά τούς ἐλπιδοφόρους νέους μας, τά ἄλικα παιδιά μας, τή ζωντανή καί δυναμική νεολαία μας, πού μέ τόν ἐνθουσιασμό καί τό παλμό τους ὁμορφαίνουν αὐτή μας τή Σύναξη δίνοντας μιά μαρτυρία ὀδύνης γιά τό μέλλον τοῦ τόπου, ἕνα συγκλονισμό γιά ὅ,τι μέλλει γενέσθαι στή χώρα αὐτή, στήν ὁποία γεννήθηκαν καί ἐπιθυμοῦν διά παντός νά ζήσουν ὡς χριστιανοί ὀρθόδοξοι.

Χρόνια τώρα σ' αὐτό τόν τόπο συμπορεύονται θεσμικά καί ἀποφασιστικά Ἑλληνισμός καί Χριστιανισμός. Καί ὅλοι ξέρουν ὅτι δέν ὑπάρχει πτυχή τοῦ ἰδιωτικοῦ καί δημόσιου βίου πού νά μή διαποτίζεται ἀπό τά νάματα τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Αὐτό εἶναι πλέον θεσμός, εἶναι ἔθιμο, εἶναι ἱστορική νομοτέλεια. Καί τό ἔθνος στηρίζεται στούς θεσμούς του. Μέσα καί γύρω ἀπό τήν ἐκκλησία ἀνελίσσεται ἡ ζωή τοῦ Ἑλληνα ἀπό τότε πού γεννιέται μέχρι τότε πού πεθαίνει. Τά πανηγύρια μας, οἱ χαρές μας, οἱ λύπες μας, τά τραγούδια μας, οἱ χοροί μας, τά πάντα ἀρχίζουν καί τελειώνουν στήν ἐκκλησία. Ἐκεῖ βαφτιζόμαστε καί μυρωνόμαστε, ἐκεῖ παντρευόμαστε, ἐκεῖ ἀγιαζόμαστε, ἐκεῖ παρηγοριόμαστε, ἐκεῖ προσευχόμαστε, σέ στιγμές μεγάλης λύπης καί εὐτυχίας, ἐκεῖ τέλος μέ συγκλονιστική στοργή μᾶς πᾶνε ὅταν παίρνομε τό δρόμο τῆς αἰωνιότητας. Μέσα στήν ἐκκλησία κάνουμε τίς ἐθνικές τελετές μας, ἐκεῖ ἡ μνήμη τοῦ τόπου μένει ἄσβεστη. Ἐκεῖ ἡ σημαία μας ἀνεμίζει, ἐκεῖ ἡ ἱστορία μας ξεδιπλώνεται.

Σέ κανένα ἄλλο μέρος τοῦ κόσμου λαός καί θρησκεία δέν εἶναι τόσο πολύ συνδεδεμένοι γιατί πουθενά ἄλλοῦ ἡ ἱστορία τοῦ λαοῦ δέν γονιμοποιήθηκε τόσο πολύ μέσα στή πίστη, καί πουθενά ἄλλοῦ οἱ ἄνθρωποι δέν ἔνοιωσαν τήν Ἐκκλησία τους τόσο πολύ μέσα στή ζωή τους. Ρίξτε ἕνα βλέμμα σ' αὐτήν ἐδῶ τή βυζαντινή πόλη, τήν ὁμορφή καί ἁγιοτόκο Θεσσαλονίκη. Παντοῦ ἐκκλησίες, παντοῦ ὁ Σταυρός, παντοῦ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ. Κορυφαῖος ἅγιός της ὁ Μεγαλομάρτυρας Δημήτριος καί μαζί του μιά πλειάδα ἁγίων πού τήν περιζώνουν ἀπό παντοῦ καί τήν προστατεύουν. Καί δέν ὀμιλῶ μόνο γιά τά μοναδικά μνημεῖα τοῦ κλεινοῦ Βυζαντίου, οὔτε γιά ἕνα ἔνδοξο παρελθόν. Ὅμιλῶ καί γιά τό σήμερα. Σήμερα ὅπου ἡ πίστη μεγαλύνεται

καί ὁ λαός τοῦ Θεοῦ ὑψώνει καθημερινά νέους ναούς, νέες ἐστίες πολιτισμοῦ μέ ἐπίκεντρο τήν τοπική Ἐκκλησία, καί τόν πολίό Ἐπίσκοπό της, τόν Μητροπολίτη της κ. Παντελεήμονα, νέα σεβάσματα πού μᾶς κάνουν ὄλους ὑπερήφανους. Παντοῦ σ' αὐτή τήν πατρίδα οἱ ἄνθρωποι μπορεῖ νά δραστηριοποιῶνται, νά ἐκσυγχρονίζονται, νά βρῶσονται στήν πρωτοπορία τῆς προόδου, νά νοιώθουν εὐρωπαϊοί, νά δείχνουν τόν ἀγώνα τους, νά μήν προδώσουν τίς ἀρχές τους. Ἰδιαίτερα σήμερα πού τή σκυτάλη τῆς ἐπιστροφῆς στίς ρίζες μας τήν ἔχουν πάρει στά σπιδαρά τους χέρια οἱ νέοι μας. Ἐνας ἀπ' αὐτούς μοῦ ἔλεγε πρό ἡμερῶν. «Ἀμαρτωλοί μπορεῖ νά εἶμαστε. Προδότες ὁμως δέν εἶμαστε». Μπράβο στά νέα μας παιδιά. Ὅταν οἱ νέοι μας ἔτσι σκέπτονται, ἡ Ἑλλάδα δέν πεθαίνει ποτέ.

Ζητᾶ εὐλογοῦ ὁ ἀπλοϊκός ἄνθρωπος αὐτοῦ τοῦ τόπου, νά πληροφορηθεῖ γιατί αὐτή ἡ βιασύνη, γιατί, μέ τήν εὐκαιρία τῶν ταυτοτήτων, ἡ ἔκφραση τῆς ἐμπάθειας σέ βάρος τῆς Ἐκκλησίας, γιατί αὐτή ἡ πεισματική ἐμμονή σέ μιά ἀπόφαση πού διχάζει, πού δέν τήν θέλει, δέν τήν ἀποδέχεται ὁ πιστός λαός μας, γιατί αὐτή ἡ περιφρόνηση πρός τήν Ἱεραρχία, γιατί αὐτός ὁ αἰφνιδιασμός;

Ἡ Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νά ἀφήσει ἀναπάντητα αὐτά τά κρίσιμα ἐρωτήματα. Καί δίδει τήν ἀπάντησή της νηφάλια, ὑπεύθυνα καί πειστικά.

1. Καί κατ' ἀρχήν πρέπει νά ποῦμε ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει διαχωρίσει τή θέση της ἀπό κάθε εἶδος φανατισμοῦ, φονταμενταλισμοῦ καί μισαλλοδοξίας. Ἡ Διακήρυξη τοῦ Φαναρίου τό 1994 εἶναι σαφής: «Τό διαπραττόμενον ἐν ὀνόματι τῆς θρησκείας ἔγκλημα εἶναι ἔγκλημα ἐναντίον αὐτῆς τῆς θρησκείας». Ἀλλά ἡ θλιβερή καί ἀντορθόδοξη ὑστερία μερίδας τοῦ δυτικοῦ τύπου, πού καλῶς γνωρίζουμε ἀπό ποῦ παρακινεῖται, φαίνεται νά βρῆκε θιασῶτες καί στήν Ἑλλάδα. Δέν μνησικακοῦμεν ἐναντίον κανενός καί δέν ὑποτιμοῦμε κανέναν. Ὅμως **γιά τήν πίστη μας γινόμαστε λέοντες καί διεκδικοῦμε εἰρηνικά καί μέ τόν ἐπιβλητικό μας ὄγκο νά ἀκουσθοῦμε γιά νά μήν περάσει ἡ παρακμή καί ἡ ἀλλοτρίωση.**

2. Τήν ἀξία ὡστόσο τῆς Ἐκκλησίας, τοῦ πολιτισμοῦ καί τοῦ πνεύματος ἀναγνωρίζουν σήμερα πιά ὄλοι οἱ σῶφρονες ἄνθρωποι. Γι' αὐτό καί ἡ Εὐρώπη, ἀναζητώντας μιά σταθερή βάση ἐνότητας τῶν λαῶν της, δέν στηρίζεται πιά ἀποκλειστικά στήν οἰκονομία καί στήν ἀνάπτυξη. Στρέφεται κυρίως πρός τίς πνευματικές ἀξίες, πρός τόν πολιτισμό. Ἐκεῖ δηλαδή πού ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες ἔχουμε νά ἐπιδείξουμε πρωτόγνωρες ἐπιδόσεις. Ἡ πνευματική κρίση στήν Εὐρώπη προῆλθε ἀπό τήν περιθωριοποίηση καί τήν ἐκκοσμίκευση τῆς Ἐκκλησίας, πού δέν κατώρθωσε νά στηρίξει τούς λαούς τήν ὥρα πού ἔπρεπε. Σήμερα οἱ ἑτερόδοξοι Ἐκκλησίες στή Δύση ἀγωνίζονται νά ξαναφέρουν τό Χριστό μέσα στίς κοινωνίες, νά ξαναδώσουν νόημα ζωῆς στούς νέους, νά ξανααναστήσουν τό χαμένο ὄραμα τῆς εὐτυχίας.

Ἐμεῖς ἐδῶ, δόξα τῷ Θεῷ, μέχρι στιγμῆς διατηροῦμε ἄθικτα τά πνευματικά μας ἐρείσματα. Ὑπάρχει κανένας λόγος νά τά γκρεμίσουμε; Θέλουμε νά πριονίσουμε τό κλαδί πάνω στό ὁποῖο καθόμασταν; «Οἱ Ἕλληνες - γράφει ὁ Ράνσιμαν - ἔχουν μιά κληρονομιά γιά τήν ὁποία μποροῦν νά αἰσθάνονται ὑπερήφανοι. Μιά κληρονομιά πού δέν πρέπει νά χαθῆ μέσα στίς ἐναλλασσόμενες ὑλικές καταστάσεις». Αὐτή εἶναι ἡ μεγάλη μας ἱστορική πρόκληση. Ἐάν οἱ Ἕλληνες θέλουμε νά ἐπιβιώσουμε μέσα στή παγκοσμιοποιημένη χοάνη, πού ἀναμοχλεύει καί ἀναπλάθει πολιτισμούς καί λαούς, ἄν θέλουμε νά μήν πολτοποιηθοῦμε, πρέπει νά διαφυλάξουμε τή μορφή μας, τή στερεά μορφή πού μᾶς χαρίζει διαχρονικά καί συγχρονικά ἡ παράδοσή μας. Ἀλλοιῶς θά ἀφομοιωθοῦμε καί θά ἐξαφανισθοῦμε.

Ἐχουμε οἱ ὀρθόδοξοι τό μεγάλο προνόμιο νά ζοῦμε μέσα στήν Ἐκκλησία μας τήν ἐπιδίωση μέ μέτρο καί ἀρμονία τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς σοφίας. Μέσα μας ὑπάρχει ἕνας ὀλόκληρος θησαυρός, ἕνας ἀδαπάνητος πλοῦτος πού δέν ἔχει παραποιηθῆ μέχρι τώρα, πού συνέχει ὅλο τό Γένος μας. Ἡ ἱστορική ἀλληλεγγύη μεταξύ Ἑλληνισμοῦ καί Ὁρθοδοξίας δέν μπορεῖ εὐκόλα νά διασπασθῆ γιατί βιώνεται καθημερινά μέσα στήν Ἐκκλησία. Ἐτσι ἡ Ἐκκλησία ἀναδεικνύεται

ένα ζωντανό προπύργιο αὐτοσυνειδησίας, ένα μετερίζι διάσωσης τῆς πνευματικῆς καί ἠθικῆς μας ταυτότητας, ένα «**τζιβαϊρικόν πολυτίμητον**» ὅπως τό ἔλεγεν ὁ **Στρατηγός Μακρυγιάννης**.

Οἱ πνευματικοί μας Πατέρες, τά μοναστήρια μας, οἱ ἐνορίες μας, οἱ παπάδες μας, οἱ ἐπίσκοποι μας, ὅλοι εἶναι μιά δύναμη πού θά διαλύσει κάθε ἐναντίωση, εἰρηνικά καί συστηματικά. Μιά ἀπαλή πνοή πού χαρίζει τήν ἐλπίδα καί στηρίζει τήν ἀντίσταση ἐναντία στή διάσπαση καί στήν ἀλλοτρίωση. Μέσα ἀπό τή Θεία Λειτουργία ξεπηδάει τό πνεῦμα τῆς ἐνότητας καί τῆς δύναμης. Πονᾶμε γιά ὅσα συμβαίνουν γύρω μας, γιατί ἀγαπᾶμε τόν τόπο μας, τή θρησκεία μας καί τά παιδιά μας. Τό ἔνστικτο τοῦ λαοῦ λειτουργεῖ σωστικά. Καί δέν θά ἐπιτρέψει ὁ κίνδυνος τῆς ἀφομοίωσης νά πραγματοποιηθῆ. **Θά μείνουμε αὐτό πού εἴμαστε: πρῶτα Ἕλληνες καί Χριστιανοί, καί μετὰ Εὐρωπαῖοι.**

Ἦ κι ἂν ἐσηκῶνονταν ἀπό τούς τάφους των τά μεγάλα παλληκάρια τοῦ ἔθνους μας, οἱ Κολοκοτρώνηδες καί οἱ Μακρυγιάννηδες, οἱ Μιαούληδες καί οἱ Μποτσαραῖοι, οἱ παπάδες καί οἱ Δεσποτάδες τοῦ μεγάλου Ἀγῶνα, ὁ Γρηγόριος ὁ Ε, ὁ Διάκος, ὁ Παπαφλέσσας, οἱ πρόκριτοι τῆς Τροιζηνίας, κι ἔπειτα οἱ μεγάλοι μας διανοούμενοι, οἱ ποιητές καί οἱ πολιτικοί, ὁ Καποδίστριας κι ὁ Παπαρρηγόπουλος, ὁ Τρικούνης καί ὁ Ζαμπέλιος, ὁ Σολωμός, ὁ Κάλβος κι ὁ Μαβίλης, ὁ Παπαδιαμάντης καί ὁ Ἐλύτης, ὁ Καραολῆς κι ὁ Δημητρίου.

Ἦ κι ἂν ἐσηκῶνονταν αὐτοί καί χιλιάδες ἄλλοι, πού μέ τό λόγο καί τίς πράξεις των θεμελίωσαν καί ἐστήριξαν καί ὕμνησαν τήν πνευματική ὑπόσταση αὐτοῦ τοῦ ἔθνους! Τί θά ἔλεγαν, ἂν ἔβλεπαν τό γκρέμισμα πού ἐπιχειροῦν σήμερα κάποια παιδιά τους στήν ἑλληνορθόδοξη παρουσία μέσα στή κοινωνία, καί τά ραπίσματα πού δίνουν στή Μάνα τους, τήν Ἐκκλησία;

3. Στ' ἀλήθεια δέν μποροῦ νά ἀντιληφθῶ αὐτά πού συμβαίνουν. Οὔτε καταλαβαίνω τή σκοπιμότητά των. Μᾶς λένε. «Στήν Ἑλλάδα δέν ζοῦνε μόνο ὀρθόδοξοι πολίτες, ζοῦνε καί πολίτες Ἕλληνες ἄλλων δογμάτων καί ἄλλων θρησκειῶν. Καί πρέπει καί αὐτοί νά προστα-

τευθοῦν». Κι ἐμεῖς ἀπαντᾶμε, «ναί νά προστατευθοῦν, ὅσο λίγοι καί ἂν εἶναι. Καί προστατεύονται. Ἄλλά γιατί τάχα ἡ προστασία τους περνάει μέσα ἀπό τήν ταπείνωση τῆς Ὁρθοδοξίας καί τήν ἐξουδετέρωσή της; Τό κράτος δέν προστατεύει σήμερα τίς μειονότητες τῶν γνωστῶν θρησκειῶν, ὅπως ἐπιτάσσει τό Σύνταγμα; Ἦν δέν τίς ἐπροστάτευε, πῶς οἱ ἑτερόδοξοι ἔχουν ἐλεύθερα τίς ὅσες θέλουν μεγαλοπρεπεῖς ἐκκλησίες τους, τά πολυδιαφημισμένα σχολεῖα τους, τίς κλινικές καί τά νοσοκομεῖα τους, τά ἄλλα κτίριά τους, τίς ἐπισκοπές τους, τίς ἐφημερίδες τους, τίς περιουσίες τους; Ἦν δέν τοὺς ἐπροστάτευε, πῶς οἱ μουσουλμάνοι στή Θράκη ἔχουν τά τζαμιά τους, τά σχολεῖα τους, τίς περιουσίες τους; Πῶς οἱ χλιαστές ἀναγνωρίζονται ὡς ἀντιρρησίες συνειδήσεως καί δέν πολεμοῦν γιά τήν πατρίδα, ἀλλά τυγχάνουν προνομιακῆς μεταχείρισης σέ σχέση μέ τά ἄλλα στρατευμένα παιδιά μας; Πῶς οἱ ἰσραηλίτες ἔχουν τίς Συναγωγές τους, τά μουσεῖα τους, τά γραφεῖα τους, τίς κοινότητές τους; Τό κράτος ἐπιτελεῖ τό καθήκον του κι ἐμεῖς ὡς Ἐκκλησία δέν ἔχουμε ποτέ ἐκφράσει ἀντίθετη γνώμη».

Θέλετε νά συνεχίσω; **Ἐδῶ προστατεύονται ὄχι μόνον οἱ ὀπαδοί τῶν γνωστῶν θρησκειῶν ἀλλά καί αὐτοί τῶν θρησκειῶν πού δέν θέλουν νά εἶναι γνωστές καί τῶν παραθρησκευτικῶν κινήματων καί αὐτῶν ἀκόμη πού εἶναι ἐπικίνδυνα γιά τήν τύχη τῶν πολιτῶν πού θά παρασυρθοῦν σ' αὐτά ἢ γιά τήν ἐθνική μας ἀσφάλεια.** Δέν ἐπιτρέπεται νά πῶ τίποτε ἄλλο σ' αὐτό τό σημεῖο, ἀλλά οἱ ἀρμόδιοι δέν τά ξέρουν αὐτά; Κι ἂν τά ξέρουν, γιατί ἐπιμένουν πῶς τάχα ἡ προστασία ὄλων αὐτῶν ἐπιβάλλει δῆθεν στό κράτος νά ἀπαρνηθῆ τήν Ὁρθοδοξία;

4. Μέσα στήν Ἐκκλησία καλλιεργοῦμε τό πνεῦμα τῆς ἀγάπης, τῆς ἀναγνώρισης τῆς ἀξίας τοῦ ἄλλου, τῆς ἐνότητας τοῦ λαοῦ μας. Ἐδῶ μπροστά μας σήμερα εἶναι ὁ κόσμος τῆς Ἐκκλησίας πού ἀνήκει σέ ὅλα τά κόμματα. **Στήν Ἐκκλησία δέν κάνουμε διαχωρισμούς, δέν ρωτᾶμε πού ἀνήκει ὁ καθένας,** γιατί ἀναγνωρίζουμε σέ ὅλους τήν ἰδιότητα τοῦ παιδιοῦ τοῦ Θεοῦ. Καί ὁ Θεός θέλει ὅλοι νά σωθοῦν καί νά ἔλθουν σέ ἐπίγνωση ἀληθείας. Γι' αὐτό καί αὐτή μας ἡ **μεγαλειώδης Σύναξη**

σήμερα δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ τίς πολιτικές συγκεντρώσεις. Δέν ἤλθαμε ἐδῶ γιά νά διακηρύξουμε τό μῖσος μας ἤ τήν ἀντίθεσή μας στή νόμιμη ἐξουσία ἤ καί σέ ὄσους διαφωνοῦν μαζί μας. Ἦλθαμε γιά νά στείλουμε μηνύματα. Εἴμαστε νομοταγεῖς πολῖτες καί πονᾶμε γι' αὐτό τόν τόπο, ὅπως τόσοι ἄλλοι.

Ὅμως δέν ἀνεχόμαστε νά ξεπουλιέται ἡ πίστη μας. Καί διστάζουμε νά δεχθοῦμε - ὅπως λέγεται καί γράφεται- πῶς ξένα κέντρα ἔξω ἀπό τήν Ἑλλάδα ἐπιβάλλουν κινήσεις καί ἀποφάσεις, ἐπειδή θέλουν νά ἐξασθενίσουν τίς ἀντιστάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καί νά τόν στερήσουν ἀπό ἕνα ἰσχυρό ἔρεισμα πού ἀποδείχθηκε ἀνθεκτικό στίς λαίλαπες καί στίς περιπέτειες τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί ὡς κιβωτός διέσωσε τόν τόπο. Κι αὐτό εἶναι ἡ Ἐκκλησία. **Τό ἀδυνατίσμα τῆς Ἐκκλησίας συνεπάγεται ἐξασθένιση τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀποθωράκισή του.** Οἱ ἱστορικοί δεσμοί Ἑλληνισμοῦ καί Χριστιανισμοῦ σ' αὐτό τόν τόπο εἶναι ἀκατάλυτοι καί κανένας δέν μπορεῖ, κανένας δέν ἔχει τό ἀνάστημα νά τούς διαλύσει.

5. Δυστυχῶς μερικοί διανοούμενοι μας, ἡ ἰντελλιγέντσια ὅπως λέγεται, θέλουν πεισματικά νά ἀγνοοῦν αὐτούς τούς ἱστορικούς κανόνες καί τό ρόλο τῆς Ἐκκλησίας στή διαφύλαξη τῆς Παράδοσής μας. Μᾶς λέγουν πῶς ἐν ὀνόματι τῆς προόδου καί τῆς ἀνάπτυξης ἐπιβάλλονται ἀλλαγές πού θά κάνουν τή χώρα ἀνταγωνιστική καί προοδευτική. Δέν διαφωνοῦμε. **Δέν εἴμαστε ἐναντίον τῆς ἀνάπτυξης καί τῆς προόδου.** Χαιρόμαστε γιά τίς πρωτοβουλίες τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, πού τό ἑλληνικό δαιμόνιο τῆς δίδει φτερά καί θαυματοουργεῖ προβάλλοντας διεθνῶς τή χώρα μας. Ἡ παγκοσμιοποίηση ὡς οικονομική καί ἀναπτυξιακή ἐπιδίωξη μᾶς βρῖσκει σύμφωνους. Ἀλλά ὡς ἰσοπέδωση πολιτισμῶν εἶναι ἐπικίνδυνη καί ἀπόβλητη.

Ἐνα ἔθνος πορεύεται πρὸς τόν ἐκσυγχρονισμό ὄχι ἀντιγράφοντας μηχανικά ἄλλων λαῶν τ' ἀχνάρια, ἀλλά μέ βαθειά συναίσθηση τῆς ταυτότητάς του καί μέ ἰσχυροποίηση τῶν στοιχείων πού τήν ἀποτελοῦν. Πρῶτα ἰσχυροποιοῦμε τήν πατρίδα μας, τήν ὀργανώνουμε καί τή διασφαλίζουμε ἀπό κάθε κίνδυνο καί ὕστερα ἔχουμε ὅλο τό καιρό νά σκεφθοῦμε γιά τίς λεπτομέρειες τῶν ἰδεολογιῶν καί τῶν

κατευθύνσεων, πού θά ἀκολουθήσουν τάξεις καί στρώματα. Χωρίς αὐτή τή διαδικασία ὅλα τά ἄλλα δέν εἶναι μόνο περιττά, εἶναι καί ἀφελή.

Τί ἔχουμε νά κερδίσουμε ἀπό τήν παγκοσμιοποίηση ἂν χάσουμε τόν πλοῦτο τῆς παράδοσής μας, ἂν μεταβληθοῦμε σέ λαό χωρίς αὐτοσυνειδησία καί χωρίς πολιτισμό; Ἐπομένως αὐτό πού σήμερα προέχει εἶναι τό πῶς αὐτός ὁ λαός θά διατηρήσει ζωντανές τίς παραδόσεις του καί τίς ἀξίες του. Τώρα δέ πού ἐπιχειρεῖται ἡ ἀποπροσωποποίηση τοῦ καθενός μας μέ τή μετατροπή του σέ ἄψυχο καί ἀπρόσωπο ἀριθμό, τώρα πρέπει νά ἀντιδράσουμε ὅλοι καί ἡ Ἑλλάδα νά ἀρχίσει νά λειτουργεῖ καί ὡς ἐθνικό κέντρο μᾶς διασπορᾶς πού ἀγωνίζεται νά διατηρηθῆ στά δύσκολα χρόνια τῆς ἰσοπεδωτικῆς μανίας, τῆς παγκοσμιοποιημένης δυναμικῆς τόσο τοῦ πλούτου, ὅσο καί τῆς τεχνολογίας.

Καί μοῦρχονται τώρα στό μυαλό τά λόγια πού ἔγραφε στίς ἀρχές τοῦ αἰῶνα μας ὁ Παπαδιαμάντης, καί πού διατηροῦν καί σήμερα ἀμείωτη τήν ἐπικαιρότητά τους «Ἦ Ἀγγλος ἢ Γερμανός ἢ Γάλλος δύναται νά εἶναι κοσμοπολίτης ἢ ἀναρχικός ἢ ἄθεος ἢ ὀ,τιδήποτε. Ἦκαμε τό πατριωτικόν χρέος του, ἔκτισε μεγάλην πατρίδα... Ἦλλά Γραικύλος τῆς σήμερον, ὅστις θέλει νά κάμει δημοσίᾳ τόν ἄθεον ἢ τόν κοσμοπολίτην, ὁμοιάζει μέ νάνον ἀνορθούμενον ἐπ' ἄκρων ὀνύχων καί τανυόμενον νά φθάσει εἰς ὕψος καί φανῆ καί αὐτός γίγας. Τό ἑλληνικόν ἔθνος, τό δοῦλον ἄλλ' οὐδέν ἦτον καί τό ἐλεύθερον ἔχει καί θά ἔχει διά παντός ἀνάγκην τῆς θρησκείας του». Τήν Ἑλλάδα μας θέλουν νά τήν κάμουν νά προσποιεῖται δημοσίᾳ τόν ἄθεο, γιά νά ἀναγνωρίζεται προοδευτική, νά φαίνεται πῶς ἀπαρνιέται τήν ἱστορία της καί τήν παράδοσή της, πού εἶναι ἑλληνορθόδοξη.

Ναί, ἡ παράδοσή μας περνᾷ μέσα ἀπό Ὁρθοδοξία, ἐθνικότητα καί γλῶσσα. Αὐτά τά τρία θά ἔπρεπε νά προσέχουν ὅλοι ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, ἀντί νά βάλλουν καταιγιστικά ἐναντίον καί τῶν τριῶν. Καί νά φαντασθεῖτε ὅτι ἐφέτος ἡ Ε.Ε., δέχθηκε πρόταση γιά καθιέρωση τῆς διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσας στά σχολεῖα ὅλης τῆς Εὐρώπης. Ὅλοι μας εἴμαστε ὑπερήφανοι καί γιά τήν Ὁρ-

θοδοξία μας και για την ἐθνικότητά μας και για την γλώσσα μας. Καί δέν ἐπιτρέπουμε σέ κανένα νά μᾶς θίξει καί τό ἐλάχιστο ἀπό αὐτά.

Στούς προοδευτικούς αὐτούς τεχνοκράτες, πού θέλουν καλά καί σώνει νά μετατρέψουν τήν Ἑλλάδα σέ χώρα, πού δέν θά ἀναγνωρίζει τήν Ὁρθοδοξία καί δέν θά στηρίζεται σ' αὐτήν, λέμε ξεκάθαρα. Ματαιοπονεῖτε... Ὁ λαός τοῦ Θεοῦ δέν σᾶς ἀκολουθεῖ. Θά μείνετε καί πάλιν μόνοι σας. Δέν ἐκφράζετε τό λαό. Λέτε ὅτι μιλάτε γι' αὐτόν, ἀλλά κατά βάσιν τόν ἀπεχθάνεσθε καί τόν λοιδορεῖτε, ὅταν διαπιστώνετε ὅτι δέν σᾶς ἀκολουθεῖ. Ἀπό τόν μεσοπόλεμο πασχίζετε λυσσωδῶς νά γκρεμίσετε τά βάθρα τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς καί δέν τό καταφέρνετε. Τώρα νομίσате ὅτι ἦλθε ἡ ὥρα σας καί πῶς μέ τή σπάθη τῆς ἐξουσίας θά ἐπιτύχετε τά σχέδιά σας. Εἶσθε γελασμένοι. Σᾶς τό ἐπαναλαμβάνω. Θά μείνετε καί πάλι μόνοι σας. Δέν σᾶς ἀκολουθοῦν στόν ὀλισθηρό σας δρόμο ὅλοι οἱ ἄλλοι ἐπώνυμοι καί ἐκλεκτοί διανοούμενοι, πολιτικοί, ἐπιστήμονες καί τεχνοκράτες, λογοτέχνες καί καλλιτέχνες, πού εἶχαν αὐτές τίς ἡμέρες τό θάρρος νά ὁμολογήσουν ἐνώπιον ὄλου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ τήν πίστη τους καί στήν Ἑλλάδα καί στήν Ὁρθοδοξία. Ἀντιστέκεται στά σχέδιά σας ὅλος ὁ ἄλλος ἑλληνικός λαός.

Καί μή νομίζετε ὅτι οἱ πνοές τῆς ζωῆς μποροῦν νά ἀντιμετωπίζονται μέ νόμους καί διατάγματα. **Οἱ νόμοι, ὅταν ὁ λαός δέν θέλει, δέν ἐφαρμόζονται, πέφτουν σέ ἀχρηστία καί οὐσιαστικά καταρροῦνται.** Τούς ἀπορρίπτει ἡ συνείδηση πού ἔχει τό ἔθνος γιά τό τί εἶναι ὀρθό καί τί ὄχι. Καί ὅσον ἀφορᾷ εἰδικότερα στήν πολεμική σας κατά τῆς Ἐκκλησίας σᾶς ὑπενθυμίζουμε ὅτι πολλοί ἄλλοι πρὶν ἀπό σᾶς ἐπεχείρησαν τό ἴδιο καί ἀπέτυχαν. Ἡ Ἐκκλησία ἄν ἦταν ἀνθρώπινο δημιούργημα, θά εἶχε πρό πολλοῦ ἄλωθῆ καί καταποντισθῆ. Εἶναι ὁμως θεῖος ὄργανισμός, εἶναι πνοή τοῦ Παρακλήτου, εἶναι τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ. Κανένας, μά κανένας δέν θά μπορέσει ποτέ νά τήν ἐξαφανίσει ἀπό προσώπου γῆς. Μπορεῖ νά τήν ταλαιπωρεῖτε, νά τήν συκοφαντεῖτε, νά τήν λιθοβολεῖτε. Μπορεῖ νά σηκώνονται ἐναντία τῆς κύματα καί τυφῶνες. **Ἡ Ἐκκλησία γιά λίγο «κλυδωνίζεται, ἀλλά ναυ-**

ἅγιον οὐχ ὑπομένει».

6. Ἀλλά νά καί ἄλλο ἓνα σοφιστικό ἐπιχείρημα πού τό ἀκούσαμε κατά κόρον αὐτές τίς ἡμέρες. Εἶναι τό ἐπιχείρημα περὶ τῶν διακριτῶν ρόλων Ἐκκλησίας καί Πολιτείας μέσα στό κράτος. Κι ἐμεῖς παραδεχόμεσθε καί τό ἔχουμε τονίσει ἐπανειλημμένως ὅτι ἀναγνωρίζουμε τούς διακριτούς μας ρόλους καί γι' αὐτό δέν ἐπιδιώκουμε νά συγκυβερνήσουμε μέ τήν κυβέρνηση. Ἡ νόμιμη κυβέρνηση κυβερνᾷ. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δέν εἶναι κόμμα, δέν εἶναι πολιτική δύναμη. Ἡ Ἐκκλησία οὔτε ὀρέγεται τήν ἐξουσία, οὔτε θέλγεται ἀπό αὐτή. Δέ διεκδικεῖ οὔτε ἀπαιτεῖ ἀρμοδιότητες ἀπό τό κράτος. Τό σύστημα τῆς συναλλαγίας καί οἱ ἐξ αὐτοῦ ἀπορρέοντες ρόλοι εἶναι σαφῶς διακριτοί. Τό πιστεύουμε αὐτό καί ἐπανειλημμένα τό διεκηρύξαμε. Καί στό θέμα τῶν ταυτοτήτων ποτέ καί πουθενά δέν εἶπαμε ὅτι τίς ταυτότητες τῶν πολιτῶν θά τίς ἐκδίδουμε τάχα ἐμεῖς καί ὄχι ἡ Ἀστυνομία.

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἄλλο ρόλο. Εἶναι ἡ πνευματική Μητέρα του πιστοῦ λαοῦ καί εἶναι καί θεματοφύλακας τῆς παράδοσής μας καί τῶν ἀξιῶν τοῦ πολιτισμοῦ μας. Διεκδικεῖ νά ὀμιλεῖ καί νά διαλέγεται, ὅπως τοῦτο συμβαίνει στή δημοκρατική χώρα μας, πρὶν ἀπό κάθε λήψη σημαντικῆς ἀπόφασης ἀπό τήν κυβέρνηση. **Ὅταν οἱ ἐκπαιδευτικοί, οἱ ἐργαζόμενοι, οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι διαλέγονται μέ τήν κυβέρνηση γιά θέματα πού τούς ἐνδιαφέρουν, αὐτό σημαίνει ὅτι συγκυβερνοῦν; Τότε γιατί μόνο στήν Ἐκκλησία ἀρνοῦνται τό δικαίωμα νά ἔχει γνώμη καί τῆς συμπεριφέρονται μέ αὐταρχισμό καί δέν θέλουν νά συζητήσουν μαζί της καί τῆς κλείνουν τήν πόρτα κατά πρόσωπον;**

Ἡ κάθε κοσμική ἐξουσία, ὅταν αὐτονομεῖται ἀπό τό Θεό καί τό λαό καί δέν διαλέγεται μέ τήν Ἐκκλησία, γιά θέματα πού ἀφοροῦν στό λαό, τότε αὐτό συνιστᾷ αὐτοθέωση τῆς, πού ὀδηγεῖ στήν ἀλαζονεῖα. Κι ἐμεῖς μέν ὡς πρόσωπα δεχθήκαμε τόν κόλαφο τῆς ταπείνωσης μέ ταπείνωση καί ὑπομονή, ἐπειδή ἔτσι μαθαίνουμε στήν Ἐκκλησία, νά συγχωροῦμε καί νά ὑπομένουμε. Ὅμως ἡ προσβολή πέρασε στόν εὐσεβῆ λαό πού ἡ Ἐκκλησία ἐκπροσωπεῖ. Καί μέσα στό λαό αὐτόν εἶναι καί ἐκεῖνοι πού μᾶς προσέβαλαν.

Δέν κατάλαβαν ότι ταυτόχρονα προσέβαλαν και τον έαυτό τους;

7. Ἀγωνιζόμαστε, ναι, γιά νά παραμείνει ἡ πατρίδα μας χώρα χριστιανική, ὅπως ἦταν ἀνέκαθεν. Θά ἐρωτήσετε ὅμως. «Καί ἀπό ποῦ συνάγεται ὅτι ἐπιδιώκεται μιά τέτοια ριζική ἀλλαγὴ;» Συνάγεται ἀπό ἐπίσημες παλαιότερες καί πρόσφατες δηλώσεις καί καταγραφές ἑνός ὑπευθύνου φορέα τῆς σημερινῆς κρατικῆς ἐξουσίας -πού δέν εἶναι βέβαια ὁ μόνος, ὑπάρχουν καί ἔξω τῆς κυβερνήσεως θιασῶτες του- ὅτι θά πρέπει σιγά-σιγά νά γίνει σταδιακή ἀποκαθάρσιμος τῆς θρησκείας μας ἀπό τῆ δημόσια ζωή, χωρὶς αὐτά νά διαψεύδονται.

Θέλετε παραδείγματα;

α) Νά φύγει ζητᾶνε ἡ προμετωπίδα τοῦ Συντάγματος μας πού ἀρχίζει μέ τῆ φράση, πού ἔβαλαν ἐκεῖ οἱ εὐσεβεῖς πρόγονοί μας εὐθύς μετά τήν Ἐπανάσταση τοῦ 1821, «Εἰς τό ὄνομα τῆς Ἁγίας καί Ὁμοουσίου καί Ἀδιαιρέτου Τριάδος». Μά ἐπικλήσεις τοῦ Θεοῦ ὑπάρχουν καί σέ ἄλλα Συντάγματα, τῆς Ἀμερικῆς, τῆς Γερμανίας καί κανεῖς ἐκεῖ δέν διανοήθηκε νά τίς διαγράψει. Γιά μᾶς εἶναι μιά ἐνδύναμη ἱστορική μνήμη πού γίνεται μοχλός ζωῆς.

β) Νά γίνει ὑποχρεωτικός γιά ὅλους ὁ πολιτικός γάμος, καί μόνο αὐτόν νά ἀναγνωρίζει τό κράτος.

γ) Νά ὑποβιθασθῆ ἡ Ἐκκλησία καί νά μή ὑπάρχει στό Σύνταγμα τό ἀρθρο 3 πού τήν ἀνακηρύσσει ἐπικρατοῦσα.

δ) Νά μή εἶναι, κατά τίς νομικές τῆς σχέσεις, Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Διακίου (ν.π.δ.δ.).

ε) Νά μὴ ὀρκίζεται στό Εὐαγγέλιο, δηλ. θρησκευτικά, ἡ Βουλὴ καί ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας.

στ) Νά τροποποιηθῆ τό Σύνταγμα ὥστε νά μὴ περιλαμβάνεται στοὺς σκοπούς τῆς παιδείας μας ἡ ἀνάπτυξη καί τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης τῶν μαθητῶν, ὥστε στή συνέχεια νά καταργηθῆ τό μάθημα τῶν Θρησκευτικῶν.

Θέλετε καί ἄλλα μέτρα πού ἀσφαλῶς θά ἀκολουθήσουν; Νά μερικά. • Θά ἀφαιρεθοῦν οἱ εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ ἀπό τίς αἵθουσες τῶν σχολείων καί τῶν δικαστηρίων καί τῶν νοσοκομείων, καί τῶν στρατῶνων. • Θά ἀφαιρεθῆ ἀπό τοὺς κοντούς τῶν σημαίων ὁ Σταυρός. •

Ἴσως νά χρειασθῆ νά ἀλλάξει καί ἡ σημαία μας, ἐπειδὴ ἔχει τό Σταυρό. • Ἡ καί ὁ ἐθνικός μας ὕμνος ἐπειδὴ μιλάει γιά τό Σταυρό. Λές καί βάλθηκαν οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ νά γίνουν χριστιανομάχοι. Λές καί ἔβλαψε αὐτὴ τὴν πατρίδα ἡ Ἐκκλησία τοῦ Σταυροῦ καί πρέπει νά τιμωρηθῆ.

8. Ὅλοι τώρα καταλαβαίνουν ὅτι τό θέμα δέν εἶναι ἀπλά οἱ ταυτότητες. Τό θέμα εἶναι ἡ Πίστη μας. Κι αὐτὴν δέν τὴν διαπραγματευόμαστε, οὔτε τὴν κρύβουμε. Ἀντίθετα, ὅπως οἱ ἄλλοι θέλουν νά μὴ τὴν ἀναφέρουν, ἐμεῖς τό θεωροῦμε καύχησή μας τό ὅτι εἴμαστε αὐτό πού εἴμαστε.

Θέλουν νά ἐξομοιωθοῦμε μέ τοὺς εὐρωπαίους, εἶπε κάποιος. Καί προσέθεσε ὅτι ἐμπόδιο σ' αὐτό εἶναι τάχα ἡ Ἐκκλησία μας. Ἡ Ἐκκλησία μας ἀπό τὴν ἀρχὴ εἶχε καί ἔχει εὐρωπαϊκὸ προσανατολισμό. Καί θέλει νά προβάλλῃ πρὸς τὴν Εὐρώπη τὴ χώρα μας ἀλλά καί τό δικό της πλοῦτο, τὴν ἀνατολική μας παράδοση, πού οἱ ξένοι ἐκτιμοῦν. Οἱ ξένοι γνωρίζουν ὅτι «γιά τοὺς Ἑλληνας ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι τό σπίτι τους» ὅπως ἔγραφε πρὸ ἐτῶν στή γαλλικὴ «Μόντ» ὁ κ. Λακαριέρο (2.11.98). Καί ἀπό μᾶς περιμένουν νά πᾶμε στήν Εὐρώπη μέ τὴν ὀρθόδοξη παράδοσή μας καί μέ τὴν ἱστορία μας καί τὸν πολιτισμό μας. Μόνον ἔτσι μᾶς σέβονται καί μᾶς ὑπολογίζουν.

Προσπαθοῦν κάποιοι νά μᾶς παρουσιάσουν στό ἐξωτερικό ὡς φονταμενταλιστές καί φανατικούς τοῦ ὀπισθοδρομικοῦ καί τῆς ἄγονης συντήρησης. Μᾶς ἀποκαλοῦν ἐδῶ ἄδικα Χομεϊνίδες καί στενόμυαλους, πού τάχα σύρουμε πρὸς τὰ πίσω τὴν κοινωνία μας καί ἐμποδίζουμε τὸν ἐκσυγχρονισμό τῆς. Καί μέ αὐτά μᾶς διασύρουν στά μάτια τῶν ξένων, γιὰ γιά τό δικό μας λαό, πού μᾶς ξέρει, αὐτά δέν «πιάνουν». Ἐμεῖς ἐδῶ στήν Ἑλλάδα διδάσκουμε τό λαό καί δίνουμε πρῶτοι τό παράδειγμα τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, τῆς πραγματικῆς ἀγάπης, τῆς ἀληθινῆς προόδου, τῆς μεγαλοψυχίας καί τῆς ἀνεκτικότητας. Καί μέ τὴν εὐκαιρία αὐτὴ καταδικάζουμε κάθε τρομοκρατία καί συμπαριστάμεθα στά θύματά τῆς. Θέλουμε μιά κοινωνία πού θά ζῆ ἡσυχὰ καί εἰρηνικά μέ παραδόσεις καί σταθερὴ ὑποδομή. Καί ἔχουμε νά ἐπιδείξουμε μέσα

στή κοινωνία μας άπειρα δείγματα τής συνερ-
 γασίας μας μέ όλους τούς φορεῖς, μέ τούς
 νέους, μέ ὄλο τόν κόσμο. Δέν μᾶς ἀποστρέφε-
 ται οὔτε μᾶς ἀποφεύγει ὁ λαός μας. Τά μονα-
 στήρια μας, κάθε μέρα τά ἐπισκέπτονται χι-
 λιάδες ἄνθρωποι καί ἀναπαύονται σ' αὐτά.
 Πόσες χιλιάδες ἐξομολογοῦνται τίς ἁμαρτίες
 τους στούς ἱερεῖς μας καί πόσοι ἄλλοι δέν
 ἀντίκρυσαν στήν Ἐκκλησία τή στοργική Μά-
 να πού σκύβει μέ ἀγάπη στό πόνο τῶν
 παιδιῶν της; **Ποῦ εἶδαν οἱ ἐπικριτές μας τούς
 Χομεϊνίδες; Καί δέν σκέπτονται τό κακό πού
 κάνουν στή χώρα μας ὅταν πρός τά ἔξω βγά-
 ζουν τήν ἀποτρόπαιη εἰκόνα τοῦ φανατι-
 σμοῦ, πού δέν μᾶς ταιριάζει, οὔτε μᾶς χαρα-
 κτηρίζει;**

9. Ζητοῦν οἱ θιασῶτες τοῦ ἄθεου καί
 ἄθρησκου κράτους τήν ἀποκαθήλωση τῆς
 Ἐκκλησίας ἀπό τήν ὑψηλή τιμητική θέση
 πού τῆς ἐξασφάλισε διαχρονικά ἡ συνείδηση
 τοῦ ἔθνους, καί τήν ἐξουδετέρωσή της. Ὅμως
 ἡ Εὐρώπη δέν ζητεῖ κάτι τέτοιο γιά κανένα
 κράτος-μέλος της. Ἀντιθέτως ἡ Ρωμαιοκαθο-
 λική Εὐρώπη στηρίζει πολλές ἐλπίδες στήν
 Ἑλλάδα γιά τή χριστιανική της παράδοση
 γιά νά διασώσει τήν ἐνότητά της. **Μέ τή Δή-
 λωση δέ τοῦ Ἄμστερνταμ ἡ Ε.Ε. ἀφήνει πλή-
 ρη ἐλευθερία γιά τή ρύθμιση τῶν σχέσεων
 κράτους καί Ἐκκλησίας στίς ἐθνικές κυβερ-
 νήσεις, ἀνάλογα μέ τίς ἱστορικές καί ἄλλες
 συνθήκες πού ἰσχύουν σέ κάθε κράτος. Ἐπο-
 μένως δέν μποροῦν νά ἐπικαλοῦνται τήν Εὐ-
 ρώπη ὅσοι θέλουν νά «κοντήνουν» τήν Ἐκ-
 κλησία.**

**Καί ἐπί τέλους ἄς ρωτήσουν καί τό λαό ἂν
 θέλει μιά τέτοια ἐξέλιξη·** ἂν δηλαδή θέλει ὁ
 λαός τήν Ἐκκλησία του ταπεινωμένη,
 ἀπωθημένη, περιφρονημένη, περιθωριακή,
 προσωπική μόνο ὑπόθεση τοῦ κάθε πολίτη.
 Σήμερα μάλιστα πού παρατηρεῖται μιά ἐντυ-
 πωσιακή, ὅσο καί πρωτόγνωρη στροφή τοῦ
 κόσμου καί ἰδίως τῶν νέων μας πρός τήν
 Ἐκκλησία, ἐπιβάλλεται σοφία καί σύνεση.
 Ἐμεῖς πιστεύουμε πώς ὁ λαός μας καί μαζί
 καί οἱ νέοι μας πιστεύουν βαθεῖά στό Θεό. Τό
 δείχνουν οἱ δημοσκοπήσεις καί τό γέμισμα
 τῶν ἐκκλησιῶν ἀπό νέους κυρίως. Αὐτή τήν
 ὥρα πολλοί σημαδεύουν τήν Ἑλλάδα κι
 ἐκεῖνο πού μᾶς χρειάζεται δέν εἶναι ἡ ἐξασθέ-

νηση ἀλλά ἡ ἰσχυροποίηση τῶν ἐρεισμάτων
 τῆς πίστεως, τῆς ἐνότητος καί τῆς συνοχῆς.
 Καί τέτοια εἶναι γιά τό λαό ἡ Ἐκκλησία.

Ἡ Ἐκκλησία καλλιεργεῖ τήν πίστη μέσα
 στίς καρδιές καί εἶναι ἀνάγκη νά τό τονίσω
 καί πάλιν. Δέν εἶναι κοσμικός ὄργανισμός ἡ
 Ἐκκλησία, οὔτε μιμεῖται τίς κοσμικές μεθό-
 δους ἐνέργειας. Ἡ δύναμή της δέν εἶναι στόν
 πλοῦτο ἢ στήν κοσμική ἰσχύ. Μέσα ἀπό τίς
 δυσκολίες ἡ Ἐκκλησία ξαναβρίσκει τό δρόμο
 της, ἐπειδή τό σκάφος της τό κυβερνεῖ ὁ Χρι-
 στός. Ἐάν ἡ ἑλληνική Πατρίδα διασώθηκε
 ἀπό τήν Ἐκκλησία, αὐτό δέν ἀλλάζει σέ τίπο-
 τε τόν πνευματικό χαρακτήρα της. Γι' αὐτό ἡ
 Ἐκκλησία πρωτίστως ἐνδιαφέρεται νά μή
 διαγραφῆ ἀπό τίς συνειδήσεις τῶν ἀνθρώπων
 ἡ Πίστη. Ἐπειδή αὐτή ἡ Πίστη, μετατρεπόμε-
 νη σέ δίωμα ζωῆς, καθιστᾷ τόν ἄνθρωπο
 γενναῖο ἀγωνιστή τοῦ καλοῦ, φορέα σεβα-
 σμοῦ τῶν χριστιανικῶν ἀξιών, ἀνυποχώρητο
 ὑπερασπιστή τῆς ἀγάπης, ἀκέραιο ἠθικό
 πρόσωπο, μόνιμα προσανατολισμένο πρός
 τήν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, τόν ἄνθρωπο μέ ὄλα του
 τά προβλήματα. Κοντά της ὁ λαός μας βρι-
 σκει τό στήριγμα καί τήν ἀπαντοχή του.
 Ἀλλά ἐνδιαφέρεται τήν Πίστη αὐτή νά τήν
 προβάλλει, νά τήν τιμᾷ καί νά τήν ὑποστηρί-
 ζει καί τό κράτος μας, πού ἔχει πολλούς
 λόγους νά τό κάνει. Γιά τό ἴδιο καί γιά τό λαό
 τῆς Ἑλλάδας.

10. Γι' αὐτό ἡ Ἐκκλησία μιλάει ἐξ ὀνόμα-
 τος αὐτοῦ τοῦ λαοῦ. Καί διαμαρτύρονται
 μερικοί καθηγητές νομομαθεῖς καί μᾶς λένε.
 «Δέν ἔχετε κανένα δικαίωμα νά ἐπικαλεῖσθε
 τό λαό. Τό λαό μόνο ἡ ἐκλεγμένη κυβέρνησις
 ἐκπροσωπεῖ. Ἀπαντᾷμε λέγοντας, **ὅταν λέμε
 λαό, ἐννοοῦμε τό λαό τοῦ Θεοῦ.** Ἐτσι λέγο-
 νται, κληρικοί καί λαϊκοί στή γλῶσσα τῆς
 θεολογίας, πού πιστεύουν. Γι' αὐτό βέβαια τό
 λαό μιλάμε, τό λαό τῆς Ἐκκλησίας. Σ' αὐτόν
 ἀσφαλῶς δέν συμπεριλαμβάνονται οὔτε οἱ
 ἄθεοι, οὔτε οἱ ἀλλόθρησκοι, οὔτε οἱ ἀλλόδο-
 ξοι. Περιλαμβάνονται μόνο οἱ ὀρθόδοξοι. Καί
 στήν εὐλογημένη χώρα μας αὐτοί εἶναι
 ἑκατομμύρια. Ἀλλά αὐτοί πού τά λένε αὐτά
 δέν ἔχουν μελετήσει τή Θεολογία καί μεταφέ-
 ρουν στό χῶρο τῆς Ἐκκλησίας ἔννοιες πού
 δέν ἰσχύουν σ' αὐτήν. Ὄρα εἶναι νά μᾶς
 ἀπαγορεύσουν κιόλας νά λέμε τό «Σῶσον

Κύριε τόν λαόν Σου καί εὐλόγησον τήν κληρονομίαν Σου...».

Καί ἄς ἔλθουμε τώρα καί στό πολυσυζητημένο ζήτημα τῶν ταυτοτήτων.

1. Τό θέμα αὐτό ὑπάρχει ἀπό παλιά, ἡ ἀμφισβητούμενη ὅμως ρύθμισή του ἀνέκλυσε τώρα ὡς κεραυνός ἐν αἰθρίᾳ. Ἡ Ἐκκλησία τό παρακολουθεῖ βέβαια ἀπό 15ετίας περίπου. Καί εἰδική Ἐπιτροπή συνέστησεν ἐγκαιρα γιά νά τό μελετᾶ, ὥστε νά εἴμαστε ἔτοιμοι νά παρουσιάσουμε τίς ἀπόψεις μας. Ἐπί πολλά χρόνια τό ζήτημα ἔμεινε στά ἀζήτητα. Αἰφνιδίως τώρα ἀνεσύρθη ἀπό τήν ἀφάνεια λίγο μετά τίς ἐκλογές. Μόλις διαπιστώσαμε κάποιες ὑποπτες κινήσεις, ἐπιδιώξαμε μιά συμφωνία κυρίων, πού προέβλεπε διάλογο μεταξύ Ἐκκλησίας καί Κυβέρνησης. Δέν μπλεχθήκαμε στό πρόβλημα ἀπό πολυπραγμοσύνη. Δέν φυτρῶσαμε ἐκεῖ πού δέν μᾶς ἔσπειραν. **Πρόκειται γιά τό θρησκειομα, ἕνα στοιχεῖο πού ἐνδιαφέρει ἄμεσα τήν Ἐκκλησία.** Ἐμεῖς δέν μιλήσαμε, ἐπειδή δέν μᾶς πέφτει λόγος, οὔτε γιά τήν ἀπάλειψη τῆς ὑπηκοότητας, οὔτε γιά τά δακτυλικά ἀποτυπώματα κ.λ.π. Καί τοῦτο γιατί ἔχουμε ἐπίγνωση τῶν διακριτῶν μας ρόλων. Ἀσχολούμεθα μέ ὅ,τι ὀργανικά καί λογικά ἐνδιαφέρει τίς ἀρχές μας, τή διδασκαλία μας.

Μέ τήν ἴδια λογική τήν Ἐκκλησία ἄμεσα ἐνδιαφέρει στίς νέες ταυτότητες ἐκτός ἀπό τό θρησκειομα καί τό ἠλεκτρονικό φακέλωμα, καί ὁ ἀριθμός 666, καί ὁ ἐνιαῖος κωδικός ἀριθμός. Αὐτά ὅλα σχετίζονται ἄμεσα μέ τήν ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου, μέ τή διασφάλιση τοῦ ἀπορρήτου τῆς προσωπικῆς ζωῆς, μέ τό σεβασμό τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας, μέ τή θρησκευτική συνείδηση τῶν πολιτῶν, γιά τά ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία ἀγωνίζεται ἐπί αἰῶνες. Ὅλα αὐτά συνιστοῦν βαρύτερη προσβολή τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς. Ἦδη ἀνεγράφη στόν τύπο ὅτι ἰδιωτικές ἐταιρεῖες ἐμπορεύονται προσωπικά στοιχεῖα ἀνυποψίαστων πολιτῶν, τά ὁποῖα πωλοῦν, μέ ἀποτέλεσμα κανέναν πιά νά μή αἰσθάνεται ἀσφαλῆς σ' αὐτό τόν τόπο.

2. Ἡ συμφωνία πού ἐπιτύχαμε δέν τηρήθηκε. Καί αἰφνιδίως ἀνηγγέλθη στή Βουλή ἡ ἀπόφαση γιά τήν ἀπάλειψη τοῦ θρησκειοματος ἀπό τίς νέες ταυτότητες. Γιά τήν ἀπόφαση αὐτή διετύπωσε τήν ἀντίθετη γνώμη της

τόσον ἡ Διαρκῆς Ἱερά Σύνοδος ὅσο καί ἡ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας. Ἡ τελευταία μάλιστα ἔκανε μιά ὑστατη προσπάθεια ἐπαφῆς μέ τόν κ. Πρωθυπουργό προκειμένου νά τοῦ ἀναπτύξει τίς θέσεις της, χωρίς ὅμως ἀποτέλεσμα.

3. Τί ζητᾶμε ἐμεῖς καί ὁ πιστός λαός; Στήν ἀρχή ζητούσαμε ὅ,τι προβλέπει καί ὁ ἰσχύων νόμος 1988/1991 δηλ. τήν ὑποχρεωτική ἀναγραφή τοῦ θρησκειοματος. Μᾶς εἶπαν αὐτό εἶναι ἀντισυνταγματικό. Κανείς δέν μπορεῖ νά ὑποχρεώσει κάποιον νά ἀναγράψει χωρίς τή θέλησή του τό θρησκειομα του στήν ταυτότητά του. Τήν ἀντισυνταγματικότητα ὁμων τῶν νόμων δέν τήν κρίνει ὁ κάθε ἐπιστήμων ἢ ἡ κάθε Ἀρχή. Ὑπάρχουν τά δικαστήρια πού τήν κρίνουν. Παρά ταῦτα ἐμεῖς κατανοήσαμε τήν ἀνάγκη νά μήν εἶναι ὑποχρεωτική ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκειοματος, σεβόμενοι τίς ἀπόψεις ἐκείνων πού δέν θέλουν αὐτή τήν ἀναγραφή καί ὑποχωρήσαμε. Καί εἶπαμε ἐν τάξει. Τότε ἄς ἀφεθῆ ὁ κόσμος ἐλεύθερος στήν προαιρετική ἀναγραφή. **Ὅποιος θέλει νά γράφει τό θρησκειομα του καί ὁποῖος δέν θέλει νά μή τό γράφει. Τί δημοκρατικότερο καί τί λογικότερο;** Καί ὅμως τελικά οὔτε αὐτό ἔγινε δεκτό. Ἡ Ἀρχή ἐπεκαλέσθη τόν ν. 2472/97 πού στό ἄρθρο 2 κατατάσσει τό θρησκειομα μεταξύ τῶν εὐαίσθητων στοιχείων τῆς προσωπικότητας, γιά τά ὁποῖα ἀπαγορεύεται κάθε ἐπεξεργασία. Ὅμως ἡ Ἀρχή ἀγνόησε τό ἄρθρο 5 τοῦ ἴδιου νόμου πού προβλέπει ἐξαίρεση, καί ἐπιτρέπει τήν ἐπεξεργασία καί σ' αὐτά τά εὐαίσθητα στοιχεῖα ὅταν πρὸς τοῦτο συναινῆ ὁ ἐνδιαφερόμενος καί ἐγκρίνει ἡ Ἀρχή. Ἡ Ἐκκλησία προτείνουσα τήν προαιρετική ἀναγραφή ἐπικαλεῖται αὐτή τήν διάταξη. Ἄλλ' ὁμιλεῖ εἰς ὧτα μή ἀκουόντων...

4. Τό ὅλο θέμα στηρίχθηκε στή γνώμη τῆς Ἀρχῆς, πού ἔχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα. Καί εἶπεν ἡ Ἀρχή. Ἡ προαιρετική ἀναγραφή εἶναι καί αὐτή ἀντισυνταγματική. Ἀλλά πῶς καί γιατί ἡ Ἀρχή καταστρατηγεῖ τό νόμο; **Εἶναι πάνω ἀπό τούς νόμους;** Δέν εἶναι δέ μόνον ἡ παραπάνω διάταξη πού ἐμνημονεύσαμε πού εἰσάγει ἐξαίρεση στόν κανόνα τῆς μή ἀναγραφῆς, ὅταν τό θέλει ὁ πολίτης, εἶναι καί ὁ ἄλλος νόμος, ὁ ἰσχύων σήμερα ν. 1988/91

πού επιβάλλει ύποχρεωτικά τήν ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος στίς ταυτότητες. Γιατί τόν παραδιάζει ἡ Ἀρχή, πού εἶναι ταγμένη νά ἐνεργεῖ σύμφωνα μέ τούς νόμους;

5. Εἰδικοί συνταγματολόγοι καί ἔγκριτοι νομομαθεῖς πού συμβουλευθήκε ἡ Ἐκκλησία τήν διαβεβαίωσαν **ὅτι ἡ προαιρετική ἀναγραφή δέν παραδιάζει τό Σύνταγμα.** Ἄλλωστε τό 1993 τό κυβερνῶν σήμερα κόμμα, ὡς ἀντιπολίτευση εἶχε ὁμαδικά ὑποστηρίξει στή Βουλή τήν προαιρετική ἀναγραφή* τοῦ θρησκευματος καί ἐπεκαλεῖτο μάλιστα ἀνάλογη τοποθέτηση τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς. Τότε λοιπόν ἡ προαιρετική ἀναγραφή ἦταν συνταγματική. Σήμερα, μέ τό ἴδιο Σύνταγμα, τί συνέβη καί δέν εἶναι; Ἐπομένως ἡ ἀπόφαση τῆς Ἀρχῆς ὄχι μόνον δέν εἶναι θέσφατο ἀλλά καί ἀποδεινύεται νομικῶς διάτρητη. Καί εἶναι νομικῶς διάτρητη ὄχι μόνον γιά τούς παραπάνω λόγους ἀλλά καί γιά τό γεγονός ὅτι ὁ κ. Πρόεδρος τῆς, πρὶν κἄν συγκαλέσει τό Συμβούλιο τῆς Ἀρχῆς γιά νά λάβει τή γνωστή ἀπόφαση ἔσπευσεν ὁ ἴδιος μέ δηλώσεις του στόν τύπο καί ἔλαβε θέση στό ὑπό κρίσιν ζήτημα. Εἶπε μάλιστα, ταχθεῖς ἀναφανδόν μέ τίς ἀπόψεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, ὅτι καθ' ὅσον ἀφορᾶ στό θρήσκευμα πρέπει ὁ πολίτης οὔτε κἄν νά ἐρωτᾶται ἂν θέλει νά ἀναγραφῆ στήν ταυτότητά του τό στοιχεῖο αὐτό. Μέ τόν τρόπο αὐτόν ἀπέδειξεν ὅτι δέν εἶχεν ἀμεροληψία καί δέν μποροῦσε νά προεδρεύσει τοῦ Συμβουλίου.

Στήν ἀπόφαση λοιπόν τῆς Ἀρχῆς ὑπάρχει ἰσχυρός ἀντίλογος. **Θέλετε νά μάθετε τί ἐπί τοῦ θέματος αὐτοῦ λέγει ἡ Ε.Ε.;** Ἡ Ε.Ε. θεωρεῖ μέ ἀπόφαση τοῦ Κοινοβουλίου τῆς ἔτους 1993 ὅτι ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος στίς ταυτότητες δέν συνιστᾶ παραβίαση τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συνθήκης περὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Καί ἡ Εὐρωπαϊκή Ἐπιτροπή Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων στήν ἀπόφασή τῆς 8.9.1993 ἀποφαίνεται ὅτι ὅποιος σιωπᾶ καί δέν δηλώνει τίς θρησκευτικές του πεποιθήσεις δέν δικαιούται νά ἰσχυρισθεῖ ὅτι παραβιάσθηκε ἡ θρησκευτική του ἐλευθερία, ἐπειδή ἄλλοι τίς δηλώνουν. Γιατί οἱ ἐπιστή-

μονες πού μᾶς λένε τά ἀκριβῶς ἀντίθετα, ἐδῶ δέν διδάσκονται ἀπό τήν Εὐρώπη; Ἡ ἴδια Ἐπιτροπή μέ ἄλλη ἀπόφασή τῆς δέχθηκε ὅτι δέν θίγεται τό δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας κάποιου, ὅταν οἱ Ἀρχές τῆς χώρας του τόν καλοῦν νά δηλώσει τό θρήσκευμά του.

6. Εἶπεν ἀκόμη ἡ Ἀρχή πῶς στήν ταυτότητα περιλαμβάνονται μόνον τά ἀπολύτως ἀπαραίτητα γιά τήν ἐξακριβίωση τῆς ταυτοπροσωπίας τοῦ κατόχου στοιχεῖα. Καί κατά συνέπειαν τό θρήσκευμα δέν ἀνήκει σ' αὐτά. Ἄνεξάρτητα ἀπό τήν ἄποψή μας ὅτι εἰδικά γιά μᾶς τούς Ἕλληνες τό θρήσκευμα μας εἶναι στοιχεῖο τῆς ταυτότητάς μας, **ὁ νόμος τοῦ 1986 ὀρίζει ὅτι στήν ταυτότητα καταχωρίζονται καί ἄλλα στοιχεῖα πού ἐπέχουν θέση ἐπίσημης δεβείωσης γιά τίς Ἀρχές τοῦ κράτους, χωρίς νά χρειάζονται ἄλλες γραφειοκρατικές διαδικασίες καί χρονοδότες καί δραχμοδότες γιά τόν πολίτη.** Καί τό σημεῖο αὐτό εἶναι ἀξιοπρόσεκτο. Πρόκειται μέ ἄλλα λόγια γιά τή διευκόλυνση τῶν ἐννόμων σχέσεων. Αὐτή τή διάσταση ἐπιμένει νά τήν ἀγνοεῖ ἡ Ἀρχή.

7. Ἰσχυρίζονται οἱ ἀντιδρώντες καί σ' αὐτήν ἀκόμη τήν προαιρετική ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος, ὅτι τό θρήσκευμα γράφεται στίς ταυτότητές μας ἀπό τό 1942 μέ τήν πρωτοβουλία τῶν γερμανικῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς καί αὐτό γιά νά μποροῦν τάχα νά ἐπισημαίνουν τούς ἔβραίους. Ἀπαντᾶμε. Δέν εἶναι σωστή ἡ πληροφορία. Ἄν οἱ Γερμανοί ἔκαναν τότε κάτι τέτοιο, τότε γιατί δέν ἔκαναν τό ἴδιο καί στίς ἄλλες κατεχόμενες χώρες τῆς Εὐρώπης; Καί ἂν μέσω τῶν ταυτοτήτων συνελάμβαναν τούς ἔβραίους οἱ Γερμανοί, τότε θά ἔπρεπε σέ ὅλες τίς ἄλλες εὐρωπαϊκές χώρες ὅπου δέν ὑπῆρχαν ταυτότητες μέ τό θρήσκευμα νά εἶχαν σωθῆ ὅλοι οἱ ἔβραιοι. Ὅμως **τό ἀκριβῶς ἀντίθετο συνέβη. Μόνον στήν Ἑλλάδα πολλοί ἔβραιοι σώθηκαν χάρις στίς ταυτότητες.** Γιατί ἔτσι δόθηκε ἡ εὐκαιρία στόν αἰδίδμο Ἀρχιεπίσκοπο Δαμασκηνό, πού σέ συνεργασία μέ τόν τότε Ἀστυνομικό Διευθυντή Ἀθηνῶν ἀείμνηστο Ἀγγελό Ἐβερετ νά ἀλλάζουν τίς ταυτότητες τῶν

* Τό ἀκριβές εἶναι ὅτι τότε τό ΠΑΣΟΚ εἶχε ταχθεῖ ὑπέρ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀναγραφῆς!

Ἑβραίων καί νά τούς παρουσιάσουν ὡς ὀρθόδοξους χριστιανούς. Καί αὐτό τό ἔχουν ἀναγνωρίσει καί οἱ ἴδιοι οἱ ἰσραηλίτες συμπολίτες μας, καί τό ἴδιο τό κράτος τοῦ Ἰσραήλ. Αὐτή ἡ ἀναγραφή σέ τελευταῖα ἀνάλυση εἶναι ἕνα κεκτημένο δικαίωμά μας καί δέν μπορεῖ ξαφνικά καί ἀπότομα νά διαγραφῆ.

8. Ζητοῦμε αὐτή τή στιγμή ἐπί πλέον ἀπό ὅλο τόν πολιτικό κόσμο, τούς δημοσιογράφους, τά ΜΜΕ καί ἄλλους φορεῖς τῆς Πολιτείας νά τοποθετηθοῦν μπροστά στό φαινόμενο τῶν ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων, καί τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελλώματος τῶν πολιτῶν καί νά ἀντιδράσουν. Πρόκειται γιά μεῖζον θέμα πού ἀναφέρεται στίς ἀτομικές ἐλευθερίες τῶν πολιτῶν. Ὁ ἀγώνας μας σήμερα δέν εἶναι μόνο γιά τό θρήσκευμα, εἶναι καί γιά ὅλη τή φιλοσοφία πού διέπει τίς νέες ταυτότητες καί πού τελικά ὀδηγεῖ στόν ἐξανδραποδισμό τοῦ πολίτη.

Θεσσαλονικεῖς, Χριστιανοί Ἕλληνες,

Ἡ σιωπή, γράφει ὁ ἀβδᾶς Ἰσαάκ, εἶναι ἡ φωνή τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Τώρα ὅμως ὑπάρχουν στιγμές πού ἡ σιωπή παραχωρεῖ τή θέση της στόν ἐκφραστικό λόγο πού μπαίνει στίς καρδιές καί συντονίζει τίς δυνάμεις τῆς ψυχῆς. Βλέπω τόν παλμό σας καί ρίγη συγκινήσεως διαπερνοῦν τό σῶμα μου. Ἐμεῖς ἐδῶ δέν κάνουμε ἀνταγωνισμό ἰσχύος μέ κανένα. Κάνουμε μιά εἰρηνική κατάθεση μαρτυρίας. Εἰρηνική, τό τονίζω. **Σήμερα ἡ πατρίδα περνᾷ μεγάλη δοκιμασία γιά πολλά ἄλλα θέματα. Εἶναι ἄστοχη πολυτέλεια ἡ δημιουργία καί νέων.** Ἡ Λαοσύναξή μας ἔδωσε ἤδη τό Μήνυμα. Αὐτός ὁ κόσμος δέν πρέπει νά νιώθει προδομένος. Αὐτά τά παιδιά δέν μποροῦν νά βλέπουν γύρω τους ν+ᾶ γκρεμίζονται τά θεμέλια τῆς ζωῆς τους. Ἡ Ἱεραρχία σήμερα, στράφηκε στό λαό τοῦ Θεοῦ ζητώντας νά διατρανώσει τή θέλησή του τήν ἀταλάντευτη νά ἀφεθῆ προαιρετική ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος στίς ταυτότητες, νά ἀντιμετωπισθῆ τό φάσμα τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελλώματος καί νά ἀποφευχθοῦν τά ἄλλα μέτρα σέ βάρος τῆς Ἐκκλησίας, πού ἔχει προαναγγεῖλει ὁ

θεωρητικός τοῦ ξηλώματος. Μέτρα πού τελικά βλάπτουν τό ἔθνος. Τή θέληση αὐτή ποιός μπορεῖ νά ἀγνοήσει; Ποιός μπορεῖ νά ἀντισταθῆ στή λαϊκή φωνή; Στράφηκε ἐπίσης ἡ Ἐκκλησία σήμερα καί πρὸς τή νόμιμη κυβέρνηση τῆς χώρας καί ἐζήτησε μαζί της διάλογο γιά τίς ταυτότητες.

Ἐλέχθη ὅτι σήμερα δέν θά ὑπάρξουν νικητές καί ἡττημένοι. Πράγματι. Δέν ἤρθαμε γιά νά φοβερίσωμε κανένα, οὔτε γιά νά ἐντυπωσιάσωμε μέ τόν ὄγκο μας τή διεθνή κοινή γνώμη. Δέν θέλουμε νά σκεφθῆ κανεῖς ὅτι κινούμεθα ἀπό κίνητρα πολιτικά. Πονᾶμε γιά τήν τύχη τῆς Ἑλλάδος μας καί διαμαρτυρόμαστε ἔντονα, χωρίς ἐθνικιστικές ἐξάρσεις. Δέν ἐπιδιώκουμε νά διχάσωμε τό λαό. Γι' αὐτό καί δέν ζητᾶμε τίς δάφνες τοῦ νικητῆ. **Μόνος νικητῆς θέλουμε νά εἶναι ὁ Χριστός καί ἡ Ἑλλάδα,** αὐτά τά δύο, πού ὅπως ἔλεγε ὁ πατρο-Κοσμάς, κανεῖς δέν μπορεῖ νά μᾶς τά ἀφαιρέσει ἐκτός κι ἂν ἀπό μόνοι μας τά ἀπαρνηθοῦμε. Ποιός ἀπό μᾶς εἶναι διατεθειμένος νά τά προδώσει καί νά τά ἀπαρνηθῆ; Νομίζω πὼς κανεῖς. Ναι, κανεῖς.

Πιστεύω σέ σᾶς. Πιστεύω στή νεολαία. Πιστεύω στόν ἱερό μας κλῆρο. Πάρτε στά χέρια σας τή μεγάλη ἐτούτη ὑπόθεση καρδιάς καί μὴν ὑποστέλλετε τίς σημαῖες καί τά λάβαρα. Ἡ Ἐκκλησία γιά ἄλλη μιά φορά θά προσφέρει ὑπηρεσίες στόν τόπο. Ἡ παράδοση θά διασωθεῖ καί ὁ λαός θά ἀναπνεύσει. Ζητᾶμε μιά δίκαιη λύση. Καί ἡ φωνή μας ὡς φωνή ὑδάτων πολλῶν θά πετάξει στ' ἀκρογιάλια, στά βουνά καί στίς πόλεις μας καί θά φθάσει ἐκεῖ κάτω στήν Ἀθήνα. Καί θά ἀκουσθεῖ ὡς βροντή. Ἐμεῖς αὐτή τή στιγμή ἀπλώνουμε ἀπό τή Θεσσαλονίκη τό χέρι στήν Ἀθήνα. Κι ἐλπίζουμε ὅτι θά ὑπάρχει κι ἀπό ἐκεῖ ἀνταπόκριση.

Ἡ Ἑλλάδα δέν νοεῖται ἀποκομμένη ἀπό τήν Ὀρθοδοξία, Ἑλλάδα καί Ὀρθοδοξία εἶναι δίδυμο ἀδιάσπαστο. Ἡ νομοτέλεια τῆς ἱστορίας τό ἐπιβεβαιώνει. Ὁ λαός τό διώνει. Ἡ πατρίδα τό ἀξιώνει. Ἡ Ἐκκλησία τό καμαρώνει. Ἐδῶ τώρα διαμαρτυρηθήκαμε εἰρηνικά, ὁμολογήσαμε τή πίστη μας εἰρηνικά

* Στή συνέχεια ἐψάλη καί ὁ ἐθνικός ὕμνος.

ΟΜΙΛΙΑ

του Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ.
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ κατὰ τὴ μεγάλη Λαοσύναξη τῶν Ἀθηνῶν

21 Ἰουνίου 2000

Πιστέ καὶ εὐλογημένε λαέ τῆς Ἀθήνας καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος. Μὲ νωπὸ ἀκόμη τὸν ἀπόηχο ἀπὸ τὴ συγκλονιστικὴ, εἰρηνικὴ καὶ δυναμικὴ Λαοσύναξη τῆς Θεσσαλονίκης, σήμερα ἡ Ἀθήνα δίνει τὸ δικὸ της παρὸν καὶ ἀποστέλλει κι αὐτὴ τὸ δικὸ της Μήνυμα. Ἡ Ἀθήνα, ἡ πόλη τοῦ κορυφαίου Ἀποστόλου, τοῦ Παύλου, πού πρὶν ἀπὸ 1950 χρόνια μιλώντας στὸ βράχο τῆς Ἀκροπόλεως μᾶς ἔδωσε τὸ μήνυμα τοῦ ἀγῶνα γιὰ τὴν πίστη, σήμερα διατρανώνει μὲ τὸν πιὸ ἐπίσημο καὶ κατηγορηματικὸ τρόπο τὴν ἀδιαπραγμάτευτη βούλησή της νὰ ἀγωνιστεῖ γιὰ τὴν πίστη καὶ τὴν εὐσέβεια.

Σήμερα ἡ Ἀθήνα ξεπέρασε τὴ Θεσσαλονίκη. Χιλιάδες λαὸς ἔχει κατακλύσει τὴν πρωτεύουσα, εἰρηνικός μειλίχιος, πράος, ἀλλὰ καὶ ἀποφασισμένος νὰ βροντοφωνάξει πρὸς κάθε κατεύθυνση τὴ θέλησή του. Αὐτὴ ἡ Λαοσύναξη, πού ἡ ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μας ἀπεφάσισε, δὲν ἔχει τὸ προηγούμενό της. **Ἡ Ἐκκλησία ἐδῶ τούτῃ τὴ στιγμή κάνει μυσταγωγία, κάνει προσευχὴ καὶ τίθεται καὶ πάλιν ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ πιστοῦ λαοῦ στὴν ἀγωνιώδη προσπάθειά του νὰ ὑπερασπισθεῖ τὴν πνευματικὴ αὐτοσυνειδησία του.**

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι - κατὰ τὸν ἅγιο Κύριλλο Ἀλεξανδρείας - «συνεχῶς θάλλουσα καὶ ἀνακαινιζομένη διὰ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος». Γι' αὐτὸ εἶναι πάντοτε ζωντανὴ καὶ χαρισματικὴ κοινωνία προσώπων, πού ἀναλαμβάνουν δύσκολους καὶ ἱστορικοὺς ρόλους μὲ συνέπεια καὶ τόλμη.

Ἡ σημερινὴ μας Λαοσύναξη γίνεται σὲ τούτῃ ἐδῶ τὴν ἱστορικὴ πλατεῖα, μπροστὰ ἀπὸ τὸ ἐθνικὸ Κοινοβούλιο, τὸ τέμενος τῆς Δημοκρατίας, πού ταυτόχρονα εἶναι ἡ ἔκφραση τῆς λαϊκῆς κυριαρχίας. Τὸ χῶρο ὅπου τὰ ἰδανικά τοῦ ἔθνους καὶ οἱ ἀξίες τοῦ πολιτισμοῦ μας ἐνσαρκώνονται σὲ ὑπερούσιες πράξεις διαχρονικῆς συνέπειας καὶ ἀδάμαστου ἠθους. Σὲ αὐτὸ τὸν τόπο κάποτε, τὸ 1843, δόθηκε τὸ πρῶτο Σύνταγμα τῆς Ἑλλάδος, καὶ ὁ Στρατηγὸς Μακρυγιάννης, ὁ πρωταγωνιστὴς

αὐτῆς τῆς ὑπόθεσης διηγεῖται: «Πιάνω καὶ φκειάνω μίαν Σημαῖα καὶ γράφω. «Ἐθνικὴ συνέλεψη, Σύνταγμα». Λέγω «Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Βασιλείας Του σηκώνεται ἡ Σημαῖα τῆς Πατρίδος». Καὶ αὐτὴ ἡ πλατεῖα εἶναι ὁ πιὸ κατάλληλος χῶρος γιὰ νὰ ἀκουσθεῖ καὶ σήμερα ἡ φωνὴ τοῦ πιστοῦ λαοῦ, γιὰ νὰ πέσουν τὰ τεῖχη τῆς προκατάληψης, γιὰ νὰ ἐγκαταλειφθοῦν τακτικὲς σφαλμάτων, γιὰ νὰ ἔλθει ἡ εἰρήνη καὶ ἡ εὐλογία τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ψυχικὴ ἡρεμία στὴν εὐλογημένη Πατρίδα μας.

Καὶ ὁ πιστὸς λαὸς τῆς Ἐκκλησίας μας ἦλθε καὶ εἶναι ἐδῶ. Πιὸ πολὺ καὶ ἀπὸ τὸ πλῆθος, μᾶς συνεπαίρνει τὸ σθένος, ἡ διαύγεια, ἡ λάμψη καὶ ἡ χαρὰ στὰ βλέμματά σας. Μᾶς φωτίζει τῶν ματιῶν σας τὸ φῶς. Καθὼς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ρίχνει πάνω σας τίς ἡλιαχτίδες του, τὰ πρόσωπά σας παίρνουν μιὰ γλυκιὰ ὄψη πραότητας καὶ καλωσύνης. **Ἐχει αὐτὴ ἡ παλαικὴ κοσμοσυρροὴ καμμία σχέση μὲ τίς πολιτικὲς συγκεντρώσεις; Ἦλθε κανένας σας ἐδῶ μὲ μίσος στὴν καρδιά γιὰ τὸν ὑποτιθέμενο ἀντίπαλο; Ὅλοι θαύμασαν στὴ Θεσσαλονίκη τὸ ἦθος σας, τὴν γλυκύτητά σας, τὴν ὁμορφιά σας. Κι ἐδῶ στὴν Ἀθήνα τὸ ἴδιο συμβαίνει. Δὲν ἦλθατε παρακινούμενοι μόνον ἀπὸ τὸ πύρωμα τῆς καρδιάς σας; **Δὲν ἀνήκετε ἐσεῖς σὲ ὅλα τὰ κόμματα; Δὲν ἀφήσατε στὸ σπῆτι σας τίς κομματικὲς σας διαφορὲς ἢ καὶ διαφωνίες καὶ τώρα ἐδῶ δὲν εἴμαστε ὅλοι ἐνωμένοι ἐν Χριστῷ;** Ἡ Ἐκκλησία - τὸ ξέρετε - ἀνοίγει τὴν ἀγκαλιά της καὶ κρῦβει στὸν κόλπο της ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ποῦ βλέπουν ὁμοιότητες αὐτῆς τῆς μεγάλης Σύνταξης μὲ τίς πολιτικὲς συγκεντρώσεις;**

Θεοπροστάτευτε Λαέ, μὴ νοιώθεις προδομένος στὰ πιὸ ἱερά σου πιστεύματα. Ἡ Ἱεραρχία ὅλη ἐνωμένη εἶναι ἐδῶ, σᾶς εὐλογεῖ ὅλους καὶ σᾶς ἀπλώνει τὰ χέρια της. Εἶναι μαζί σας. Μὴ κάμπτεσθε στὸ ἀγωνιστικὸ καὶ χριστιανικὸ φρόνημά σας, ἐπειδὴ βλέπετε νὰ σᾶς εἰρωνεύονται καὶ νὰ σᾶς λαιδοροῦν κάποιοι ἐπαγγελματίες τῆς παραπληροφόρη-

σης. Είναι εδώ μαζί μας οι πνευματικοί σας Πατέρες, οι ιερείς, οι τίμοι και αγωνιστές κληρικοί, πού με τό Σταυρό στό χέρι και τήν προσευχή βαδίζουν μπροστά. Ξέρω ότι τούς αγαπάτε και τούς σέβεσθε. **Δέν υπάρχει στή χώρα μας διάσταση κλήρου και λαού. Ο κληρός μας είναι κομμάτι του λαού μας, ζυμωμένος με τό λαό, εργαζόμενος για τό λαό, προερχόμενος απ' τό λαό.**

Μήν έχετε τήν αίσθηση του περιφρονημένου, του άπωθημένου στό περιθώριο. Αυτό επιδιώκουν να μάς τό επιβάλουν οι θιασώτες της έκκοσμίκευσης και της άρνησης. Σεΐς αντίθετα είσθε, είμαστε ή μεγάλη, ή περίσημη, ή σοδαρή, ή σώφρων, ή ευγενική, ή χαμηλών τόνων παρεμβολή, πού σκορπίζει τό δέος σ' εκείνους πού τήν άγνόησαν και άπεφάσισαν ενάντια στή θέλησή της.

Κάθε μέρα τό ποτάμι μεγαλώνει καθώς χιλιάδες, έκατομμύρια ρυάκια τό ενισχύουν με ζήλο νεοπροσήλυτου. Είναι οι χριστιανοί αυτού του τόπου, πού τώρα άποδεικνύουν ότι μπορούν -όταν τό απαιτήσει ή περίσταση- να διεκδικούν με ένθεο ζήλο τό δικαίωμα στην ιδιοπροσωπία τους, όπως αυτή προέρχεται μέσα από τήν ιστορία μας. **Ο κόσμος δέν θέλει να άλλοιωθή ή παράδοσή του στό βωμό της οποιασδήποτε επιδίωξης. Έχουμε κατ' επανάληψη διακηρύξει ότι είμαστε σε μόνιμο ευρωπαϊκό προσανατολισμό. Η Έκκλησία βοήθησε με όλες τις δυνάμεις της όλους τούς Πρωθυπουργούς της χώρας, από του Κων. Καραμανλή, του κ. Γεωργίου Ράλλη, του Άνδρέα Παπανδρέου, του κ. Κων. Μητσotάκη μέχρι και του κ. Κων. Σημίτη, στην επίτευξη της ευρωπαϊκής προοπτικής της χώρας. Συνομολογει στά περισσότερα οικονομικά και αναπτυξιακά μεγέθη της παγκοσμιοποίησης, και ιδίως σ' εκείνα πού μέσα τους περιέχουν τή φροντίδα για τόν άνθρωπο και τήν κοινωνική δικαιοσύνη. Και γι' αυτό χαιρέτησε με ειλικρίνεια τή χθεσινή ένταξη της χώρας μας στην ΟΝΕ.**

Άλλά δέν άποδέχεται τό πολιτισμικό μέρος της, πού αποβλέπει στην όμογενοποίηση των λαών, στην ίσοπέδωση των παραδόσεων, στην εκπόρθηση των ιδιαιτεροτήτων κάθε λαού, ώστε να επικρατήσει ένα και μοναδικό μοντέλο ζωής με ανθρώπους κλωνοποιημέ-

νους, άπαρνητές της ιστορίας τους. Η άπάντηση της Έκκλησίας στην παγκοσμιοποίηση δέν είναι μόνο ή άμυνα της έθνικής ταυτότητας, αλλά κυρίως ή πρόταση της οικουμενικότητας και καθολικότητάς της στό πνευματικό επίπεδο. **Όποιος νομίζει ότι γίνεται ευρωπαίος μέσα από τήν όμοιομορφία, και τήν ίσοπέδωση πρέπει να γνωρίζει ότι είναι καταδικασμένος να είναι ευρωπαίος δεύτερης κατηγορίας. Φτωχός συγγενής της Ευρώπης και κακέκτυπο σύγχρονου ευρωπαίου πολίτη.** Γιατί οι ευρωπαϊκοί λαοί δέν έχουν σύμπλεγμα κατωτερότητας για τήν πολιτισμική, τή θρησκευτική και τήν έθνική τους ταυτότητα, όπως δέν έχουν και για τήν οικονομία τους. Δέν άνεχόμεσθε να γίνουμε άπλοι καταναλωτές αγαθών και ή κοινωνία μας να μεταβληθεί άπλά σε ένα άπέραντο χρηματιστήριο και μιά άτελείωτη άγορά.

Και αυτό δέν θα γίνει όσο ή Έκκλησία μας εδώ στην μεγάλη πατρίδα μας μαζί με τις ύγιεις πνευματικές δυνάμεις του τόπου συνεχίζουν να αναπτύσσουν τήν ευεργετική της επιρροή στό λαό και να τόν προφυλάσσει από κακοτοπιές και όλισθήματα. **Σ' αυτό τόν τόπο ή Όρθοδοξία επί 2000 χρόνια είναι ή βαθύτερη πηγή, από όπου αναδύονται όλες οι ακριβές σημασίες της ζωής μας αλλά και ή πλουσιώτερη άφεταιρία, απ' όπου ξεδιπλώνονται ένσαρκες οι σαγηνευτικότερες πτυχώσεις του πολιτισμού μας.** Ο Στρατηγός Μακρυγιάννης θεωρεί τήν Όρθοδοξία θεμέλιο λίθο της έθνικής και πνευματικής ύποστάσεως... «Άν σηκώσουν τήν πίστη μας - έγραφε - ξένοι και "γεδικοί" μας χάνετε τό ένθος». Λαοί και έννοι πού παραμερίζουν τήν θρησκεία τους καταντούν περιγελως. "Όταν οι άνθρωποι εγκαταλείψουν τόν Πλάστη του παντός - γράφει πάλιν ο Μακρυγιάννης -, τότε γίνονται παιδιά του διαβόλου και «καταβασανίζουν τήν ανθρωπότητα και χάνουν τή δικαιοσύνη, τή θέληση της παντοδυναμίας του και της βασιλείας του και τρωνε αυτεΐνοι και οι όπαδοί τους ζωντανούς ανθρώπους». Έμεις λοιπόν θέλουμε και τήν πρόοδο και τήν παράδοσή μας, πού είναι «τσιδαίρικόν πολυτίμητον».

Ός Έκκλησία επικροτούμε τήν Ευρώπη των λαών και των πολιτισμών, αλλά και τήν

Ευρώπη του σεβασμού στην παράδοση κάθε λαού και έθνους. «Ευρωπαϊκή Κοινότητα σημαίνει - παρατηρούσε τό 1992 ο γερμανός Πρόεδρος Βαϊστσέκερ - σεβασμό της έθνικης ταυτότητας κάθε χώρας - μέλους. Καί συνεχίζει ο κύριος Βαϊστσέκερ "Αν αυτό ισχύει χωρίς εξαίρεση, τί θά μπορούσε κανείς νά πη για τήν "Ελλάδα μέ τό πολιτιστικό παρελθόν τριών χιλιετιών»; (1992). "Ετσι μās βλέπουν οί σοβαροί ξένοι. Κι έμεις πāmε μέ άπιστευτη έλαφρότητα νά άχρηστεύσουμε τά έρείσματά μας;

Ύναρωτιέμαι καί ρωτάω. Ποιοί είναι αυτοί πού θέλουν νά διχάσουν τό λαό καί τήν κοινωνία καί νά τόν διαχωρίζουν ανάμεσα σέ πολίτες του προοδευτικού δῆθεν κράτους καί σέ πιστούς της όπισθοδρομικής δῆθεν Έκκλησίας; Τί έξυπηρετεί αυτή ή τεχνητή ρήξη της συνοχής του Έθνους καί της κοινωνίας για τήν όποία κάποιιοι δηλώνουν ίκανοποιημένοι ή καί υπερήφανοι; Ποιοί είναι αυτοί πού θέλουν νά μετρήσουν τίς «καθαρές» δυνάμεις της «προόδου», όπου γι' αυτούς «πρόοδος» είναι ή άποκοπή από τήν παράδοση, τήν ιστορία καί τήν ποικιλομορφία;

Φοβούμαι πώς κάποιιοι, έμφανιζόμενοι σήμερα ως έχθροί της Έκκλησίας, βρήκαν τήν ευκαιρία νά παίξουν πολιτικό ρόλο, παρότι ποτέ δέν έπεισαν τόν έλληνικό λαό νά τούς προσφέρει ρόλους. Καί χρησιμοποιούν ως πρόσχημα τό θέμα των ταυτοτήτων. Είναι όμως αυτό δημοκρατικά δεοντολογικό; Καί άλλοι πάλι προσδοκούν άλλα προσωπικά όφέλη, τήν ανάδειξη τους σέ θώκους καί θέσεις, πού περιμένουν νά πάρουν ως άμοιβή για τήν άπάρνηση των άρχων τους. **Φοβούμαι ότι κάποιιοι βρήκαν τήν ευκαιρία τώρα νά καλύψουν τό ιδεολογικό τους κενό καί μέ άφορμή τό θέμα των ταυτοτήτων κατασκευάζουν έναν αντίπαλο στό πρόσωπο της Έκκλησίας.**

Ύναρωτιέμαι όμως τί σημαίνει προοδευτική άποψη στις ήμέρες μας. Σημαίνει άρνηση του διαλόγου; Σημαίνει αυταρχική καί άνευ συζητήσεως έπιβολή άποφάσεων; Σημαίνει άρνηση της πολυφωνίας; Σημαίνει ίσοπέδωση των ευαισθησιών, έστω κι άν αυτές κρίνονται από κάποιους λανθασμένες;

Σήμερα πού οί συνθήκες επιβάλλουν τήν ενίσχυση της έθνικης συνείδησης του λαού, μπροστά στό χαλασμό πού έρχεται, ό λαός

άντιλαμβάνεται σαφέστερα, μέ μιá θαυμαστή διαίσθηση, καί στρέφεται έναγώνια προς τήν Έκκλησία ως Κιβωτό της σωτηρίας. **Έμεις βροντοφωνάζουμε τόν ευρωπαϊκό προσανατολισμό της Έκκλησίας μας, αλλά καί τήν προσήλωσή της στό τυραγνισμένο Γένος μας. Έτσι, άποδεχόμεθα τήν Ευρώπη, αλλά λατρεύουμε καί τήν Ελλάδα. Γι' αυτό λέμε ΝΑΙ στην Ευρώπη, αλλά ΔΥΟ ΦΟΡΕΣ ΝΑΙ στην Ελλάδα.**

Κάθε πολίτης αυτού του τόπου αναγνωρίζει ότι έχει χρέος κι αυτός καί οί άλλοι, όλοι μαζί νά διαφυλάξουμε, παράλληλα μέ τόν ευρωπαϊκό, μαζί καί τόν παραδοσιακό χαρακτήρα της χώρας μας καί νά παραδώσουμε στα παιδιά μας μιάν Ελλάδα σύγχρονη, σεβαστή, άξιοπρεπή, καί άνεπτυγμένη, αλλά ταυτόχρονα μιάν Ελλάδα πνευματική, παραδοσιακή καί χριστιανική. Πρέπει όλοι νά καταλάβουν κάποτε ότι ή Έκκλησία είναι κοινότητα ψυχών καί σωμάτων καί πώς όλες οί ήθικες άξίες του σημερινού πολιτισμού προέρχονται από τήν εύλογημένη συνάντηση του Έλληνικού πνεύματος μέ τόν Χριστιανισμό.

Για μās ή ζωηφόρα παράδοσή μας δέν είναι ένα μέγεθος στατικό αλλά δυναμικό, πού είναι πηγή προοδευτικής έμπνευσης καί κάθε φορά νέας πολιτισμικής δημιουργίας, μέ τήν διαφορά ότι τά βασικά του δομικά στοιχεία δέν παραλλάσσουν, είναι θεμελιώδη καί μη άναθεωρητέα. Είναι μόνιμα καί άναντικατάστατα. Οί μορφές της αλλάζουν. Η ουσία της παραμένει άκαινοτόμητη. Καί είναι κατά βάση Έλληνισμός καί Όρθοδοξία. Αν δέν είναι έτσι, τότε δέν πρόκειται για παράδοση έλληνική.

Μέ πόνο καί έκπληξη άκοϋμε τίς ήμέρες αυτές όρισμένους πολιτικούς καί δημοσιογράφους νά συγγέουν -χωρίς έπίγνωση έλπίζουμε αυτών πού λένε- τόν όρθολογισμό μέ τή μονοδιάστατη καί άνιστόρητη σκέψη. Νά συγγέουν τό κοσμικό κράτος μέ τήν άρνηση του πλουραλισμού καί του δικαιώματος διαφωνίας. Νά συγγέουν τά κηρύγματα του διαφωτισμού μέ τήν υποδάθμιση καί τό διασυρμό της παράδοσης καί της αυτοσυνειδησίας του έθνους.

Μέ θλίψη έπίσης βλέπουμε τήν εύκολία μέ τήν όποία όρισμένοι διολισθαίνουν σέ

απόψεις βαθύτατα αντιδημοκρατικές. Στήν αὐγή τοῦ 21ου αἰώνα ὑπάρχουν στή χώρα μας κάποιοι πολιτικοί ἐπιστήμονες καί σχολιαστές πού ἰσχυρίζονται ὅτι τά συνταγματικά δικαιώματα δέν ἰσχύουν γιά ἐκείνους πού διαφωνοῦν μέ μιά κυβερνητική πρωτοβουλία. Πού ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν μπορεῖ νά ἀσκήσει τό συνταγματικό δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν διαθέτει τό δικαίωμα στήν ἐλευθερία τῆς γνώμης καί τοῦ λόγου.

Ἐφτασαν κάποιοι στό ἀκραίο σημεῖο αὐταρχισμοῦ νά ἰσχυρίζονται πώς διαπράττει ποινικό ἀδίκημα ἡ Ἱεραρχία ἐπειδή ὀργανώνει μιά εἰρηνική διαμαρτυρία. Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐδῶ συμβαίνει τό ἐξῆς παράδοξο. **Θεωροῦν ὅλοι αὐτοί ὅτι πολίτης μέ δικαίωμα λόγου, μέ δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι, μέ δικαίωμα συμμετοχῆς στά κοινά εἶναι μόνο ὅποιος ἔχει ἀντιεκκλησιαστικές καί ἀντικληρικαλιστικές ἀπόψεις.** Ὅποιος εἶναι ὁπαδός τοῦ ἄθρησκου, τοῦ λαϊκοῦ κράτους. Οὔτε λίγο, οὔτε πολύ θεωροῦν ὀρισμένοι ὅτι ὅποιος εἶναι πιστός ἢ ἔστω ὅποιος δέχεται ὅτι ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ νά ἔχει ἀποψη, δέν εἶναι πολίτης ἢ μάλλον εἶναι πολίτης δεύτερης κατηγορίας.

Τούς καλοῦμε καί τούς παρακαλοῦμε συνεπῶς νά καταλάβουν ὅτι ὅσοι συγκεντρώθηκαν ἐδῶ σήμερα καί τήν προηγούμενη Τετάρτη στή Θεσσαλονίκη δέν εἶναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας. Ὅτι ὅλος αὐτός ὁ λαός εἶναι πολίτες μέ δικαίωμα στήν πίστη, στή γνώση, στή γνώμη, στό παρόν καί στό μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Τό βασικό τους ἐπιχείρημα εἶναι πώς δέν μπορεῖ νά ὑπάρχει «συγκυβέρνηση» ἀνάμεσα στήν Πολιτεία καί στήν Ἐκκλησία. Ἄς μή φοβοῦνται. Κανείς δέν ἀμφισβητεῖ τήν ἐξουσία καί τήν ἀρμοδιότητα τῶν κρατικῶν ὀργάνων. Οἱ κίνδυνοι κατά τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας δέν προέρχονται σέ καμιά περίπτωση ἀπό τόν πνευματικό καί ἠθικό λόγο τῆς Ἐκκλησίας.

Παρακολουθοῦμε μέ ὀδύνη νά ἀνοίγει ἐκ τοῦ μή ὄντος ἓνα δῆθεν ἰδεολογικό μέτωπο μεταξύ «διαφωτιστῶν» καί «ἀντιδιαφωτιστῶν». Στήν αὐγή τοῦ 21ου αἰώνα κάποιοι δείχνουν νά ἀγνοοῦν

παντελῶς τήν ἱστορία τοῦ 18ου καί 19ου αἰώνα στόν τόπο αὐτό. **Γιατί ἂν ἤξεραν τήν ἱστορία, θά ἐγνώριζαν ὅτι σέ ὀρθόδοξους Ἑλληγες κληρικούς ὀφείλετο, ἢ εἰσαγωγή καί ἢ καλλιέργεια τῶν γραμμάτων καί τῶν προοδευτικῶν ἀρχῶν καί ἀπόψεων στήν Ἑλλάδα.**

Δέν ἀρκοῦνται ὅμως μόνο σ' αὐτό. Τώρα ἐπιτίθενται συλλήβδην κατά τῶν κληρικῶν καί ἰδίως κατά τοῦ σώματος τῶν ὀρθοδόξων Ἐπισκόπων μέ ἀναξιοπρεπή γιά τούς ἴδιους καί εὐτελεῖ τρόπο. Λυποῦμαι γιὰτί κάποιοι δέν σέβονται τά ἀξιώματά τους καί μάλιστα ἀξιώματα πού εἶναι συνυφασμένα μέ ἓνα μεσολαβητικό ὑποτίθεται ρόλο καί ὄχι ἐμπρηστικό. Ἄς εἶναι. Ἡ Ἐκκλησία ὄλους τούς συγχωρεῖ καί ὄλους τούς ἀγαπᾷ καί γιά ὄλους προσεύχεται.

Πράγματι. Ὅλες αὐτές τίς ἡμέρες ἀνοιξαν οἱ πύλες τοῦ Ἄδου καί ἐλέχθησαν ἀπό στόματα ἀνθρώπων, πού καί αὐτοί εἶναι παιδιά τοῦ Θεοῦ, καί ἐγράφησαν ἀπό γραφίδες ἀνθρώπων, πού καί αὐτοί δικαιοῦνται τή σωτηρία, ρήματα ἀπρεπή καί λόγια βαρειά, γεμάτα ἀπό μῖσος καί περιφρόνηση, γεμάτα προκατάληψη καί ἐμπάθεια πρωτοφανῆ, γεμάτα ἀπό ὑπεροψία καί κακότητα. Ἐπεστράτευσαν καί τίς ὕβρεις καί τίς ἀπειλές ἐναντίον μας καί ἐναντίον σας. Γιά μένα ἔφθασαν στήν αἰχμή τοῦ παραληρήματος νά ἰσχυρισθοῦν ὅτι πρέπει νά ἐξορισθῶ, καί ἄλλοι νά γράψουν ὅτι εἶμαι ἐπικίνδυνος. Ἀντιπαρέρχομαι μέ ἐσωτερική καθαρότητα καί χωρίς ἐμπάθεια τίς ὕβρεις καί συγχωρῶ μέ μακροθυμία αὐτούς πού τίς εἶπαν.

Ἄλλά καί γιά σᾶς εἶπαν ὅτι εἶσθε «μειοψηφία φανατικῶν». Ἐσεῖς εἶσθε τάχα οἱ φανατικοί. Καί ξέρετε γιὰτί; Διότι ἔχετε τήν τόλμη νά ὑψώνετε τή φωνή σας καί νά διεκδικεῖτε τό δίκιο σας. Συκοφάντησαν τίς πολιτισμένες λαοσυνάξεις μας ὡς δῆθεν «ὀχλοκρατικές ἐκδηλώσεις», χαρακτηρίζοντας τά εὐγενῆ παιδιά τῆς Ἐκκλησίας ἀσύντακτο χύδην ὄχλο. Μᾶς εἶπαν ἐμαῶς τούς Ποιμένες σας «καπῆλους τῆς θρησκείας». Ἐπειδή θεωρήσαμε χρέος μας νά τεθοῦμε ἐπί κεφαλῆς τῶν πιστῶν μας καί νά διαμαρτυρηθοῦμε γιά ὄσα συμβαίνουν γύρω μας. Θεωροῦν ὅτι, ὅπως καί κατ' ἀλήθειαν εἶναι, ἡ Ἐκκλησία ἔχει ἓνα πνευμα-

τικό και ήθικό ρόλο μέσα στην κοινωνία, και ότι η Λαοσύναξη αυτή δεν συνάδει με τό ρόλο της αυτό. "Έχουν λάθος. "Η Έκκλησία είναι μόνιμα μία μεγάλη πνευματική δύναμη που εκπορεύεται από τη θεία προέλευσή της. "Αλλ' είναι και μία μεγάλη λαϊκή δύναμη που προέρχεται από τον πιστό λαό της. Αυτός ο λαός αποτελείται από ανθρώπους με παλμό, με ψυχή και με οντότητα. Δεν είσθε σεις περιθωριακοί, είσθε υπεύθυνοι νοικοκυραίοι, είσθε σοβαροί άνθρωποι, που ανησυχείτε για την πορεία του τόπου. Είσθε ευνόητοι πολίτες, που πάντα είσθε πρόθυμοι να αποδεικνύεστε όχι μόνο καλοί πιστοί αλλά και χρηστοί πολίτες.

Τά βέλη τους στρέφονται, όπως λένε, κατά του "Αρχιεπισκόπου και μιας ομάδας αρχιερέων που έχουν τάχα «πολιτικές» φιλοδοξίες και διατυπώνουν «πολιτικό» λόγο. Λυπάμαι, γιατί κάποιες πολιτικές και ακαδημαϊκές ταγές, δεν γνωρίζουν τί σημαίνει συνοδικό σύστημα της Έκκλησίας. Μέ αυτά που λένε δεν προσβάλλουν κάποια πρόσωπα. Προσβάλλουν την Έκκλησία ως σώμα Χριστού και την ιστορική της σχέση με τον Έλληνισμό. "Οποιοσδήποτε αν εύρισκετο στη θέση μας, οποιοσδήποτε αν ήταν Προκαθήμενος της Έκκλησίας της Ελλάδος και μέλος της Ίεραρχίας της, θα είχε την ίδια άποψη. Θα αντιδρούσε και θα ενεργούσε με τον ίδιο τρόπο. Αυτό δεν έγινε και τό 1987 για να πάρω μόνον δύο πρόσφατα παραδείγματα; Είλικρινά δεν καταλαβαίνω τί είναι αυτό που φοβούνται ή που τους ένοχλεϊ. Γιατί τόση ανασφάλεια, γιατί τόσος έννευρισμός; Γιατί τόση έλλειψη έμπιστοσύνης στό αισθητήριο και στό κρίση του λαού;

Έρωτώ. Είναι άνεπίτρεπτος ό λόγος και είναι «πολιτικός», μέ την έννοια του υπέρ της αξιοπρέπειας και της ιστορικής προοπτικής αυτού του τόπου λόγος; Είναι άπληροψυχός και «πολιτικός» δήθεν ό λόγος υπέρ των πτωχών, υπέρ των αδυνάτων, υπέρ των άδικουμένων, υπέρ των πασχόντων, των ταπεινών, των ασθενών; "Ο λόγος υπέρ της ιστορικής μνήμης, υπέρ της κοινωνικής συνοχής και άλληλεγγύης, ό λόγος υπέρ της φιλανθρωπίας και της γενναιοδωρίας, ό λόγος υπέρ της έλπίδας; Είναι «πολιτικός» ό

λόγος για την οικογένεια και για την νεολαία, για τό σχολείο και για τά ναρκωτικά, για τά έθνικά μας θέματα; Τους πληροφορούμε ότι αυτός ό λόγος είναι βαθύτατα εκκλησιαστικός και πατερικός δηλ. ανθρώπινος και άπλός. "Αν όμως ένας τέτοιος λόγος δεν πρέπει να άρθρώνεται από την Έκκλησία, τότε τί πρέπει να λείπει και να κάνει ή Έκκλησία; Να διδάσκει την ήττοπάθεια και την άδράνεια; Να κηρύττει την άνοχή άπέναντι στην άδικία και την άνισότητα;

Θά έδόλενε άφάνταστα, αν ήμαστε θιασώτες της άποστεωμένης και άπονευρωμένης ποιμαντικής θεολογίας, που είναι ξεκομμένη από τά φλέγοντα προβλήματα των ανθρώπων. Θά έδόλενε άφάνταστα, αν μέ τό λόγο μας δεν διεγείραμε συνειδήσεις και αν αφήναμε τό δρόμο έλεύθερο σέ σχέδια που βλάπτουν τίς ψυχές των ανθρώπων της κοινωνίας μας. Τώρα που αυτός ό λόγος αναρριπίζει έλπίδες και στεριώνει ψυχές, τώρα που αυτός ό λόγος βρίσκει αντίκρουσμα στις καρδιές και όχι μόνον στό νοΐ, αυτό ένοχλεϊ και πρέπει να διαβληθΐ. Στην εποχή μας ή πολιτική ταυτίσθηκε αυθαίρετα μέ την κομματικοποίηση. Έμεις δεν μιλάμε κομματικά, άσχολούμαστε όμως μέ την κοινωνία και προσπαθούμε να δώσουμε λύσεις από τον άποκαλυπτικό λόγο, χωρίς να μετατρέπομεθα σέ κόμμα. Γι' αυτό και δεν διχάζουμε τό λαό. Μιλάμε τή γλώσσα της άλήθειας και της είλικρίνειας.

Δέν έπιθυμούμε κοσμική δόξα γι' αυτό και δεν θέλουμε κανενός είδους συγκυβέρνηση, ούτε καν μερίδιο κρατικής έξουσίας. Τό ράσο και του πιο φτωχού παπά είναι άνώτερο και από αυτή την αυτοκρατορική άλουργίδα. Τή μεγαλύτερη δόξα και τιμή νοιώθουμε, όταν άξιωνόμαστε να κρατάμε στά χέρια μας τό Σώμα και τό Αϊμα του Χριστού μας. "Αλλά παράλληλα νοιώθουμε μία βαρεία ευθύνη για τό Γένος. Αυτό δεν είναι διεκδίκηση έξουσίας, είναι ευθύνη και δάρος ιστορικό, που συνοδεύεται από θυσίες και από μαρτύρια.

"Ας μάθουν όσοι δεν μπορούν ή δεν θέλουν να κατανοήσουν και ιδίως να διώσουν την όρθόδοξη παράδοση αυτού του τόπου, ότι τίποτε δεν είναι πιο σύγχρονο από την άγάπη, την επείκεια, τή συγχώρηση, την

παρηγορία, τήν προσδοκία καί τήν ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως.

Ἐμεῖς πού μαζευτήκαμε σήμερα ἐδῶ γνωρίζουμε καί νοιώθουμε τί θά πῆ ἡ μικρή καί ἀπλή φράση «Εἰρήνη ὑμῖν». Ἐμεῖς πού μαζευθήκαμε σήμερα ἐδῶ γνωρίζουμε καί νοιώθουμε τί θά πῆ ἡ προτροπή «Ἄνω σχῶμεν τὰς καρδίας».

Τό ζήτημα τῶν ταυτοτήτων καί τῆς ἀφαίρεσης τοῦ θρησκευμάτος μας τό θεωροῦμε σημαντικῆς σπουδαιότητος, γι' αὐτό καί διαμαρτυροῦμαστε. Δέν τρέφομεν αὐταπάτες, οὔτε διώκουμε χίμαιρες. Δέν προσδίδουμε στό θέμα αὐτό διαστάσεις πού τάχα δέν ἔχει, δέν τραγικοποιοῦμε τά πράγματα. **Στόν ἀποκλεισμό ἀπό τίς νέες ταυτότητες τοῦ θρησκευμάτος, πού ὑπάρχει ἀπό 80 χρόνια, βλέπουμε μπροστά μας τήν ἐπιχείρηση νά ἐξοβελισθοῦν σιγά-σιγά ἀπό τή δημόσια ζωή ἕνα πρὸς ἕνα ὅλα τά στοιχεῖα τῆς θρησκευτικότητάς μας, ὥστε νά φθάσουμε σταδιακά στόν πλήρη θρησκευτικό ἀποχρωματισμό τῆς κοινωνίας καί τοῦ κράτους.** Σήμερα βγαίνει τό θρήσκευμα ἀπό τίς ταυτότητες, αὔριο τά θρησκευτικά ἀπό τά σχολεῖα, τήν ἄλλη ὁ σταυρός ἀπό τίς σημαῖες, τήν παράλλη οἱ ἱερές εἰκόνες ἀπό τά δημόσια καταστήματα. Θά ἐπιβληθεῖ ὑποχρεωτικά ὁ πολιτικός γάμος, θά ὑποδαμισθεῖ ἡ Ἐκκλησία στό ἐπίπεδο ἰδιωτικῆς φύσεως θεσμοῦ, θά ἀποχριστιανισθεῖ ὁ δημόσιος βίος.

Δέν εἶναι δύσκολο ἀπό ὅσα γράφονται καί δέν διαψεύδονται περὶ τῶν παραπάνω νά συναχθοῦν καί τά ἀναγκαῖα ἐπακόλουθά των. **Ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως ἡ μὴ ἀναγραφή τοῦ θρησκευμάτος στίς ταυτότητες θίγει τήν πίστη μας.** Μέχρι τώρα συνέδησαν καί ἀρκετά ἄλλα, γιά τά ὁποῖα, ἂν καί ὑψώσαμε φωνή διαμαρτυρίας, δέν εἰσακουσθήκαμε. Τώρα βγάζουν τό θρήσκευμα ἀπό τίς ταυτότητες. Ἔ, ὄχι. Φθάνει πιά.

Διερωτᾶται κάθε λογικός ἄνθρωπος, γιατί βγαίνει τό θρήσκευμα ἀπό τίς ταυτότητες.

Καί παίρνει ὡς ἀπάντηση νομικά ἐπιχειρήματα καί μόνον. Τό ὅλον θέμα δέν εἶναι μόνο νομικό. Ἔχει καί ἄλλες διαστάσεις, πού δέν μπορεῖ νά ἀγνοηθοῦν. **Εἴμαστε μιά μικρὴ θρησκευτικὴ μειονότητα στὴν Ε.Ε. καί θέλουμε στὴν ἐθνικὴ μας ταυτότητα νά δείχνουμε καί νά ὁμολογοῦμε τὴ θρησκευτικὴ ἰδιαιτερότητά μας αὐτή.** Καί δέν ὑπάρχει κανένας, μὰ κανένας λόγος νά μᾶς τό ἀρνοῦνται. Ἀλλά καί ἡ νομικὴ πλευρὰ δέν εἶναι ὅπως μᾶς τὴν λένε.

1. Πρῶτα-πρῶτα ἔχουμε τὸν ἰσχύοντα σήμερα γιά τίς ταυτότητες ν. 1988/91. Ὁ νόμος αὐτός προβλέπει ὅτι στίς ταυτότητες συμπεριλαμβάνεται ὑποχρεωτικά καί τό θρήσκευμα. Νά θυμῆσω ἐδῶ ὅτι τότε κατὰ τὴν ψήφιση αὐτοῦ τοῦ νόμου σημερινοὶ κυβερνητικοὶ ἀξιωματικοὶ, εἶχαν ταχθεῖ ὑπὲρ τῆς προαιρετικῆς* ἀναγραφῆς, τὴν ὁποῖαν σήμερα ἀρνοῦνται. **Ἄρα ὅσοι λένε ὅτι ὁ νόμος προβλέπει τὴν ἀπάλειψη τοῦ θρησκευμάτος ἀπὸ τίς ταυτότητες, δέν λένε τὴν ἀλήθεια.** Ἀντίθετα ὁ νόμος αὐτός ἐπιβάλλει τὴν ὑποχρεωτικὴ ἀναγραφή τοῦ θρησκευμάτος.

2. Τό ἐμπόδιο αὐτό βάλθηκε νά τό ὑπερπηδήσει μὲ τὴν ἀπόφασή της ἡ Ἀρχὴ προστασίας τοῦ πολίτη ἀπὸ τὴν ἐπεξεργασία εὐαίσθητων προσωπικῶν δεδομένων. Ἦλθε λοιπὸν ἡ Ἀρχὴ καί εἶπε ὅτι αὐτός ὁ νόμος εἶναι ἀντισυνταγματικός καί οὐσιαστικά τὸν κατήργησε. **Ἄλλ' ἐρωτᾶται ποῖα εἶναι ἡ Ἀρχὴ αὐτὴ πού ἀναλαμβάνει νά ὑποκαταστήσει εἴτε τὴ Βουλὴ, εἴτε τὰ δικαστήρια εἴτε καὶ αὐτὸν τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας πού κατὰ τὸ Σύνταγμα μόνον αὐτοὶ ἔχουν τὸ δικαίωμα νά κρίνουν τὴν ἀντισυνταγματικότητα τῶν νόμων;** Ἀφήστε πού μέχρι σήμερα ἡ Ἀρχὴ αὐτὴ στερεῖται συνταγματικῆς νομιμοποίησης ἀκόμη καί ὡς φορέας ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, μὰ καί κατὰ τὸ Σύνταγμα (ἄρθρα 1 παρ. 3 καὶ 26 παρ. 2) ἡ ἐξουσία αὐτὴ ἀσκεῖται ἀπὸ τὸν Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας καί τὴν

* Τό ἀκριβές εἶναι ὅτι εἶχαν ταχθεῖ ὑπὲρ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀναγραφῆς. Μάλιστα μὲ ἰδιαίτερη μαχητικότητα, γιά λόγους ἱστορικοὺς καί ἐθνικοὺς, ὁ σημερινὸς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ ὄψιμος ὑβριστὴς τοῦ κλήρου -ἂν καὶ παπαδοπαίδι- κ. Ἀπόστολος Κακλαμάνης. Ὑπάρχουν τὰ πρακτικὰ τῆς σχετικῆς συζητήσεως στὴ Βουλὴ τό 1993. Ἡ τότε κυβέρνηση τῆς «Νέας Δημοκρατίας» εἶχε φέρεϊ νέο νόμο γιά νά ἀλλάξει τὸν ν. 1988/91 - πού ἰσχύει καὶ σήμερα - καὶ ὀρίζει τὴν ὑποχρεωτικὴ ἀναγραφή. Ὁ νέος νόμος -πού τελικῶς δέν πέρασε λόγω τῆς ἀντιδράσεως ἐκ μέρους καὶ βουλευτῶν τῆς Νέας Δημοκρατίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ ΠΑΣΟΚ, πού τότε ἦταν ἀξιωματικὴ ἀντιπολίτευση- προέδλεπε ἀντὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς τὴν προαιρετικῆς ἀναγραφῆς.

Κυβέρνηση. "Αρα ό ισχύων νόμος περί ταυτοτήτων διατηρεί τήν πλήρη τυπική του ισχύ και δέν μπορεί νά παραμερισθεϊ από κανένα όργανο διοικήσεως. "Ετσι ή 'Αρχή στήν προκείμενη περίπτωση άντιπιοείται έργο του νομοθέτη ή του δικαστή.

3. 'Αλλ' ή 'Αρχή, άφου έκρινε όλως άναρμοδίως ως άντισυνταγματικό τόν ισχύοντα ν. 1988/91, στηρίχθηκε στόν νεώτερο νόμο 2472/97 για νά έξοδελίσει τό θρήσκευμα από τίς ταυτότητες. Καί έπεκαλέσθη τό άρθρο 2 του νόμου αυτού πού λέγει ότι τά ευαίσθητα προσωπικά στοιχεία δέν δημοσιοποιούνται, άνάμεσα δέ σ' αυτά είναι και τό θρήσκευμα. "Ομως έκανε πώς δέν άντελήφθη τήν άληθινή έννοια τής διατάξεως του άρθρου 5 του ίδιου νόμου τό όποιο προβλέπει έξαιρέσεις στόν παραπάνω κανόνα. **Καί άνάμεσα σ' αυτές είναι και τό ζήτημα τής αναγραφής του θρησκευματος πού επιτρέπεται, όταν ό ενδιαφερόμενος δώσει τήν συγκατάθεσή του.** "Αρα ό ίδιος ό νόμος θεωρεί τήν προαιρετική αναγραφή του θρησκευματος ως επιτρεπόμενη.

4. Τήν λύση αυτή τήν προτεινουμε έμεις, εγκαταλείψαντες τήν άρχική μας θέση για ύποχρεωτική αναγραφή του θρησκευματος. **Καί τό έκαναμε εκ λόγων σεβασμού προς τήν συνείδηση εκείνων των συμπολιτών μας, πού για διαφόρους λόγους δέν θά ήθελαν νά έξαναγκασθούν νά δηλώσουν τό θρήσκευμά τους, ή είναι άθεοι.**

5. "Ομως ή κυβέρνηση ένω μās ύπεσχέθη ότι θά συζητήσει μαζί μας τό ζήτημα, τελικά μās άγνόησε και «υίοθέτησε» τίς άπόψεις τής 'Αρχής. Δέν έπρεπε αυτό νά γίνει. Ζητήσαμε ευκαιρία νά συζητήσουμε τίς άπόψεις μας, νά άκούσουμε τίς άπόψεις τής άλλης πλευράς. Καί άντ' αυτού δρεθήκαμε μπροστά στήν άπόφαση τής 'Αρχής. 'Αλλ' οί άποφάσεις τής 'Αρχής δέν είναι θέσφατα. Γιατί ή 'Εκκλησία έχει γνώσιν των άπόψεων πολλών άλλων εγκρίτων νομομαθών, σύμφωνα μέ τίς όποιες ή προαιρετική αναγραφή στίς ταυτότητες του θρησκευματος δέν παραδιάζει τό Σύνταγμα. **'Εδώ τώρα τό ζήτημα επικεντρώνεται στό ύφος τής κρατικής έξουσίας, στή μέθοδο, στή περιφρόνηση, όχι μόνο προς τήν 'Εκκλησία και προς τήν 'Ιεραρχία και προς τό λαό του**

Θεού. Πρόκειται και για τήν περιφρόνηση προς τή γνώμη πολλών πολιτών, προς τή ζωσα και βιωμένη παράδοση του τόπου δηλ. προς τήν ιδιοσυστασία του και προς τήν ενεργό ιστορική του συνείδηση.

6. 'Επικαλούνται και τήν Ε.Ε. για τήν άποβολή του θρησκευματος από τίς ταυτότητες. Τελούν σε πλάνη. **Ποτέ ή Ε.Ε. δέν έδωσε οδηγία νά δγή τό θρήσκευμα.** Μάλιστα τελευταία και κατ' αυτήν τήν ήμέρα τής Λαοσύναξης μας στή Θεσσαλονίκη μās είπαν θριαμβευτικά ότι ή 'Επιτροπή τής Ε.Ε. σε άπάντηση έρωτήματος έλληνα ευρωβουλευτή άπεφάνθη ότι τό θρήσκευμα είναι ευαίσθητο στοιχείο και τά ευαίσθητα στοιχεία δέν αναγράφονται πουθενά. "Ομως δέν είπαν στό λαό ότι στή συνέχεια ή 'Επιτροπή συμπλήρωσε ότι ή άπαγόρευση αυτή άνατρέπεται από μία σειρά έξαιρέσεων, μία από τίς όποιες θά μπορούσε νά είναι ή συγκατάθεση του ενδιαφερομένου. **"Αρα όταν θέλει ό πολίτης νά γραφή τό θρήσκευμά του στήν ταυτότητα κανέναν δέν μπορεί νά του τό άπαγορεύσει.** 'Αλλά άκόμη δέν μās είπαν ότι τό Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στίς 14.6.2000 δηλ. τήν ίδια ήμέρα άπεφάνθη ύστερα από αίτηση του ίδιου ευρωβουλευτή ότι ή αναγραφή του θρησκευματος στίς ταυτότητες άνήκει στήν άποκλειστική άρμοδιότητα των έννικων κυβερνήσεων, ή δέ τυχόν αναγραφή του δέν άποτελεί παραβίαση του δικαιωματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων. Τί έχουν τώρα νά πουν οί νομομαθείς τής 'Αρχής πού παρέσυραν τήν κυβέρνηση;

7. Μās έρωτούν άκόμη γιατί ένω στά διαβατήρια δέν ύπάρχει τό θρήσκευμα δέν άντιδράσατε και τώρα στίς ταυτότητες άντιδράτε. 'Απαντάμε. Στά διαβατήρια δέν ύπήρχε ποτέ τό θρήσκευμα. Καί δέν έχουμε κανένα λόγο νά ζητάμε νά μπή. Τοσούτω μάλλον γιατί τό διαβατήριο είναι ένα ταξιδιωτικό έγγραφο πού μπορεί νά περιλαμβάνει ό,τι θέλει, ένω ή ταυτότητα είναι άλλο πράγμα. Είναι ή άπόδειξη τής προσωπικότητάς μου. "Ομως στίς ταυτότητές μας, άντίθετα, ύπήρχε τό θρήσκευμα και τώρα μās τό πετάνε έξω. Καί δέν είναι άληθές ότι τήν αναγραφή του θρησκευματος τήν επέβαλαν οί Γερμανοί στήν Κατοχή. 'Υπάρχουν από τό 1914 έλληνικές

ταντότητες με τό θρήσκευμα. Ἐπί 85 χρόνια τουλάχιστον ὑπάρχει τό θρήσκευμα καί τώρα τό δγάζουν ἔξω. Φυσικά προβληματιζόμαστε. Κάτι κρύβεται ἀπό πίσω. Τί; Ἄς μᾶς τό πῶν οἱ ἴδιοι.

Ἡ Ἑλλάδα εἶναι μιά χώρα δημοκρατική καί μέ μακρά ἑλληνορθόδοξη παράδοση. Ποτέ στή χώρα μας δέν εὐδοκίμησε ὁ ρατσισμός, ἡ μισαλλοδοξία, οἱ διακρίσεις σέ δάρος τῶν ἀδυνάτων. Ἀναφέρονται διαρκῶς ὀρισμένοι σέ διάφορα ζητήματα πού ἀφοροῦν τή θρησκευτική ἐλευθερία τῶν ἑτεροδόξων καί τῶν ἀλλοθρήσκων. Ἐμεῖς τούς λέμε στήν Ἑλλάδα ἰσχύει ὄχι ἀπλῶς ἀνεξιθρησκεία ἀλλά πλήρης θρησκευτική ἐλευθερία τῆς ὁποίας ἀπολαμβάνουμε οἱ Ὁρθόδοξοι, οἱ Ἐτεροδόξοι καί οἱ πιστοί ὄλων τῶν ἄλλων θρησκειῶν.

Βασικός ἰσχυρισμός τῶν ἐπικριτῶν μας εἶναι πῶς ὀφείλουμε οἱ πάντες ὑπακοή στούς νόμους τοῦ Κράτους. Ὄντως ὀφείλουμε ὑπακοή ὄλοι. **Καί ἐμεῖς εἴμεθα νομοταγεῖς καί ἐκπληρώνουμε τίς ὑποχρεώσεις μας πρὸς τήν πολιτεία μέ ἀφοσίωση καί αὐταπάρνηση. Αὐτό ὅμως δέν σημαίνει ὅτι οἱ νόμοι εἶναι ἀμετάβλητοι ἢ ὅτι μποροῦν νά παρερμηνεύονται.** Γι' αὐτό, ὅταν κάποτε ὑπῆρξεν ἀνάγκη, οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιάτες (μετά τή μάχη τῆς Μαντινείας 362 π.Χ.) ἀπεφάσισαν νά ἀφήσουν τούς νόμους τους, πού προέβλεπαν σκληρή τιμωρία γιά τούς ἀνυπάκουους στρατιῶτες ἐν ὥρα μάχης, σέ ἀχρησία. «Ἐῶμεν τούς νόμους καθεύδειν», εἶπαν, ἀποβλέποντες στό γενικότερο συμφέρον.

Εἴμεθα ἀφιερωμένα πρόσωπα στό Θεό καί στό λαό Του. Ἐδώσαμε φρικτούς ὄρκους κατὰ τή στιγμή τῆς ἀφιερώσεώς μας καί ἀπαρνηθήκαμε καί τόν ἑαυτό μας ἀκόμα προκειμένου νά εἴμεθα στή διάθεση ὄλου τοῦ κόσμου πού προσέρχεται μέ ἐμπιστοσύνη σέ μᾶς. **Ἄνάμεσά μας ὑπάρχουν ἄνδρες πού θυσιάσθηκαν γιά τήν πατρίδα, πού ἐσφάγησαν καί προσέφεραν τή ζωή τους γιά τήν ἐλευθερία.** Τά στήθη τους τά κοσμοῦν ἀριστεία ἀνδρείας. **Οἱ ἔγγαμοι παπᾶδες μας ἔχουν συγκροτημένες οἰκογένειες μέ δυναμική παρουσία στήν κοινωνία.** Θά σᾶς φανεῖ ὑπερβολικό, ὅμως εἶναι ἀλήθεια. Οἱ μισοί τουλάχιστον Ἑλληνες προσέρχονται ἀπό ἱερατικά σπίτια. Τό μαρτυροῦν τά ἱερατικά καί ἐκκλησιαστικά των

ἐπώνυμα. Αὐτοί οἱ παπᾶδες μας προσέφεραν καί προσφέρουν στήν κοινωνία ἐπιστήμονες, πολιτικούς, ἀξιωματικούς, ἐπιχειρηματίες, ἐργαζόμενους, πού δίδουν πάντα τό παρόν στά ἔθνη, ἐκκλησιαστικά καί κοινωνικά προσκλητήρια. **Εἶναι ἀδίκια νά συκοφαντεῖται ἀσύστολα ὁ ἐφημεριακός καί ὁ μοναστηριακός κληρικός, οἱ Ἱεράρχες μας καί ὄλος ὁ κόσμος τῆς Ἐκκλησίας.** Αὐτός ὁ κόσμος βρῖσκεται σέ συνεχή ἐπαφή μέ τό λαό καί μέ τίς Ἀρχές τοῦ κράτους συνεισφέροντας στό κοινό καλό.

Ἀπό αὐτή τή συνάφεια προέρχεται καί ἡ ἀξίωση τῆς Ἐκκλησίας νά μή διασπασθεῖ ἢ ἐνότητα καί συνεργασία της μέ τό κράτος, τήν κοινωνία καί τό ἔθνος μας, πού δέν εἶναι ἀποτέλεσμα ἐθνοφυλετικῶν ἰδεολογιῶν, οὔτε ὀλιγοπιστίας ἢ ἀνασφάλειας τῶν ποιμένων της, ἀλλά εἶναι φυσική ἀπόρροια τῆς θεολογίας τῆς ἐνσαρκώσεως, ὅπως αὐτή ἐκφράσθηκε στήν Δ' Οἰκουμενική Σύνοδο, δηλ. τῆς ἔνωσης τῶν δύο φύσεων στό Χριστό καί στηρίζεται ὅπως ἤδη εἶπαμε στό ἄρθρο 3 τοῦ Συντάγματος. Οἱ θιασῶτες τοῦ χωρισμοῦ ἐπισημοῦν τό φάσμα ὅτι τάχα ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἡ μοναδική χώρα τῆς Εὐρώπης πού ἔχει κρατική Ἐκκλησία. Καί πάλι δέν λένε τήν ἀλήθεια. **Πρῶτα-πρῶτα στήν Ἑλλάδα ἡ Ἐκκλησία δέν εἶναι κρατική. Εἶναι αὐτοδιοικητός ἐντός τοῦ κράτους ὀργανισμός.** Ὅμως στήν Εὐρώπη ὑπάρχουν κρατικές Ἐκκλησίες στά ἑξῆς κράτη: στήν Μ. Βρεταννία, στήν Ἰσπανία, στή Δανία, στή Νορβηγία, στή Σουηδία, ἀκόμη καί στήν Ἰταλία. Ὅλες αὐτές οἱ χῶρες εἶναι θεοκρατικές;

Στήν Εὐρώπη κάθε χώρα ἀκολουθεῖ τή δική της ἱστορική διαδρομή καί ὡς πρὸς τή σχέση της μέ τήν Ἐκκλησία. Αὐτό μάλιστα διασφαλίζεται ρητά ἀπό τή συνθήκη τοῦ Ἀμστερνταμ, πού κάποιοι ἐπικαλοῦνται χωρίς νά τή γνωρίζουν. **Ἐμεῖς ἐδῶ ζητᾶμε νά παραμείνει ὡς ἔχει τό σχῆμα συνεργασίας μας μέ τήν Πολιτεία.** Καί ἡ Ε.Ε. θεωρεῖ ὅτι «μέσα στά πλαίσια ἐνός δημοκρατικοῦ συτήματος δέν ὑφίσταται ἀσυμβατότης μεταξύ Ἐκκλησίας καί Κράτους. Πέρα ἀπό κάποια τραγικά παραδείγματα, ἡ ἱστορία μᾶς ἔχει δείξει ὅτι ὁ ἀπόλυτος διαχωρισμός πνευματικῆς καί ἐγκόσμιας ἐξουσίας δέν εἶναι ἐφικτός, ἀντιθέ-

τως αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τήν ύπαρξη ενός δημοκρατικού πολιτεύματος» (Βλ. Συμβούλιο τής Ευρώπης· έκθεση 8270/27.11.98 σ. 9). Αυτή τή συνεργασία τήν επιδιώκει ή Έκκλησία για τό καλό του λαού και του έθνους. **Καί έδω στήν Ελλάδα ή μεγάλη πλειονοψηφία του λαού μας, πού ένα μόνο μικρό κομμάτι του είναι έδω, αποδέχεται αυτή τή συζυγία και γι' αυτό ή Έκκλησία, πού εκφράζει τόν πιστό λαό, ζητεί μέ ταπείνωση και αγάπη ή ένότητα αυτή νά μή διασπασθή.**

Ή Έκκλησία δέν θέλει νά επιβάλλει τίς απόψεις της σέ κανένα. Τά άρμόδια κρατικά όργανα αποφασίζουν. Άλλά σέ μία δημοκρατική πολιτεία αποφασίζουν άφοϋ άκούσουν τούς ενδιαφερομένους ή αυτούς πού θέλουν νά διατυπώσουν τή γνώμη τους. **Μας λένε ότι τό θέμα των ταυτοτήτων δέν άφορᾷ τήν Έκκλησία.** Άς τό δεχθούμε και αυτό. **Ύπάρχουν πολίτες πού θέλουν νά πούν τή γνώμη τους.** Πού δέν καταλαβαίνουν ποιός και πώς αποφασίζει.

Ήμείς έξακολουθούμε νά ζητᾷμε τόν διάλογο μέ τήν κυβέρνηση. Καί ό κ. Πρωθυπουργός δέν έπρεπε νά περιφρονήσει τήν Έκκλησία και νά άρνηθεί νά συναντηθῆ ό ίδιος μαζί της, όταν βλέπει καθημερινά πλήθος κοινωνικών ή άλλων φορέων όπως έγινε και τίς τελευταίες ήμέρες μέ άφορμή τήν ένταξη τής χώρας στήν ΟΝΕ.

Άς στέρξει νά συζητήσει μαζί μας τό θέμα των ταυτοτήτων. Αυτό διαδηλώνει σήμερα ό πιστός λαός μας προβάλλοντας τή θιγόμενη πίστη του.

Πιστέ και εύλογημένε λαέ του Θεού,

Ένα βαθύ κοινωνικό ρήγμα αρχίζει νά δημιουργείται έξ αιτίας όλων αυτών πού σᾶς άνέπτυξα και τό ρήγμα αυτό πρέπει έπειγόντως νά κλείσει. Οί καιροί είναι δύσκολοι και ή ένότητα του λαού αναγκαία. Ή Έκκλησία είναι ό χώρος τής αγάπης πού είναι τό βασικό στοιχείο τής κοινωνικής συνοχής, και όλοι έμείς οί Ποιμένες σας λυπούμεθα για τή δυσάρεστη αυτή εξέλιξη.

Σήμερα ό λόγος είναι άγών υπέρ τής ευσεβείας. Γι' αυτό ήλθαμε έδω και γι' αυτό μυριόστομη φωνή άφήνουμε νά βγῆ μέσα άπ' τά κατάβαθα τής ψυχής μας. Ή φωνή αυτή

έχει δύο αποδέκτες.

Ό ένας είναι ή έξουσία και οί φορείς της. Πρός αυτούς μέ ταπείνωση και ύπεθυνότητα λέμε. **«Μήν επιμένετε σέ μία άπόφαση πού βλάπτει όλο τό έθνος και μή σκέπτεσθε κακά για τήν Έκκλησία μας. Δέν εκθέτουμε τή χώρα σέ πικρά σχόλια, δέν άρνούμεθα τήν πρόοδο. Δέν είμαστε όπισθοδρομικοί, ούτε φανατικοί, αλλά δέν δεχόμαστε νά παραιτηθούμε από τά ιερώτερα πιστεύματά μας.** Ό λαός μας δέν έχει άνάγκην ενός «έκσυγχρονησμού» πού περνάει μέσα από τήν άπάρνηση τής πνευματικής του ταυτότητας.

Σᾶς παρακαλούμε νά αναθεωρήσετε τίς άποφάσεις σας, πού στοχεύουν στήν άπομάκρυνση τής Μητέρας Έκκλησίας από τά παιδιά της. Καί νά παύσετε νά μας βλέπετε ως αντιπάλους, πού πρέπει νά έξουδετερώσετε. Δέν μαχόμεθα για ιδιοτελή συμφέροντα. Δέν έχουμε πολιτικές βλέψεις. Μέχρι σήμερα σέ όλα είμαστε μαζί μέ τήν Πολιτεία. Μέ διακριτούς ρόλους ό καθένας. Αυτό όμως δέν σημαίνει ότι ή Έκκλησία είναι δούλη του Καίσαρα. Πορευόμαστε άντάμα ως δύο κουπιά στήν ίδια βάρκα. Συμβάλλουμε κατά τό ποιμαντικό μας μέρος στήν πρόοδο και τήν άνάπτυξη του λαού μας μέσα στήν Ευρώπη. Συγχαίρουμε για τίς έπιτυχίες της, όπως αυτή τής εισόδου μας στήν ΟΝΕ. Καί σέ όλα αυτά πιστεύουμε ότι είναι άπολύτως συμβατή ή πίστη και ή παράδοσή μας.

»Είμαστε βέβαιοι ότι κατά βάθος και σεΐς συμφωνείτε μαζί μας. Άλλά άλλου είδους αίτίες δέν σᾶς έπιτρέπουν νά τό παραδεχθῆτε. Δέν θέλουμε νά σᾶς θίξουμε σέ τίποτε. **Δέν είμαστε αντιμετώποι μέ τήν Πολιτεία ή μέ τήν κυβέρνηση, αλλά μέ μία συγκεκριμένη κυβερνητική πράξη.** Δέν επιζητούμε τίς δάφνες του νικητή. Δέν άποδεχόμαστε τό ρόλο του Κήνσορα.

»Ός πνευματικοί Πατέρες και δικοί σας σᾶς άπευθύνουμε τό λόγο τής δικαιοσύνης. **Έχετε ασφαλώς και σεΐς τίς ίδιες μέ μας ευαισθησίες.** Άς τίς ενώσουμε για νά βγοϋμε από τό άδιέξοδο. Ζητούμε νά ανοίξει ό διάλογος τής επικοινωνίας και του διαλόγου, για θέματα λίαν σοβαρά και ύπευθυνα, για τά όποια ό λαός δείχνει ένα ζωηρό ενδιαφέρον. **»Μήν παραθεωρεΐτε τή θέληση του λαού και**

μή περιφρονείτε τούς χριστιανούς, κατατάσσοντάς τους στην κατηγορία τῶν πολιτῶν δευτέρας ἢ τρίτης κατηγορίας. Ρίξτε ἀπόψε ἐδῶ μιά ματιά νά δῆτε ποιοί ἔχουν ἔλθει. Δέν εἶναι μόνο παποῦδες καί γιαγιάδες τούς ὁποίους ἐμεῖς μέν τιμοῦμε, ἐνῶ ἐνδέχεται ἄλλοι νά τούς ἀπορρίπτουν. Εἶναι καί πολλοί ἄλλοι ὄριμοι ἄνθρωποι, καθὼς πρέπει ἄνθρωποι, ἐπιστήμονες, μορφωμένοι, σημαντικοί. Εἶναι νέοι, μυριάδες νέοι, πού μέ τό σφρίγγος τους δίνουν ἕνα ξεχωριστό τόνο στή Σύναξή μας. Εἶναι κι αὐτοί τῆς ἀπαρέσκειάς σας; Μήν ἐπιτρέπετε νά δηλητηριάζεται ἄλλο ἢ ἀτμόσφαιρα. Γιατί ἀπογοητεύετε ἕναν ὀλόκληρο λαό θίγοντάς του ὅ,τι ἱερώτερο καί πολυτιμότερο ἔχει; Θελήσατε νά ἀκούσετε τίς φωνές τῶν φρονίμων πού σᾶς τό ζητοῦν καί ἀπό τόν περιγυρόν σας.

» Ἄν δέ ἀμφιβάλλετε ὅτι ὁ λαός ἀπαιτεῖ νά ἀναγράφεται προαιρετικά τό θρησκευμά του στίς ταυτότητες, ἡ Ἐκκλησία θά ἀναλάβει νά συγκεντρώσει σέ κάθε ἐνορία μυριάδες ὑπογραφῶν τῶν πιστῶν τῆς, ὑπέρ τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος στίς ταυτότητες, τίς ὁποῖες ἡ Ἱεραρχία θά ἐπιδώσει στόν κύριο Πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας καί στή Βουλή τῶν Ἑλλήνων. Αὐτή τή φωνή τοῦ λαοῦ ποιός μπορεῖ νά ἀγνοήσῃ; Ἐμεῖς πάντως σεβόμαστε καί τή θέληση καί τήν ἐξουσία τοῦ λαοῦ».

Καί ὁ ἄλλος ἀποδέκτης τοῦ λόγου μας εἶσαι σύ, μεγάλη καί δυναμική πιστή ἑλληνική λαέ. Κράτα γερά μέσα σου τά ζώπυρα τῆς πίστεως, πού παρέλαβες ἀπό τούς γονεῖς σου. Ἡ Ἑλλάδα εἶναι ἡ χώρα τῶν μεγάλων ἀγώνων γιά τήν κατίσχυση τῶν μεγάλων ἰδανικῶν. Μήν ἀφήσεις τή χώρα νά χάσῃ τόν χαρακτήρα τῆς, νά μετατραπῇ σέ μάζα ἀνθρώπων χωρίς θεμέλια, χωρίς συνείδηση, χωρίς ἐθνικότητα. Μέσα σ' αὐτή τή μάζα κινδυνεύεις νά γίνῃς ἕνα νούμερο, ἕνας ἀριθμός, νά χάσῃ τήν ἐλευθερία τῆς προσωπικότητάς σου.

Ἄδελφοί, Μείνατε ἐδραῖοι σέ ὅσα μάθατε καί πιστωθήκατε. Μείνατε σταθεροί στή πίστη σας καί στά ἰδανικά τοῦ Γένους. Αὐτό εἶναι τό χρέος μας. Αὐτό μᾶς διδάσκουν οἱ ἅγιοί μας καί οἱ ἥρωες τῆς ἀπελευθέρωσής μας. Ἡ Ἱεραρχία ἀπέδειξε καί πρὸς τούς

πλέον ὀλιγόπιστους ὅτι ποιμαίνει μέ ἱστορική εὐθύνη καί μέ πνευματική ἐνάργεια τό λαό τοῦ Θεοῦ. Θά συνεχίσει ἔτσι. Κληρὸς καί λαός μαζί πορεύονται τήν ὁδὸ τῆς σωτηρίας. Ὅλοι μαζί θά παρακολουθοῦμε τίς ἐξελίξεις κι ἐμεῖς ὡς Ἱεραρχία θά σᾶς ἐνημερώνουμε τακτικά. Σᾶς καλῶ ὅλους νά εἶμαστε μέ πολλή προσευχή καί μέ περισσὴ ἀγάπη. «Στῶμεν καλῶς» ἀδελφοί. **Ἡ Ἐκκλησία στὰ 2000 χρόνια τῆς ἱστορίας τῆς ἔχει ἀντιμετωπίσει πολλές δοκιμασίες καί ἀπὸ ὅλες ἔχει βγῆ νικητής.**

Εὐχαριστῶ θερμὰ τούς Πατριάρχες καί Προκαθημένους τῶν ἁγίων ἀνά τόν κόσμον Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, πού μᾶς ἐξέφρασαν γραπτῶς τήν συμπαράστασή τους στόν δίκαιο ἀγῶνα μας καί προσεύχονται γιά τήν ἐπιτυχία τῆς προσπάθειάς μας. Εἶναι ἐδῶ μαζί μας ἐκπρόσωποι ἀπὸ τὰ Πατριαρχεῖα Ἀλεξανδρείας, Ἱεροσολύμων, Σερβίας, ἀπὸ τήν Κρήτη. Ὅλοι ἐνωμένοι μαζί μας.

Εὐχαριστῶ τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καισαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, πού εἶχε τήν εὐθύνη τῆς ὀργάνωσης αὐτῆς τῆς Λαοσύναξης καί τούς συνεργάτες του, κληρικούς καί λαϊκοὺς, πού κουράσθηκαν γιά νά μᾶς ἐξασφαλίσουν αὐτή τήν εἰρηνική Σύναξη.

Εὐχαριστῶ τούς Σεβασμιωτάτους Μητροπολίτες τῆς Κεντρικῆς, Νοτίου καί Νησιωτικῆς Ἑλλάδας πού ἦλθαν ἐδῶ, γιά νά μᾶς δείξουν τήν ἀλληλεγγύη τους στήν ἀγωνία καί στόν ἀγῶνα μας, μαζί μέ ὅλους τούς συνεργάτες τους, πού ἀνέλαβαν νά παρακινήσουν τόν εὐσεβῆ λαό τῶν περιφερειῶν τους νά ἔλθῃ καί νά συμμετάσχῃ στήν ἐπιβλητική αὐτή Λαοσύναξη. Ἀπὸ τήν Κέρκυρα μέχρι τή Χίο κι ἀπὸ τή Θράκη μέχρι τή Κρήτη, ἀπὸ τή Ρόδο μέχρι τό ὄρεινό Καρπενήσι, εἶμαστε ὅλοι ἐδῶ.

Εὐχαριστῶ τούς Ἁγιορεῖτες μοναχοὺς καί ὅλους τούς μοναχοὺς καί μοναχές τῆς Ἐκκλησίας μας γιά τό ἀγωνιστικό παρόν πού ἔδωσαν στήν σημερινή μας Σύναξη.

Εὐχαριστῶ τούς ἱερεῖς μας, πού σάν καλοὶ ποιμένες κατὰ τόν λόγο τοῦ Κυρίου μας, βάδισαν μπροστά καί ὁ λαός τούς ἀκολούθησε σ' αὐτή τήν στράτα.

Εὐχαριστῶ τούς καθηγητές τῆς Θεολογικῆς μας Σχολῆς, τούς καθηγητές

Πανεπιστημίου, τούς συνεργάτες τής Ἐκκλησίας, τίς ἱεραποστολικές Ἀδελφότητες, τούς ἐπιστήμονες, τούς λογοτέχνες, τούς καλλιτέχνες, τούς ἐργαζόμενους πού εἶναι ἐδῶ μαζί μας.

Εὐχαριστῶ τούς πολιτικούς ἄνδρες, πού μᾶς συμπαρίστανται ἀπό ὅλους τούς χώρους, ἰδιαίτερα ἐκείνους, πού ὅλες αὐτές τίς ἡμέρες, μέ τίς συχνές ἐμφανίσεις τους στά ραδιόφωνα καί τίς τηλεοράσεις, κράτησαν στούς ὤμους των τό βάρος τής ἀπόκρουσης τοῦ ψεύδους καί τής ἀπάτης, τής ἀδικίας καί τής προκατάληψης.

Εὐχαριστῶ τούς νέους μας, πού ἔδωσαν ἓνα ξεχωριστό τόνο στή συγκέντρωσή μας καί

μᾶς στήριξαν στόν ἀγῶνα μας.

Εὐχαριστῶ τούς ἐντιμους δημοσιογράφους, πού σέ πείσμα τής κατευθυνόμενης παραπληροφόρησης σεβάσθηκαν τήν ἀλήθεια μέ κόστος ὑψηλό γι' αὐτούς καί γιά τή θέση τους.

Τέλος εὐχαριστῶ ἐσέ λαέ τοῦ Θεοῦ, πού εἶσαι τοῦ Θεοῦ ὁ δραγουμάνος, κατά τό ὠραῖο δημοτικό μας τραγούδι. Πολύς κόσμος σήμερα ταλαιπωρήθηκε, περπάτησε χιλιόμετρα, δίψασε, ἴδρωσε, στάθηκε κάτω ἀπό τόν ἥλιο, ὑπέμεινε τήν ὀρθοστάσια, μά οὔτε γιά λίγο δέν λιποψύχησε, οὔτε γιά λίγο δέν ἔχασε τόν παλμό καί τήν ζωντάνια του.

Ἡ φωνή σας εἶναι καί φωνή Θεοῦ. Ἐσὺ πιστέ καί εὐλογημένα λαέ, σήμερα ἐδῶ εἶπες

ΣΗΜΑΝΤΡΟ ΤΗΣ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗΣ

τοῦ κ. Γιώργου Μπέρτσου, διευθυντοῦ τοῦ «Ἀδέσμευτοῦ Τύπου» (Ρίζου) τῆς Κυριακῆς*

Χρόνια ὀλόκληρα, στίς μετεμφυλιακές δεκαετίες, πέρασαν κάτω ἀπό τήν ἄκρη αὐτῆς τῆς πέννας πρόσωπα καί γεγονότα πού ἀξιολογήθηκαν πολλές φορές μέ τίτλους καί χαρακτηρισμούς δημοσιογραφικῆς, ἴσως, ὑπερβολῆς κάτω ἀπό τή φόρτιση πολιτικῶν καί κοινωνικῶν ἐξελίξεων. Πρόσωπα καί γεγονότα - σφραγίδες τῆς πρώτης σελίδας μισοῦ περίπου αἰῶνα.

Ἄλλα ἀπό αὐτά ἄντεξαν στό χρόνο, ἄλλα ξεθώριασαν ἀργότερα καί ἄλλα τελικά ἔσβησαν, ξεχάστηκαν σάν πυροτεχνήματα πού φεγγοδόλησαν γιά κάποιες στιγμές σέ οὐρανό χωρίς ἀστέρια. Δουλειά ρουτίνας, ἑνός ἐπαγγέλματος - λειτούργημα ἐπιμένουν οἱ ρομαντικοί- πού τίς περισσότερες φορές μέσα στή δίνη τῆς ἐπικαιρότητας καί τήν ἐμπορευματοποίηση τῶν γεγονότων ξεχνᾶ πῶς κάποιος πρωταγωνιστής κορυφαίων “in” στιγμῶν ἀποτελοῦν τήν ἀναπαραγωγή ἑνός ὑλικοῦ ἔσχατης ὑποστάθμης μᾶς κοινωνίας παρακαμῆς. Χωρίς νά ἀποτελεῖ δίδαγμα γιά ὅλους μας πῶς τό ποτάμι τῆς ζωῆς, καθώς συνεχίζει ὀρμητικό τό διάβα του, παρασέρνει σέ μιά βιολογική αὐτοκάθαρση, ὅ,τι δέν ἀντέχει στό πέρασμά του.

Μιλῶ γιά τά πρόσωπα τῆς χρονιάς. Κάθε χρονιάς. Μερικοί ἀπό δαύτους παίρνουν δίκαια, πανάξια, τό ἔπαθλο τῆς κοινῆς γνώμης γιά προσφορά σημαντική στό κοινωνικό σύνολο, γιά ἔργο ζωῆς πού πολλές φορές ἀφήνει πίσω του σφραγίδα ἱστορική. Ἄλλά κοντά σ' αὐτούς καί κάποιοι ἄλλοι, πού μέσα ἀπό τό κοινωνικό τους τίποτα ξεπετιοῦνται ντυμένοι σέ χρυσές ἀστραφτερές στολές καί στρατολογοῦν τούς προβολεῖς τῆς δημοσιότητας πάνω τους νά τους... ἀποθεώνουν. Πλαίτους ντυμένοι στό ἴδιο φανταχτερό διάκοσμο κοινοί φονιάδες, χρυσοθήρες τοῦ ἀνθρώπινου πόνου, ἐπαναστάτες μέ ξύλινα σπαθιά, νά γέρονουν πότε ζερβά καί πότε δεξιά φορτωμένοι μέ διακρίσεις πού ἀγοράστηκαν πίσω ἀπό πορφύρες πού κρύβουν τίς πιό ἐγκληματικές συναλλαγές. Ἕνα παγκόσμιο ἄθλιο σόου, πού διαιωνίζουν τά παραισθησιογόνα τῆς μικρῆς ὀθόνης καί τά πρωτοσέλιδα μᾶς μερίδας τοῦ Τύπου.

Ἕνα ρᾶσο πού ἀνεμίζει

Οἱ δεῖκτες τῶν ποσοστῶν ἀγγιξαν ξαφνικά ὑψη πού προκάλεσαν ἱλιγγο ἀκόμα καί στούς ἐπαγγελματίες ἐκείνους κυνηγούς τῶν ρετιρῆς τῆς δημοσιότητας. Σωτήρες πολιτικούς, ἴλου-

* Τό ἄρθρο αὐτό δημοσιεύθηκε στίς 3 Ἰανουαρίου 1999. Εἶναι ὁμως σήμερα πιό ἐπικαιρο ἀπό ὅτι τότε.

στρασιόν καλλιτέχνες και “δημιουργούς”, αλλά και άσους τών σπόρ και μεγιστάνες του χρυσοῦ παραμυθιοῦ μέ ὑψηλές μετοχές στό χρηματιστήριο του στάρ σίστεμ.

Στήν κορυφή τών δημοσκοπήσεων σταθερά σέ ἀνοδική πορεία ἔνα μαῦρο ράσο! Καί μέσα ἀπ’ αὐτό νά ξεπροβάλλει ἕνα πρόσωπο καλοκάγαθο, χαμογελαστό, μ’ ἕναν λόγο θαρραλέο, ἀγνό, πεντακάθαρο. **“Ἐνα λόγο φερέγγυο, πού ξαφνιάζει τό πλήθος, πού ξεσηκώνει θύελλα ἀντιδράσεων ἀπό τή “νομιμότητα τῆς παρακμῆς”.**

Ἔωρες ἀτελειώτες ὀρφανές ἀπό ἀγάπη, ἀλήθεια, πίστη...

• **Τό ξεκίνημα.** Ἐνα πλήθος μέ κατεδασμένα τά χέρια μπροστά του. Οὔτε ζήτη, οὔτε κάτω. Ποιόν νά πιστέψει καί γιατί; Σημαδεμένη τράπουλα τό παιχνίδι, κάθε παιχνίδι γύρω του. Ἐνας ὀλόκληρος κόσμος τόν κοιτάζει στά μάτια παραξενεμένος, σιωπηλός.

• **Ἡ πρώτη ἀντίδραση.** Μιά σιωπή γαρούφαλο κλειστό. Καρδιά στόν πάγο. Σκέψη πεταλωμένη ἀπό ὄλους ἐκείνους τούς χαρισματούχους πού ὄργωσαν τό τομάρι του χρόνια ὀλόκληρα. Πού τόν σέρνουν βάρβαρα στήν ἄβυσσο. Στήν κόλαση τῆς διαφθορᾶς τῆς συναλλαγῆς. Σέ ψεύτικους παραδείσους. Σέ λιτανεῖες ὑποκρισίας. Ἐνας ἕμνος ἀτελειώτος στήν... γονιμότητα τῆς ἀνθρώπινης παλιανθρωπιᾶς, τοῦ εὐτελισμοῦ τῆς χαμοζωῆς του.

• **Ἡ δεύτερη ἀντίδραση.** Ἐρώτημα ἀμφιβολίας: ἕνας ἀκόμα ἀπό αὐτούς; Τό πλήθος ὀλοένα καί μεγαλώνει ὀλόγουρά του. Ὁ καθένας κρύβει μέσα του μία φλέβα καχυποψίας. Ἄλλος πιά βαθιά, ἄλλος μερικά χιλιοστά κάτω ἀπό τό πετοῖ του. Κι ἄλλος νά τήν σπάει πίσω ἀπό τό τρεμουλιαστό του βλέφαρο.

Ὁ ξεσηκωμός

Καί ξαφνικά τά μάτια αὐτοῦ τοῦ κόσμου θά μείνουν ὀρθάνοιχτα, ἀσάλευτα, ἐκπληκτα, καθώς στή φλέβα τῆς καχυποψίας περνᾶ ὀρμητικά ἡ ἐλπίδα. Ἡ ἐλπίδα πώς πάντα σ’ αὐτό τό πολύπαθο μετερίζι θά ὑπάρχει χώρος γιά καινούργια ἐπανάσταση, ἕνα νέο ξεσηκωμό.

• **Ἡ τρίτη ἀντίδραση.** Τό πλήθος ἀναταράσσεται. Δέν εἶναι σάν ἐκείνους τούς ἄλλους. Δέν ἔχει κανένα λόγο νά μᾶς πλανέψει. Καθώς ὀρθώνεται πελώριος μπροστά στίς λι-

τανεῖες αὐτές τοῦ μίσους, τοῦ μηδενισμοῦ, τῆς μισαλλοδοξίας, τῆς σνόμπ ὑποκουλτούρας καί τούς ἀπό παράδοση καί πολιτική σκοπιμότητα ἀντί. Ἐκείνους πού δέν τούς βγαίνει νά ἀποδεχθοῦν μίαν ἐπανάσταση σ’ αὐτό τόν τόπο, ἄν δέν προέρχεται ἀποκλειστικά ἀπό τό δικό τους περιχαρκαωμένο χῶρο. Καθώς τά βάζει μέ ὄλους ἐκείνους πού ὑποστηρίζουν μέ φαρισαϊσμό ἕνα σάπιο κόσμο. Αὐτόν τόν κόσμο πού ὑπηρετοῦν μέ χρυσοφόρο πάθος. Τί ἔχει νά κερδίσει αὐτός μέ τή συγκλονιστική ἀναγέννηση τῆς Ἐκκλησίας μας; Τίς μίζες ἢ τά πανωπροίκια;

Καί τό ποτάμι τοῦ Χριστοῦδουλου φούσκωσε, θέριεψε, ἔγινε χείμαρρος πού σαρώνει στό πέρασμά του τόν κόσμο τῆς διαφθορᾶς καί τῆς ὑποκρισίας.

- Θά ῥθουν οἱ μέρες, θά φύγουν.
- Θά ῥθουν οἱ χαρές, θά φύγουν.
- Θά ῥθουν οἱ λύπες, θά μείνουν.
- Θά ῥθουν οἱ γιορτές, θά φύγουν.
- Θά ῥθουν τά ψεύτικα τά λόγια τά μεγάλα, θά φύγουν.

- Θά ῥθουν οἱ συμφορές, θά μείνουν.

Μιά ζωή πότε ἀγκάθια, πότε κρίνα. Εἶναι παράξενο, τί τάχα κρατᾶ ὄλον αὐτόν τόν κόσμο γύρω ἀπό μία φωτιά σθηστή; Τί περιμένει; Μιά σπίθα θεϊκή!

Πέτρα στήν πέτρα βροντοχτυπιέται γι’ αὐτή τή σπίθα. Καί ξάφνου ἡ σπίθα ἡ θεϊκή τινάζεται ψηλά ἀνάμεσα ἀπό τίς πέτρες τίς σπασμένες καί ἡ ἐλπίδα φουντώνει.

Χριστόδουλε! Δέν εἶσαι ὁ ἄνθρωπος τῆς χρονιάς πού ἔφυγε! Εἶσαι ἡ ἐλπίδα αὐτοῦ τοῦ κόσμου. Κράτα τήν ἄσβεστη! Μακριά ἀπό ἐσέ ὁ πειρασμός μᾶς φθηνῆς ἀνθρώπινης φιλοδοξίας. Μιάς κούφιας ματαιοδοξίας. Κράτησε μέσα σου αὐτό τό ζεστό ἀνθρώπινο στοιχείο πού ἄγγιξε μέ τρυφερότητα, μέ ἀγάπη, τίς καρδιές τών ἀπλῶν ἀνθρώπων καί τών παιδιῶν. Αὐτῶν πού σοῦ εἶπαν στή δική τους γλώσσα.

- Χριστόδουλε σέ πᾶμε!

Καί συνέχισε τό δρόμο τοῦ Γολγοθᾶ, πού μέ πάθος διάλεξες, **σήμαντρο τῆς Ρωμοσύνης στή μεγάλη ἐπανάσταση τών συνειδησεων...** Ἄνοιγοντας μέσ’ στ’ ἀγκάθια τό δρόμο πού θά φέρει τή δικαίωση ὄλων ἐκείνων τών “ρομαντικῶν” τών “ἀπροσάρμοστων” σ’ αὐτή

τήν κοινωνία της διαφθοράς. Αὐτῶν πού δέν εἶπαν ποτέ μεσ' στήν ἀπελπισία τους:

- Θεέ μου! Πάνω σ' αὐτό τό βράχο τῆς δοκιμασίας, μᾶς ξέχασες μέ τό ἀγκάθι στό

Σταυρό!

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ μπορεῖ νά ξεχνοῦν τό θεό τους. Ὁ Θεός τῶν ἀνθρώπων δέν ξεχνᾷ ποτέ!

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ

Ἐκατοντάδες Ψηφίσματα συμπαραστάσεως ἀπεστάλησαν τίς ἡμέρες αὐτές πρὸς τήν Ἱερά Σύνοδο καί τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο.

Γιά τόν ἀγῶνα πού ἀνέλαβε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ὁ Μακαριώτατος ἐνημέρωσε μέ ἐπιστολές ὅλες τίς ἀδελφές Ὁρθόδοξες Ἐκκλησίες. Ὅλες ἀνταποκρίθηκαν μέ ἐπιστολές συμπαραστάσεως. Παραθέτουμε ἐνδεικτικῶς χαρακτηριστικά ἀποσπάσματα ἀπό τίς ἐπιστολές συμπαραστάσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας καί τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης Μόσχας κ.κ. Ἀλέξιος ἐκφράζοντας στήν ἐπιστολή του τά αἰσθήματα θαυμάσιας ἀνησυχίας καί εἰλικρινοῦς ἀδελφικῆς συμπαθείας πρὸς τό πρόσωπο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καί ὀλοκλήρου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρει μεταξύ ἄλλων καί τά ἑξῆς:

“Πρὸς μεγάλην θλίψιν ἡμῶν, σήμερον ἡμεῖς εἴμεθα μάρτυρες, ὅτι τά ἀχαλίνωτα στοιχεῖα τοῦ κόσμου τούτου, εἰς τήν προσπάθειαν αὐτῶν νά ὑποτάξουν ὑπό τήν ἐπιρροήν των τάς ψυχάς καί τάς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ἀπειλοῦν νά καταστρέψουν τάς ἐπί δεκαετίας δημιουργηθείσας καί συνεχῶς δοκιμασθείσας ὑπό τοῦ χρόνου, ἀρμονικάς σχέσεις μεταξύ Ἐκκλησίας καί Κράτους εἰς τήν Ἑλλάδα, αἱ ὁποῖαι ἐθεμελιώθησαν διά τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ καί τῆς ἀπό κοινοῦ καρποφόρου συνεργασίας.

Εἰς αὐτήν τήν δημιουργηθεῖσαν κατάστασιν ἡμεῖς ἐκφράζομεν τήν θερμὴν ἡμῶν ἀλληλεγγύην πρὸς τόν εὐλογημένον Ἑλληνικόν Λαόν, ὁ ὁποῖος μὴ ὑπολογίζοντας εἰς τίποτε, παραμένει πιστός εἰς τήν Ἐκκλησιαστικὴν Παράδοσιν καί πλήρης ἀποφασιστικότητος νά ὑπερασπίσῃ τήν ἐθνικὴν καί πνευματικὴν του πρωτοτυπίαν.

Οἱ Ρῶσοι Ὁρθόδοξοι θαυμάζουν τήν σταθερότητά Σας καί δι' ἐγκαρδίων προσευχῶν πρὸς τόν Θεόν ὑπὲρ τῶν ὁμοδόξων ἀδελφῶν αὐτῶν, εἶναι καί πάντοτε θά εἶναι μαζί Σας».

Καταλήγοντας ἡ Αὐτοῦ Μακαριότης ὁ Πατριάρχης Μόσχας προσθέτει:

«Εἰς αὐτήν τήν δύσκολον δι' Ὑμᾶς στιγμήν, ἐξ ὀνόματος ὀλοκλήρου τοῦ πληρώματος τῆς Ρωσικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, εὐχόμεθα εἰς Ὑμᾶς καί πρὸς τό Θεόσωστον ποιμνιον Ὑμῶν, τήν ἐξ ὕψους εὐλογημένην ἐνίσχυσιν καί παρακαλοῦμε νά δεχθῆτε τάς εἰλικρινεῖς δηλώσεις ἡμῶν περὶ τῆς ἀπολύτου ὑποστηρίξεως τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης ἀπέστειλε μήνυμα μέ ἡμερομηνία 20 Ἰουνίου 2000 μέ τό ὁποῖο ἐκφράζει τήν πλήρη συμπαράστασιν πρὸς τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος.

Τό κείμενο τοῦ μηνύματος ἔχει ὡς ἑξῆς: “Φιλαδέλφως γνωρίζομεν Ὑμῖν, ὅτι ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακὴ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, ἐκφράζουσα τά αἰσθήματα τοῦ πιστοῦ Λαοῦ τῆς Μεγαλονήσου, **συμμερίζεται τήν ἀγωνίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἀναγραφῆς ἢ μὴ τοῦ Θρησκευματος ἐπὶ τῶν Νέων Ταυτοτήτων καί παραμένει ἀλληλέγγυος εἰς τούς ἀγῶνας αὐτῆς.** Οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Γορτύνης καί Ἀρκαδίας κ. Κύριλλος καί Κυδωνίας καί Ἀποκορώνου κ. Εἰρηναῖος θά ἐκπροσωπήσουν τήν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης εἰς τήν Λαοσύναξιν τῶν Ἀθηνῶν τῆς 21ης Ἰουνίου 2000.

Ψηφίσματα επίσης ἐστάλησαν πρὸς τὴν Ἱερά Σύνοδο ἀπὸ Ἱερές Μονές, Ἱερατικές Συνάξεις Ἱερῶν Μητροπόλεων, ἀπὸ τίς Θεολογικές μας Σχολές, ἀπὸ τὸν Ἱερό Σύνδεσμο Κληρικῶν Ἑλλάδος (Ι.Σ.Κ.Ε.), ἀπὸ τὴν Πανελλήνια Ἑνωσι Θεολόγων (Π.Ε.Θ.) ἀπὸ Φορεῖς, Συλλόγους ἀλλὰ καί ἀπλούς ἀνθρώπους. Παραθέτουμε ἐνδεικτικῶς τὰ κατωτέρω δύο, σημειώνοντας ὅτι ἀπὸ τὸν χῶρο τοῦ μοναχισμοῦ, ὁ ὁποῖος πάντοτε προμαχεῖ στοὺς ἀγῶνες τῆς Ἐκκλησίας καί τοῦ Γένους, ἔχουμε καί τὰ ψηφίσματα τῶν Ἱερῶν Μονῶν τῶν Ἁγίων Μετεώρων καί τῆς Παμμοναστικῆς ἀγρυπνίας ἡ ὁποία ἐτελέσθη στὴν Ἱ. Μονή τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου στὴν Αἴγινα εἰς μνήμην τῶν πεσόντων ὑπερασπιστῶν τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων κατὰ τὴν 29ην Μαΐου 1453.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ

ὑπογεγραμμένο ἤδη ἀπὸ 2.300 μοναχούς καί μοναχές τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας.

12 Ἰουνίου 2000

Συμμετέχοντας δλόψυχα καί ἀποφασιστικά στό ἀγωνιστικό καί νηφάλιο κάλεσμα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας μας γιά τὴν ἀντιμετώπιση τῆς πρόσφατης πολεμικῆς ἐναντίον της, μέ πρόσχημα τὴν διαγραφή τοῦ θρησκευματοῦ ἀπὸ τίς ἀστυνομικές ταυτότητες, ἐκφράζουμε τὴν κατηγορηματικὴ μας ἄρνηση νά συνθηκολογήσουμε καί νά συμβιδιασθοῦμε μέ ἀνάλογες ἀνελεύθερες καί ἀντιδημοκρατικές ἀποφάσεις.

Τὴν σύγχρονη πολιτικὴ μας πραγματικότητα στιγματίζει, πιστεύουμε, ἡ περιφρονητικὴ καὶ προσβλητικὴ συμπεριφορὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ πρὸς τὴν Σεπτῆ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας μας. Ἡ ἀναπάντεχη ἀπόφαση του νά ἀρνηθεῖ συνάντηση μέ τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο καί ἀντιπροσωπεῖα Ἱεραρχῶν ἀποκαλύπτει ταυτόχρονα τὴν ἀδιάλλακτη τακτικὴ τῆς Κυβερνήσεως καί τὴν ἀπροθυμία της νά συμμετάσχει σέ ἕναν γόνιμο καί δημοκρατικό διάλογο γιά ἕνα ζήτημα πού ἀπασχολεῖ καίρια τὸν ἑλληνικό λαό, ἐρήμην καί παρὰ τὴν θέληση τοῦ ὁποῖου λαμβάνονται οἱ κυβερνητικές ἀποφάσεις.

Στοὺς ἀντίποδες τῆς ἀτεγκτης αὐτῆς, κυβερνητικῆς τακτικῆς, ἡ Ἐκκλησία μας χειρίζεται τὸ θέμα μέ τὴν ἐνδεδειγμένη σοβαρότητα, καλὴ προαίρεση καί διάκριση, ἐκφέροντας λόγο συνετό, εἰλικρινή ἀλλὰ καί ἀποφασιστικό.

Αὐτὴ εἶναι, ἄλλωστε, καί ἡ διαφορὰ ἀνάμεσα στίς νεοποχικῶς τύπου ἐπιβουλές τῆς Παγκοσμιοποιήσεως καί στὴν ζωηφόρο ἔκφραση τῆς ἑλληνορθόδοξου παραδόσεώς μας. Εἶναι ἡ διαφορὰ τῶν προσχηματικῶν μεθόδων τῆς ἐπίπλαστης προστασίας καί ψευδεπίγραφου ἐκσυγχρονισμοῦ ἀπὸ τὴν ἀποκαλυπτικὴ ἀλήθεια καί τὴν ἐμπειρία τῆς πίστεώς μας.

Αὐτός ὁ τόπος, ὅμως, βοᾷ καί ἀφουγκράζεται, συγχρόνως, τίς φωνές τῶν ἡρώων καί τῶν μαρτύρων πού τὸν ἀνέθρεψαν μέ τὸ αἷμα τους. Δέχεται καί προσφέρει τοὺς ἐλευθερωτές καί τοὺς ὁμολογητές πού τὸν μεγάλυναν μέ τὴν θυσία τους. Γεννᾶται καί συμπορεύεται μέ τὴν ἑλληνορθόδοξη βιοτὴ τοῦ λαοῦ του. Ἐνός λαοῦ πού στὰ ἐγκατα τῆς ὑπάρξεως καί τῆς συνειδήσεώς του ἔχει ταυτίσει τὴν ἀξία καί τὴν διατήρηση τοῦ Ἔθνους μας μέ τὴν Ἁγία Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία μας.

Γι' αὐτὸ καί ὁ λαὸς αἰσθάνεται παντελῶς ξένους τοὺς ἐμπνευστές καί ὑποστηρικτές τῆς πρόσφατης ἀντορθόδοξου καί ἀντεθνικῆς ἐπιθέσεως, ἀντιδρᾷ στὴν ὑποτίμηση καί τὴν παραθεώρησή του καί ἀνταποκρίνεται δυναμικά καί συνετὰ στό κάλεσμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ὡς Ἑλληνες Ὁρθόδοξοι μοναχοὶ γαλουχημένοι μέ τὸ ἀκαταμάχητο καί ἀσυμβίβαστο φρόνημα πλήθους Ἁγίων μαρτύρων καί ὁμολογητῶν τῆς πίστεώς μας **ἐπιθυμοῦμε νά διακηρύξουμε τὴν ἄρνησή μας νά παραλάβουμε ταυτότητες πού δέν θά ἀναγράφουν τὸ θρησκευμά μας. Ἀρνούμαστε, ἐπίσης, τὴν παραλαβὴ ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων πού θά ἐπιβάλουν τὸ ἠλεκτρονικό μας φακέλωμα καί τὴν ἀριθμοποίηση τῆς προσωπικότητός μας.**

Ἐπιθυμοῦμε, τέλος, νά ἐκφράσουμε τὴν ἐνσυνείδητη καί θυσιαστικὴ συστράτευσή μας στὸν ἀγῶνα τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας καί τὴν ἐκ ψυχῆς προσφορὰ ὄλων τῶν δυνάμεών μας στὴν διάθεση τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας μας.

Καλοῦμε ὅλο τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ στίς μεγάλες συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας, πού συγκαλεῖ ἡ Ἱεραρχία μας, τῆς 14ης Ἰουνίου στὴν Θεσσαλονίκη καί τῆς 21ης Ἰουνίου στὴν Ἀθήνα καί ἐργαζόμαστε ἀκαμάτως γιά τὴν τρανὴ ἐπιτυχία τους.

**ΜΗΝΥΜΑ ΙΕΡΑΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΟΣ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΑΘΩ
ΣΤΗΝ ΜΕΓΑΛΗ ΛΑΟΣΥΝΑΞΗ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ 21.6.2000**

Μακαριώτατε, Σεβασμιώτατοι,
Πατέρες και αδελφοί,

Ἡ πρόσκληση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, καί ἡ δική σας ἀγάπη καί προσδοκία ἔφεραν καί πάλι ἐμᾶς τοὺς ἀγιορεῖτες καί σήμερα ἐδῶ. Ἐκπροσωπώντας τό σύνολο τῶν ἀγιορειτῶν πατέρων, μέ ἀπόφαση καί εὐλογία τῆς Ἐκτάκτου Διπλῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῶν Ἀντιπροσώπων καί Προϊσταμένων τῶν Εἴκοσιν Ἱερῶν Μονῶν, κατήλθαμε ἀπό τά ἡσυχαστικά Σκηνώματα τοῦ Ἁθω στήν πολυβουη πρωτεύουσα τῆς χώρας.

Μᾶς καλεῖ ἡ πνευματική ὑποχρέωση ἔναντι Θεοῦ καί ἀνθρώπων νά σταθοῦμε δίπλα στόν κοινό ἀγῶνα Ἐκκλησίας καί πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. **Διότι ὁ ἀθωνικός μοναχισμός εἶναι ταγμένος διά τῶν αἰώνων στή βίωση, στή διαφύλαξη, στή διακονία τῆς πολυτίμου Παραδόσεώς μας.** Τό ἴδιο καί τώρα πού κατέστη ἀναγκαῖο οἱ πιστοί νά δηλώσουν ἔμπρακτα τήν ἐπιθυμία καί πρόθεσή τους νά διατηρήσει ἡ δημόσια ζωή τοῦ ἔθνους μας τό σύνδεσμό της μέ τήν Ὁρθόδοξη ζωή καί παράδοση.

Μεταφέρουμε μήνυμα παρηγορίας καί ἐλπίδος, κομίζοντας τήν εὐλογία ἀπό τό Περιβόλι τῆς Κυρίας καί Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καί Ἀειπαρθένου Μαρίας, τῆς κοινῆς Μητρός καί ἐλπίδος πάντων τῶν Χριστιανῶν, προστάτιδος δέ καί Ἐφόρου τόσον τοῦ Ἱεροῦ Ἁθωνος ὅσον καί συνόλου τοῦ Γένους μας.

Τό ἔθνος μας τρέφεται καί ποτίζεται, ζῆ μέ τά νάματα τῶν πηγῶν τῆς ζωῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως. Μέ αὐτά ἐνισχύεται καί συμμετέχει ἐνωμένο στίς προκλήσεις τῆς ἐποχῆς καί τό νέο γίγνεσθαι τοῦ κόσμου. **Τά διώματα τῆς Παραδόσεώς μας ἀποτελοῦν τήν καλύτερη ἐγγύηση γιά τό μέλλον τῆς χώρας μας.**

Τό Ἁγίον Ὁρος κατ' ἐπανάληψιν στό

παρελθόν ἐξέδωσε σχετικές ἀποφάσεις καί ἀνακοινώσεις. Ἔτσι καί σήμερα δηλώνει ὅτι, ἀπό ἀγάπη γιά τό ἔθνος καί τήν πατρίδα, εἶναι ἀντίθετο σέ ὅποιαδήποτε κίνηση καί ἀπόφαση μπορεῖ νά ἔχει ὡς ἐπίπτωση τήν πρόκληση ρηγμάτων στό μακροαίωνα αὐτό σύνδεσμο. Γι αὐτό καί **εἶναι ἀντίθετο στή μὴ ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος στά δελτία ταυτότητας, στήν ἐκδοση ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων μέ τόν Ε.Κ.Α.Μ. ἢ τό γνωστό δυσώνυμο ἀριθμό, στό πρόγραμμα προωθήσεως καί ἄλλων μέτρων ἀποχρωματισμοῦ τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς ἀπό τή θρησκευτική της διάσταση.**

Γι αὐτό **καλοῦμε τήν Ἑλληνική Πολιτεία,** πού εἶναι ταγμένη νά ὑπηρετήσῃ τήν πρόοδο καί τά συμφέροντα τῆς χώρας, νά ἀφουγκρασθεῖ τόν ἐθνικό παλμό. Γιά τό συμφέρον τῶν πολιτῶν καί τό δικό της νά ἀναστείλει ἐνέργειες, ὅσο καλοπροαίρετες καί ἄν τῆς φαίνονται ἴσως αὐτές ἀπό ἄλλης ἀπόψεως. **Ἐνέργειες πού εἶναι δυνατόν νά ἔχουν ὡς ἀπώτερη συνέπεια τόν ἀποχρωματισμό τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς ἀπό τήν ἐκκλησιαστική της διάσταση καί τή χαλάρωση τῆς Ὁρθοδόξου αὐτοσυνειδησίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.**

Καλοῦμε καί τόν πιστό λαό σέ μετάνοια καί προσευχή, γιά νά δώσει ὁ Κύριος, πού ἐπέτρεψε μέ τά ἀνεξιχνίαστα κρίματά Του τίς σημερινές ἐξελίξεις, νά ἀφυπνισθοῦν οἱ συνειδήσεις καί νά πραγματοποιηθεῖ ἡ κοινή εὐχή ὄλων μας γιά εὐόδωση τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος Ἐθνους καί Ἐκκλησίας.

Ἄπαντες οἱ ἐν τῇ Ἐκτάκτῳ Διπλῇ Ἱερᾷ Συνάξει Ἀντιπρόσωποι καί Προϊστάμενοι τῶν εἴκοσι Ἱερῶν καί Εὐαγῶν Μονῶν τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἁθω.

**ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ
Ο ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΡΧΙΑΣ***

**του Παν. Ἀρχιεπισκόπου Γεωργίου (Καψάνη),
Καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μ. Ὁσίου Γρηγορίου Ἀγίου Ὁρους**

Ἀξιότιμε κ. Διευθυντά,

Παρακολουθοῦμε καθημερινῶς τὰ δημοσιεύματα τῆς ἐγκρίτου ἐφημερίδος Σας πού ἀφοροῦν τὰ τρέχοντα προβλήματα μεταξύ Πολιτείας καί Ἐκκλησίας. Διαπιστώνουμε ὅτι πολλοί ἀπό τούς ἀρθρογράφους, στήν προσπάθειά τους νά ἀντιπαραταχθοῦν στίς θέσεις τῆς Ἐκκλησίας καί στόν δυναμικό λόγο τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου, ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος καί τίς νέες ἠλεκτρονικές ταυτότητες, ἐπικεντρώνουν τήν ἐπιχειρηματολογία τους στό ὅτι ὁ λόγος αὐτός εἶναι πολιτικός καί ἐπομένως διχαστικός. Ὑποστηρίζουν ὅτι ἔπρεπε ἡ Ἐκκλησία καί ὁ Προκαθήμενός της νά περιορισθοῦν στόν ἐκκλησιαστικό καί πνευματικό τους λόγο, ὅπως ἀρμόζει δηθεν στήν Ὁρθόδοξο Παράδοσι.

Μέ τήν παρούσα ἐπιστολή θέλουμε νά καταστήσουμε γνωστό στό ἀναγνωστικό Σας κοινό ὅτι, γιά ὅσους γνωρίζουν Ἱστορία, τό ἐπιχείρημα εἶναι ὑποκριτικό, ἀνέρειστο καί συκοφαντικό. Καί ἐρωτοῦμε:

Ποιός ἄραγε ἀπό τούς λόγους τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καί μέ ποιά ἔννοια εἶναι πολιτικός;

Ἐάν δώσουμε στόν ὄρο «πολιτικός» τήν ἀριστοτελική ἔννοια, τότε ποιός θά ἀρνηθῆ στόν κάθε ἔλληνα πολίτη νά ἐκφέρῃ δημοσίως λόγον γιά τὰ κοινά στήν Πατρίδα μας; Πολύ περισσότερο, ποιός θά ἀρνηθῆ στούς ἐκπροσώπους τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὅσον ἀφορᾷ τὰ πνευματικά καί ἔθνικά της θέματα, νά ὀμιλοῦν δημοσίως γιά νά δικαιώματα αὐτῆς τῆς πλειοψηφίας καί νά τὰ ἀπαιτοῦν ἀπό τήν ἐκάστοτε Κυβέρνησι τῆς Χώρας μας;

Ἐάν στόν ὄρο «πολιτικός» δώσουμε τήν σύγχρονη ἔννοια, τῆς ἐμπλοκῆς δηλαδή στά

πολιτικά δρώμενα καί κυρίως στίς κομματικές σκοπιμότητες, καί πάλι τό ἐπιχείρημα κατά τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ λόγου εἶναι ἔωλο. Διότι πρῶτον, εἶναι ἐπισήμως διακεκηρυγμένο ὅτι ἡ Ἱεραρχία δέν ἐπιδιώκει συγκυβέρνησι, ἀλλά ἀπαιτεῖ ἀπό τήν Κυβέρνησι διάλογο μαζί της γιά τὰ θέματα πού ἀφοροῦν τόν λαό, πού ἐκπροσωπεῖ. Καί δεύτερον, ἔχει ἐπίσης τονισθῆ δεόντως ἀπό τόν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο ὅτι ἡ Ἐκκλησία δέν τάσσεται ὑπέρ κάποιων πολιτικῶν κομμάτων. Εἶναι ἄλλωστε γνωστό ὅτι **ὑπάρχουν ὑπέρομαχοι τῶν ἀντιεκκλησιαστικῶν μέτρων καθώς καί ὑπέρομαχοι τῶν θέσεων τῆς Ἐκκλησίας σέ ὅλα τὰ πολιτικά κόμματα.**

Ὑποστηρίζουν ἀκόμη ὅσοι κατηγοροῦν τήν Ἐκκλησία γιά πολιτικολογία ὅτι χρησιμοποιοῦν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τό ὕφος πολιτικῶν προσώπων κατά τήν ἐκφορά τοῦ δημοσίου λόγου του. Ἐννοοῦν τήν συνθηματολογία, τίς κορῶνες καί κυρίως τήν ἐμφάνισί του στίς ἐξέδρες.

Ἀλλά τό ἐπιχείρημα αὐτό καταρρέει ἀπό μόνο του ὡς ὑποκριτικό, ἐάν σκεφθῆ κανεῖς ὅτι αὐτοί πού τό διατυπώνουν κατηγοροῦσαν στό πρόσφατο παρελθόν τήν Ἐκκλησία καί τούς ἐκπροσώπους της ὅτι δέν εἶχαν ὀμιλήσει μέ αὐτόν ἀκριβῶς τόν τρόπο γιά τήν ἀποτίναξι τοῦ δικτατορικοῦ καθεστώτος. Ὁ τότε «πνευματικός» καί «ἐκκλησιαστικός» λόγος, πού ὄχι σπάνια ἦταν πολιτικά κατευθυνόμενος, ἐξώργιζε ἐκείνους πού γνήσια ἀντιμάχονταν τήν τότε ἀντιδημοκρατική καθεστηκυῖα τάξι. **Γιατί λοιπόν, ἐκεῖνοι πού τότε νεαροί ἐπαναστάτες ἐξωργίζοντο γιά τό ἔλλειμμα λόγου ἀπό πλευρᾶς Ἐκκλησίας, σήμερα οἱ ἴδιοι ἐξωργίζονται ἀκούγοντας τόν αὐθόρμητο λόγο τῆς Ἐκκλησίας, πού τόσα χρόνια περιέμεναν νά ἀκούσουν;**

* Πρόκειται περὶ ἐπιστολῆς, ἡ ὁποία ἐστάλη εἰδικῶς πρὸς τίς ἐφημερίδες «Ἐλευθεροτυπία» καί «Καθημερινή» γιά τήν ἀντιεκκλησιαστικὴ τους προπαγάνδα. Δημοσιεύθηκε ὀλόκληρη στήν «Ἐλευθεροτυπία» (28.6.2000) καί περιορισμένη στήν «Καθημερινή» (27.6.2000).

Δέν εἶναι λέγουν, σύμφωνα μέ τήν πνευματική Παράδοσι τῆς ᾽Ανατολικῆς ᾽Εκκλησίας νά γίνωνται συλλαλητήρια καί νά ἐκφέρωνται λόγοι μέ συνθήματα καί λεκτικές ἐπιθέσεις κατά τῶν κυβερονώντων.

Τό ἐπιχείρημα αὐτό εἶναι ἀνιστόρητο καί οὐσιαστικά ἀστήρικτο. ᾽Αλλά ἐπειδή ἀκριβῶς ἀποβλέπει στό νά χαρακτηρίσῃ τόν λόγο τῆς ᾽Εκκλησίας πολιτικό καί ὄχι θεολογικό καί σαφῶς ἐκκλησιαστικό, ἀναφέρουμε δύο μόνον ἀπό τά πολλά παραδείγματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, ἀπό τά ὅποια πιστοποιεῖται ὅτι καί ὁ σύγχρονος λόγος τῆς Ἱεραρχίας εἶναι θεολογικός καί ἐκκλησιαστικός.

Ποιός δέν γνωρίζει τήν δημοσία ἀπό τοῦ ἄμβωνος ἐπίθεσι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου κατά τῆς αὐτοκράτειρας Εὐδοξίας, πού τοῦ στοίχισε δύο ἐξορίες καί τόν θάνατο; Ποιός ἀγνοεῖ τήν θαρραλέα ἀποστροφή τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἁγίου ἱεράρχου μέ τά λόγια: «πάλιν Ἡρωδιάς μαινεται, πάλιν ταράττεται»; ᾽Ἦταν γι' αὐτό ὁ λόγος του πολιτικός καί ὄχι θεολογικός; Ποιός ἱστορικός τόλμησε νά δυσφημήσῃ τόν ἡρωϊκό ἀγῶνα τοῦ ἁγίου Χρυσοστόμου κατά τῆς βασιλικῆς αὐθαιρεσίας; Ποιός ἀκόμη ἀγνοεῖ τήν παλλαϊκή ἀντίδραση τῶν πολιτῶν στά σχέδια τῆς αὐτοκράτειρας καί τήν ἀντίστασή τους στά στρατιωτικά ξίφη πού πέραν ἀπό κάθε ἔννοια δικαίου συνελάμβαναν καί ἐξώριζαν τόν ἀληθινὸ ἀγωνιστὴ ὑπὲρ τῶν ἀνθρωπίνων τότε καί πάντοτε δικαιωμάτων;

Ποιός δέν γνωρίζει ὅτι ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος Μεδιολάνων ἠλεγξε αὐστηρότατα τόν αὐτοκράτορα Θεοδόσιο καί ἐμπόδισε τήν εἴσοδό του στόν ναό, ὅταν αὐτός ἐσφαγίασε χιλιάδες ἀθῶων πολιτῶν στόν Ἰππόδρομο τῆς Θεσσαλονίκης; ᾽Ἦταν καί αὐτοῦ ὁ λόγος πολιτικός καί γι' αὐτό ἐκκλησιαστικῶς ἀνάρμοστος;

Ἡ Ἱστορία καί σήμερα ἐπαναλαμβάνεται. Ἡ ᾽Εκκλησία ἐκφέρει λόγον. Μόνον πού ἡ ἀντιεκκλησιαστική διανόησις, αὐτή πού ἀντιλαμβάνεται τήν ᾽Εκκλησία ὡς πολιτικό μέγεθος, κοινωνικό ὄργανισμό ἢ κομματικό φορέα, κατανοεῖ καί πάλι τόν λόγο τῆς ᾽Εκκλησίας ὡς πολιτικό, μέ τήν κομματική του ἔννοια. Γι' αὐτό ἀκριβῶς δέν μπορεῖ αὐτή ἡ

διανόησις νά ἀντιληφθῇ ὅτι οὐσιαστικά ὁ λόγος τῆς ᾽Εκκλησίας εἶναι θεολογικός. Καί σήμερα ὁ λόγος τῆς ᾽Εκκλησίας, τῆς Ἱεραρχίας, τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, εἶναι ὁ ὀρθὸς θεολογικός λόγος.

᾽Ωρισμένοι, ἐν οἷς καί θεολόγοι καθηγηταὶ Πανεπιστημίου, ὠμίλησαν γιὰ θεολογική ἀπαιδευσία καί σύγχυσι στήν Ἱεραρχία, ἐπειδή τάχα δέν κατανοεῖ τήν οὐσιώδη διαφορὰ ἀνάμεσα στήν ταυτότητα ὡς ἀστυνομικοῦ ἐγγράφου καί τήν ταυτότητα τοῦ ᾽Εθνους ὡς ἰδιοπροσωπίας. ᾽Αγνοοῦν ὅμως ὑποκριτικά ὅτι ἡ δυναστική διαγραφή τοῦ θρησκευματος ἀπό τό ἀστυνομικό ἐγγράφο σημαίνει, σηματοδοτεῖ, ὑπὸ τίς παροῦσες συνθήκες τήν ἄρνησι αὐτῆς τῆς ἰδιοπροσωπίας. Ἡ δέ ἰδιοπροσωπία δέν ἀφορᾷ μόνον στήν ἐθνική ἀλλά καί στήν Ὁρθόδοξη ταυτότητα, πρᾶγμα πού καθιστᾷ τόν λόγο τῆς ᾽Εκκλησίας γιὰ τήν περιφρούρησί της βαθεία θεολογικό.

Διατυπώθηκαν, τέλος, πολλά παρόμοια ἐπιχειρήματα, μέ τά ὅποια ἡ ἀντιεκκλησιαστική διανόησις προσπαθεῖ νά ἀποπροσανατολίσῃ καί Ὁρθόδοξους ἀκόμη πιστοῦς ἀπό τήν οὐσία τοῦ σημερινοῦ προβλήματος, ἐμπλέκοντάς τους σέ μία σειρά νομικῶν καί ἱστορικῶν ψευδοδιλημμάτων. Ἐνα ἀπό αὐτά εἶναι καί ὁ πολυσυζητημένος καί ἔντεχνα παρεξηγημένος λόγος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ὅτι ἡ βούλησις τοῦ λαοῦ εἶναι ὑπεράνω τῶν νόμων. Γνωρίζουν κάλλιστα οἱ πάντες, ὅτι ὁ Ὁρθόδοξος λαός δέν ἀντιφέρεται στοὺς νόμους τῆς Πολιτείας, ἀλλά μᾶλλον καί τοὺς ὑπερβαίνει μέ τήν προσωπική του ἀρετή (βλ. καί Ἐπιστολή πρὸς Διόγνητον). Ἐκεῖ ὅμως πού ἔντονα διαφοροποιεῖται καί «πειθαρχεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις», εἶναι ὅταν ὁ νόμος ὀποιασδήποτε «συντεταγμένης» Πολιτείας ἀντιβαίνει στόν νόμο τοῦ Θεοῦ. Τότε προτιμᾷ ἀκόμη καί τό μαρτύριο ἀπό ὅποιονδήποτε συμβιβασμό. Αὐτό εἶναι τό πνεῦμα καί τό γράμμα τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ λόγου. Τά ὑπόλοιπα εἶναι ἔντεχνες παραχαράξεις του.

Ἐπιπλέον θεωροῦμε λανθασμένη τήν ἀντίληψι τῶν ἀρθρογράφων, ὅτι μέ τήν ἐν λόγῳ ἀντιπαράθεσι ᾽Εκκλησίας καί Πολιτείας ἐπανήλθε «ἰδεολογικός» διχασμός στήν ἑλλη-

νική κοινωνία. **Διχασμένοι αισθάνονται μόνον εκείνοι πού επάνω από την πνευματική και πολιτιστική τους ταυτότητα έχουν τοποθετήσει την κομματική τους ιδιότητα.** Ο Όρθόδοξος λαός είναι ενωμένος. Τό λυπηρό και επικίνδυνο είναι ότι ή ήγεσία του μπορεί να είναι αποκεκομμένη από αυτόν.

Πιστεύουμε ότι δέν μπορούν οί σύγχρονες «Μεγάλες Ίδέες» (οικονομική σύγκλιση, παγκοσμιοποιήσεις κ.λπ.) να άποτελέσουν ένοποιητικό παράγοντα για τόν έλληνικό λαό. Τέτοιοι ρόλοι μπορεί να διαδραματίση μόνο ή Ίστορία μας και ή πολιτισμική μας κληρονομιά, πού διασώζει ή Όρθόδοξος Έκκλησία. Κάτω από αυτές είναι ενωμένος ό έλληνικός λαός στην άπόλυτη σχεδόν πλειοψηφία του. **Όσα άλλα γράφονται για διχασμό, πρέπει να θεωρηθούν ύποβολιμαία για να ύπονομεύσουν την σημασία και την άποτελεσματικότητα του άγώνος της Έκκλησίας κατά της έξωθεν επιβαλλομένης Νέας Τάξεως στην Χώρα μας.**

Κύριε Διευθυντά,

Η Έκκλησία διαχρονικώς έδιώχθηκε. Άλλοτε έμφανώς και άλλοτε συγκεκαλυμμένως. **Σήμερα προοιωνίζεται διωγμός άπροκά-**

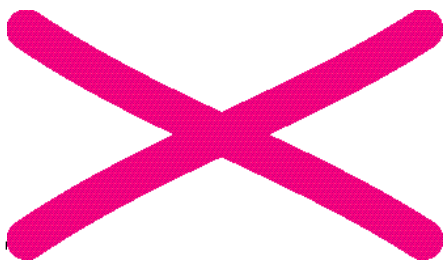
λυπτος. Ο Όρθόδοξος λαός τό διαισθάνεται, βλέποντας τίς βολές κατά της έλληνορθόδοξου ιδιοπροσωπίας του να άνοίγουν τόν δρόμο για την έπιβολή μιās Νέας Τάξεως. Άνθρωποι μέ μεσσιανικές φιλοδοξίες επαγγέλλονται ένα νέο κόσμο, στόν όποιο ή Όρθόδοξος Έκκλησία θά πρέπει να παύση να παίξη τόν άγιαστικό της ρόλο στην ζωή τών πολιτών. Καί ό πιστός Όρθόδοξος λαός άναρωτιέται αν οί λίγοι αυτοί και οί άγνωστοι δεφένσορες των έχουν τό δικαίωμα να επιβάλουν στην κοινωνία μας να μή ζή Όρθόδοξα. Καί αυτό είναι ζήτημα θεολογικό και όχι πολιτικό. Καί ό λόγος μέ τόν όποιο τό προσεγγίζει ή Έκκλησία είναι θεολογικός και όχι πολιτικός.

Αυτού του θεολογικού λόγου τίς συντεταγμένες δέν είναι δύσκολο να καταστρώσουμε και αναλύσουμε σε χώρο πού όπωσδήποτε ξεπερνά τά όρια μιās έπιστολής στόν Τύπο.

Εύχαριστούντες για τή φιλοξενία διατελούμε μετά της προσηκούσης τιμής.

Ο Καθηγούμενος της Ίερās Μονής Οσίου Γρηγορίου Αγίου Όρους

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ;

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΔΕΝ ΘΑ ΠΑΡΟΥΜΕ

Γνωστοποιούμε στους αγαπητούς μας αναγνώστες, ότι τυπώσαμε σε μεταξοτυπία (δέν φθείρεται, δηλαδή, μέ τόν καιρό) τό άνωτέρω εικονιζόμενο σε φυσικό μέγεθος αυτοκόλλητο.

Όσοι ενδιαφέρονται, μπορούν να μάς γράψουν να τούς στείλουμε. Διατίθεται σε τιμή

κόστους: 25 δραχμές.

Χρειάζεται όσο τό δυνατόν ευρύτερα να περάσει τό μήνυμα:

Όχι στην χρήση Ε.Κ.Α.Μ. στις νέες ταυτότητες.

Όχι στό ηλεκτρονικό φακέλωμα και την άριθμοποίηση του ανθρώπινου προσώπου.

Όχι στην χρήση, ύπό οϊανδήποτε μορφή, του δυσωνύμου άριθμού 666 στις νέες ταυτότητες.

Ναί στην άναγραφή του θρησκευματος.

Επίσης, διατίθεται σε τιμή κόστους (500 δραχ.) κασέττα ήχου διαρκείας 90 λεπτών μέ όμιλία του π. Άρσενίου Βλιαγκόφτη. **Θέμα: «Παγκοσμιοποίηση, Συμφωνία Σένγκεν, “Νέα Έποχή”»** Η όμιλία πραγματοποιήθηκε στην Κοζάνη την 1η Μαρτίου 2000, μετά από πρόσκληση της Ίερās Μητροπόλεως Σεργίων και Κοζάνης.

ΟΙ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΠΟΙΗΣΕΩΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΠΟΧΗΣ ΚΑΙ Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ ΜΑΣ*

Παν. Ἀρχιμανδρίτου Ἀθανασίου Ἀναστασίου, Καθηγουμένου Ἱ. Μ. Μεγάλου Μετεώρου

Εἰσαγωγή

Μία νέα εἰκονομαχία, μία νέα θαναροκρατία, ἕνας νέος ἀπροκάλυπτος ὀλοκληρωτισμός ἀπειλεῖ σήμερα τὴν Ὁρθόδοξη Ἑλλάδα μας.

Ζώντας μὲ τὴν ἐναγώνια ἐπίγνωση αὐτῆς τῆς νέας ἱστορικῆς καμπῆς δεχθήκαμε μὲ ἰδιαίτερη χαρὰ τὴν τιμητικὴ πρόσκληση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου κ.κ. Ἀμβροσίου γιὰ νὰ μιλήσουμε μαζί μὲ ἄλλους ἔγκριτους ὁμιλητὲς ἐνώπιον τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς ἰδιαιτέρας μου πατρίδος, τοῦ Αἰγίου.

Καὶ θεωρῶ θέμα ξεχωριστῆς ἐν Χριστῷ χαρᾶς καὶ καυχήσεως τό γεγονός ὅτι ἡ Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας μὲ πρωτοστατοῦντα τὸν δυναμικὸ καὶ ἀσυμβίβαστο Σεβασμιώτατο Ποιμενάρχη της κ.κ. Ἀμβρόσιο δίδει πάντοτε πρώτη, μὲ σύσσωμο τὸν ἱερό κλήρο της καὶ τὸν πιστὸ λαὸ της, μαχητικὰ καὶ ἀπτότητα τὴν μαρτυρία τῆς ἀληθείας καὶ κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου ἐνώπιον τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἀπειλῶν.

Ἔτσι δηλώνουμε ἐξ ἀρχῆς ὅτι ἐρχόμαστε μὲ πολὺ σεβασμὸ καὶ ἐν πολλῇ ταπεινώσει νὰ καταθέσουμε καὶ κάποιες ἄλλες παραμέτρους ἢ καὶ νεώτερα στοιχεῖα τοῦ ὄλου πλέγματος τῶν ἐξυφαινομένων κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ἐπιβουλῶν.

Οἱ πρόσφατες ἀντιδημοκρατικὲς καὶ ἀδιάλλακτες ἐπιλογές τῆς Κυβερνήσεως στό θέμα τῶν ταυτοτήτων, ἀποτελοῦν καταφανῆ, προκλητικὴ καὶ συντονισμένη ἐπίθεση ἐναντίον τῆς ἴδιας τῆς ὑποστάσεως τοῦ Γένους καὶ τοῦ Λαοῦ μας.

Πρόκειται οὐσιαστικά γιὰ τὴν μεθοδευμένη ὅσο καὶ βίαιη μεταφορὰ καὶ στήν πατρίδα

μας τοῦ ὁμογενοποιημένου παγκοσμίου πολιτισμοῦ, γιὰ τὴν ἐπιβολή τοῦ νέου μεταλλαγμένου κόσμου δουλείας καὶ ἀνελευθερίας.

Γι' αὐτὸ καὶ οἱ σύγχρονες πολεμικὲς πρακτικὲς κατὰ τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας, κατὰ τῆς μάνας καὶ τροφοῦ τοῦ Ἔθνους καὶ τοῦ λαοῦ μας, δέν πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζονται ἀποκομμένες ἀπὸ τοὺς γενικότερους σχεδιασμοὺς τῆς Νέας Ἐποχῆς, πού ἐπιδιώκει τὴν ποδηγέτηση καὶ τὸν ἀπόλυτο ἔλεγχο καὶ καθορισμὸ τῶν φρονημάτων καὶ τῶν ἐπιλογῶν μας. Θὰ πρέπει, ἀντιθέτως, νὰ συνυπολογίζονται καὶ νὰ συνεκτιμῶνται μέσα στό φθοροποιό καὶ ἀλλοιωτικὸ πνεῦμα τῶν καιρῶν μας, ὥστε νὰ ἀποκαλύπτονται καὶ νὰ καταπολεμοῦνται τὰ βαθύτερα αἷτια καὶ οἱ προοπτικὲς τους.

Ἡ Νέα Ἐποχὴ καταργεῖ τὴν ἐν Χριστῷ Ζωὴ καὶ τὴν ἐθνικὴ αὐτοσυνειδησία μας

Στό διεθνὲς στερέωμα παρατηροῦμε νὰ ἐπιχειρεῖται, μὲ ὀλοένα αὐξανόμενους καὶ πιεστικότερους ρυθμούς, ἡ ἐδραίωση καὶ ἀπόλυτη κυριαρχία τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων.

Προωθείται γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸ ἡ ὁμογενοποίηση τῆς οἰκονομίας, τῆς πολιτικῆς, τῆς ἰδεολογίας, τῆς θρησκείας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, μὲ τὴν ὑπαγωγή τους σὲ ἕνα συγκεντρωτικὸ, ὀλοκληρωτικὸ σύστημα κυριαρχίας καὶ ἐλέγχου, πού συνιστᾷ ἕναν νέο τρόπο ζωῆς, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἀπουσιάζει παντελῶς ὁ Θεὸς καὶ τὴν θέση Του καταλαμβάνει ὁ hyper homo electronicus. Αὐτὸς ὁ τρόπος ζωῆς μᾶς εἰσάγει σὲ ἕναν νέο κόσμον δουλείας καὶ ἀνελευθερίας.

Ἔτσι οἱ σχετικὲς ἀποφάσεις στό ἐπίπεδο

* Πρόκειται γιὰ ὁμιλία πού δόθηκε στό Αἶγιον στίς 19 Ἰουνίου 2000 στό πλαίσιο ἐπιτυχημένης ἐκδηλώσεως πού διοργάνωσε, ἐκεῖ ἡ Ἱ. Μητρ. Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ἐπὶ τοῦ ἐπικαίρου θέματος τῶν νέων ταυτοτήτων, μὲ ὁμιλητὲς τοὺς Ἀρχιμανδρίτη Ἀθανάσιο Ἀναστασίου, Μοναχὸ Ἀρσένιο Βλιαγκόφτη, τό γνωστὸ συγγραφέα Σαράντο Καργάκο καὶ τὸν κ. Λαυρέντιο Ντετζιόρτζιο. Χαιρετισμοὺς ἀπηύθυναν οἱ παραστάτες Ἀρχιερεῖς, Σεβασμιώτατος Κρηνείας (Κύπρον) κ. Παῦλος καὶ Σηλυβρίας (Οἰκονομικοῦ Πατριαρχείου) κ. Αἰμιλιανός· ἐνῶ ἔκλεισε ἐξάγων τὰ συμπεράσματα ὁ Σεβασμιώτατος Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος.

της πολιτικής και της οικονομίας - οι αντίστοιχες νομοθετικές ρυθμίσεις, οι ποικίλες δεσμεύσεις και η επιβολή τους για την ποδηγέτηση των λαών και τον πνευματικό αποπροσανατολισμό τους - συντείνουν στην έδραϊωση της Παγκοσμιοποίησεως μέσω των πρακτικών της Νέας Τάξεως Πραγμάτων, μέσα στο πνεύμα και τις αρχές της Νέας Έποχής.

Η λεγομένη Νέα Έποχή δέν είναι καθόλου νέα. Είναι τό αρχαίο έωσφορικό ψέμα, ότι ο άνθρωπος είναι από την φύση του Θεός. Είναι ή παλαιά επιδίωξη των σκοτεινών δυνάμεων, των «μυστικών εταιρειών» για παγκόσμια κυριαρχία.

Η Νέα Έποχή δέν αποτελεί πηγαία και ένδογενή αναζήτηση των ανθρώπων και των κοινωνιών. Σχεδιάζεται και επιβάλλεται έξωθεν. Η επαγγελόμενη Νέα Έποχή επιβάλλει τά δόγματά της μέσω του έλεγχομένου από αυτήν παγκοσμίου δικτύου χιλιάδων οργανισμών και φορέων, πού συνεργάζονται για νά επιβάλουν μιá Παγκόσμια Κυβέρνηση, ένα Παγκόσμιο Οικονομικό Σύστημα και μιá Παγκόσμια Θρησκεία.

Η ολοκλήρωση αυτή του Παγκοσμιοποιημένου πλανήτη βασίζεται στά δόγματα της Νέας Έποχής. Κατ' αυτήν τό κακό είναι μιá άλλη όψη του καλού και τό ψέμα ένας δρόμος πού οδηγεί στην αλήθεια. Τό γεγονός αυτό, άλλωστε, κατομολογείται από τούς ίδιους τούς έμπνευστές της Νέας Έποχής: «Οί άνθρωποι..., δέν θά μπορούν νά διαχωρίσουν την «θρησκεία» από την έπιστήμη, την εκπαίδευση ή την κυβέρνηση..» (Iola Davis, 1983).

Αυτή ή σύγχυση και ή πλάνη καθίσταται τό κύριο χαρακτηριστικό της μεταλλαγμένης εποχής μας. Τό νά μήν μπορεί νά διακρίνει κανείς τό σωστό από τό λάθος, τό δίκαιο από τό άδικο, την αλήθεια από τό ψεύδος, την άρετή από την κακία και την άξία από την άπαξία.

Έτσι προβάλλεται ή άμαρτία ως καταξίωση, ή διαστροφή και τό άφύσικο ως κοινωνική άνεπικότητα, ή ανατροπή της οικολογικής ισορροπίας ως πολιτική αναπτύξεως, ή εκμετάλλευση και ή κερδοσκοπία ως άγώνας επιδιώσεως, ή βία ως επιλογή άνάγκης, οι

βομβαρδισμοί ως άνθρωπιστική ένέργεια, ή ανατροπή των νόμων της δημιουργίας ως έπιστημονική πρόοδος, ο πανθεισμός και οι αίρέσεις ως ύπαρξιακή αναζήτηση.

Η απομάκρυνση του ανθρώπου από τον Τριαδικό Θεό, ή άρνηση των έντολων και του θελήματός Του, ή άποχή από την μυστηριακή ζωή της Έκκλησίας μας και ή άπώλεια της άγιοπνευματικής έμπειρίας, ή στέρηση της άγιαστικής χάριτος των Άγίων μας, τούς όποιους τό κοσμικό φρόνημα άγνοεί και παραβλέπει, έχουν διαμορφώσει άρνητικά την βούληση και την κρίση του σημερινού ανθρώπου.

Στόν βωμό της παγκοσμιοποίησεως και της οικονομικής όμογενοποίησεως, θυσιάζουμε την αυτοσυνειδησία μας. Η έθνική και πολιτιστική ιδιοπροσωπία μας, άφομοιώνεται στην χοάνη του νέου μεταλλαγμένου πολιτισμού, του όμογενοποιημένου παγκοσμίου πολιτισμού της Νέας Έποχής. Στην παγκόσμια πολιτική σκηνή, ή κυριαρχία της Νέας Τάξεως Πραγμάτων, στηριγμένη σε πανίσχυρους πολιτικοοικονομικούς και στρατιωτικούς συσχετισμούς δυνάμεων, επιβάλλει τον δικό της άπόλυτο ολοκληρωτισμό, ενεργοποιώντας και καταστρεπτικούς μηχανισμούς τιμωρίας όσων άρνούνται νά συνηγορήσουν.

Η διαμορφούμενη Νέα Τάξη Πραγμάτων χρησιμοποιεί κατοδούλως τίς καινοφανείς δυνατότητες της έπιστήμης και της τεχνολογίας, των όποιων τό ενδιαφέρον και τούς στόχους προσανατολίζει προς άπάνθρωπες και άνίερες τακτικές.

Και πίσω άπ' όλα αυτά, ο αυτοθεοποιούμενος άνθρωπος, πού μέ τον άχαλίνωτο έγωϊσμό του παραμερίζει τον Τριαδικό Θεό και δημιουργεί την αυτοκαταστροφή του. Και μετατρέπεται σε θεό των χημικών έργαστηρίων, των κλωνοποιημένων κυττάρων, των μεταλλαγμένων προϊόντων, των προγραμματισμένων έγκεφάλων. Και τά τραγικά δημιουργήματά του, κατ' εικόνα και καθ' όμοίωσιν της φίλαυτης παρακμής του. Ο άνθρωπος κινδυνεύει νά ξαναπέσει, για μιá άκόμη φορά στην ιστορία του, στο προπατορικό άμάρτημα: **«και έσεσθε ως θεοί».**

Και ο Θεός του; Άνάλογος και αυτός μέ τον άνθρωπο, είναι ο θεός της Νέας Έποχής.

‘Ο θεός τῶν ποικίλων αἰρέσεων καί σεκτῶν, τῆς πανθρησκείας, τοῦ θρησκευτικοῦ Συγκρητισμοῦ καί τοῦ νέου Οἰκουμενισμοῦ. Εἶναι ὁ νέος θεός τῆς θρησκευτικῆς παγκοσμιοποίησης, τῆς δῆθεν ἀνοχῆς καί τῆς δῆθεν καταλλαγῆς, πού θά φέρει τάχα τήν δικαιοσύνη καί τήν παγκόσμια εἰρήνη: ὁ Ἄντίχριστος, δηλαδή, πού θά προσκυνήσουν οἱ λαοί στά ἔσχατα τῆς ἱστορίας.

Ἡ ἰδέα τῆς Παγκοσμιοποίησης προωθεῖται στίς ἡμέρες μας μέσα ἀπό τίς ἐπιλογές καί τίς μεθοδεύσεις τῆς Pax Americana καί τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων καί συντηρεῖται καί ἀναπαράγεται μέ τόν «ἀμερικανικό τρόπο ζωῆς», ὅπως συνηθίζεται νά ἀποκαλεῖται. Εἶναι τό κοινωνικό μοντέλο πού κατά κόρον προπαγανδίζεται καί καθιερώνεται σέ ἀπόλυτο καί μοναδικό κριτήριο καταξίωσης καί ἐπιτυχίας.

Χαρακτηριστική εἶναι ἡ ἀναφορά τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου (ὁμιλία στήν «Συνάντηση τῶν Ἀθηνῶν», 1999) στίς δηλώσεις τοῦ Ἀμερικανο-εβραίου David Rothkopf, διευθυντοῦ τῆς ἐταιρείας πολιτικοῦ management τοῦ Henry Kissinger, ὅτι **ἡ παγκοσμιοποίηση δέν εἶναι τίποτε ἄλλο ἀπό «ἐπιβολή τοῦ ἀμερικανικοῦ μοντέλου»** καί πῶς «τά οἰκονομικά καί πολιτικά συμφέροντα τῶν Η.Π.Α. ἐγγυῶνται ὅτι ἂν ὁ κόσμος προχωρήσει σέ μιά κοινή γλώσσα αὐτή θά εἶναι ἡ ἀγγλική· ὅτι ἂν ὁ κόσμος προχωρήσει πρὸς κοινό σύστημα ἐπικοινωνιῶν, ἀσφαλείας καί ποιοτικῶν διακρίσεων αὐτό θά εἶναι ἀμερικανικό· ὅτι ἂν ὁ κόσμος ἀποκτήσει κοινή τηλεόραση, ραδιοφωνία καί μουσική, ὁ προγραμματισμός θά εἶναι ἀμερικανικός· κι ἂν ἀναπτυχθοῦν κοινές ἀξίες, θά εἶναι ἀξίες πού θά κάνουν τόν Ἀμερικανό νά νοιώθει ἄνετα».

‘Οπως τονίζει σέ κείμενό του ὁ διακριτικός Ἀγιορείτης Ἡγούμενος π. Γεώργιος Καψάνης:

«Ὡς Ὁρθόδοξοι χριστιανοὶ ἀρνούμεθα νά δεχθοῦμε καί νά συμπράξουμε σέ παγκοσμιοποιήσεις τύπου «Νέας Ἐποχῆς... ὄχι μόνο χωρίς Χριστό ἀλλά καί κατά τοῦ Χριστοῦ».

Ἡ ἀληθινή παγκοσμιοποίησις ἄρχισε μέ

τὴν Σάρκωσι τοῦ Θεοῦ Λόγου, πού προσέλαβε ὁλόκληρη τὴν ἀνθρώπινη φύσι καί ἔνωσε «τά τό πρὶν διεστῶτα» καί ἀνέστησε «παγγενῆ τόν Ἀδάμ». ‘Ο Ἰησοῦς Χριστός εἶναι ὁ ἀληθινὰ Παγκόσμιος ἄνθρωπος. Κάθε χριστιανός πού ἐνώνεται μέ τόν Χριστό καί πού ὁ Χριστός ζῆ ἐν αὐτῷ καί αὐτός ἐν τῷ Χριστῷ, γίνεται ἐπίσης παγκόσμιος Χριστιανός. Ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀδιακρίτως φύλου, γλώσσης, θρησκείας, ἐθνικότητος. ‘Ο Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἶναι παγκόσμιος, γιατί θυσιάστηκε γιὰ ὅλο τόν κόσμο.

Ζητοῦμε παγκοσμιοποίηση Θεανθρώπινη, παγκοσμιοποίηση στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τὴν Ἐκκλησία. Ἐκεῖ εἶναι ἡ ἐλπίδα μας καί γι’ αὐτὴν ὁ ἀγῶνας μας.

‘Ὡς Χριστιανοὶ δέν προσκυνοῦμε ὑπερανθρώπους, ἰδεολογίες, εἰδῶλα, ψευδοσωτήρες.

‘Ο Ἄντίχριστος καί οἱ ὀπαδοὶ του σφετερίζονται τό τίτλο τοῦ παγκοσμίου. Καί τοῦτο, γιατί δέν θυσιάζονται γιὰ τοὺς ἀνθρώπους ἀλλά θυσιάζουν τοὺς ἀνθρώπους ἐν ὀνόματι κάποιας ἰδεολογίας παγκοσμιοποίησης». (περ. «Ὁ Ὅσιος Γρηγόριος», 1999).

Ἀποδεικνύεται ἔτσι αὐτό πού ἐξ ἀρχῆς ἐπισημάναμε, ὅτι δηλαδή ἡ ἐπιμέρους θεώρηση τῶν προβλημάτων (Συμφωνία Σένγκεν, ἠλεκτρονικές ταυτότητες κ.λ.π.), ἀποκομμένη ἀπὸ τό γενικώτερο αὐτό πλέγμα, δέν ἀποτελεῖ ἀσφαλῆ μέθοδο γιὰ τὴν ἐπίλυσή τους, καθὼς ἔτσι ἀντιμετωπίζονται μόνον ἀποσπασματικά, χωρὶς νά μεταβάλλεται ἡ γενεσιουργὸς αἰτία καί ἀναφορά τους.

Εἶναι ἄλλωστε ἀποκαλυπτική ἡ συνάφεια καί ἡ ἀλληλουχία ὄλων τῶν συγχρόνων αὐτῶν ἐξελίξεων γιὰ τὴν ἀναγκαστική καί δίαιη ὁμογενοποίηση τοῦ τρόπου τῆς σκέψεως καί τῆς ζωῆς, τῶν παραδόσεων καί τῶν ἀξιῶν τῶν λαῶν καί τῆς ἱστορίας τους.

Τό ὀλιστικό σύστημα τῆς Νέας Ἐποχῆς δέν μπορεῖ νά δεχθεῖ στήν λογική του ἐξαιρέσεις πού νά ἐπιτρέπουν τὴν ἄρνησή του, ἢ ἐναλλακτικές ἐπιλογές, ἔστω καί σὰ πλαίσια του. Τό διετύπωσε, ἄλλωστε, τόσο ἀποκαλυπτικά ὁ Τζῶρτζ’ Ὁργουελ:

«Δέν ἱκανοποιούμεστε μέ μιά ἀρνητική ὑποταγή, οὔτε ἀκόμα καί μέ τὴν πῶ ταπεινὴ ὑποταγή. Ὅταν στό τέλος θά μᾶς παραδοθεῖς, αὐτό πρέπει νά γίνει μέ τὴν δική

σου θέληση. Δέν καταστρέφουμε τόν αίρειτικό έπειδή μᾶς ἀντιστέκεται, δέν τόν καταστρέφουμε ποτέ. Τόν προσηλυτίζουμε, κυριεύουμε τήν ψυχή του, τόν διαπλάθουμε ξανά... Θά σέ στίψουμε ὥσπου νά ἀδειάσεις καί ἔπειτα θά σέ γεμίσουμε μέ τούς ἑαυτούς μας». («1984», ἔκδ. Κάκτος, Ἰθάκη 1978, σελ. 252-253).

Ἡ Νέα Τάξη Πραγμάτων, λοιπόν, δέν προβάλλεται, δέν προτείνεται, ἀλλά ἐπιβάλλεται. Δέν ζητεῖ τήν ἀνοχή μας, ἀλλά τήν ἀποδοχή μας. Ζητεῖ τήν ἔνταξή μας, τήν ταύτισή μας, τήν ἀλλοτριώσή μας, τήν ψυχή μας.

Τά δεσμά τῆς Νέας Τάξης πραγμάτων

Παρακολουθοῦμε, ἔτσι, τήν θέσπιση μιᾶς ἀλυσιδωτῆς σειρᾶς μέτρων ἐλέγχου, χαρακτηρισμοῦ, ἐνοχοποιήσεως, ἀστυνομέυσεως καί καταστολῆς τῶν πολιτῶν μέ τό πρόσχημα κάθε φορά τῆς προστασίας τῆς ἐννόμου τάξεως, τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, τῶν προσωπικῶν ἐλευθεριῶν κ.λ.π.

Ὡς χαρακτηριστικές τέτοιες περιπτώσεις θά μπορούσαν νά ἀναφερθοῦν ἐνδεικτικά οἱ ἑξῆς:

1. Ἡ Συμφωνία Σένγκεν καί ἡ παράλληλη λειτουργία τοῦ Συστήματος Πληροφοριῶν Σένγκεν (ΣΠΣ) πού στό ὄνομα τῆς πατάξεως τῆς ἐγκληματικότητας καί τῆς καταπολεμήσεως τῶν ναρκωτικῶν χαρακτηρίζει καί περιθωριοποιεῖ τούς πολίτες ἐνοχοποιώντας τους μέ ἀόριστους χαρακτηρισμούς, ἀκόμη καί μόνον μέ ὑποψίες.

2. Γιά τήν ἐξασφάλιση τῆς ἐννόμου τάξεως στόν ἀγῶνα κατά τῆς ἐγκληματικότητας στήν Εὐρωπαϊκή Ἐνωση, καθιερῶνεται σέ διακρατικό ἐπίπεδο ἡ Europol (Εὐρωπαϊκή Ἀστυνομία) μέ δικούς της σκοπούς, ὄργανα, πόρους καί δικό της ἠλεκτρονικό σύστημα πληροφοριῶν. Πρός τί, λοιπόν, ἡ Συμφωνία Σένγκεν καί τό διαδόητο Σύστημα Πληροφοριῶν της, ἀφοῦ τήν «προστασία» μας ἀπό τό κοινό ἐγκλημα, τήν τρομοκρατία καί τά ναρκωτικά τήν ἔχει ἀναλάβει ἡ Europol; **Μήπως, ἡ Συμφωνία Σένγκεν καί τό Σύστημα Πληροφοριῶν της δέν εἶναι γιά τό κοινό ἐγκλημα, τά ναρκωτικά, τήν λαθρομετανάστευση καί τήν τρομοκρατία, ἀλλά γιά τόν ἔλεγχο καί τήν ποδηγέτηση τῶν πολιτῶν σέ κάθε ἄλλο ἐπίπεδο τῆς δημοσίας καί ιδιω-**

τικῆς ζωῆς; Ποιές «ἄλλες» ἀνάγκες θά καλύψει τό Σύστημα Πληροφοριῶν Σένγκεν;

3. Ἡ Εὐρωπαϊκή Σύμβαση Ἀμοιβαίας Δικαστικῆς Συνδρομῆς, καί

4. Ἡ ἀντίστοιχη διμερῆς Σύμβαση μεταξύ Ἑλλάδος καί Η.Π.Α., πού μέ τό ἴδιο πάντα πρόσχημα, τῆς προστασίας καί τῆς καταστολῆς τῆς παρανομίας, **νομιμοποιεῖ τήν παρακολούθηση τηλεφωνικῶν συνδιαλέξεων** καί παρέχει τήν δυνατότητα ἀσκήσεως ποινικῆς διώξεως ἐναντίον κάποιου προσώπου γιά πράξεις, πού, σύμφωνα μέ τήν νομοθεσία μας, δέν θεωροῦνται ἀξιόποινες.

5. Τό Πρωτόκολλο Ἀστυνομικῆς Συνεργασίας μεταξύ Ἑλλάδος καί Η.Π.Α., στό ὅποιο ἐπί διετίαν ἀντιστεκόταν ἡ Ἑλληνική Κυβέρνηση, ἐν μέσῳ τοῦ σάλου πού ἔχει προκληθεῖ στά Μ.Μ.Ε. τῆς χώρας μας γιά τόν ἀποικιακό του χαρακτήρα καί τήν ἀπαράδεκτη ἐκχώρηση βασικῶν δικαιωμάτων τῆς ἐθνικῆς μας κυριαρχίας.

Ἐπελέγη ἄλλωστε σύμφωνα μέ τήν ἐπιθυμία τῶν Η.Π.Α., ἡ μορφή τοῦ Πρωτοκόλλου συνεργασίας σέ ἐπίπεδο Ἀρχηγῶν Ἀστυνομίας καί ὄχι τῆς διακρατικῆς Συμφωνίας, ἡ ὁποία θά ἀπαιτοῦσε τήν κύρωσή της ἀπό τό Ἑλληνικό Κοινοβούλιο.

Ἡ ἐφαρμογή τοῦ Πρωτοκόλλου αὐτοῦ θά ἐπιτρέπει τήν δράση ἀστυνομικῶν πρακτόρων (CIA) καί μελῶν τῶν διωκτικῶν ἀρχῶν τῶν Η.Π.Α. (FBI) στήν χώρα μας, ὑποβιβάζοντας τίς ἐθνικές ὑπηρεσίες μας σέ κατάσταση ὑποτελείας.

6. Ἡ λειτουργία δορυφορικῶν κατασκοπευτικῶν συστημάτων παρακολουθήσεως τῶν τηλεπικοινωνιῶν **τύπου Echelon,** πού παραδιάζει καταφόρως τήν ἰδιωτική ζωή τῶν πολιτῶν καί σημαντικώτατα δικαιώματα καί συμφέροντα τῶν κρατῶν τους.

7. Συγκεκριμένες καί ἀπροκάλυπτες, ἐπιθετικές καί παρεμβατικές συμπεριφορές τῶν Η.Π.Α., ὡς τῆς κυριάρχου ὑπερδυνάμεως τοῦ πλανήτη, πού ἀποδεικνύουν πῶς ἐπιβάλλονται οἱ ἐπιλογές τῆς Νέας Τάξεως Πραγμάτων καί πῶς χαρακτηρίζονται, ἐνοχοποιοῦνται καί ὑποχρεώνονται νά συμμορφωθοῦν ὅσοι διαφωνοῦν ἢ ἀντιδρῶν. Ἀναφέρουμε μόνον τούς «ἀνθρωπιστικούς» **βομβαρδισμούς κατά τῆς Γιουγκοσλαβίας** καί

τήν πρόσφατη αυθάδη και βαναύσως ψευδή έκθεση του Ἀμερικανικοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν γιά τήν τρομοκρατία στήν Ἑλλάδα, πού χρησιμοποιεῖται ὡς ἀνέντιμος μοχλός πίεσεως γιά τήν ἀποδοχή τοῦ ἀνωτέρω Πρωτοκόλλου συνεργασίας.

8. Ὑπό τήν πίεση τῶν Η.Π.Α. συγκροτήθηκε, ἀναρμολογῶς, στό Ὑπουργεῖο Ἐξωτερικῶν τῆς χώρας μας «Ἐπιτροπή μελέτης προβλημάτων θρησκευτικῆς ἐλευθερίας» προκειμένου νά διερευνήσῃ, αὐθαίρετες καί ἀνυπόστατες, καταγγελίες πού ἀναφέρονται σέ ἐκθέσεις τῆς ἀντιστοίχου Ἐπιτροπῆς τοῦ Στέιτ Ντηπάρτμεντ τῶν Η.Π.Α. «γιά τήν θρησκευτική ἐλευθερία στό ἐξωτερικό»(!).

Στήν Ἐπιτροπή αὐτή Πρόεδρος διορίστηκε ὁ νῦν Ὑπουργός Δικαιοσύνης κ. Μιχ. Σταθόπουλος εἰσηγούμενος ἀπό τότε τά ἀντορθόδοξα καί ἐχθρικά πρὸς τήν Ἐκκλησία μας αἰσθήματά του (ἀπαλοιφή τοῦ θρησκευματος ἀπό τίς ταυτότητες, καθιέρωση ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων, κατάργηση «προνομίων» τῆς ἐπικρατοῦσης θρησκείας - τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας, - ὑποχρεωτικός πολιτικός γάμος, καύση νεκρῶν, πολιτική κηδεία, πολιτικός ὄρκος, καί τελικῶς χωρισμός Ἐκκλησίας καί Κράτους μέ ὅ,τι αὐτό συνεπάγεται).

Ἡ σύσταση τῆς Ἐπιτροπῆς προκάλεσε ἀποφασιστική καί τεκμηριωμένη ἀντίδραση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ.κ. Χριστοδούλου καί τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλά καί τήν ἀντίδραση τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων κ. Γεω. Ἀρσένη.

9. Πληθώρα νομοθετικῶν ρυθμίσεων καί διαφόρων ἀποφάσεων μέ τήν παράλληλη λειτουργία ἀντιστοίχων κυβερνητικῶν καί μὴ, «ἀνεξαρτήτων» Ἀρχῶν, Ἐπιτροπῶν, Ὁργανώσεων κ.λ.π., πού ὡς ἀντικείμενο λένε ὅτι ἔχουν τήν προστασία τῶν ἀτομικῶν δικαιωμάτων, ὅπως τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς τῶν πολιτῶν, τῶν δεδομένων προσωπικοῦ χαρακτήρα, τῆς νομικῆς ὑπερασπίσεως, τῶν θρησκευτικῶν ἐλευθεριῶν κ.λ.π.

Παρακολουθώντας τό περιεχόμενο, τήν πορεία, τίς ἐπιλογές καί τίς ἀποφάσεις τῶν ὀργάνων αὐτῶν - Ἀρχή Προστασίας Προσωπικῶν Δεδομένων, Συνήγορος τοῦ Πολίτη, Ἑλληνικό Παρατηρητήριο

Συμφωνιῶν τοῦ Ἑλσίνκι, Ἑλληνική Ὁμάδα γιά τά Δικαιώματα τῶν Μειονοτήτων, Ἐνωση Πολιτῶν γιά τήν Παρέμβαση, Ο.Π.Ε.Κ. καί ἄλλων συναφῶν φορέων πού καθημερινά «κατασκευάζονται» καί συνεχῶς πολλαπλασιάζονται - διαπιστώνεται μία ἔντονη κινητικότητα μέ πρόδηλες καί πολλές φορές προκλητικές ἐκτιμήσεις καί ἀναφορές κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας μας, μέ σκοπό τήν μείωση τῆς δυναμικῆς τῆς στόν Λαό καί τό Ἔθνος μας, πού ἐπιφέρει τόν ἀποχρωματισμό καί τήν ἀποκοπή του ἀπό τήν μακραιώνη Ἑλληνορθόδοξη Παράδοσή του.

Εὐκόλα, λοιπόν, γίνεται ἀντιληπτός ὁ ρόλος αὐτῶν τῶν ὀργανισμῶν πού διαμορφώνουν τό ἀνάλογο ἰδεολογικό καί νομικό ὑπόβαθρο γιά νά στηριχθοῦν οἱ αὐθαίρετες καί αὐταρχικές κυβερνητικές ἀποφάσεις.

Τό ὑπόβαθρο ὅμως δημιουργεῖται καί γιά τήν σταδιακή ἐπιβολή ἐξωελληνικῶν ἀντορθόδοξων καί ἀντεθνικῶν ἐπιλογῶν μέσα ἀπό ψευδεῖς ἐκθέσεις πού κατασκευάζουν ἐσκεμμένως ἀνύπαρκτες ἐθνικές μειονότητες καί προβάλλουν ἐπίσης ἀνύπαρκτες θρησκευτικές καί φυλετικές διακρίσεις εἰς βάρος τῶν μειονοτήτων αὐτῶν μέ ὑποτιθέμενη πηγὴ ἐμπνεύσεώς τους τήν ἑλληνορθόδοξη ἰδιοπροσωπία μας.

Καί εἶναι τέτοιο τό ἀνθελληνικό καί ἀντεκκλησιαστικό μένος τῶν ἐν λόγῳ εἰσηγητῶν καί τόσο ἀπροκάλυπτη ἢ ἀποστροφή τους πρὸς τόν λαό μας καί τήν κυρίαρχη δούλησή του, πού ἀναρωτιέται εὐλόγα κανεῖς τί ἐπιδιώκουν, τί ἐξυπηρετοῦν καί τί προσπαθοῦν νά ἐπιφέρουν στήν χώρα μας.

Στό ὄνομα δέ τοῦ τεχνητοῦ ζητήματος τῆς ἀνάγκης προστασίας τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων, τήν ὁποία ὅπωςδήποτε κανεῖς δέν ἀρνεῖται, προκαλοῦνται μία σειρά ἀντιδημοκρατικῶν καί ἀνελεύθερων μέτρων πού πλήττουν οὐσιαστικά τά φρονήματα καί τό δικαίωμα ἐκφράσεώς τους ἀπό τήν συντριπτική πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἡ ζημιόγνος ὅμως παρεμβολή ὄλων αὐτῶν τῶν ὀργανώσεων δέν πλήττει φυσικά μόνο τήν Ἑλληνική Ὁρθόδοξο Ἐκκλησία καί τούς πιστοὺς τῆς. Ἀντίθετα ἀποτελεῖ ἕνα καίριο ζήτημα δημοκρατικῆς λειτουργίας καί

συνταγματικής τάξεως, καθώς μία σειρά σημαντικών αρμοδιοτήτων περνά από την συντεταγμένη και έννομη λειτουργία δικαστικών αρχών στον ανεξέλεγκτο ρόλο ανεξάρτητων διοικητικών Ἀρχών, μεμονωμένων προσώπων και άδιαφανών διαδικασιών.

Ἐπίλογος

Στούς αντίποδες αὐτοῦ τοῦ πνεύματος, στίς ρίζες τοῦ πολιτισμοῦ καί τῆς παραδόσεώς μας, στήν καρδιά τοῦ νοήματος τῆς ζωῆς καί τῆς υπάρξεως, τό ἑλληνορθόδοξο βίωμα στάθηκε ὁ ἐκφραστής τῆς ἀξίας καί τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου. Στήν ὀρθόδοξη Ἐκκλησία τό ἄτομο προάγεται σέ πρόσωπο. Προσλαμβάνει νόημα καί ἰδιαιτερότητα καί ἀναβιδάζεται ἀπό τό ἐπίπεδο τῆς ἀτομικότητας στή σφαίρα τοῦ καθγιασμοῦ καί τῆς θεώσεως.

Καί εἶναι πραγματικά τραγικό, πού σέ μία χώρα σάν τήν δική μας, μέ τόν ἀνεκτίμητο πλοῦτο τῆς μακροαίωνης παραδόσεως τῶν Ἀγίων καί τῶν ἡρώων μας, μία ὀλιγαρχία δυτικοφρόνων διανοουμένων προσπαθεῖ νά ἐπαληθεύσει τόν Ὑοργουελ καί νά μᾶς ἐπιβάλλει τήν τρομακτική κοινωνία πού περιγράφει.

Εἶναι ὁμως ἐξίσου τραγικό καί γιά τούς ἴδιους, καθώς ἀποδεικνύεται κάθε μέρα καί περισσότερο, πόσο ξένοι καί ἀνοίκιοι εἶναι πρὸς τόν λαό καί τά φρονήματά του.

Γι' αὐτό καί τούς δηλώνουμε κατηγορηματικά καί μέ ὅλη τήν δύναμη τῆς ἑλληνορθόδοξου ψυχῆς μας πώς ὅσο θά ὑπάρχει τό ὀρθόδοξο ράσο τοῦ Δεσπότη, τοῦ Παπᾶ καί τοῦ Καλόγερου, ὅσο θά ὑπάρχει αὐτός ὁ εὐσεβῆς λαός μέ τήν ἄδολη πίστη στό Χριστό καί στήν Παναγία μας καί τήν συνεχῆ καταφυγή στήν χάρη τῶν Ἁγίων μας, ὅσες σταυροφορίες καί βαυαρικοκρατίες καί ἄν ἐπιπέσουν, ὅσες Σένγκεν καί... «Μέγκεν» καί ἄν προκύψουν, ὅσοι Σταθόπουλοι καί Δαφέρμοι καί ἄν ἐμφανιστοῦν, ἡ Ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας καί τό ἔνδοξο Γένος μας θά ζήσουν καί συμπορευόμενα θά ἀκτινοβολοῦν!

Θά ἤθελα νά κλείσω μέ τά λόγια τοῦ Στρατηγοῦ Μακρυγιάννη, ὁ ὁποῖος στίς 3 Σεπτεμβρίου 1843 δεόμενος ἰκέτευε τόν Θεό καί ὀρμήνευε τόν Λαό:

«Κύριε Παντοδύναμε! Ἐσύ Κύριε θά σώσεις αὐτό τό ἄθωο Ἔθνος. Εἴμαστε ἁμαρτωλοί, εἶσαι Θεός. Ἐλέησέ μας, φώτισέ μας καί κίνησέ μας ἐναντίον τοῦ δόλου καί τῆς

ΑΝΑΙΡΕΣΗ ΠΑΡΑΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΕΩΣ*

Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, πτ. Θεολ., πτ. Φιλοσ.,

Ἐντεταλμένου Ἱ. Μητρο. Κασσανδρείας ἐπί θεμάτων αἰρέσεων

Γιά νά χειραγωγηθοῦν οἱ ἄνθρωποι ἀπό τήν προπαγάνδα τῆς Ν.Ε. χρησιμοποιεῖται σέ μεγάλο βαθμό ἡ συνειδητή παραπληροφόρηση. Αὐτό συνέβη καί στήν περίπτωση τῆς ἀναγραφῆς ἢ μή τοῦ θρησκευματος στίς ταυτότητες.

Προσπάθησαν νά παρουσιάσουν τήν Ἐκ-

κλησία ὡς φανατική, μισαλλόδοξη, μεσαιωνική, στερούμενη ἐπιχειρημάτων.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἀντίστροφη. **Οἱ πολέμιοι τῆς Ἐκκλησίας εἶναι αὐτοί πού στεροῦνται ἐπιχειρημάτων** καί κυρίως εἶναι αὐτοί πού ἔχουν ὡς βασικό κίνητρο τῶν πράξεών τους τό μῖσος κατά τῆς Ἐκκλησίας.

* Δημοσιεύουμε ἐδῶ ἓνα μέρος τῆς ὁμιλίας πού ἐδόθη μέ θέμα «Ἡλεκτρονικές ταυτότητες καί ἑλληνορθόδοξη ταυτότητα» στό Πνευματικό Κέντρο τοῦ Δήμου Τρικκαίων (Τρίκαλα 1.6.2000) σέ ἐκδήλωση πού ὀργάνωσε ἡ Πρωτοβουλία Χριστιανῶν Πολιτῶν Τρικάλων κατά τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελώματος. Ἡ ὁμιλία ἐπανελήφθη στό Ἱερατικό Συνέδριο τῆς Ἱ. Μητρο. Ἐλευθερουπόλεως (10.6.2000).

Θά προσπαθήσουμε στή συνέχεια νά δοῦμε ἀναλυτικά τήν παραπληροφόρηση, τά ψέματα δηλαδή πού χρησιμοποιήθηκαν καί χρησιμοποιοῦνται γιά ν' ἀποδυναμωθεῖ ἡ θέση τῆς Ἐκκλησίας, καί θά παρουσιάσουμε τήν ἀλήθεια πού ἀνατρέπει αὐτά τά ψέματα.

1) Παραπληροφόρηση. *Ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκειώματος εἶναι ἀντίθετη πρὸς τό Ἑλληνικό Σύνταγμα καί τούς νόμους.*

Ἀναίρεσή της. α) Ὁ ἰσχύων νόμος 1988/91 προβλέπει ὡς ὑποχρεωτική τήν ἀναγραφή τοῦ θρησκειώματος. Ὁ νόμος αὐτός δέν ἔχει καταργηθεῖ ἀπό ἄλλον μεταγενέστερο ὁ ὁποῖος ν' ἀναφέρεται στό ἴδιο θέμα.

β) Ἐξ ἄλλου οὔτε ἡ περιώνυμη «Σύσταση» τῆς Ἀρχῆς Δαφέρμου γιά τήν ἀπάλειψη τοῦ θρησκειώματος ἀπό τίς ταυτότητες κάνει λόγο γιά ἀντισυνταγματικότητα τοῦ ν. 1988/91. Ἄλλοῦ προσπαθεῖ νά θεμελιώσῃ νομικά ἡ «Ἀρχή» τήν ἔωλη ἀπόφαση τῆς· στό ὅτι τό στοιχεῖο τοῦ θρησκειώματος ὅπως καί τῆς ἐθνικότητας δέν εἶναι ἀπαραίτητα γιά τήν ἀπόδειξη τῆς ταυτοπροσωπίας.

2) Παραπληροφόρηση. *Ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκειώματος παραβιάζει τά ἀνθρώπινα δικαιώματα καί τή θρησκευτική ἐλευθερία.*

Ἀναίρεσή της. Ὁ κ. Ροζάκης, ἑλληνας δικαστής στό Εὐρωπαϊκό Δικαστήριο Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων στό Στρασβούργο, ὁ ὁποῖος κάθε ἄλλο παρά εἰς τόν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας πρόσκειται, ἐδήλωσε ὅτι «ἂν Ἕλληνες πολῖτες προσφύγουν στό Εὐρωπαϊκό Δικαστήριο Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Ε.Δ.Α.Δ.) ὑπέρ τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκειώματος, μᾶλλον θά δικαιωθοῦν» (ἐφημ. Ἔθνος 26.5.2000).

3) Παραπληροφόρηση. *Ἡ Ε.Ε. μᾶς ἀναγκάζει νά μὴν ἀναγράφεται τό θρήσκευμα στίς ταυτότητες.*

Ἀναίρεσή της. α) Ὁ κ. Γ. Κρίππας, Δρ. Συνταγματικοῦ Δικαίου σέ ἄρθρο του (βλ. ἐφημ. Ἀπογευματινή τῆς Κυριακῆς 21.5.2000) ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Ε.Ε. δέν μᾶς ἐπιβάλλει νά ἀπαλείψουμε τό θρήσκευμα ἀπό τίς ταυτότητες. Συγκεκριμένα ἀναφέρει μεταξὺ ἄλλων τά ἑξῆς: «Στήν ἰσχύουσα σήμερα Συνθήκη τῆς Ε.Ε. (γνωστή ὡς Συνθήκη τοῦ Ἄμστερνταμ) ἔχει προσαρτηθεῖ ἡ δήλωση Νο

11, ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἐξῆς: «ἡ Ε.Ε. σέβεται καί δέν προδικάζει τό σύμφωνο μέ τό ἐθνικό δίκαιο καθεστῶς τῶν Ἐκκλησιῶν καί τῶν θρησκευτικῶν ἐνώσεων ἢ κοινοτήτων στά κράτη μέλη». Συνεπῶς «καμία ὑποχρέωση δέν ὑπάρχει ἡ ὁποία νά ἐπιβάλλει μεταβολή τῶν σχέσεων Κράτους Ἐκκλησίας, μεταβολή τοῦ καθεστώτος τῶν Ἐκκλησιῶν ἢ μεταβολή οἰουδήποτε ἄλλου στοιχείου, θρησκευτικοῦ ἢ ἐκκλησιαστικοῦ χαρακτήρος, ὡς ἔχει διαμορφωθεῖ, βάσει τῆς ἐσωτερικῆς νομοθεσίας». Καί συνεχίζει ὁ κ. Κρίππας παραθέτοντας μερικῆς ἀπό τίς πολλές σχετικές ἀποφάσεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (ὅπως π.χ. ὑπόθεση 17187/80 Bernard et Autres κατά Λουξεμβούργου τῆς 8.9.1993 καί ὑπόθεση 10616/83 Jean et Bertha Gottesman κατά Ἑλβετίας τῆς 4.12.1984) καί Δικαστηρίων Εὐρωπαϊκῶν Κρατῶν (κυριότερα τῶν ὁποίων εἶναι ἡ ἀπό 15.12.1983 τοῦ Γερμανικοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου (συλλογή Bverfge 65 σελ. 1 ἐπ.) διὰ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ὅτι οἱ ἐθνικές ἀρχές δικαιοῦνται ν' ἀπαιτήσουν ἀπό ἕναν πολίτη νά δηλώσῃ τίς θρησκευτικές του πεποιθήσεις, χωρὶς αὐτό νά ἀποτελεῖ παραβίαση ἀτομικοῦ δικαιώματος.

β) Ἐξ ἄλλου ὅπως δηλώνει ὁ διάσημος Φινλανδός πρωταθλητής ἀγώνων αὐτοκινήτου καί νῦν εὐρωβουλευτής Ἄρι Βατάνεν στίς φινλανδικές ταυτότητες δέν ἀναγράφεται τό θρήσκευμα ὄχι, ἐπειδή αὐτό προσβάλλει τήν θρησκευτική ἐλευθερία ἀλλά ἀπλῶς ἐπειδή «ἔτσι ἀναπτύχθηκε ἡ δική μας θρησκευτική καί πολιτική κουλτούρα» (βλ. ἐφημ. Ἀδέσμευτος Τύπος (Ρίζου) 19.5.2000, σελ. 11).

4) Παραπληροφόρηση. *Ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκειώματος βάσει τοῦ νόμου 2472/97 ἀπαγορεύεται διότι τό θρήσκευμα ἀποτελεῖ εὐαίσθητο προσωπικό δεδομένο;*

Ἀναίρεσή της. α) Τό θρήσκευμα ἀποτελεῖ **δομικό στοιχεῖο** τῆς προσωπικότητας τοῦ ἀνθρώπου. Μαζί μέ τό ὄμαιο καί τό ὁμόγλωσσον ἀποτελεῖ ἤδη κατά τούς ἀρχαίους Ἕλληνες σοφούς (Ἡρόδοτος) τό βασικό προσδιοριστικό στοιχεῖο τῆς προσωπικότητας καί σέ καμμία περίπτωση εὐαίσθητο δεδομένο. Αὐτό (ὅτι δηλαδή, δέν ἀποτελεῖ τό θρή-

σκευμα ευαίσθητο δεδομένο και ότι ή αναγραφή του μπορεί και πρέπει να γίνεται προαιρετικώς) υποστηρίζει και ο γνωστός κ. Ευ. Γιαννόπουλος, επί ύπουργίας του όποιου ψηφίστηκε ό νόμος 2472/97.

6) Είναι συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα του καθενός μέσα στο πλαίσιο της θρησκευτικης του ελευθερίας (άρθρο 13 Συντ.) **ν' αυτοπροσδιορίζεται θρησκευτικά.** Η στέρηση της δυνατότητας αυτής, της δηλώσεως, δηλαδή, του θρησκευματος στην ταυτότητά του, για την συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού αποτελεί παραβίαση του άρθρου 13 του Συντάγματος και της αρχής της πλειοψηφίας βάσει της όποιας λειτουργεί κάθε Δημοκρατία.

γ) Ήξ άλλου, και αν ακόμη υποθεθεί ότι τό θρήσκευμα είναι ευαίσθητο δεδομένο, όπως υποστηρίζει ό κ. Δαφέρμος, ό ίδιος ό νόμος 2472/97 προβλέπει στο άρθρο 7, παρ. 2 περίπτωση ε', ότι κατ' εξαίρεσιν επιτρέπεται ή συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, όταν αυτό εξυπηρετεί τή δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια. Ήπίσης στο άρθρο 7, παρ. 2, περ. α', του ίδιου νόμου αναφέρεται ότι επιτρέπεται ή συλλογή και επεξεργασία, όταν συμφωνεί τό ίδιο τό υποκείμενο. Στην περίπτωση της αναγραφής του θρησκευματος δεν πρόκειται για επεξεργασία ή διασύνδεση και αποστολή δεδομένων σε τρίτους, αλλά για άπλή καταγραφή με την συγκατάθεση του ενδιαφερομένου. Ήξ άλλου είναι τουλάχιστον υποκριτικό τό ενδιαφέρον της Αρχής, τή στιγμή που στην μαγνητική λωρίδα έγγραφής ή στο μικροσίπ της ηλεκτρονικής ταυτότητος θά αποθηκεύεται πλήθος πληροφοριών, που θά έχει σχέση και με τά θρησκευτικά πιστεύω και με τή δράση του κατόχου της κάρτας, χωρίς μάλιστα αυτές οι έγγραφές να μπορούν ν' αναγνωσθούν από τον κάτοχο της ταυτότητος.

5) Παραπληροφόρηση. Πουθενά άλλοθι δεν αναγράφεται σε ταυτότητα τό θρήσκευμα.

Ήναίρεσή της. α) Στο Ήσραήλ αναγράφεται υποχρεωτικά τό θρήσκευμα στις ταυτότητες και μάλιστα με τρόπο έμφανή (με διαφορετικό χρώμα), (δήλωση σε ειδική επί του θέματος έκπομπή του κ. Κων. Τσίλη, στο Ραδιο-

φωνικό Σταθμό «Πειραιική Ήκκλησία» στις 25.5.2000).

6) Σε χώρες της Ε.Ε. όπως ή Γερμανία, αποδίδεται φόρος στην παπική και στην προτεσταντική «Ήκκλησία», ό όποιος παρακρατείται εκ μέρους της Ήφορίας από τους πολίτες **μέ βάση δήλωση που έχουν κάνει για τό θρήσκευμά τους.**

γ) Στά μενταγιόν με τά στοιχεία ταυτότητος των άμερικανών στρατιωτών αναγράφεται τό θρήσκευμα για να γνωρίζουν σε περίπτωση θανάτου πώς θά κηδευτεί.

6) Παραπληροφόρηση. Πουθενά στα Συντάγματα των χωρών της Ε.Ε. δεν γίνεται λόγος για «έπικρατούσα θρησκεία»

Ήναίρεσή της. Οι εν Ήλλάδι άντιεκκλησιαστικοί μερδεύουν τις πραγματικότητες που προσδιορίζουν οι όροι κρατική θρησκεία και έπικρατούσα θρησκεία. Ο κ. Ευ. Βενιζέλος στην όμιλία του στο Δ.Σ.Α. (δημοσιεύεται στις 55-58) αναφέρεται στο θέμα. Ήναφορά στη θρησκεία και επίκληση της βοήθειας του Θεού στην προμετωπίδα τους γίνεται και σε άλλων χωρών - και μάλιστα «προηγμένων» - τά Συντάγματα. Συγκεκριμένα στο Ήμερικανικό, στο Γερμανικό, στο Δανικό και στο Νορδηγικό.

7) Παραπληροφόρηση. Πουθενά άλλοθι στην Ε.Ε. δεν είναι ένωμένα Ήκκλησία και Κράτος.

Ήναίρεσή της. Στην Ήγγλία ή Βασίλισσα είναι άρχηγός της (κρατικής) Ήγγλικανικής Ήκκλησίας (συγχρόνως είναι και άρχηγός της Μασωνίας!). Ήλλά και σε πολλές άλλες χώρες της Ε.Ε. υπάρχει στενή σχέση Ήκκλησίας και Πολιτείας.

(βλ. Γεωργίου Κρίππα, Δρ. Συνταγματικού Δικαίου, Ήπόμνημα προς την Ήεράν Σύνοδον της Ήκκλησίας της Ήλλάδος για τό θέμα αυτό, ότι δηλαδή δεν υπάρχει χωρισμός Ήκκλησίας και Κράτους στις περισσότερες χώρες της Ε.Ε.).

8) Παραπληροφόρηση. Πουθενά άλλοθι στην Ε.Ε. δεν διδάσκεται τό μάθημα των θρησκευτικών με τή μορφή της κατηχήσεως όπως στην Ήλλάδα.

Ήναίρεσή της. Ο ίσχυρισμός αυτός ανατρέπεται έξ ολοκλήρου από τον κ. Γ. Κρίππα στην διάλεξή του με θέμα: «Ή

Συνταγματική κατοχύρωση του μαθήματος των Θρησκευτικών». Η διάλεξη αυτή έγινε στις 17.1.1996 στο Δικηγορικό Σύλλογο Ἀθηνῶν.

9) Παραπληροφόρηση. Μέ την αναγραφή του θρησκευματος γίνονται διακρίσεις εις βάρος των θρησκευτικών μειονοτήτων.

Ἀναίρεσή της. α) Πέρα από το γεγονός ότι τέτοιες διακρίσεις είναι ανύπαρκτες στην Ἑλλάδα του 2000 (ἴσως συνέβαιναν ὡς ἐξαίρεση στο παρελθόν), γι' αυτές δέν εὐθύνεται ἡ Ἐκκλησία.

β) Σέ καταστάσεις πολιτειακῆς ἀνωμαλίας (Δικτατορίες 1936 καί 1967) ἐδιώχθησαν ἄνθρωποι μέ βάση ὄχι τίς θρησκευτικές ἀλλά τίς πολιτικές τους πεποιθήσεις. Κατά τόν ἴδιο τρόπο οἱ Ἑβραῖοι ἐπί Χίτλερ ἐδιώχθησαν, ὅπως ἐδιώχθησαν καί πολλοί ἄλλοι, ὄχι γιά τό θρήσκευμα ἀλλά γιά τήν φυλετική τους καταγωγή. Τότε ἡ Ἑλληνική Ἐκκλησία τήν ὁποία οἱ σύγχρονοι ἐκκλησιομάχοι τήν κατηγοροῦν ὡς διώκτρια τῶν μειονοτήτων, περιέθαλψε καί διέσωσε ἀπό τούς Ναζί πλῆθος Ἑβραίων.

γ) Οἱ ἴδιες οἱ θρησκευτικές μειονότητες ὄχι μόνο δέν κρύβονται, ἀλλά ἀντίθετα ἐπιδιώκουν νά ἐκδηλώνονται καί νά φανερώσουν τήν ὑπαρξή τους γιά δύο κυρίως λόγους: γιά νά «νομιμοποιήσουν» τήν ὑπαρξή τους διά τῆς δημοσίας παρουσίας, καί γιά νά κηρύξουν τήν «ἀλήθεια» του.

δ) Ἡ Ἀρχή ἐφαρμόζει δύο μέτρα καί δύο σταθμά: I) Γιατί δέν τήν ἐνοχλεῖ ἡ δήλωση ἐνώπιον δημοσίας ἀρχῆς τοῦ θρησκευματος τῶν Ἑλλήνων **Μουσουλμάνων** γιά νά εἰσαχθοῦν τά παιδιά τους μέ εὐεργετικούς ὄρους (καθ' ὑπέρβασιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσαγομένων) στό πανεπιστήμιο; Στήν περίπτωση αὐτή τό θρήσκευμα δέν εἶναι -ὅπως λέγει ἡ Ἀρχή- εὐαίσθητο δεδομένο; Ἐξ ἄλλου αὐτό δέν ἀποτελεῖ διάκριση εις βάρος τῶν Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων;

II) Οἱ ἀντιρρησίες συνειδήσεως (κυρίως **χιλιαστές**) δηλώνουν τό θρήσκευμά τους ἐνώπιον δημοσίας ἀρχῆς γιά νά τύχουν τοῦ εὐεργετήματος τῆς ἀοπλης θητείας (ἐπ' ἀμοιβῇ μάλιστα) σέ κοινωφελῆ ἰδρύματα πού τούς ἔχει ἀναγνωριστῆ σκανδαλωδῶς. Ἐδῶ δέν πρόκειται γιά «εὐαίσθητο δεδομένο»;

ε) Ἐχει παρατηρηθεῖ -καί σωστά-, ὅτι ἀπό τό ὄνομα καί μόνον εἶναι δυνατό πολλές φορές νά βγάλει κανεῖς συμπεράσματα καί γιά τό θρήσκευμα. Π.χ. ἓνα ἑβραϊκό ὄνομα δηλώνει καί τό ἀντίστοιχο θρήσκευμα. Ἄρα ἐάν κάποιος (διοίκηση ἢ ἰδιώτης καί ὄχι πάντως ἡ Ἐκκλησία) θέλει νά κάνει διακρίσεις εις βάρος μειονοτήτων τοῦ ἀρκεῖ καί μόνο τό ὄνομα. Θά σήσουμε λοιπόν καί τό ὄνομα;

Πάντως κάτι τέτοιο πρότεινε ἤδη ὁ Πρόεδρος τῆς «Ἀρχῆς». Πρότεινε στό ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων τῶν μαθητῶν νά μήν ἀναγράφονται ὀνόματα, ἀλλά κωδικοί ἀριθμοί, γιά νά μήν προξενοῦνται -λέγει- ψυχικά τραύματα σ' αὐτούς πού ἀποτυγχάνουν!

Τήν «Σύσταση» αὐτή τοῦ κ. Δαφέρμου ἀπέρριψε ὁ ὑφυπουργός Ἑθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων κ. Πετσάλνικος καί καλά ἔκανε. Ὅμως τίθεται ἐδῶ τό ἐρώτημα: ἐπιλεκτικά θά ἐφαρμόζονται οἱ ἀποφάσεις - κατ' ἀκρίβειαν «Συστάσεις» τῆς Ἀρχῆς; Γιατί αὐτή ἡ συγκεκριμένη - καλῶς - δέν ἐφαρμόσθηκε, ἐνῶ γίνεται ἀνυποχώρητος ἀγώνας ἀπό πλευρᾶς κυβερνήσεως νά ἐφαρμοσθεῖ ἡ ἄλλη γιά τή διαγραφή τοῦ θρησκευματος;

στ) Ἐξ ἄλλου εἶναι δυνατόν γιά νά προστατευθοῦν δῆθεν τά δικαιώματα τῆς μειοψηφίας τοῦ 3% τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ νά καταπατεῖται ἡ θέληση τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας (97%) γιά ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος;

ζ) Πάντως στήν Ε.Ε. ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι εἴμαστε μειονότητα (10 ἑκατομμ. Ὁρθόδοξοι Ἑλληνες μέσα σέ 350 ἑκατομμ. ἕτεροδόξων καί ἕτεροθρήσκων) ὁπότε στήν πραγματικότητα ἐμεῖς ἔχουμε ἀνάγκη προστασίας. Καί ἓνας τρόπος προστασίας εἶναι καί ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος καί τῆς ὑπηκοότητος στίς ταυτότητες, ἡ διατήρηση δηλαδή, ὁ τονισμός καί ἡ ἀνάδειξη μέσα στήν Ε.Ε. τῆς ἐθνικῆς καί θρησκευτικῆς μας ἰδιοπροσωπίας. Καί ἄν -ἄς ὑποτεθεῖ- μέχρι τώρα δέν ἀναγράφονταν θρήσκευμα καί ἐθνικότητα, θά ἔπρεπε ἀπό δῶ καί πέρα νά ἀναγράφεται. Ὅπως τονίζει ὁ βουλευτής καί πρῶην ὑπουργός κ. Στ. Παπαθεμελῆς «Ἐπιζήσαμε στούς αἰῶνες ὄχι χάρις στίς ὁμοιότητές μας, ἀλλά χάρις στίς διαφορές μας ἀπό τούς ἄλλους, ἰδίως τούς κατά καιρούς κατακτητές μας» (ἐφημ. **Τά**

Νέα, 23.5.2000).

η) Τονίζουμε επίσης ότι η προστασία των δικαιωμάτων των μειονοτήτων είναι πρόσημα για να εξυπηρετηθούν οι σκοποί της Νέας Τάξεως Πραγμάτων. (βλ. περισσότερα στην εισήγησή μου με θέμα «Τό παρασκήνιο της διαγραφής του θρησκευματος», σελ. 51-55).

10) Παραπληροφόρηση. *Ἡ ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος δὲν χρειάζεται.*

Ἀναίρεσή της. Ἡ ἀναγραφὴ αὐτὴ ἐξυπηρετεῖ καὶ πρακτικούς σκοπούς. Πῶς θὰ γνωρίζει ἡ Ἐκκλησία ἐὰν αὐτὸς πού πηγαίνει γιὰ νὰ κάνει βάπτισμα ἢ γάμο εἶναι ὀρθόδοξος; Πῶς θὰ γνωρίζει ἂν εἶναι ὀρθόδοξος γιὰ νὰ τὸν κηδεύσει ἐκκλησιαστικά; Ὅπως τονίζει σὲ σχετικὴ μελέτη τοῦ ὁ Δικαστικὸς κ. Γεώργιος Ἀποστολάκης σκοπὸς τοῦ δελτίου ταυτότητος δάσει τοῦ νόμου 1599/86 δὲν εἶναι μόνον ἡ ἀπόδειξη τῆς ταυτοπροσωπίας ἀλλὰ καὶ ἡ πάταξη τῆς γραφειοκρατίας.

11) Παραπληροφόρηση. *Ἡ Ἀρχὴ προστασίας προσωπικῶν δεδομένων εἶναι ἀνεξάρτητη.*

Ἀναίρεσή της. α) Ἡ διοίκηση τῆς «Ἀρχῆς» διορίζεται ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸ Δικαιοσύνης. Σὲ τί ἐγκτεῖται λοιπὸν ἡ ἀνεξαρτησία της;

β) Ἡ Ἀρχὴ ἔχει διεθνεῖς σχέσεις καὶ δεσμεύσεις. Ἄρα δὲν εἶναι ἀνεξάρτητη.

γ) Ἡ Κυβέρνηση παρενέδῃ καὶ ζήτησε ἀπὸ τὴν Ἀρχὴ νὰ γράψει στὴν ἀπόφασή της γιὰ ἀπάλειψη τοῦ θρησκευματος καὶ τῆς ὑπηκοότητος ὅτι «θὰ ἐφαρμοστεῖ μετὰ ἀπὸ εὐλόγο χρονικὸ διάστημα». Ἄρα ποῦ εἶναι ἡ ἀνεξαρτησία της;

12) Παραπληροφόρηση. *Ἡ Ἀρχὴ δὲν ἐξυπηρετεῖ σκοπιμότητες.*

Ἀναίρεσή της. α) Ὅπως ἐδήλωσε ὁ πρῶην Ὑπουργὸς κ. Ε. Βενιζέλος τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἀρχῆς γιὰ τὸ θέμα αὐτὸ, ἂν ἦταν γνήσιο, θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε ἐκδηλωθεῖ πρὶν ἀπὸ δύο χρόνια ὅταν ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά της.

β) Ἀνοίγουμε ἐδῶ μιά οὐσιαστικὴ πιστεύω παρενθεση: γιὰ τὸ πῶς μεθοδεύτηκε ἡ ἀπόφαση περὶ μὴ ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος. Ἡ Κυβέρνηση ἤθελε νὰ προχωρήσει στὴ διαγραφὴ τοῦ θρησκευματος. Αὐτὸ μπορούσε νὰ τὸ κάνει εἴτε μετὰ ἀλλαγὴ τοῦ ἰσχύοντος νόμου, ὅποτε τὸ θέμα ἔπρεπε νὰ

ἔλθει στὴ Βουλὴ. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὴ συνέφερε. Εἴτε μετὰ ἐκδοση ἑνὸς προεδρικοῦ διατάγματος. Εἴτε μετὰ μιά ἀπόφαση τῆς Ἀρχῆς, ἡ ὁποία (Ἀρχὴ) ἔχει διαφημιστεῖ ὡς ἀνεξάρτητη κ.λ.π. Ἐπελέγη ἡ τρίτη λύση. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Κόμματος τῶν Φιλελευθέρων κ. Στέφανος Μάνος μετὰ ἔγγραφὸ τοῦ πρὸς τὴν Ἀρχὴ μετὰ ἡμερομηνία 11.5.2000 ἀνοίγει τὸ δρόμο γιὰ νὰ συζητηθεῖ τὸ θέμα ἀπὸ τὴν Ἀρχὴ. Στὴ συνέχεια ἡ κα Δαμανάκη τοῦ Συνασπισμοῦ μετὰ τὴν προσυμφωνημένη ἐρώτησή της στὴ Βουλὴ, ἔδινε τὴν εὐκαιρία νὰ ἐξαγγελθεῖ ἡ κυβερνητικὴ ἀπόφαση περὶ τῆς μὴ ἀναγραφῆς.

13) Παραπληροφόρηση. *Οἱ ἀποφάσεις τῆς Ἀρχῆς ἔχουν ἀναγκαστικὸ καὶ δεσμευτικὸ γιὰ τὴν διοίκηση χαρακτήρα.* (Ἔτσι ἡ Ἀρχὴ ἀνηγορεύθη σὲ ὑπερεξουσία, ἐπάνω ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση καὶ τὸ Κοινοβούλιο).

Ἀναίρεσή της. α) Ἐπιφανεῖς συνταγματολόγοι (Εὐ. Βενιζέλος κ.ἄ.) ἀμφισβητοῦν αὐτὴ τὴν ὑποχρεωτικότητα. Ἐξ ἄλλου οἱ ἀποφάσεις τῆς Ἀρχῆς κατ' ἀκρίβειαν ὀνομάζονται «Συστάσεις». Ἄρα δὲν ἔχουν τὸν χαρακτήρα τῆς ὑποχρεωτικότητος.

β) Οἱ ἀποφάσεις τῆς Ἀρχῆς μποροῦν νὰ προβληθοῦν στὰ δικαστήρια καὶ νὰ ἀνατραποῦν. Ἄρα δὲν ἔχουν τὸ χαρακτήρα τῆς ἀναγκαστικότητος.

γ) Ἡ Ἀρχὴ ἐφαρμόζει δύο μέτρα καὶ δύο σταθμά. Γι' ἄλλες ἀποφάσεις της δὲν ἀξίωσε ὑποχρεωτικότητα στὴν ἐφαρμογὴ. (βλ. περὶ πτωση 9ε).

14) Παραπληροφόρηση. *Οἱ ἀποφάσεις τῆς Ἀρχῆς εἶναι νομικῶς ἄψογες.*

Ἀναίρεσή της. Καὶ μόνον ἡ προεξαγγελία ἀπὸ τὸν κ. Δαφέρομο τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἀρχῆς γιὰ τὴν μὴ ἀναγραφὴ τοῦ θρησκευματος πρὶν αὐτὴ συνεδριάσει, ἀποτελεῖ λόγον ἀκυρότητός της (πρῶην ὑπουργὸς κ. Στ. Παπαθεμελῆς).

15) Παραπληροφόρηση. *Ἡ ταυτότητα εἶναι κρατικὸ ἔγγραφο. Συνεπῶς μόνον ἡ Πολιτεία ἔχει λόγον στὴ διαμόρφωσή του.*

Ἀναίρεσή της. Ἡ ταυτότητα δὲν εἶναι μονομερῶς κρατικὸ ἔγγραφο. Εἶναι εἶδος συμβολαιογραφικοῦ ἔγγραφου στὴ σχέση κράτους-πολίτου (Μητρ. Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμος, Ἀρχιμ. Κων. Ραμιώτης, κ.ἄ.).

16) Παραπληροφόρηση. *Οἱ χριστιανοί*

ὀφείλουν νά ὑπακούσουν στήν ἀπόφαση τῆς Πολιτείας («ἀπόδοτε τά τοῦ Καίσαρος τῷ Καίσαρι...»).

Ἀναίρεσή της. α) Τό κράτος σέ μιὰ ἐλεύθερη δημοκρατική χώρα δέν εἶναι ὁ ρωμαῖος Καῖσαρ ἢ ὁ ὀθωμανός Σουλτάνος, δηλαδή ἕνας ἀπολυταρχικός τύραννος. Βάσει τοῦ Συντάγματος κάθε ἐξουσία πηγάζει ἐκ τοῦ λαοῦ καί ἀσκεῖται ὑπέρ αὐτοῦ. **Σέ μιὰ δημοκρατική χώρα Καῖσαρ εἶναι ὁ ἴδιος ὁ λαός.** Συνεπῶς δέν μπορεῖ νά περιφρονεῖται ἡ γνώμη τοῦ κυριάρχου λαοῦ σ' ἕνα θέμα πού ἀναφέρεται στήν ἴδια τή ρίζα τῆς ἐθνικῆς μας ὑπάρξεως, στή σχέση δηλαδή Ἑλληνισμοῦ καί Ὁρθοδοξίας. Ρώτησαν τό λαό ἂν θέλει τήν διάρρηξη τῶν σχέσεων Ἑλληνισμοῦ καί Ὁρθοδοξίας; Γιατί δέν ἔθεσαν τό θέμα στήν προεκλογική περίοδο, γιά νά ξέρει καί ὁ λαός τί ψηφίζει;

Ἐξ ἄλλου πολλοί ἐκ τοῦ κυβερνῶντος κόμματος, οἱ ὁποῖοι σήμερα τάσσονται κατά τῆς προαιρετικῆς ἀναγραφῆς, παλαιότερα (1993) ἦσαν μαχητικοί ὑπέρμαχοι τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀναγραφῆς γιά λόγους ἱστορικούς καί ἐθνικούς (Πρόεδρος τῆς Βουλῆς Ἀπόστολος Κακλαμάνης κ.ἄ.). Τί συντέλεσε καί ἀλλάξαν στάση; Καί πόσο μπορεῖ νά τοῦς ἐμπιστεῦται κανεῖς σέ διαβεβαιώσεις πού δίνουν σήμερα ὅτι δέν θά τίς ἀλλάξουν αὔριο μέ τήν ἴδια εὐκολία πού ἀλλάξαν θέση καί στό θέμα τῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευματος;

β) Ἐδῶ ἔρχονται νά μᾶς «καθίσουν στό σβέρο» ὡς Καῖσαρ οἱ ἰσχυρές ὀμάδες πιέσεως τοῦ ἐξωτερικοῦ (κυρίως τό ἐβραϊκό «Lobby» τῶν Η.Π.Α.) κατ' ἀπαίτηση τῶν ὁποίων ἡ Κυβέρνηση ἀπέφασισε τή διαγραφή τοῦ θρησκευματος (καί τῆς ὑπηκοότητος) ἀπό τίς ταυτότητές μας. Εἶναι γνωστό ὅτι αὐτοί κυρίως ἐπίεσαν καί πιέζουν. Ἐξ ἄλλου τό «ἐναρκτηριο λάκτισμα» γιά νά ξανατεθεῖ τό θέμα ἐδόθη στίς 2.3.2000, ὅταν ὁ γνωστός γιά

τίς ἀπόψεις του ὑπουργός Ἐξωτερικῶν κ. Γ. Παπανδρέου στή διάρκεια συνεντεύξεως τύπου ἐτάχθη κατά τῆς ἀναγραφῆς. Τό σχετικό ἐρώτημα ἐτέθη τότε ἀπό τόν ἰσραηλινό δημοσιογράφο Βίκτωρ Ἰλιέζερ!

17) Παραπληροφόρηση. *Εἴμαστε ἤδη φακελωμένοι. Συνεπῶς ἀδίκως δημιουργεῖται θόρυβος γιά τό ἐπαπειλούμενο ἠλεκτρονικό φακέλωμα.*

Ἀναίρεσή της. Φακέλωμα ἔχουμε κυρίως μέ τήν **διασύνδεση τῶν ἀρχείων** μέσφ ἐνιαίου κωδικοῦ ἀριθμοῦ (Ε.Κ.Α.Μ.) πράγμα πού δέν ὑπάρχει ἀκόμη σήμερα καί ἐπίσης φακέλωμα ἔχουμε μέ τή συλλογή καί ἐπεξεργασία εὐαίσθητων προσωπικῶν δεδομένων. Μέχρι τήν ψήφιση τῆς Συμφωνίας Σένγκεν καί τοῦ ν. 2472/97 π.χ. ἦταν παράνομο ὁ Ο.Τ.Ε. νά παρακολουθεῖ τό περιεχόμενο τῶν τηλεφωνικῶν συνδιαλέξεων. Ἀπό τό 1997 καί μετά μέ βάση τά ὀριζόμενα στή Συμφωνία Σένγκεν γιά ὅποιον ὑπάρχουν ὑποψίες ὅτι μπορεῖ νά δράσει μέ τρόπο ἐπικίνδυνο γιά τή δημόσια τάξη καί τήν ἐθνική ἀσφάλεια ἢ νά διαταράξει τίς διεθνεῖς σχέσεις (!), ὑπάρχει δυνατότητα νά τίθεται ὑπό παρακολούθησης.

18) Παραπληροφόρηση. *Ἡ ἠλεκτρονική ταυτότητα εἶναι γιά τήν ἐξυπηρέτησή μας.*

Ἀναίρεσή της. Μέσφ τῶν ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων σέ συνδυασμό μέ τή Συμφωνία Σένγκεν καί τό ν. 2472/97 θά διενεργεῖται ἕνα τεραστίων διαστάσεων **ἠλεκτρονικό φακέλωμα.** Κανένας ἐλεύθερος ἄνθρωπος δέν εἶναι διατεθειμένος νά θυσιάσει τήν ἐλευθερία του γιά χάρη μιᾶς ὑποτιθέμενης ἐξυπηρέτησης καί ἀσφάλειας. **Δέν θέλουμε τήν «ἀσφάλεια» τοῦ κλουβιοῦ.** Σκάνδαλο στίς ἠλεκτρονικές ταυτότητες δέν εἶναι μόνο ὅτι ὁ πολίτης καί κάτοχος τῆς κάρτας δέν θά μπορεῖ νά διαβάσει τά στοιχεῖα πού θά ἀναφέρονται στόν ἴδιο καί τά ὁποῖα θά κουβαλᾷ μαζί του, ἀλλ' ἐπίσης καί τό γεγονός ὅτι **δέν ὑπάρχει κανένα**

ΤΟ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΟ ΤΗΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΟΣ*

Μοναχοῦ Ἀρσενίου Βλιαγκόφτη, πτ. Θεολ., πτ. Φιλολ.

Ἐντεταλμένου Ἱ. Μητρο. Κασσανδρείας ἐπὶ θεμάτων αἱρέσεων

Φαίνεται ὅτι εἶναι ἀληθές, πῶς ἐπισήμως ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἑνωσις (Ε.Ε.) δὲν μᾶς πιέζει νὰ διαγράψουμε τὸ θρησκευμα ἀπὸ τίς ἀστυνομικὲς μας ταυτότητες. Δὲν γνωρίζω βέβαια ἐάν μᾶς πιέζει παρασκηνακῶς. Εἶναι ὅμως ἐξ ἴσου γεγονὸς καταγεγραμμένο καὶ ὁμολογημένο ὅτι μᾶς πιέζει τὸ ἐβραϊκὸ λόμπυ τῶν ΗΠΑ.

Θὰ ἤθελα νὰ φανερωθοῦν καὶ κάποιοι ἄλλοι πού ἐργάζονται παρασκηνακὰ γιὰ νὰ διαγραφεῖ τὸ θρησκευμα ἀπὸ τίς ταυτότητες καὶ νὰ ἀποχρωματιστεῖ ἐθνικῶς καὶ θρησκευτικῶς ἡ κοινωνία μας. Εἶναι καὶ οἱ ποικιλῶνυμες αἱρέσεις, περισσότερο ἢ λιγότερο γνωστές. Δυστυχῶς, μὲ αὐτὲς συμπλέουν καὶ οἱ ἐν Ἑλλάδι παπικοὶ καὶ προτεστάντες.

Τίς τελευταῖες ἡμέρες (Κυριακὴ 11.6.2000 καὶ Δευτέρα 12.6.2000 ἔφημ. Χώρα) ἤρθαν στὸ φῶς τῆς δημοσιότητας στοιχεῖα, πού σύμφωνα μὲ τὴν ἐφημερίδα πού τὰ δημοσίευσε, ἀποδεικνύουν ὅτι πίσω ἀπὸ τὴν κίνηση γιὰ χωρισμὸ Ἐκκλησίας καὶ κράτους καὶ τὴν διεκδίκηση τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν μειονοτήτων, πού δῆθεν καταπιέζονται, θρῖσκεται τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ ἡ γνωστὴ διεθνῶς καὶ διαδόθητη παραθρησκευτικὴ ὀργάνωση Scientology (Σαίεντολογία). Ἐπ' αὐτῆς καὶ τῶν διαπλοκῶν της θὰ κάνουμε μιὰ ἐκτενέστερη ἀναφορὰ.

Ἡ Σαίεντολογία στὴν Ἑλλάδα δραστηριοποιήθηκε μὲ τὸν παραπλανητικὸ τίτλο **Κ.Ε.Φ.Ε. (Κέντρο Ἐφηρμοσμένης Φιλοσοφίας Ἑλλάδος)** μέχρι τῆς διαλύσεώς του πρό τριετίας μὲ δύο δικαστικὲς ἀποφάσεις. Ὁ λόγος τῆς διαλύσεως ἦταν ὅτι εἶχε ἐκτραπεῖ τοῦ σκοποῦ του. **Δυστυχῶς ἡ διάλυση ἦταν τυπικὴ**· διότι ἐπανεμφανίστηκε ἀμέσως μὲ τὴν ἴδια διδασκαλία, τοὺς ἴδιους

σκοπούς, στὴν ἴδια διεύθυνση, μὲ τοὺς ἴδιους ἀνθρώπους καὶ μὲ τὰ ἴδια περιουσιακὰ στοιχεῖα. Ἀλλάξαν μόνο τὸ ὄνομα. Τώρα ὀνομάζεται **“Ἑλληνικὸ Κέντρο Διανοητικῆς καὶ Σαίεντολογίας”** καὶ προσπαθεῖ νὰ ἀναγνωριστεῖ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὡς **“Ἐκκλησία τῆς Σαίεντολογίας”!**

Ἐπιτρέψτε μου νὰ πῶ, γιὰ ὅσους ἴσως δὲν γνωρίζουν, ὅτι ἡ **ὀργάνωση αὐτὴ θεωρεῖται διεθνῶς ὡς ἡ ἐπικινδυνότερη γιὰ τὴν ἀνθρώπινη προσωπικότητα**, λόγῳ τῶν μεθόδων διανοητικοῦ χειρισμοῦ (δηλαδὴ πλύσεως ἐγκεφάλου) πού χρησιμοποιεῖ. Αὐτὸ ἀποτελεῖ διαπίστωση ὀργάνων, πού ἔχουν συσταθεῖ σὲ εὐρωπαϊκὲς χώρες γιὰ τὴ μελέτη τοῦ φαινομένου τῶν συγχρόνων αἱρέσεων ἢ σεκτῶν. Ἐνα ἀπὸ τὰ ὄργανα αὐτὰ εἶναι καὶ ἡ **Γαλλικὴ Διϋπουργικὴ Ἀποστολὴ γιὰ τὴν ἔρευνα τῶν συγχρόνων σεκτῶν** μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν πρῶτον ὑπουργὸ Ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας κ. Alain Vivien.

Ἡ Γερμανικὴ Κυβέρνηση, ἡ ὁποία συμβαδίζει μὲ τὴν Γαλλικὴν στὸ θέμα τῆς ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν συγχρόνων αἱρέσεων, ἔχει ἀναθέσει στὴν ὑπηρεσία γιὰ τὴν προστασία τοῦ Πολιτεύματος τὴν διερεύνηση ὅσων στοιχείων σχετίζονται μὲ αὐτὴ τὴν ὀργάνωση, διότι κρίνει ὅτι δὲν ἐπαρκεῖ πρὸς τοῦτο ἡ Ἀστυνομία!

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο πρέπει νὰ ποῦμε τὸ ἑξῆς: Ἐνα βῆμα πραγματικοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ θὰ ἦταν γιὰ τὴν Ἑλλάδα τὸ νὰ εὐθυγραμμιστεῖ μὲ τὴν ὑπόλοιπη Εὐρώπη στὸ θέμα τῆς ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν συγχρόνων αἱρέσεων ἢ σεκτῶν. **Εἴμαστε ἡ μοναδικὴ χώρα τῆς Ε.Ε. πού δὲν ἔχει ἀκόμη ἀσχοληθεῖ τὸ Κοινοβούλιό μας μὲ τὸ καυτό αὐτὸ θέμα, παρὰ τίς σχετικὲς συστάσεις καὶ τὰ**

* Πρόκειται γιὰ ὁμιλία πού ἐδόθη στὴν Αἴθουσα Τελετῶν τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στὸ πλαίσιο ἐκδηλώσεως τῆς «Ἐταιρείας Ὁρθοδόξων Σπουδῶν» γιὰ τὸ θέμα τῶν ταυτοτήτων (βλ. σχετικῶς σελ. 69). Ἡ ὁμιλία ἐπανελήφθη στὴν προαναφερθεῖσα ἐκδήλωση τῆς Ἱ. Μητρο. Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας στὸ Αἶγιον στίς 19 Ἰουνίου 2000.

Ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Οι σύγχρονες αίρέσεις παρουσιάζονται παραπλανητικά ως νέα θρησκευτικά κινήματα, ενώ είναι καλοστημένες επιχειρήσεις που στοχεύουν στη δύναμη και στο χρήμα. Αυτό φαίνεται να τό αντιλαμβάνεται πλέον η Ε.Ε., ενώ έμεις είμαστε ακόμη δέσμοι της προπαγάνδας των σεκτών, οί όποίες κατηγορούν την Όρθόδοξη Έκκλησία και την Έλληνική Πολιτεία ότι παραβιάζουν τή θρησκευτική τους έλευθερία!

Καιρός είναι να μιμηθοΰμε τήν Ευρώπη και σε κάποια από τά καλά της και όχι μόνο στά στραβά.

Και συνεχίζω μετά τή μικρή αυτή παρένθεση.

Κατά ένα τρόπο εκ πρώτης όψεως “περίεργο” άνθρωποι σε θέσεις κλειδιά της παρούσης Κυβερνήσεως - δύο από αυτούς έξωκοινοβουλευτικοί- (οί κ. Μιχ. Σταθόπουλος και Π. Εϋθυμίου) αποδεικνύεται από τά προαναφερθέντα δημοσιεύματα βάσει έγγραφων -τά όποια δέν άμφισβητούνται- ότι έχουν κάποια σχέση με τήν επικίνδυνη αυτή όργάνωση και τίς δορυφορικές της, όπως ή ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε. του δασκάλου των σούφι και σείχη δύο ισλαμικών ταγμάτων Τάκι Άλεξίου. ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε. σημαίνει Πανελλήνια Όστορική και Φιλοσοφική Έταιρεία· ό τίτλος της είναι ψευδεπίγραφος, διότι οΰτε ένας ιστορικός ή φιλόσοφος δέν ήταν μέλος της Έταιρείας αυτής.

Ό όρος **δορυφορικές όργανώσεις του Κ.Ε.Φ.Ε.** προέρχεται από τό καταπελτικό πόρισμα του εισαγγελέως κ. Όϊάννου Άγγελή για τό Κ.Ε.Φ.Ε. και τά παρακλάδια του και δηλώνει τίς όργανώσεις εκείνες οί όποίες έξαρτώνταν και κατευθύνονταν από τό Κ.Ε.Φ.Ε.

Ό εισαγγελέας τό πλαίσιο της έρευνάς του κατέσχε χιλιάδες σελίδες έγγραφων στά γραφεία του ΚΕΦΕ όπως και πολλές δισκέτες ηλεκτρονικών υπολογιστών. Πολλά από τά κατασχθέντα έγγραφα ήταν κρυπτογραφημένα. Άπό τά έγγραφα αυτά αποδεικνύονται μεταξύ άλλων ότι ό σείχης Τάκις Άλεξίου έκαμνε για λογαριασμό του ΚΕΦΕ δημόσιες σχέσεις πλησιάζοντας ύπουργούς, βουλευτές, δημοσιογράφους κλπ. Μάλιστα

στά έγγραφα αυτά αναφέρεται πανηγυρικά τό κλείσιμο κατόπιν δικών τους ενεργειών και παρεμβάσεων άμερικανικών ύπηρεσιών του άρμοδίου για τίς αίρέσεις γραφείου τής Γενικής Άσφάλειας.

Άπό τά ίδια αυτά έγγραφα του ΚΕΦΕ αποδεικνύοταν ένα **τεραστίων διαστάσεων φακέλωμα και των ίδιων των μελών και στελεχών του ΚΕΦΕ.** Τό φακέλωμα περιελάμβανε και ευάισθητα προσωπικά δεδομένα, όπως σεξουαλικές προτιμήσεις και μάλιστα έδίδετο επί καθημερινής βάσεως λεπτομερής αναφορά στους άνωτέρους. **Θά άξιζε τόν κόπο ή τόσο ευάισθητη Άρχή του κ. Δαφέρμου να δει τί γίνεται σήμερα στο θέμα αυτό, τή στιγμή μάλιστα που, όπως έχει γραφεί, ή σημερινή «Έκκλησία της Σαϊεντολογίας» (!) στην Έλλάδα έχει κάνει αίτηση στην Άρχή για να νομιμοποιήσει τήν τήρηση αυτών των άρχείων για τά μέλη του!**

Στή δίκη, τόν Μάϊο του 1999, μελών του πρώην Κ.Ε.Φ.Ε. που κατηγορούνταν για παράνομες παρακολούθήσεις προσωπικότητων της Έκκλησιαστικής και πολιτικής ζωής, όπως ό μακαριστός άρχιεπίσκοπος Σεραφείμ και ό μακαριστός π. Άντώνιος Άλεδιζόπουλος, όπως ό νΰν Άρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος -τότε Μητροπολίτης Δημητριάδος- ό κ. Μιλτιάδης Ήδερτ κ.ά., συνήγορος ύπερασπίσεως ήταν ό κ. Λοβέρδος βουλευτής του κυβερνώντος κόμματος και μνηστήρας της θέσεως ή όποία τελικώς έδόθη στον κ. Μιχ. Σταθόπουλο. Ό κ. Λοβέρδος αναφέρεται στο πόρισμα του εισαγγελέως κ. Όϊάννου Άγγελή ως έχων σχέση με τό Κ.Ε.Φ.Ε.

Ό κ. Λοβέρδος, λοιπόν, ως συνήγορος ύπερασπίσεως των μελών του πρώην Κ.Ε.Φ.Ε, έξήταζε ως μάρτυρα ύπερασπίσεως στην δίκη αυτή τόν νΰν ύπουργό Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Πέτρο Εϋθυμίου, ό όποιος μεταξύ άλλων στο τέλος της καταθέσεώς του είπε ότι οί άνθρωποι αυτοί (του Κ.Ε.Φ.Ε.) “έχουν ευγενή ιδεολογικά κίνητρα και ότι ή καταδίκη τους θά ήταν ιδεολογική καταδίκη”. Στή δίκη αυτή τό Έφετείο δέχθηκε ότι οί κατηγορούμενοι έτέλεσαν τίς πράξεις για τίς όποίες κατηγορούνται, πράξη που συνιστά παράβαση του άρθρου 361 του Ποινικού Κώδικος, δηλαδή

τό αδίκημα της έργω εξυδρίσεως. Πλήν όμως δέν συνιστά «ἀπρόκλητη» έργω εξυδρίση και επομένως ὀφείλαν οἱ παρακολουθούμενοι νά εἶχαν ὑποβάλει ἐγκληση ἐντός τριῶν (3) μηνῶν. Γι' αὐτό, λοιπόν, δηλαδή γιά λόγους νομικούς, ἔπαυσε ὀριστικῶς τήν ποινική δίωξη ἐλλείπει νομίμου ἐγκλήσεως.

Νά σημειώσουμε ἐδῶ ὅτι ὁ κ. Εὐθυμίου ὡς δημοσιογράφος ἔγραφε ἐνθέρμως ὑπέρ τοῦ Ε.Κ.Α.Μ. (Ἐνιαῖος Κωδικός Ἀριθμός Μητρῶου) μέσω τοῦ ὁποῖου θά διενεργεῖται τό ἠλεκτρονικό φακέλωμα. (Βλ. ἄρθρο του στήν ἐφημερίδα **Τό Βῆμα** 6.4.1997 μέ τίτλο «*Λάβατε (sic) θέσεις γιά τόν Ε.Κ.Α.Μ.*»).

Ὁ δέ ὑπουργός Δικαιοσύνης κ. Μιχ. Σταθόπουλος τό 1995 συντόνιζε συζήτηση σέ διημερίδα (20 καί 21 Ὀκτ.) ὁργανωμένη ἀπό τήν προαναφερθεῖσα ὁργάνωση ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε., δορυφορική τοῦ Κ.Ε.Φ.Ε. δηλαδή τῆς Scientology.

Ἡ ΠΑΝ.Ι.Φ.Ε. εἶχε ὡς βασική σημαία προπαγάνδας τό ὅτι τάχα τά τελευταῖα χρόνια βρῖσκεται σέ ἔξαρση στήν Ἑλλάδα ὁ θρησκευτικός φανατισμός, ἡ μισαλλοδοξία καί ὁ ρατσισμός μέ τή μορφή τῆς καταπίεσεως ἐθνικῶν καί θρησκευτικῶν μειονοτήτων καί ὅτι γιά ὅλα αὐτά φταίει ἡ Ἑλληνική Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία. Σ' αὐτή τήν προπαγάνδα πού ἐστόχευε στό νά πλήξει τήν Ἐκκλησία ἀλλά καί νά μᾶς διαβάει διεθνῶς, συνέβαλαν πολλοί κατά δήλωσή τους προοδευτικοί δημοσιογράφοι, διανοούμενοι καί πολιτικοί. Ἐνας ἀπό τούς στόχους τῆς ἐπιθέσεως ἦταν καί τό πρόσωπο τοῦ μακαριστοῦ π. Ἀντωνίου Ἀλεβιζοπούλου, ὁ ὁποῖος στεκόταν ἐμπόδιο στά σχέδιά τους. Σύμφωνα μέ τήν Scientology «ὅποιος ἀσκεῖ κριτική εἶναι ἐγκληματίας, εἶναι ναζιστής», διότι παρεμποδίζει τήν ἐπικράτηση τῆς μοναδικῆς συνταγῆς σωτηρίας γιά ὀλόκληρη τήν ἀνθρωπότητα, καί θά πρέπει νά ἐξουδετερωθεῖ με κάθε τρόπο! Γιά νά θεραπευθεῖ αὐτή ἡ νοσηρὴ κατάσταση πού -κατ' αὐτούς- ἐπικρατεῖ στή νεοελληνική κοινωνία, θά ἔπρεπε, συνιστοῦσαν οἱ μυστικές ὑπηρεσίες τῆς Scientology ἀπό τό ἐξωτερικό, «νά περάσουμε στή γραμμή τοῦ χωρισμοῦ ἐντελῶς τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας ἀπό τήν Πολιτεία καί αὐτό περιλαμβάνει ἀλλαγὴ τοῦ

Συντάγματος στή χώρα». Αὐτό ἀκριβῶς, λέγει λίγο παραπάνω τό ἔγγραφο, πρέπει νά εἶναι ἡ μεγάλη ἰδέα σήμερα στήν Ἑλλάδα! (Γραφεῖο Εἰδικῶν Ὑποθέσεων Σαίεντολογίας Εὐρώπης πρὸς τό ἀντίστοιχο Γραφεῖο Ἑλλάδος Κ.Ε.Φ.Ε. ἔγγραφο μέ ἡμερομηνία 14.3.1994).

Ἡ κατασυκοφάντηση αὐτῆ τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, ἀλλά καί τῆς Πολιτείας ἐντάσσεται στό σχέδιο τῆς λεγομένης Νέας Τάξεως Πραγμάτων τῆς Νέας Ἐποχῆς, ἡ ὁποία προκειμένου νά προωθήσει τούς σκοπούς της, τόν παγκόσμιο δηλαδή πολιτικοοικονομικό ἔλεγχο, χρησιμοποιεῖ ἀφ' ἑνός τόν **ὁδοστρωτήρα τῆς Παγκοσμιοποιήσεως** πού ἰσοπεδώνει γλώσσες καί πολιτισμούς, καί ἀφ' ἑτέρου τό **“διαίρει καί βασίλευε”**.

Στό πλαίσιο τοῦ “διαίρει καί βασίλευε” ἀνακαλύπτονται ὑπαρκτές καί ἀνύπαρκτες ἐθνικές καί θρησκευτικές μειονότητες, ὑποδαυλίζονται μεταξύ τους διενέξεις καί στή συνέχεια ἐπεμβαίνει τό ΝΑΤΟ γιά νά προστατεύσει τά “δικαιώματά” τους (Βλ. Κόσσοβο). Σύμφωνα μέ τό νέο δόγμα τοῦ ΝΑΤΟ (Μάιος 1999), **τά δικαιώματα τῶν “μειονοτήτων” εἶναι πάνω ἀπό τήν ἐθνική κυριαρχία**. Τό ΝΑΤΟ ἀναλαμβάνει ἐργολαβικά καί ἐπιλεκτικά τήν υπεράσπισή τους καί “δικαιοῦται” νά ἐπεμβαίνει γι' αὐτό τό λόγο ὅπου γῆς, ἀκόμη καί χωρίς προηγούμενη ἀπόφαση τοῦ ΟΗΕ!

Τό ἐνδιαφέρον βέβαια αὐτό, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπό τήν πρόσφατη ἱστορική ἐμπειρία εἶναι **ὑποκριτικό** καί χρησιμεύει ὡς **πρόσχημα προκειμένου νά ἐξυπηρετηθοῦν ἄλλοι σκοποί**. Οἱ σκοποί αὐτοί εἶναι νά πληγοῦν στή ρίζα τους καί νά ὑποταγοῦν λαοί, καί μάλιστα ὀρθόδοξοι, ὅπως ὁ ἑλληνικός, πού χαρακτηρίζονται ἀπό μία θαυμαστή **ὁμοιογένεια ἐθνική, θρησκευτική καί γλωσσική**, ὅπως ἀκριβῶς τό ἐδήλωνε πρό ἐτῶν καί ὁ γνωστός μισέλληνας πρῶτος ὑπουργός Ἐξωτερικῶν τῶν ΗΠΑ Χένρυ Κίσινγκερ.

Ἐτσι λοιπόν κοινωνίες σάν καί τή δική μας, θά πρέπει νά παρουσιαστοῦν τεχνητά ὡς πολυφυλετικές, πολυγλωσσικές καί πολυπολιτισμικές ἢ νά γίνουν τέτοιες διά τῆς μαζικῆς ἐγκαταστάσεως ξένων πληθυσμῶν. Θά πρέπει

ή Ελλάδα να παρουσιαστεί ως μία χώρα κατοικούμενη από ένα πλήθος ετερόκλιτων μειονοτήτων, και οι Έλληνες ως ένας λαός χωρίς ρίζες, χωρίς παράδοση, χωρίς πίστη και ιστορία. Θά πρέπει να αποχρωματιστούμε έθνικά και θρησκευτικά, και ή Έκκλησία να άπωθηθει στό περιθώριο τής κοινωνικής και έθνικής ζωής. **Δέν είναι τυχαίο ότι αυτή ή έπιβολή και έπιβουλή πού έκδηλώθηκε τελευταία κατά τής Όρθοδόξου Έκκλησίας μας μέ τήν άποδοχή από τήν Κυβέρνηση τών γνωστών προτάσεων Σταθόπουλου, συμπίπτει μέ τόν μακροχρόνιο σχεδιασμό άντεθνικών δυνάμεων και σκοτεινών σεκτών όπως ή Σαϊεντολογία.**

Οί “προοδευτικοί”, διανοούμενοι, δημοσιογράφοι και πολιτικοί πού έξυπηρετούν - συνειδητά ή άσυνειδήτα- τό σχέδιο αυτό, μπορεί να είναι άριθμητικά όλίγοι έως έλάχιστοι, έχουν όμως, όπως άποδεικνύεται και από τήν πρόσφατη έπιτυχία τους, ισχυρότατες προσβάσεις στά ΜΜΕ και -κυρίως- στήν έξουσία.

Παρατηρούμε ότι **οί ίδιοι περίπου άνθρωποι στελεχώνουν και τήν Άρχή του κ. Δαφέρμου για τήν “προστασία” τών προσωπικών δεδομένων, και τήν Έπιτροπή πού συνέστησε ό ύπουργός Έξωτερικών Γιώργος Παπανδρέου “για τήν διερεύνηση προβλημάτων θρησκευτικής έλευθερίας” και άλλες ανάλογες έπιτροπές.**

Άς σημειωθεί ότι ή έν λόγω Έπιτροπή του Όπουργείου Έξωτερικών περιήλθε σέ χειμερία νάρκη μετά από διαμαρτυρία τής Έκκλησίας, ως παρανόμως συσταθείσα. Πρόλαβε όμως, στό σύντομο διάστημα πού έδρασε, να καταλήξει και σέ πορίσματα για τό τί πρέπει να γίνει προκειμένου να παύσει ή Ελλάδα να είναι ή χώρα του φανατισμού και τών διακρίσεων! Οί διαπιστώσεις τής Έπιτροπής συμπίπτουν σέ μεγάλο βαθμό μέ αυτά πού μās κατηγορούν κατασκευασμένες εκθέσεις του άμερικανικού Στέητ Ντηπάρμεντ. Συμπίπτουν δηλαδή στό ότι τάχα έδω καταπιέζονται έθνικές και θρησκευτικές μειονότητες. Συμπίπτουν έπίσης και ως προς τήν προτεινομένη “θεραπεία”, πού είναι ό χωρισμός Έκκλησίας και Κράτους και όσα άλλα εκθέτει ό θεωρητικός του «ξηλώματος» κ. Μιχ.

Σταθόπουλος στόν γνωστό “δεκάλογό” του, πού δημοσιεύτηκε στό Περιοδικό “Ποινική Δικαιοσύνη” του Μαΐου 2000, μέ πρώτο τή διαγραφή του θρησκεύματος και κατάληξη τή μεταβολή τής Ελλάδος σέ ένα άθρησκο κράτος.

Σ’ αυτή τήν καθόλου τυχαία συνδρομή προσώπων και γεγονότων, έρχεται να προστεθεί τό θέμα τής Έκθέσεως πού έδόθη στίς προαγωγικές έξετάσεις τής Β΄ τάξεως του Ένιαίου Λυκείου πρό όλίγων ήμερών (6.6.2000) μέ στόχο να καλλιεργηθεί ή έντύπωση, ότι ή Ελλάδα είναι ή χώρα του θρησκευτικού φανατισμού και τής μισαλλοδοξίας, είναι ή χώρα τών “χομεινίδων” και του ρατσισμού.

Στό θέμα λοιπόν τής Έκθέσεως τής Β΄ Λυκείου, δόθηκε ένα κείμενο, διασκευή του Όμερολογίου τής γνωστής έβραιοπούλας Άννας Φράνκ, θύματος του ναζισμού, τό όποιο κείμενο συνδέεται μέ τρόπο άνεπίτρεπτο και συκοφαντικό, από αυτούς πού “έβγαλαν” τά θέματα, μέ τήν Ελλάδα του σήμερα, για να δείξει ότι δήθεν έχουμε έδω φανατισμό και μάλιστα θρησκευτικό!

Δέν είναι λοιπόν μόνο τό θέμα τής άναγραφής ή μή του θρησκεύματος στίς νέες άστυνομικές ταυτότητες. Η στόχευση πηγαίνει πολύ μακρότερα. Στήν ίδια τήν καρδιά μας. Στήν άρρηκτη σχέση Έλληνισμού και Όρθοδοξίας. Και επειδή ή άπειλή είναι μεγίστη, μεγίστη θά πρέπει να είναι και ή άποφασιστικότητα στήν άπόκρουσή της. Ό άγώνας άνένδοτος και ή διεκδίκηση άνυποχώρητη. Δέν θά έπιτρέψουμε στήν έλάχιστη μειοψηφία αυτών τών ανθρώπων να γκορεμίσουν ό,τι μέ αίμα και ιδρώτα οίκοδομήθηκε στό διάβα τώσων αιώνων.

Εύχαριστούμε τήν Όερά Σύνοδο τής Όεραρχίας, τούς καλούς μας Ποιμένες, πού μέ άποφασιστικότητα μās οδηγούν στόν καλόν άγώνα στόν όποιο συστρατευόμεθα όλοι για τήν υπεράσπιση τών τιμιωτάτων τής Έκκλησίας και του Γένους μας.

Στόν καλόν αυτόν άγώνα έντάσσεται και ή παλλαϊκή και ένθουσιαστική συμμετοχή μας στή λαοσύναξη τών Όθηνών, στίς 21 Όουνίου, ή όποια πιστεύουμε ότι θά στείλει προς κάθε κατεύθυνση τό μήνυμα του άγώνος μας,

τήν ἀμετάκλητη, δηλαδή, βούλησή μας νά συνεχίσει νά καταγράφεται καί σέ θεσμικό επίπεδο ἡ συμπόρευση Ἑλληνισμοῦ καί Ὁρθοδοξίας, καί ἡ συμπόρευσή αὐτή νά συνεχίσει νά χρωματίζει κάθε τομέα τῆς κοινωνικῆς καί ἐθνικῆς μας ζωῆς καί κυρίως τήν Παιδεία.

Δίνουμε τόν ἀγῶνα αὐτόν μέ τή βεβαιότητα τῆς νίκης, ἀφοῦ Χριστός, δίκαιο καί λαός εἶναι μέ τό μέρος μας. Μᾶς ἐμψυχώνει τό γραφικόν “Οὔτοι ἐν ἄρμασι καί οὔτοι ἐν ἵπποις,

ἡμεῖς δέ ἐν ὀνόματι Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα”, “Ἴππον καί ἀναδάτην ἔρριπεν εἰς θάλασσαν”.

Πιστεύουμε ὅτι μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ καί τίς εὐχές ὄλων καί ἰδιαίτερος τοῦ Σεβασμιωτάτου Ποιμενάρχου σας, τό ἴδιο θά συμβεῖ καί τώρα. Θά ρίψει καί πάλιν ὁ Θεός εἰς τήν νοητήν θάλασσαν ὄλους αὐτούς τοὺς ἀλαζόνας ἀναδάτας τριστάτας οἱ ὁποῖοι ἐκίνησαν τόν πόλεμον κατά τῆς Ἐκκλησίας.

“Ὅπως εἶπε καί ὁ Μακαριώτατος στή

ΔΩΔΕΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΡΑΤΟΥΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

τοῦ κ. Εὐάγγελου Βενιζέλου, βουλευτοῦ καί πρώην ὑπουργοῦ

Ἡ Ἑνωσις Ἑνεργῶν Πολιτῶν ὀργάνωσε στήν αἴθουσα τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Ἀθηνῶν (Δ.Σ.Α.) τήν Πέμπτη 8 Ἰουνίου 2000, ἐκδήλωση γύρω ἀπό τό θέμα τῶν σχέσεων κράτους καί Ἐκκλησίας. Μίλησαν οἱ Εὐάγγελος Βενιζέλος, Ψαρούδα-Μπενάκη, Τάκης Παπᾶς κ.ἄ.

Παραθέτουμε τήν ὁμιλία τοῦ πρώην ὑπουργοῦ κ. Εὐ. Βενιζέλου, ἡ ὁποία παρουσιάζει ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον.

Ἡ συγκυρία εἶναι ἀπολύτως ἀκατάλληλη γιά μιὰ σοβαρή καί ὑπεύθυνη συζήτηση ὡς πρὸς τίς σχέσεις Κράτους καί Ἐκκλησίας. Ἡ συζήτηση αὐτή προϋποθέτει βαθιά γνώση τῶν ἱστορικῶν, νομικῶν καί ἐκκλησιολογικῶν δεδομένων τόσο στήν Ἑλλάδα ὅσο καί διεθνῶς. Καί ἀπαιτεῖ ψυχραιμία καί νηφαλιότητα. Δυστυχῶς στίς ἡμέρες μας ἀφθονοῦν ὁ ἐρασιτεχνισμός καί ἡ δημαγωγική ἀπλούστευση ὄλων τῶν θεμάτων. Παρ' ὅλα αὐτά θά προσπαθήσω νά καταγράψω δώδεκα σημεῖα πού ὀριοθετοῦν -κατά τή γνώμη μου- τόν προβληματισμό γύρω ἀπό τίς σχέσεις Κράτους καί Ἐκκλησίας.

Σημεῖο πρῶτο: Ἡ συνταγματική ρύθμιση τῶν σχέσεων Κράτους καί Ἐκκλησίας δέν γίνεται μόνον μέ τό ἄρθρο 3, πού χαρακτηρίζει ἐπικρατούσα θρησκεία τή θρησκεία τῆς ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας, ἀλλά μ' ἓνα εὐρύτερο πλέγμα διατάξεων, ὅπου κορυφαία θέση κατέχει τό ἄρθρο 13 περί θρησκευτικῆς ἐλευθερίας.

Κρίσιμο εἶναι κυρίως ὅλο τό κεφάλαιο τῶν

ἀτομικῶν δικαιωμάτων καί τῶν δικαιωμάτων ὀμαδικῆς δράσης (προστασία ἰδιωτικοῦ βίου, δικαίωμα τοῦ συνέρχεσθαι καί τοῦ συνεταιρίζεσθαι, ἐλευθερία τοῦ λόγου, προστασία τῆς ἰδιοκτησίας κλπ.). Ἀπό τεχνικῆς πλευρᾶς σημασία ἔχει τό ἄρθρο 18 παρ. 3 (ἀναπαλλοτρίωτο τῆς περιουσίας τῶν πρεσβυγενῶν πατριαρχείων, τῆς Μονῆς τοῦ Σινᾶ καί τῶν Μονῶν τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, τῶν Βλατάδων καί τοῦ Εὐαγγελισμοῦ στήν Πάτμο) καί τό ἄρθρο 105 (καθεστῶς τοῦ Ἁγίου Ὁρους).

Σημεῖο δεύτερο: Τό ἄρθρο 3 περί ἐπικρατούσας θρησκείας δέν περιορίζει καθόλου τήν θρησκευτική ἐλευθερία τόσο ὡς ἐλευθερία τῆς θρησκευτικῆς συνείδησης ὅσο καί ὡς ἐλευθερία τῆς λατρείας. Ἡ θρησκευτική ἐλευθερία προστατεύεται σέ συνταγματικό επίπεδο πλήρως. Ὑπάρχουν ὅμως σοβαρά προβλήματα στό ἐπίπεδο τῆς παλιότερης νομοθεσίας, τῆς νομολογίας καί τῆς διοικητικῆς πρακτικῆς. Τά μεγάλα μέτωπα εἶναι ἡ ὀριοθέτηση καί ἡ ποινική μεταχείριση τοῦ προσηλυτισμοῦ, ἡ ἴδρυση εὐκτηρίων οἰκῶν καί ναῶν ἀπό ἑτερόδοξους ἢ ἀλλόθρησκους ἢ μεταχείριση τῶν ἀντιρρησιῶν συνείδησης καί ἡ διδασκαλία τῶν θρησκευτικῶν σέ σχέση μέ τοὺς μαθητές πού δέν ἀκολουθοῦν τό ὀρθόδοξο δόγμα (βλ. σημεῖο ἐνδέκατο).

Σημεῖο τρίτο: Φορέας τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας εἶναι ὁ καθένας. Προφανῶς αὐτό ἔχει ἰδιαίτερη σημασία γιά τοὺς ἄθεους, τοὺς ἀγνωστικιστές, τοὺς ἀλλόθρησκους ἢ ἑτερόδο-

ξους. Έχει όμως σημασία και για τους ὀρθόδοξους χριστιανούς και για τήν ὀρθόδοξη ἐκκλησία ὡς τέτοια. Τή θρησκευτική ἐλευθερία και ὄχι τήν ιδιότητα της ὡς «ἐπικρατούσας» ἐπικαλέστηκε ἡ Ἐκκλησία π.χ. στήν μεγάλη σύγκρουση τοῦ 1987 γιά τήν ἐκκλησιαστική παρουσία, ὅταν αὐτή ἔφθασε στό Εὐρωπαϊκό Δικαστήριο τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου. Ἀντιθέτως τότε ἡ Πολιτεία ἐπικαλέστηκε τό ἄρθρο 3 και τήν ιδιότητα τῶν μονῶν ὡς ν.π.δ.δ. γιά νά ἰσχυριστεῖ -χωρίς ἐπιτυχία- ὅτι αὐτές δέν μποροῦν νά καταφύγουν στά ὄργανα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σύμβασης Δικαιωμάτων τοῦ Ἄνθρώπου, στό Στρασβούργο.

Σημεῖο τέταρτο: Στήν Ἑλλάδα δέν διασφαλίζεται ἀπλῶς και μόνο ἡ **ἀνεξιθρησκεία**, δηλαδή ἡ ἀνοχή τοῦ κράτους και ἴση ἀπόσταση του ἀπ' ὄλους σέ σχέση μέ τό θρησκευτικό γίγνεσθαι, ἀλλά ἡ **θρησκευτική ἐλευθερία**. Ἄρα τό κράτος δέν «ἀνέχεται» ἀπλῶς, ἀλλά ὑποχρεοῦται νά προστατεύει μέ θετικό τρόπο τή θρησκευτική συνείδηση και τή λατρεία γιά κάθε «γνωστή» θρησκεία.

Σημεῖο πέμπτο: Τό ἄρθρο 3 δέν καθιερώνει τό σύστημα οὔτε τῆς «νόμφ κρατούσης Πολιτείας» οὔτε τῆς «συναλληλίας», ὅπως γιά λόγους ἱστορικῆς ἢ θεωρητικῆς ἀδράνειας ἀναφέρουν πολλοί. Μέ τό ἄρθρο 3, ἀλλά και μέ τά ἄρθρα 13, 18 παρ. 8, 105, 9, 11, 12 κλπ. συμβαίνει κάτι πολύ ἀπλό: οἱ σχέσεις Κράτους και Ἐκκλησίας **καθίστανται σχέσεις συνταγματικῶς ρυθμισμένες**. Αὐτό εἶναι και αὐτονόητο και ἀναπόφευκτο. Ἀκόμη και ἂν καταργηθεῖ τό ἄρθρο 3 οἱ σχέσεις Κράτους και Ἐκκλησίας θά εἶναι συνταγματικῶς ρυθμισμένες μέσῳ τοῦ ἄρθρου 13, γιατί ἕνα φαινόμενο ὅπως τό θρησκευεσθαι ἢ τό μή θρησκευεσθαι εἶναι πολύ σημαντικό γιά κάθε ἄτομο και γιά τήν κοινωνία συνολικά. Ὅ,τιδήποτε εἶναι σημαντικό γιά τό ἄτομο, τήν κοινωνία και τήν οἰκονομία ἔχει ἐδῶ και πολλές δεκαετίες καταστρεῖ ἀντικείμενο συνταγματικῆς ρύθμισης. Τό σύνταγμα δέν ρυθμίζει μόνον τήν ὀργάνωση και τή λειτουργία τοῦ κράτους, ἀλλά και τήν ὀργάνωση και τή λειτουργία τῆς κοινωνίας τῶν πολιτῶν, βασικό φαινόμενο τῆς ὁποίας εἶναι ἡ θρησκευτική συσσωμάτωση και ἡ θρησκεία γενικά.

Και μόνον ἡ διάταξη περί θρησκευτικῆς ἐλευθερίας (ἄρθρο 13) θά ἀρκοῦσε, λοιπόν, ὅστε νά θεωροῦνται συνταγματικῶς ρυθμισμένες οἱ σχέσεις Κράτους και Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Τό ἴδιο συμβαίνει π.χ. και μέ τή διάταξη τοῦ ἄρθρου 20 περί δικαστικῆς προστασίας. Μπορεῖ οἱ ὑποθέσεις πού ἀφοροῦν τήν ἐκκλησία νά μήν δικάζονται ἀπό τό Συμβούλιο τῆς Ἐπικρατείας, ἀλλά πάντως θά δικάζονται ἀπό κάποιο δικαστήριο στό πλαίσιο τοῦ δικαιοδοτικού μας συστήματος. Γιά παράδειγμα ἀπό τά πολιτικά δικαστήρια. Αὐτό ἄλλωστε γίνεται μέ τίς διαφορές πού προκύπτουν σέ σχέση ἀκόμη και μέ τό πῶς μικρό σωματεῖο ἢ ἴδρυμα.

Σημεῖο ἕκτο: «Ἐπικρατούσα» θρησκεία σημαίνει ὄχι ἐπίσημη ἢ κρατική θρησκεία (ὅπως π.χ. στήν Ἀγγλία, τή Νορβηγία ἢ ἄλλες εὐρωπαϊκές χῶρες), ἀλλά θρησκεία τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ λαοῦ. Ἄλλωστε τό ἄρθρο 3 δέν ρυθμίζει, ὅπως προέκυψε ἱστορικά, κυρίως τίς σχέσεις Κράτους και Ἐκκλησίας, ἀλλά τή σχέση Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος και Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετά τόν Τόμο περί αὐτοκεφαλίας τοῦ 1850 και τή ρύθμιση τοῦ καθεστώτος τῶν μητροπόλεων τῶν «νέων χωρῶν» μέ τή Συνοδική Πράξη τοῦ 1928. Τό 1975 τό ἄρθρο 3 θεωρήθηκε και ἀπό τήν Ἐκκλησία και ἀπό τήν Πολιτεία ὡς φραγμός στίς ἐπεμβάσεις τοῦ Κράτους στά ἐσωτερικά τῆς Ἐκκλησίας και ὄχι ὡς βάση ἀνάμειξης τῆς Ἐκκλησίας στίς κρατικές ὑποθέσεις.

Σημεῖο ἕβδομο: Τά πεδία εὐθύνης και ἀρμοδιότητας τοῦ κράτους και τῆς ἐκκλησίας εἶναι σαφῶς διακεκριμένα. Ἡ **ὑπαρξη ὅμως, διαφορετικῶν ἀπόψεων, μεταξύ τῶν πολιτῶν γιά θέματα σχετιζόμενα μέ τόν τρόπο ἄσκησης τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας δέν εἶναι ἐπέμβαση τῆς ἐκκλησίας στό τοῦ κράτους**, ἀλλά εἴτε ζήτημα κράτους δικαίου πού ἀφορᾶ τελικά τή Δικαιοσύνη, εἴτε πολιτικό ζήτημα πού ἀφορᾶ τή λειτουργία τῆς Δημοκρατίας και τούς τρόπους ἀναζήτησης και διαμόρφωσης τῆς συναίνεσης. Ὅποιος νοιώθει «πιστός» τοῦ ὀρθόδοξου δόγματος και ὁποιοῦ ἄλλου δόγματος ἢ θρησκείας εἶναι ἐξίσου πολίτης μέ αὐτόν πού νοιώθει ἄθεος ἀγνωστικιστής ἢ ἀπλῶς ὀρθολογικά αὐτάρκης. Ὁ μή ὀρθόδοξος εἶναι ἴσος πολίτης μέ τόν ὀρθόδοξο και τό

αντίστροφο.

Σημείο όγδοο: Είναι άλλο πράγμα ή πλήρης έφαρμογή τής θρησκευτικής έλευθερίας και άλλο ό «χωρισμός» Κράτους και Έκκλησίας: ό πολιτικός γάμος, ή όνοματοδοσία, άσχετα από τή βάπτιση, ή κηδεία χωρίς θρησκευτική άκολουθία, ή κατάργηση του όρκου και ή αντικατάστασή του από ίσης άξίας διαβεβαιώσεις, είναι θέματα πού είτε έχουν λυθεί είτε μπορούν νά λυθουν άμέσως μέ πολύ άπλό τρόπο. Πρόκειται για στερεότυπα πού χρησιμοποιούνται κυρίως από τούς κακώς πληροφορημένους ως ζητήματα πού άνάγονται στο «χωρισμό» Κράτους και Έκκλησίας, ένω είναι ζητήματα θρησκευτικής έλευθερίας. Η μισθοδοσία του κλήρου δέν θεμελιώνεται στο άρθρο 3 αλλά στή συμφωνία Κράτους και Έκκλησίας του 1952 περί έκκλησιαστικής περιουσίας. Άλλωστε κατά τό άρθρο 13 παρ. 3 τό ζητούμενο δέν είναι ή κατάργηση τής μισθοδοσίας για τόν όρθόδοξο κλήρο, αλλά ή επέκτασή της στους λειτουργούς κάθε «γνωστής» θρησκείας.

Σημείο ένατο: Τό προοίμιο του Συντάγματος «Είς τό όνομα τής Αγίας και Όμοουσίου και Άδαιρέτου Τριάδος» παρπέμπει στο προοίμιο τής διακήρυξης τής ανεξαρτησίας του νέου έλληνικού κράτους πού διατυπώθηκε τό 1822 στήν Έπίδαυρο. **Δέν πρόκειται για ζήτημα θρησκευτικού χωματισμού αλλά για ζήτημα ιστορικής μνήμης.** Άνάλογα ισχύουν σε πολλά άλλα συντάγματα, όπως τό άμερικανικό και τό γερμανικό.

Σημείο δέκατο: Άς μήν ξεχνάμε ότι συζητούμε για τή σχέση μεταξύ ενός σύγχρονου κράτους τής έποχής τής πληροφορίας και για μία όρθόδοξη έκκλησία πού δέν συγκροτείται ως κράτος όπως π.χ. ή καθολική, ούτε ως σωματείο όπως πολλά προτεσταντικά δόγματα, αλλά ως «κοινωνία».

Τό κράτος τής ψηφιακής έποχής δέν είναι ένας συμπαγής πολιτικός και διοικητικός μηχανισμός αλλά μία πολύπλοκη κοινωνική σχέση. Τό κράτος δέν νοείται παρά μόνο σε σχέση μέ τήν κοινωνία των πολιτών και αντίστροφα. Τό κράτος τώρα δέν όχυρώνεται πίσω από τήν τυπική ισότητα ουσιαστικά άνισων πολιτών, αλλά υποχρεούται νά δώσει πιο ειλικρινείς άπαντήσεις στα προβλήματα μιας πολύπλοκης και πολυφωνικής κοινωνίας μέ

πολλές άντιθέσεις και άποχρώσεις. Είναι λάθος νά συζητούμε στήν πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα μέ τίς προσλαμβάνουσες παραστάσεις του 19ου. Ένα τέτοιο κράτος δέν μπορεί νά ρυθμίσει τή σχέση του μέ τήν όρθόδοξη έκκλησία π.χ. μέ Κογκορδάτο, γιατί αυτό προϋποθέτει σχέση μεταξύ άντισυμβαλλομένων κρατών (π.χ. Ίταλία και Αγία Έδρα).

Οί σχέσεις κράτους και όρθόδοξης έκκλησίας είναι ύψη των σχέσεων κράτους και κοινωνίας των πολιτών.

Σημείο ένδέκατο: Η διδασκαλία των θρησκευτικών στα σχολεία στο πλαίσιο του άρθρου 16 παρ. 2 πού όρίζει ως σκοπό τής παιδείας μεταξύ άλλων και τήν «ανάπτυξη τής θρησκευτικής συνείδησης» είναι προφανές ότι πρέπει νά γίνεται έτσι, ώστε νά μή παραδιάζει τή θρησκευτική έλευθερία κανενός (πρακτική έναρμόνηση των άρθρων 13 και 16 παρ. 2). Άρκει συνεπώς ή δήλωση τής έπιθυμίας των γονέων του άνήλικου μαθητή πώς δέν έπιθυμεί νά παρακολουθεί τό μάθημα, για νά άπαλλαγεί από αυτό, χωρίς περαιτέρω διερεύνηση. Δέν έχω τό χρόνο νά παρουσιάσω τά βασικά μοντέλα διδασκαλίας θρησκευτικών, ένα από τά όποια άκολουθεί και ή Ελλάδα. Σημασία έχει τό γεγονός πώς ό τελευταίος λόγος άνήκει σ' αυτούς πού άσκούν τή γονική μέριμνα, καθώς οί συναφείς κανόνες τής διεθνούς προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πού ισχύουν και στή χώρα μας μέ σχετικά αύξημένη νομική δύναμη, εξασφαλίζουν στους γονείς τό δικαίωμα νά έλέγχουν τήν θρησκευτική έκπαίδευση των παιδιών τους.

Σημείο δωδέκατο: Άναρωτιέμαι τί έννοούν όρισμένοι μιλώντας για «χωρισμό» Κράτους και Έκκλησίας.

Άν έννοούν τήν πλήρη έφαρμογή τής θρησκευτικής έλευθερίας για όλα τά ύποκείμενά της άτομικά ή συλλογικά, τότε αυτό είναι αυτονόητο, αλλά λέγεται «σεβασμός τής θρησκευτικής έλευθερίας» και όχι «χωρισμός Κράτους και Έκκλησίας». **Άν έννοούν ότι ή Έκκλησία τής Ελλάδος πρέπει νά μετατραπεί ως προς τίς νομικές της σχέσεις από ν.π.δ.δ. σε ν.π.ι.δ. (π.χ. σωματείο ή ίδρυμα), τότε πρέπει νά θυμίσω ότι κατά τή Συνθήκη τής Λωζάνης ό Μουφτής, θά είναι πάντα δημόσιος λειτουργός. Ότι τό Κεντρικό Ίσραηλιτικό Συμβούλιο**

καί ἡ κατά τόπους ἰσραηλιτικές κοινότητες εἶναι -καί καλῶς- ν.π.δ.δ. “Ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῶν ἐν Ἑλλάδι Καθολικῶν, παρ’ ὅτι πρόσφατα χαρακτηρίστηκε ν.π.ι.δ., εἶναι κατά μία σοβαρά ὑποστηριζόμενη ἄποψη ν.π.δ.δ. μέ βάση τό Πρωτόκολλο τοῦ Λονδίνου τοῦ 1830, ἐνῶ βεβαίως ἔχει σχέση «κανονικῆς ὑποταγῆς» μέ τήν Ἁγία Ἐδρα πού ἔχει καί κρατική ὑπόσταση.

Ἄν ἐννοοῦν ὅτι δέν πρέπει νά γίνονται ἁγιασμοί ἢ δοξολογίες, τότε πρέπει νά ξέρουν ὅτι αὐτό δέν τό προβλέπει οὔτε τό ἐπιβάλλει τό

Σύνταγμα, γιατί ἐκτός ἀπό τό Σύνταγμα ὑπάρχει ἡ συνήθεια, ἡ παράδοση, ἡ συνειδησιακή ἀνάγκη.

Αὐτά ὅμως ἀφοροῦν εἴτε τήν πολιτεία εἴτε τήν κοινωνία τῶν πολιτῶν κατά περίπτωση. Ὅπως καί νά ἔχει, λοιπόν, τό πράγμα ἡ σχέση Κράτους καί Ἐκκλησίας θά διέπεται ἄμεσα ἢ ἔστω ἔμμεσα ἀπό συνταγματικούς κανόνες, δηλαδή κανόνες δημοσίου δικαίου, ὅπως καί ἡ σχέση τοῦ κράτους μέ τό θρησκευτικό φαινόμενο γενικά καί μέ ὅλες τίς θρησκείες καί τά δόγματα.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ν. 2472/97)

Μέ τό ἄρθρο 15 παρ. 1 τοῦ νόμου 2472/97 “συνιστᾶται Ἀρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικοῦ Χαρακτήρα (Ἀρχή), μέ ἐποπτεία τήν ἐφαρμογή τοῦ παρόντος νόμου καί ἄλλων ρυθμίσεων πού ἀφοροῦν τήν προστασία τοῦ ἀτόμου ἀπό τήν ἐπεξεργασία δεδομένων προσωπικοῦ χαρακτήρα, καθῶς καί τήν ἄσκηση τῶν ἀρμοδιοτήτων πού τῆς ἀνατίθενται κάθε φορά”.

◆ Εἶναι **ἀνεξάρτητη** δημόσια ἀρχή (ν. 2472/97 ἄρθρο 15 παρ. 2, Ἀπόφ. Ἀρχῆς 006 ἄρθρο 2).

◆ Δέν ὑπόκειται **σέ κανένα διοικητικό ἔλεγχο** (ν. 2472/97 ἄρθρο 15 παρ. 2, Ἀπόφ. Ἀρχῆς 006 ἄρθρο 2).

◆ Τά μέλη της καλύπτονται **μέ πλήρη προσωπική καί λειτουργική ἀνεξαρτησία** (ν. 2472/97 ἄρθρο 15 παρ. 2, Ἀπόφ. Ἀρχῆς 006 ἄρθρο 2).

◆ Τά μέλη της **ὑπακούουν μόνο** στήν συνείδησή τους καί τόν νόμο (ν. 2472/97 ἄρθρο 18 παρ. 1, Ἀπόφ. Ἀρχῆς 006 ἄρθρο 2).

◆ Παρέχονται στήν Ἀρχή ἀρμοδιότητες **μέ πολλαπλή ἐλεγκτική παρέμβαση** (ν. 2472/97 ἄρθρο 19, Ἀπόφ. Ἀρχῆς 006 ἄρθρο 10).

◆ Ἡ Ἀρχή ἔχει δικαίωμα προσβάσεως **σέ ὅλα τά ἀρχεῖα** δεδομένων χωρίς νά μπορεῖ νά τῆς ἀνταπαχθεῖ **κανενός εἶδους ἀπόρρητο** (ν. 2472/97 ἄρθρο 19 παρ. 8, Ἀπόφ. Ἀρχῆς 006 ἄρθρο 10).

◆ Τά μέλη της **διορίζονται** ἀπό τήν Κυ-

βέρνηση κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης (ν. 2472/97 ἄρθρο 16, παρ. 2).

◆ Παρέχονται στήν Ἀρχή **δικαστικές ὑπερεξουσίες** γιά τήν διενέργεια προανακρισεων **χωρίς** εἰσαγγελική παραγγελία (ν. 2472/97 ἄρθρο 22 παρ. 10, Ἀπόφ. Ἀρχῆς 006 ἄρθρο 10).

◆ Οἱ πράξεις τῆς Ἀρχῆς κατέχουν **ισχύ ἐκτελεστέου τίτλου** (ν. 2472/97 ἄρθρο 21 παρ. 4).

◆ Παρέχεται στήν Ἀρχή ἡ **ἀποκλειστική εὐθύνη**, χωρίς τήν θέσπιση κριτηρίων, γιά τήν διασυνοριακή ροή δεδομένων (ἄρθρο 9 παρ. 1).

Ἡ συγκέντρωση ὅλων αὐτῶν τῶν **ὑπερεξουσιῶν** στήν συγκεκριμένη Ἀρχή καθιστᾶ ἰδιαιτέρως ἐπισημάνει τόν προστατευτικό της ρόλο ἔναντι τοῦ ἠλεκτρονικοῦ φακελώματος καί τῆς Συμφωνίας Σένγκεν. Ἡ ἀνεξέλεγκτη, μάλιστα, καί, κατά τό δοκοῦν, οἰκιοποίηση τους, ἐκ μέρους τῶν μελῶν της, κινδυνεύει νά τήν καταστήσει ἕναν ἰσχυρό καί ἀπροσπέλαστο μηχανισμό ἐλέγχου καί ἐπιβολῆς ποικίλων ἐπιλογῶν, **παρακάμπτοντας καί ὑποκαθιστώντας** τήν ἐννομη καί συνταγματική πραγματικότητα τῆς χώρας μας.

Ἐχοντας ἤδη τά πρῶτα δείγματα γραφῆς τῆς ἐπιλεκτικῆς δραστηριοποιήσεως τῆς Ἀρχῆς καί τῶν μελῶν της καί τίς ἀνάλογες παρεμβάσεις στό ἐπίπεδο τῶν νομοθετικῶν ρυθμίσεων γιά τήν προστασία τῶν προσωπικῶν δεδομένων τῶν πολιτῶν μπορούμε νά

σκιαγραφήσουμε τόν ρόλο καί τήν συμμετοχή της στήν διαμόρφωση καί ἐπιβολή τῶν σχετικῶν ἀποφάσεων.

Ἐκτός ἀπό ἀποκαλυπτική, ὅμως, εἶναι ἡ παρέμβαση τῆς Ἀρχῆς στά ἐκκλησιαστικά πράγματα τῆς χώρας μας, καθώς ἐπίσης καί οἱ ἀντιλήψεις τῶν μελῶν της γιά τόν ρόλο, τήν θέση καί τήν ἀξιολογική ἀναφορά τῆς

Ἑλλαδικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἀντιλήψεις, μάλιστα, πού ἐκφράζονται ἀλλά καί ἐπιβάλλονται ἀνεξέλεγκτα ὑπακούοντας μόνον στήν “συνείδηση” αὐτῶν πού τίς ἐκφέρουν. Μιά συνείδηση ἀντορθόδοξη, ἀντεκκλησιαστική καί μέ ἀπρόβλεπτες συνέπειες γιά τήν πορεία τοῦ Ἑλληνισμοῦ καί τῆς Ἑλληνορθοδόξου Παραδόσεώς μας.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ*

ὑπό πρ. Ἰωάννου Ζότου,

ἐντεταλμένου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σταγῶν καί Μετεώρων ἐπί θεμάτων αἵρέσεων

Πολύς λόγος γίνεται τά τελευταῖα χρόνια γιά τήν ἀλματώδη ἀνάπτυξη τῆς Πληροφορικῆς καί τήν ἐξάρτηση τῆς ζωῆς μας ἀπό τούς Ἡλεκτρονικούς Ὑπολογιστές (Η/Υ). Γιά νά ἔχουμε μία σαφή εἰκόνα τῶν δεδομένων ἄς προσεγγίσουμε τήν εἰδική ὀρολογία αὐτοῦ τοῦ χώρου, διότι «ἀρχή σοφίας, ὀνομάτων ἐπίσκεψις».

Ἡ κεντρική μονάδα κάθε ἡλεκτρονικοῦ ὑπολογιστῆ (Η/Υ) περιέχει μνήμες γιά τήν δημιουργία μιᾶς «βάσης δεδομένων», τήν ὁποία τροφοδοτεῖ ὁ χρήστης τοῦ Η/Υ μέ πληροφορίες γιά συγκεκριμένα θέματα. Εἶναι γεγονός ὅτι σήμερα οἱ Η/Υ ἀποτελοῦν τό πιό γρήγορο καί εὐσύννοπο μέσο γιά συγκέντρωση στοιχείων καί πληροφοριῶν, κατάταξη, ἀρχειοθέτηση κ.τ.λ.

Αὐτή ἡ συγκέντρωση πληροφοριῶν γιά κάποιο ἢ κάποια θέματα καί ἡ ὀργάνωσή τους μέ ἡλεκτρονικό τρόπο ὀνομάζεται **ἡλεκτρονικό ἀρχεῖο**.

Μέ τήν ἐξέλιξη τῆς τεχνολογίας ἀναπτύχθηκαν διάφοροι τρόποι ταχύτεροι ἀπό τήν πληκτρολόγηση, γιά αὐτόματη εἰσαγωγή δεδομένων στούς Η/Υ. Μέ τόν ὄρο **αὐτόματη συλλογή δεδομένων** ἐννοοῦμε τήν ἀνάγνωση καί τήν αὐτόματη εἰσαγωγή στοιχείων σέ Η/Υ.

Τά σημαντικότερα πλεονεκτήματα ἐνός αὐτομάτου τρόπου συλλογῆς στοιχείων σέ σχέση μέ τήν χειροκίνητη εἰσαγωγή πληρο-

φοριῶν (πληκτρολόγηση) εἶναι:

α) Ταχύτητα: περίπου τριπλάσια ἀπό τήν ταχύτητα πληκτρολόγησης

β) Ἀκρίβεια καί ἀξιοπιστία: οἱ στατιστικές δίνουν γιά τήν πληκτρολόγηση ἕνα λάθος σέ μερικές ἑκατοντάδες χαρακτηῆρες, γιά τήν εἰσαγωγή δεδομένων μέ σύστημα π.χ. barcode ἕνα λάθος σέ (3.000.000) τρία ἑκατομμύρια χαρακτηῆρες.

Ἡ αὐτόματη συλλογή στοιχείων μπορεῖ νά γίνει μέ τέσσερα κυρίως μέσα:

α) Ἡλεκτρονική καταγραφή μέ τήν βοήθεια μικροκυκλωμάτων (ἔξυπνες κάρτες)

β) Μαγνητική καταγραφή (μαγνητικές κάρτες)

γ) Γραμμωτός κώδικας (Bar-Code)

δ) Ὀπτική ἀναγνώριση χαρακτηῆρων (OCR)

Ἐπειδή καί τό δελτίο ταυτότητος εἶναι ἕνα ἔγγραφο φορέας πληροφοριῶν γιά τό πρόσωπο πού τήν κατέχει καί μέ δεδομένη τήν παγκόσμια τάση γιά ἐφαρμογή αὐτῶν τῶν συγχρόνων τεχνολογιῶν σ' αὐτό τό ἔγγραφο, ἄς ξεκαθαρίσουμε τί σημαίνει καταρχήν «**ἡλεκτρονική πληροφορία**».

Ἡλεκτρονική σύμφωνα μέ αὐστηρά ἐπιστημονική ὀρολογία Πληροφορικῆς, λέγεται ὁποιαδήποτε πληροφορία ἐγγράφεται μέσα σέ ἡλεκτρονικά κυκλώματα τά λεγόμενα τρανζίστορες ἢ γνωστότερα ὡς τσίπς (chips).

Εἶναι σαφές ὅτι «**ἡ λευκή λωρίδα**» τοῦ

* Ἐπειδή στό τεχνικό σκέλος τοῦ θέματος τῶν ἡλεκτρονικῶν ταυτοτήτων δέν ὑπάρχει νομίζουμε ἐπαρκῆς ἐνημέρωση, δημοσιεύουμε τό ἄρθρο αὐτό, προκειμένου νά εἰσαχθεῖ κανεῖς μέ τρόπο ἀπλό, ἐπαγωγικό καί ἔγκυρο στίς σχετικές ἔννοιες.

νόμου 1988/1991 για «μηχανική όπτική αναγνώριση» που οδηγεί σε συστήματα αναγνώρισης χαρακτήρων OCR (Optical Character Recognition) δεν κρύβει ηλεκτρονικές πληροφορίες, διότι δεν χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά κυκλώματα.

Τό ίδιο ισχύει βεβαίως και για τις «μαγνητικές λωρίδες», όπως αυτές των πιστωτικών καρτών, που έχουν μεγάλες δυνατότητες χωρητικότητας πληροφοριών, οι οποίες όμως καταγράφονται όχι σε ηλεκτρονικά κυκλώματα, αλλά σε μαγνητικό φορέα (όξείδιο του σιδήρου), όπως ακριβώς οι κασέτες ήχου στα κασετόφωνα ή οι βιντεοκασέτες στα βίντεο.

Η μόνη λοιπόν πληροφορία που μπορεί να χαρακτηριστεί κατά κυριολεξία ηλεκτρονική είναι αυτή που εγγράφεται σε μικροκύκλωμα (micro-chip) οποιουδήποτε τύπου. Τα μικροκυκλώματα χαρακτηρίζουν τις λεγόμενες «έξυπνες κάρτες». Τό πιο άπλο παράδειγμα είναι οι γνωστές τηλεκάρτες.

Η τεχνική του OCR (πολύ εξελιγμένη σήμερα) χρησιμοποιεί τυπωμένους χαρακτήρες (οποιασδήποτε γραμματσειράς) οι οποίοι άφου διαβάζονται από ηλεκτρονικό σαρωτή (σκάνερ), χρησιμοποιούνται ως κλειδί-κωδικός, για να άνοιξει κάποιος ηλεκτρονικός φάκελος ό οποίος βρίσκεται μέσα στον υπολογιστή ή για να διαβάσει κάποια δεδομένα από την μνήμη του υπολογιστή.

Αυτός λοιπόν ό τύπος ταυτότητος που προβλέπεται από τον νόμο 1988/91 (όπως αυτός εφαρμόζεται σήμερα, πρώτη φορά στην Ελλάδα, στίς ταυτότητες των αστυνομικών) δεν φέρει πάνω του κάποιες πληροφορίες μή όρατές, όπως γίνεται στίς μαγνητικές ταινίες ή στα μικροσίπς, άφου οι γραμματσειρές μπορούν να διαδαστούν.

Έξ άλλου τό Συμβούλιο της Εϋρώπης, μέ την άπόφαση 20 του 1977, για την «καθιέρωση και έναρμόνιση των έθνικών ταυτοτήτων» θέτει άρχές προστασίας της ιδιωτικότητας στα σημεία 12, 13 και 14 στό τέλος της άπόφασης. Κατόπιν, έπεξηγώντας τό σημείο 14 άναφέρει ότι «είναι άπαραίτητο να προστατεύεται ή ιδιωτικότητα του κατόχου σε σχέση μέ τό ηλεκτρονικό σύστημα άνάγνωσης... όπου λειτουργεί κάποιο τέτοιο σύστημα ή ζώνη που χρησιμοποιείται για ηλεκτρονική

ανάγνωση δεν θά πρέπει να περιέχει κωδικοποιημένες άλλες πληροφορίες από αυτές που ήδη εμφανίζονται πάνω στην ταυτότητα χωρίς κωδικοποίηση» (explanatory memorandum, 39, provision No 14, σελ. 18).

Τό θέμα λοιπόν δεν έγκαιται μόνο στη λέξη «ηλεκτρονικό» όσο κυρίως στη λέξη «μή όρατό».

Οί πιο άπλές μορφές «κρυφών» πληροφοριών βρίσκονται στα λεγόμενα Bar-Codes δηλ. στους γραμμωτούς κώδικες. Έπάρχουν διάφοροι τύποι γραμματων κωδίκων που ξεκινούν από τους μονοδιάστατους κώδικες διαφόρων τύπων όπως ό γνωστός τύπος EAN 13 (αυτόν προέβλεπε και ό νόμος 1599/86 για τίς ταυτότητες και τον Ε.Κ.Α.Μ.) που χρησιμοποιείται διεθνώς στα τρόφιμα μαζί μέ τον μικρότερο (για έξοικονόμηση χώρου) τύπο EAN 8, οι όποιοι περιέχουν κάποιες «λίγες» πληροφορίες που άποκωδικοποιούνται μέ ειδικά σκάνερ, τους άναγνώστες Bar-Code (Bar Code readers) όχι πλέον σε γραμμές ή διαστήματα αλλά σε «στοιχεία» μέ μεγάλη δυνατότητα άποθήκευσης σε σχέση μέ τά μονοδιάστατα Bar-Codes (π.χ. οι κώδικες Matrix της Welch Allyn τό 1996 έφθαναν σε χωρητικότητες 2 Kb=2048 χαρακτήρες). Αυτή ή τεχνολογία Matrix μπορεί να άποθηκεύει μουσική, εικόνες, διευθύνσεις του Internet άκόμη και μικρά video (!) όπως άρχισε τους τελευταίους μήνες να εφαρμόζεται πρωτοποριακά σε διάφορες έφημερίδες του έξωτερικού. «Όλα αυτά είναι άποθηκευμένα στα στοιχεία (elements) και φυσικά δεν είναι όρατά από τό ανθρώπινο μάτι. Μάλιστα έλληνική έφημερίδα τά χαρακτηρίσε πληροφορίες σε μορφή... «μουτζούρας» ! (Νέα, 23/5/2000, σελ. 22-23).

Ένας άλλος τρόπος εισαγωγής δεδομένων είναι ή «**μαγνητική καταγραφή**». Άναφέρεται στίς μαγνητικές λωρίδες, γνωστές από τίς πιστωτικές κάρτες όπου ή καταχώρηση των πληροφοριών γίνεται μέ ηλεκτρομαγνητικό τρόπο πάνω στα όξειδια του σιδήρου όπως γίνεται και ή έγγραφή σε κασέτα ήχου από τό κασετόφωνο έγγραφής. Μέσω ειδικού άναγνώστη καρτών (Card reader) γίνεται ή πρόσδωση στίς πληροφορίες που υπάρχουν

άορατες στο ανθρώπινο μάτι μέσα στην μαγνητική λωρίδα ή όποια μπορεί να φθάσει σε μεγάλες χωρητικότητες σε σχέση με τα Bar-Codes.

Τό διαφορετικό σ' αυτήν τήν πιό εξελιγμένη μορφή καταχώρησης πληροφοριών είναι ή δυνατότητα διαχείρισης πληροφοριών (έγγραφή, διαγραφή και επανεγγραφή), ή δυνατότητα δηλαδή έπεξεργασίας τών πληροφοριών πού φέρει πλέον πάνω της ή μαγνητική κάρτα - όπως γίνεται και στίς διάφορες κασέτες - ενώ στά Bar-Codes δέν υπάρχει αυτή ή δυνατότητα έπεξεργασίας, άφου είναι άπλως φορείς πληροφοριών χωρίς δυνατότητα διαχείρισης.

Ή πιό εξελιγμένη μορφή εισαγωγής δεδομένων και έπεξεργασίας τους είναι ή «**έξυπνη κάρτα**» μέ μικροτσιπ. Ξεκίνησε άπό τήν Γαλλία τό 1985 σε έφαρμογές τηλεφωνικών και τραπεζικών συναλλαγών μέ τήν άπλή μορφή «κάρτας μνήμης» και σήμερα έχει αναπτυχθεί σε δύο τύπους.

α) Τήν άπλή κάρτα μνήμης πού μπορεί να θεωρηθεί σαν ένας μικροσκοπικός δίσκος μέ προαιρετική ασφάλεια ό όποϊος μπορεί να γράφει και να σδύνει.

β) Τήν κάρτα μέ μικροεπεξεργαστή, πού μπορεί να θεωρηθεί σαν ένας μικροσκοπικός υπολογιστής, μέ μία θύρα εισόδου - έξόδου για να διακινούνται οι πληροφορίες.

Οί έξυπνες κάρτες μέχρι στιγμής χρησιμοποιούνται στην τηλεφωνία, στίς μεταφορές, στίς χρηματικές συναλλαγές, σε εφαρμογές υγείας και σε επιμέρους εφαρμογές ασφαλείας και έλέγχου διαφόρων χώρων. Τελευταία χρησιμοποιούνται και στο Internet (ένδεικτικά www.pressline.gr/cardsystems/gr).

Οί ηλεκτρονικές πλέον πληροφορίες πού περιέχονται σ' αυτές δέν είναι όρατες στο ανθρώπινο μάτι και τό «διάβασμα» τους γίνεται από ειδικούς αναγνώστες καρτών μέ διάφορα πρωτόκολλα επικοινωνίας. Ένα καθιερωμένο παγκόσμιο πρωτόκολλο επικοινωνίας πού επιτρέπει τήν λειτουργία τών καρτών σε όλους τους τύπους αναγνωστών είναι τό ISO 7816 (αναλυτικότερα στην έπίσημη σελίδα www.iso-7816.com).

Ή πρόσβαση στίς πληροφορίες γίνεται

είτε μέ τήν έπαφή του μικροτσιπ στον ειδικό αναγνώστη είτε μέ ραδιοσυχνότητες (RF) χωρίς φυσική έπαφή άπό κάποια άπόσταση μέ τήν βοήθεια τής κεραίας ενός δέκτη στον όποϊο πλησιάζει ή κάρτα όποτε αρχίζει και ή επικοινωνία. Κάποιοι κατασκευαστές κυκλοφορούν κάρτες πού λειτουργούν και μέ τους δύο τρόπους.

Οί κάρτες μνήμης χωρίζονται σε άπλες κάρτες EPROM και σε κάρτες EEPROM άπλης λογικής ασφάλειας. Τά συνηθισμένα μεγέθη για χωρητικότητα καρτών EEPROM είναι:

1. Τά 256 bytes (256 χαρακτήρες) όπως ή κάρτα ασφαλισμένων του γερμανικού συστήματος υγείας

2. Τά 2 Kb (2048 χαρακτήρες).

3. Τά 8 Kb (8192 χαρακτήρες) όπως ή κάρτα-ταυτότητα πού εφαρμόστηκε προαιρετικά στην Φινλανδία άπό 1.12.1999.

Ή Φινλανδία είναι ή πρώτη χώρα στην Ευρώπη πού εφαρμόσε τό σύστημα τής έξυπνης κάρτας. **Στήν Γαλλία, στην Ν. Ζηλανδία, στίς Η.Π.Α., στην Αυστραλία και τελευταία στην Κύπρο, όπου δοκιμάστηκε να εφαρμοσθούν παρόμοια συστήματα ηλεκτρονικής κάρτας-ταυτότητας μέ έναϊο κωδικό αριθμό ή διασύνδεση αρχείων, μετά από αντιδράσεις πολιτών και φορέων εγκαταλείφθηκαν.**

4. Τά 16 Kb (16384 χαρακτήρες) όπως ή κάρτα-ταυτότητα πού πρόσφατα προτάθηκε να εφαρμοσθεί στην Κύπρο.

Καθώς τό μικροτσιπ χωρίζεται σε τομείς, υπάρχουν **προσβάσιμες και μή προσβάσιμες πληροφορίες**. Πληροφορίες πού μπορούν να διαβαστούν σε όποιονδήποτε αναγνώστη καρτών πού κυκλοφορεί στην αγορά αλλά και πληροφορίες πού θά αποθηκεύονται κρυπτογραφημένες και θά μπορούν να αναγνωσθούν μόνο από τους ειδικούς αναγνώστες καρτών τών κρατικών υπηρεσιών. Ύπάρχει έπομένως δυνατότητα αλλαγής τών δεδομένων χωρίς να υποπίπτει στην άμεση αντίληψη του πολίτη.

Οί προοπτικές πού ανοίγονται μέ τήν εφαρμογή διασύνδεσης αρχείων μεταξύ τών κρατικών υπηρεσιών καθώς και ή διασύνδεση αυτών τών Ύπηρεσιών μέ τό Internet

δημιουργούν προϋποθέσεις μή ελέγξιμης αλλοίωσης των δεδομένων που θα είναι αποθηκευμένα στο μικροεπεξεργαστή της ταυτότητάς μας. Είναι γνωστή έξαλλου ή τόσο μεγάλη έκταση του ηλεκτρονικού έγκληματος παγκοσμίως.

Μία πολύ σημαντική παράμετρος που πρέπει να προσεχθεί ιδιαίτερα είναι το «**ηλεκτρονικό ίχνος**». Κάθε χρήση μίας τέτοιας κάρτας (μέ κάποια από τις εφαρμογές αυτόματης συλλογής στοιχείων) αφήνει ένα ίχνος που γίνεται αντιληπτό από τα ηλεκτρονικά συστήματα τα οποία αναγνωρίζουν αυτόματα τον αριθμό της κάρτας. Έτσι κάποιος που έχει πρόσβαση στους αναγνώστες καρτών (Super markets, Τράπεζες, τηλέφωνα, κομπιούτερ κ.λ.π.) μπορεί να ξέρει τις κινήσεις του κατόχου της κάρτας. Έξάλλου μ' αυτό τον τρόπο εντοπίζει ή NSA (Έθνική Ύπηρεσία Ασφαλείας των Η.Π.Α.) διαφόρους υπόπτους ή καταδιωκόμενους, έδω και αρκετά χρόνια και φυσικά όποιονδήποτε άλλον θέλει να παρακολουθήσει, εν αγνοία του. Ανάλογη παρακολούθηση μπορεί να γίνει και από άλλους τέτοιους οργανισμούς, δημόσιους ή μή.

Άς μελετήσουμε τώρα τί ακριβώς σημαίνει «**διασύνδεση αρχείων**» και πώς αυτή μπορεί να γίνει επικίνδυνη.

Τά στοιχεία για διάφορες δραστηριότητες της ζωής μας υπάρχουν διάσπαρτα στους υπολογιστές των διαφόρων υπηρεσιών (ΔΕΗ, ΟΤΕ, Τράπεζες, Έφορεία, Ληξιαρχείο κ.λ.π.) για την έξυπνωση των συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων τους. Στόν ΟΤΕ π.χ. για την έξοφληση της χρέωσης του συγκεκριμένου τηλεφωνικού αριθμού ενός συνδρομητή, στην Τράπεζα για την κίνηση των οικονομικών συναλλαγών μας, στό Ληξιαρχείο για την έκδοση πιστοποιητικών κ.λ.π.

Ταυτόχρονα τό κάθε αρχείο χαρακτηρίζεται και από ένα στοιχείο-κλειδί (λέξη ή αριθμό) που μπορεί να «ανοίγει» τό αρχείο ώστε να διαβάζουμε τίς πληροφορίες που περιέχει π.χ. αριθμός τηλεφώνου, ονοματεπώνυμο, Α.Φ.Μ., αριθμός βιβλιαρίου υγείας, αριθμός διπλώματος οδήγησης κ.λπ.

Μέ την επιμέρους καταγραφή των απαιτούμενων δεδομένων κάθε πολίτη, ή όποια

είναι θεμιτή, δέν παραβιάζεται, βεβαίως, τό ιδιωτικό άπόρρητο. Μέ τόν τρόπο αυτό ή κάθε Ύπηρεσία γνωρίζει μόνο τά δεδομένα που τήν άφορούν (π.χ. στά βιβλιάρια υγείας περιέχονται τά δεδομένα της υγείας, οί άστυνομικές άρχές κρατούν πληροφορίες για τό ποινικό μητρώο των πολιτών κ.λ.π.) και τά όποια είναι άπαραίτητο νά γνωρίζει για τήν εύρυθμη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού.

Καθώς όμως όλα μηχανοργανώνονται και τά άρχεία όλων των ύπηρεσιών έχουν γίνει ηλεκτρονικά, προωθείται ένας μοναδικός αριθμός που θα αντικαταστήσει όλους τους επιμέρους αριθμούς. Αυτός είναι ο Ε.Κ.Α.Μ. (Ένιαίος Κωδικός Αριθμός Μητρώου) που θα έχει τήν δυνατότητα - όπως λέει και τό όνομά του - νά ένοποιεί όλα τά άρχεία.

Οί πληροφορίες αυτές συλλέγονται και καταγράφονται σέ ένα δίκτυο ηλεκτρονικών υπολογιστών και καταχωρούνται σέ μία κεντρική βάση δεδομένων μέ σημείο αναφοράς τόν συγκεκριμένο αυτό κωδικό, ό όποιος άποτελεί τόν άτομικό αριθμό του κάθε πολίτη. Μέ τό δεδομένο ότι αυτοί οί υπολογιστές είναι μεταξύ τους «συμβατοί» (compatible), ύπάρχει ή δυνατότητα συνδέσεως και «ηλεκτρονικής ανταλλαγής πληροφοριών» μέ τήν λεγόμενη «**διασύνδεση αρχείων**». Έτσι μέ έναν μόνο αριθμό, θα έχουμε μία πλήρη εικόνα - ένα προφίλ του κάθε πολίτη.

Χαρακτηστικό είναι τό παράδειγμα που δημοσιεύτηκε στήν έφημερίδα «**Τό Βήμα**» (1.6.86) από τόν ειδικό σέ θέματα Πληροφορικής κ. Μάκη Τριανταφυλλίδη:

«Άς υποθέσουμε πώς ό κ. Α. ύπάλληλος έταιρίας κάτοχος ενός διαμερίσματος 117 τ.μ. και ενός αυτοκινήτου τάδε τύπου, μέ Ειδικό Κωδικό ΚΑΜ 123456 είναι ύποχρεωμένος νά δηλώνει τόν αριθμό αυτόν σέ κάθε ένέργεια ή πράξη της κοινωνικής ζωής, όπως στό λογαριασμό της Δ.Ε.Η., του Ο.Τ.Ε., στή δήλωση της Έφορίας, στήν άγορά αυτοκινήτου και άκινήτου, στήν άγορά σκάφους, στήν Τράπεζα προκειμένου ν' άνοίξει λογαριασμό, στό ασφαλιστικό ταμείο, στήν αίτηση για δάνεια, κατά τή διανυκτέρευση σέ όποιοδήποτε ξενοδοχείο, άκόμη και κατά τή έννοικίαση κασετών από τό video club της γειτονιάς του.

Σκεφτείτε, τώρα, αν μετά από όλα αυτά τα στοιχεία που θά δίναμε σέ έναν ύπολογιστή, ζητούσαμε τό ιστορικό του κ.Α.Α., ό ύπολογιστής σέ πολύ μικρό χρόνο θά έδινε τά έξής:

Ό κ. Α.Α. τό 1990, μέ μισθό 105.000 δρχ. τόν μήνα ξόδεψε για ήλεκτρικό 300.000 δρχ., για τηλέφωνο 30.000 δρχ. τόν μήνα στά έξής τηλέφωνα 11 Νέα Ύόρκη 617/26728352 κ.λπ. δήλωσε στην Έφορία εισόδημα 2.000.000 δρχ., πλήρωσε φόρο 700.000 δρχ. αγόρασε αυτοκίνητο αξίας 5.000.000 δρχ., έχει λογαριασμό στην Τράπεζα... ύψους..., έμεινε στά έξής ξενοδοχεία, νοίκιασε 80 βιντεοκασέτες μέ τά έξής θέματα... και δέν νομίζω ότι χρειάζεται να συνεχίσω».

Είναι γεγονός, έπίσης, ότι υπάρχουν ιδιωτικές εταιρείες που επί πληρωμή «πουλάνε πληροφορίες» δημιουργώντας τέτοια «προφίλ» (κατά πλειοψηφία οικονομικά) στους πελάτες τους για άλλα πρόσωπα. Καταλαβαίνουμε λοιπόν πόσο περισσότερες τέτοιες πιθανότητες υπάρχουν, όταν μπορούν να ανοίξουν όλα τά αρχεία που άφορούν τό πρόσωπό μας μέ ένα μόνο «κλειδί» τόν Ε.Κ.Α.Μ.

Βεβαίως θά υπάρχουν σάνταρ άσφαλείας γι' αυτήν τήν διασύνδεση, είναι όμως παγκοσμίως γνωστό ότι κανένα σύστημα άσφαλείας των πληροφορών που περιέχει ένας Η/Υ δέν είναι άσφαλές. Δέν υπάρχει ούτε ένα «κλειδί άσφαλείας», ούτε ένα «φίλτρο προστασίας» (Fire Wall) που να μην έχει «σπάσει» από εισβολείς (Hackers-Crackers). Μιά πολύ σημαντική μελέτη σέ επίπεδο διευθυντών άσφαλείας άνωνύμων εταιρειών στίς ΗΠΑ για τά έγκλήματα των Η/Υ μάς επιβεβαιώνει πόσο τρωτές είναι οι ήλεκτρονικές «Τράπεζες Πληροφοριών» (Data Banks). «Τό 98,5% των έρωτηθέντων αναφέρει ότι είχε πέσει θύμα και τό 43,3% δέχεται ότι είχε πέσει θύμα πάνω από 25 φορές!» Η ίδια μελέτη αναφέρει ότι επιβεβαιώνεται ό μελλοντολόγος Alvin Toffler που έγραψε πώς στό μέλλον «τό πλέον συχνά κλεπτόμενο έμπόρευμα θά είναι οι πληροφορίες» (**Άστυνομική Έπιθεώρηση**, Φεβρουάριος 1997, σελ. 72-77). Είναι δέ γνωστό ότι έχουν «σπάσει» κωδικοί άσφαλείας τής ΝΑΣΑ, του άμερικανικού Πενταγώνου, Έλληνικών Έπουργείων, Τραπεζών, Έταιρειών κ.τ.λ.

Σύγχρονη πραγματικότητα στην Έλλάδα

Στίς 11 Ίουνίου 1986 ψηφίζεται ό νόμος 1599/1986 για τήν καθιέρωση -μεταξύ άλλων- «Νέου Τύπου Ταυτότητα» και τήν «Καθιέρωση Ένιαίου Κωδικού Άριθμού Μητρώου» στό άρθρο 2 του όποιου θεσμοθετείται ό Ε.Κ.Α.Μ. (§1) και ή έκφρασή του μέ τήν μορφή 13 ψηφίων και συμβόλων (§3) που αντιστοιχεί στον γραμμωτό κώδικα (bar code) EAN - 13.

Ό νόμος αυτός, όπως ήταν εύλογο, ξεσηκωσε θύελλα διαμαρτυριών του πιστού λαού. Έγιναν οι γνωστοί σέ όλους άγώνες που στόχο είχαν τό ζήτημα τής προαιρετικής ή μή αναγραφής του θρησκευματος στίς ταυτότητες, όσο και τό ζήτημα τής άριθμοποίησης πλέον του άνθρωπίνου προσώπου. Σύμφωνα μέ τίς γνωστές τεχνικές μελέτες, οι τρεις όριοθετητές (Guard bars) του γραμμωτού κώδικα που απαιτεί ό νόμος, είναι ή έκφραση των ψηφίων 6 6 6.

Μπροστά σέ αυτές τίς πιέσεις ή Κυβέρνηση άναδιπλώθηκε και για να καθησυχάσει τό λαό προχώρησε στην τροποποίηση του ν. 1599/1986. Συγκεκριμένα, μέ τό νόμο 1988/1991 κατήργησε τά άρθρα 2 και 5 του ν. 1599/1986, που άφορούσαν τόν ΕΚΑΜ, τή χρήση του και τόν τρόπο σχηματισμού του. Όμως, ή κατάργηση αυτή υπήρξε εικονική. Και τούτο γιατί μέ τό άρθρο 3 παρ. 3 χορηγήθηκε στον Έπουργό Έσωτερικών νομοθετική έξουσιοδότηση για να ρυθμίσει μόνος του πλέον και στον κατάλληλο χρόνο **α)** τόν τύπο και τίς προδιαγραφές του νέου δελτίου ταυτότητας, καθώς και **β)** κάθε άλλη άναγκαία λεπτομέρεια. Μέ αυτόν τόν τρόπο και τήν άνάλογη υπέρβαση των όριων τής προαναφερομένης νομοθετικής έξουσιοδότησης, πανεύκολη θά ήταν ή έπαναφορά του Ε.Κ.Α.Μ. «άπό τό παράθυρο».

Άκολούθησε έντός όλίγων μηνών ή υπ' άριθ. 21.385/11.246/1992 Έπουργική άπόφαση (ΚΝοΒ 40.1544), στην όποία προσδιορίζεται ό τύπος και οι προδιαγραφές τής νέας ταυτότητας, ή όποία **1)** άκολουθεί τά διεθνή πρότυπα άσφαλείας, **2)** «θά φέρει», μεταξύ των άλλων στοιχείων, «είδική λευκή λωρίδα πλάτος 16 χιλιοστών του μέτρου στό κάτω

μέρος της πρόσθιας όψης, προοριζόμενη να χρησιμοποιηθεί για μηχανική όπτική ανάγνωση». Η μηχανική όπτική ανάγνωση γίνεται με ηλεκτρονικό σαρωτή και ή λευκή λωρίδα φαίνεται να ανταποκρίνεται τεχνικά στο σύστημα OCR (Optical Character Recognition) χρησιμοποιούμενο βασικά με τις εφαρμογές των OCR κανονικής γραφής (Font A, Font B) όπως αναφέρει, ή άγνωστη, μέχρι σήμερα, για την Ελλάδα, απόφαση 26 του 1977 του Συμβουλίου της Εύρωπης για την «καθιέρωση και έναρμόνιση των εθνικών ταυτοτήτων», σύμφωνα με την οποία, όπως τώρα διαπιστώνουμε, εκδόθηκε ή παραπάνω Υπουργική Απόφαση.

Βέβαια τό 1977 τό Συμβούλιο της Εύρωπης μιλούσε για «OCR-B type» προδλέποντας όμως και την εξέλιξη της τεχνολογίας για «ένα επόμενο στάδιο (πού πιθανόν να υπάρξει) χρήση ενός μηχανήματος πού θα μπορεί να σκανάρει ολόκληρη την κάρτα (επεξηγηματικό υπόμνημα explanatory memorandum, 36 provision No 11, σελ. 18). Σήμερα ή τεχνική OCR δέν χρειάζεται ειδικές γραμματσειρές (όπως ή B type» διότι αναγνωρίζει οποιαδήποτε γραμματσειρά, ακόμη και χειρόγραφο. Και πράγματι έχουμε φθάσει όχι μόνο σε σκανάρισμα ολόκληρης της κάρτας αλλά σε «μικροκομπιούτερ» πάνω στην κάρτα (έξυπνες κάρτες).

Όμως ό νόμος 1599/1986, ό οποίος προέβλεπε ότι ή έκδοση των ταυτοτήτων θα γίνεται από τό Υπουργείο Έσωτερικών έμεινε ανενεργός, αφού μέχρι σήμερα ή έκδοση ταυτοτήτων γίνεται από τό Υπουργείο Δημ. Τάξης και από τά αντίστοιχα αστυνομικά Τμήματα. Τό ίδιο ανενεργές έμειναν και οι τροποποιήσεις του.

Μάλιστα τό 1997 ό τότε Υπουργός Έσωτερικών κ. Παπαδήμας, σε συνέντευξη του άμφισβήτησε τις τροποποιήσεις του νόμου, όριοθετώντας τις σημερινές εξελίξεις. «Μέ τό σημερινό θεσμικό πλαίσιο δέν έχει κανένα νόημα ή έκδοση νέων ταυτοτήτων, γιατί άπλως θα είναι μία αντικατάσταση των έφθαρμένων σημερινών ταυτοτήτων, μέ κάποιο καινούργιο έντυπο ταυτότητος, στό όποιο όμως θα αναγράφονται όλα αυτά τά στοιχεία

πού μέχρι τώρα αναγραφόταν. Για να προσαρμοστούμε στις εύρωπαϊκού τύπου ταυτότητες πρέπει να αλλάξει τό θεσμικό πλαίσιο. Τό 1991 επί Νέας Δημοκρατίας ψηφίστηκε ένας νόμος, ό όποιος καταργούσε τον Ε.Κ.Α.Μ. από τις νέες ταυτότητες, πού έπρόκειτο να δοθούν. Και επανέφερε την ύποχρεωτικότητα αναγραφής του θρησκεύματος. Στην Εύρώπη δέν ισχύει αυτό. Δέν αναγράφεται τό θρήσκευμα. Η σε κάποιες χώρες, σε δύο νομίζω, είναι έθελοντική ή αναγραφή του θρησκεύματος. Επίσης υπάρχει σε μερικές χώρες ό Ε.Κ.Α.Μ. Έμεις θα αλλάξουμε τό θεσμικό πλαίσιο. Θα τό προσαρμόσουμε στα εύρωπαϊκά δεδομένα. Έπειδή φορέας πλέον της έκδοσης ταυτοτήτων είναι τό Υπουργείο Έσωτερικών και όχι τό Υπουργείο Δημόσιας Τάξης». (Συνέντευξη στην έκπομπή του κ. Κ. Πρετεντέρη στις 2.4.97 στον ANT 1).

Ός επιβεβαίωση των παραπάνω δηλώσεων έρχεται ή παρουσία της επίσημης σελίδας του Υπουργείου Έσωτερικών στο Internet (www. gres. gr) όπου στην δομή του Υπουργείου (Τομέας Διεύθυνσης Άστικής και Δημοτικής κατάστασης) τό Τμήμα Διαβατηρίων και Ταυτοτήτων μάς πληροφορεί ότι οι άρμοδιότητές του για τις ταυτότητες άφορούν «Στην έκδοση, άκύρωση, αντικατάσταση και στον τύπο των δελτίων ταυτότητας, στην καθιέρωση Ένιαίου Κωδικού Άριθμού Μητρώου (Ε.Κ.Α.Μ.) για κάθε Έλληνα πολίτη και στην εφαρμογή γενικά της νομοθεσίας περι ταυτοτήτων» (ή υπογράμμιση δική μας).

Έπανερχεται, λοιπόν, ό Ε.Κ.Α.Μ. και οι δηλώσεις του νυν Υπουργού Δημ. Τάξης κ. Μιχαήλ Χρυσοχοΐδη μάς προχωρούν ένα βήμα παραπάνω: «τόνισε» γράφει ή έφημερίδα Έθνος (20.2.2000) «ότι ή αντικατάσταση των αστυνομικών ταυτοτήτων έχει δρομολογηθεί και ότι μέσα στό 2000 θα έχει ολοκληρωθεί». Η έφημερίδα Βήμα την ίδια ήμερα μάς πληροφορεί ότι «οι άλλαγές αυτές επιβάλλονται και από την έναρξη ισχύος από την 1η Άπριλίου 2000 της Συμφωνίας Σένγκεν», αφού «ή αστυνομική ταυτότητα θα είναι τό διαβατήριο για τις χώρες της Ε.Ε.», (Έθνος, ό.π.). Μάλιστα πληροφορούμαστε ότι «καταβάλλεται προσπάθεια ώστε ή υπόθε-

ση νά επανεξεταστεί ἐκ μηδενικῆς βάσεως» (Βῆμα ὅπ.π.). Εἶναι φανερό ὅτι ἐπίκειται ἕνας νέος νόμος περί ταυτοτήτων.

Ὁ Ὑπουργός δηλώνει ὅτι «δέ γνωρίζει ἀκόμα τό τεχνικά στοιχεῖα τῆς νέας ταυτότητας, γιατί δέν ἔχει γίνει ἡ σχετική μελέτη ἀπό τοὺς ἀρμόδιους ὑπηρεσιακοὺς παράγοντες: «Κατά πᾶσα πιθανότητα θά χρησιμοποιηθεῖ ἡ ψηφιακή τεχνολογία καί σίγουρα ἡ ἐμπειρία ἄλλων χωρῶν» (Ἔθνος, ὅπ. π.).

Ἡ ψηφιακή τεχνολογία μᾶς ὁδηγεῖ στίς σύγχρονες ἐφαρμογές τῶν «ἔξυπνων καρτῶν» (Smart card) μέ μικροσίπ, ὅπως αὐτές πού ἐφαρμόζονται, ἀπό τό 1996 μέ τή συνεργασία Ἑθνικῆς καί Ἐμπορικῆς Τράπεζας γιά τό εὐρωπαϊκό πρόγραμμα OPERA (ἀναλυτικότερες πληροφορίες www.ethnodata.gr/smart) οἱ ὁποῖες ὄλο καί περισσότερο ἀναπτύσσονται στήν Εὐρώπη καί στήν Ἑλλάδα καί θεωροῦνται “τεχνολο-

γίες αἰχμῆς” (διαφημιστικά ΑΪΤΑcard, Κεντρικό Ἀποθετήριο Ἀξιῶν Α.Ε., Μάϊος 2000) καί οἱ ὁποῖες, ἔχοντας μεγάλες ἀποθηκευτικές ἰκανότητες στό μικροσίπ, μποροῦν ὄντως νά εἶναι ἀπό μόνες τους ἕνας κινητός φάκελος μέ κωδικοποιημένα στοιχεῖα μή προσβάσιμα καί μή ἀναγνώσιμα ἀπό τόν κάτοχό τους.

Σύμφωνα δέ μέ τίς τελευταῖες κυβερνητικές δηλώσεις τό μοντέλο αὐτῶν τῶν ταυτοτήτων, ὅπως θά διαμορφωθεῖ μέ βάση τό προγραμματιζόμενο Εὐρωπαϊκό πρότυπο, θά ἐπιβληθεῖ στήν χώρα μας μέχρι τό τέλος τοῦ 2003.

Ἡ τελευταία ἐπίσημη ἐξέλιξη εἶναι ἡ δήλωση τοῦ Ὑπουργοῦ Δημόσιας Τάξης κ. Μιχ. Χρυσοχοῖδη ὁ ὁποῖος «... ἀνακοινώνει σήμε-ρα 11.6.2000) μέσω τῆς Κυριακάτικης Ἐλευθεροτυπίας τό σχῆμα καί τά στοιχεῖα τοῦ νέου ἐγγράφου ταυτότητας». Ὁ Ὑπουργός

ΕΙΔΗΣΕΙΣ & ΣΧΟΛΙΑ

Ἡλεκτρονική ταυτότητα Ἀπέτυχε ἡ προσπάθεια ἐφαρμογῆς της

Στή Γαλλία. Ἐνδεικτικό τῆς διαβλητότητας τῶν ἠλεκτρονικῶν ταυτοτήτων ἦταν τό σκάνδαλο πού συγκλόνησε τόν περασμένο Μάρτιο (1999) τή Γαλλία.

Κάποιοι «πειρατές» δημοσιοποίησαν στό Ἴντερνετ δύο κωδικούς ἀριθμούς μέ τοὺς ὁποῖους, κάποιος θά μπορούσε νά ἔχει πρόσβαση σέ ὁποιαδήποτε πιστωτική κάρτα καί ἔτσι νά οἰκειοποιηθεῖ χρήματα ἀπό τόν τραπεζικό λογαριασμό ὁποιοῦδήποτε.

Τότε, σέ συνέντευξη του στό *Nouvel Observateur*, ὁ Σάργλ Σοπέν, διευθυντής τοῦ συνδέσμου πού ἐκπροσωπεῖ τίς ἠλεκτρονικές κάρτες, δήλωσε: «θεωρητικά, ἡ τεχνολογία τῶν καρτῶν θά μπορεῖ νά ἀλλάζει κάθε ἕξι μῆνες περίπου, γιατί τόσος εἶναι ὁ χρόνος πού χρειάζονται οἱ ἠλεκτρονικοί πειρατές, γιά νά διασπάσουν τίς ἀσφαλιστικές δικλείδες».

Ἔτσι, ἡ ὁποιαδήποτε κακόβουλη πρόσβαση στήν ταυτότητα τῆς κάρτας μπορεῖ νά ὁδηγή-

σει σέ διαπόμευση ἀνθρώπων (διαρροή μνησῶν ὑγείας), πρόκληση οἰκονομικῆς βλάβης, (ἀλλοίωση λογαριασμῶν σέ σχέση μέ ὀφειλές πρὸς τό δημόσιο), ἀτασθαλίες καί παρατυπίες (διαγραφή ὀφειλῶν).

Στίς Η.Π.Α. Παρά τήν ἔντονη ἀνησυχία γιά θέματα φοροδιαφυγῆς καί παράνομης μετανάστευσης, διαδοχικές κυβερνήσεις, ἀρνήθηκαν νά προτείνουν ἕνα σύστημα ἐθνικῆς ταυτότητας μέ τελευταία τήν κυβέρνηση Κλίντον.

Ν. Ζηλανδία. Τό 1991 ἡ κυβέρνηση σχεδίασε τήν ἀνάπτυξη μίας κάρτας πού νά ἀφορᾶ στοὺς τομεῖς κοινωνικῆς εὐημερίας καί ὑγείας ὑπό τήν ὀνομασία “Κοινωνική Τράπεζα”. Στήν ταυτότητα θά μπορούσαν νά καταγράφονται ὅλες οἱ οἰκονομικές συναλλαγές, ἀκόμα καί οἱ γεωγραφικές μετακινήσεις τῶν κατόχων της. **Ἐπειτα ἀπό ἔντονες διαμαρτυρίες τό σχέδιο ἐγκαταλείφθηκε τήν ἴδια χρονιά.**

Στήν Αὐστραλία. Τό 1986, ἡ κυβέρνηση πρότεινε νομοσχέδιο γιά εἰσαγωγή ἐθνικῆς ταυτότητας, μέ σκοπό νά συνδέσει σέ μία μό-

νον κάρτα διαφόρους τομείς των κυβερνητικών εμπειριών. Η πρόταση προκάλεσε σφοδρή πολιτική διαμάχη. Πολλοί Βουλευτές εγκατέλειψαν τά κόμματά τους, σημειώθηκαν μαζικές εκδηλώσεις διαμαρτυρίας και **τελικά τό σχέδιο εγκαταλείφθηκε ένα χρόνο αργότερα.** (Εφημ. «**Έθνος**» 27.5.2000, σελ. 9)

‘Η Π.Ο.Α.Σ.Υ. αντιτίθεται στην παραλαβή νέων υπηρεσιακών ταυτοτήτων

‘Η Πανελλήνιος ‘Ομοσπονδία ‘Αστυνομικών ‘Υπαλλήλων (Π.Ο.Α.Σ.Υ.), μετά τήν συνεδρίαση των μελών της, τήν Παρασκευή 25 Μαΐου, ανέκοίνωσεν ότι έπραγματοποιήθη εύρεία συζήτηση επί του θέματος των νέων υπηρεσιακών ταυτοτήτων και άπεφασίσθη οί συνδικαλιστές τής ΠΟΑΣΥ, νά προσφύγουν στό ‘Υπουργείο Δημοσίας Τάξεως μέ τήν άπαιτήση χορηγήσεως λευκού δελτίου νέου τύπου ταυτότητος των άστυνομικών, ούτως ώστε νά άρθοῦν οί άμφιβολίες για τήν κατασκευή και τό περιεχόμενο του και νά άποφευχθοῦν οί αντίρρήσεις έφοδιασμοῦ μέ αυτό από πολλούς άστυνομικούς, πού δέν έπιθυμοῦν νά τό παραλάβουν.

‘Αξίζει νά σημειωθεί ότι οί συνδικαλιστές τής Π.Ο.Α.Σ.Υ., συνητηθήσαν προσφάτως μέ τόν ‘Αρχιεπίσκοπο ‘Αθηνών κ. Χρυσόδουλο και του έξέφρασαν τίς άνησυχίες και τίς έπιφυλάξεις τους σχετικά μέ τήν κατασκευή και τό περιεχόμενο του νέου υπηρεσιακού δελτίου ταυτότητος τό όποιο καλοῦνται νά παραλάβουν. ‘Ο ‘Αρχιεπίσκοπος τούς είχε τότε άπαντήσει, ότι άνέμενε άπαντήσεις από τόν ‘Υπουργό Δημοσίας Τάξεως κ. Χρυσοχοΐδη.

‘Η άπάντηση του κ. Χρυσοχοΐδη αναμένεται άκόμη...

‘Ο άρχιτέκτονας τής σύγκρουσης.

‘Ο Κ. Σημίτης σχεδίασε και ύλοποιεί τή ρήξη ‘Εκκλησίας - Πολιτείας.

Μ’ αυτόν τόν τίτλο δημοσιεύεται στην έφημερίδα «**Ελεύθερος Τύπος**» τής Κυριακής 2 ‘Ιουλίου 2000 ρεπορτάζ του κ. **Γ.Ν. Παπαθανασόπουλου** του όποιου ένα μικρό τμήμα παραθέτουμε: «Στό διδλίο του «Γιά μία

κοινωνία ισχυρή, για μία ισχυρή ‘Ελλάδα» (Έκδ. “Πλέθρον”, 1995) ό κ. πρωθυπουργός αναφερόμενος στη σελίδα 178 στη συνταγματική αναθεώρηση τονίζει ότι: “*Είναι καιρός τό κράτος και οί πολίτες του νά διαχωριστοῦν από τή λειτουργία ενός πνευματικού θεσμοῦ όπως ή ‘Εκκλησία και νά περιορισθεῖ τό μέν κράτος στην εύθύνη τής προστασίας τής θρησκευτικῆς έλευθερίας των πολιτών του, ή δέ ‘Εκκλησία στην ψυχική καθοδήγησή τους, χωρίς νά έπιζητεῖ άνάμιξη σε κοσμικές έξουσίες και νά άσκει πιέσεις στην εξέλιξη των κοινωνικών σχέσεων των ‘Ελλήνων*”.

‘Ο κ. Σημίτης δέν πέτυχε νά περάσει τήν πρότασή του στην αναθεώρηση του Συντάγματος, όμως εφαρμόζει τό σχέδιο του κ. Σταθόπουλου, δηλαδή και μέ νομοθετικές ρυθμίσεις ή ‘Εκκλησία νά μπει στό περιθώριο τής κοινωνίας.

‘Εκ των ύστέρων λοιπόν γίνεται φανερό ότι κινούμενος επί σχεδίου καλλιέργησε προεκλογικά καλές σχέσεις μέ τήν ‘Εκκλησία και προσωπικά μέ τόν ‘Αρχιεπίσκοπο κ. Χρυσόδουλο, για νά μήν ύπάρξουν διαρροές ψήφων, πού όπως φάνηκε από τό εκλογικό άποτέλεσμα είχε άνάγκη και τής τελευταίας».

‘Ο Κων. Σημίτης τό είχε ύποσχεθεῖ στους ‘Εβραίους ήδη από τό 1995

Είναι πανθομολογούμενο τό γεγονός ότι ήδη από τό 1986 άσκοῦνται -κυρίως από τό έβραϊκό λόμπυ των Η.Π.Α. - πιέσεις στην ‘Ελληνική Κυβέρνηση αλλά και στην ‘Εκκλησία για άπάλειψη του θρησκευματος από τίς άστυνομικές ταυτότητες.

Στά ήδη γνωστά, από παλαιότερα, στοιχεία, ήρθε νά προστεθεῖ και ή άποκάλυψη στην εκπομπή «**Ράδιο Παράγκα**» του π. Κωνσταντίνου Στρατηγόπουλου στο Ραδιοφωνικό Σταθμό τής ‘Εκκλησίας τής ‘Ελλάδος, τήν όποία είδηση μετά δημοσίευσαν και διάφορες έφημερίδες (βλ. «**Χώρα**» 28.6.2000, σελ. 2) ότι τόν Δεκέμβριο του 1995 και ενώ άκόμη ό ‘Ανδρέας Παπανδρέου έδινε μάχη για τή ζωή, ό Κων. Σημίτης πριν άκόμη αναλάβει τήν πρωθυπουργία ήρθε σε συνεννοήσεις μέ τό πανίσχυρο έβραϊκό λόμπυ για τό θέμα αυτό.

Παραθέτουμε σε μετάφραση άπόσπασμα

του σχετικού επίσημου Ανακοινωθέντος Τύπου του Αμερικανικού Εβραϊκού Συμβουλίου (AJC) με ημερομηνία 12 Ἀπριλίου 1996:

«Όπως έχει γίνει σέ πολλές προηγούμενες συναντήσεις (ή πιό πρόσφατη τόν Δεκέμβριο του 1995 στήν Ἀθήνα), οί ἡγέτες του Α.Ι.Α. ἔφεραν τό θέμα τῶν νέων Ἑλληνικῶν ταυτοτήτων, οί ὁποῖες θά ἀποδεικνύουν τή θρησκεία του κατόχου. Ὁ νόμος γιά τά νέα δελτία ταυτότητας πού πέρασε ἀπό τήν Ἑλληνική Βουλή, ἔχει δημιουργήσει ἔντονο ἐνδιαφέρον, μεταξύ ἄλλων, γιά τή μικρή Ἑβραϊκή Κοινότητα.

Ὁ Προθυπουργός Σημίτης εἶπε ὅτι ἡ Κυβέρνηση του εἶχε ἀρνηθεῖ τό νομοσχέδιο, ὅταν προτάθηκε γιά ψήφιση στήν Βουλή καί δέσμευσε τήν Κυβέρνηση του νά ἀναζητήσει τρόπους ν' ἀλλάξει τό νόμο, ἐνῶ ἡ Ἑλλάδα προχωρεῖ στήν Εὐρωπαϊκή Ὁλοκλήρωση. Ἐάν ἐφαρμοσθεῖ (ὁ νόμος), ἡ Ἑλλάδα θά εἶναι ἡ μόνη χώρα-μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως πού θά ἀπαιτεῖ τίς θρησκευτικές πεποιθήσεις στό Ἐθνικό δελτίο ταυτότητας».

Μπορεῖ νά ἀφαιρεθεῖ καί ὁ σταυρός ἀπό τή σημαία!

Ὁ ὑπουργός Αἰγαίου Ν. Σηφουνάκης ἀπαντώντας σέ σχετική ἐρώτηση, ἄφησε ἀνοιχτό τό ἐνδεχόμενο ἀκόμη καί ἀφαίρεσης του σταυροῦ ἀπό τήν ἑλληνική σημαία. Συγκεκριμένα ὁ κ. Σηφουνάκης δέν δίστασε νά προτείνει τή διενέργεια δημοψηφίσματος, «προκειμένου νά γνωμοδοτήσει ὁ ἑλληνικός λαός». «Όταν -καί κάτω ἀπό τήν ἀσφυκτική πίεση του δημοσιογράφου νά δώσει περισσότερες ἐξηγήσεις- ἀντιλήφθηκε τό ἔθνικό του ἀτόπημα προσπάθησε ματαίως νά ἀλλάξει τά λεγόμενά του, χωρίς, ὅμως νά μπορεῖ νά ἀποκλείσει μέ τρόπο κατηγορηματικό τό ἐνδεχόμενο ἀλλαγῆς τῆς σημαίας. (Ἐφημ. «Χώρα»).

Διαστρέφουν τήν πραγματικότητα

Δέν θά μποροῦσε βέβαια νά λείπει ἀπό τή συγχορδία τῆς ἀντιεκκλησιαστικῆς ὑστερίας αὐτός πού αἰσθάνεται τή «δυστυχία του νά

εἶσαι Ἕλληνας». Ὁ λόγος γιά τόν κ. Ν. Δήμου, μέλος του Δ.Σ. του «Παρατηρητηρίου τῶν Συμφωνιῶν του Ἐλσίνκι» του Παν. Δημητρά μαζί μέ τόν Σάββα Ἀγουρίδη καί τόν τέως πρόεδρο τῶν ὁμοφυλοφίλων Γρ. Βαλιανᾶτο. (Σημειωτέον ὅτι τό «Παρατηρητήριο», σύμφωνα μέ ἀποκαλύψεις του πρώην ἐκπροσώπου του στή Θράκη Ἀμπντουλχαλίμ Ντεντέ, χρηματοδοτεῖται ἀπό τόν γνωστό διεθνή κερδοσκοπο οὐγγρο-αμερικανό καί ἀνθέλληνα Τζώρτζ Σόρος).

Ὁ κ. Ν. Δήμου σέ δηλητηριῶδες σχόλιο του στό «Ἔθνος» τῆς Κυριακῆς 25.6.2000 συνέχεια ἄλλου τῆς 18.6.2000, μεταξύ ἄλλων ἐπαναλαμβάνει τά γνωστά «προοδευτικά» φληναφήματα ὅτι τό κρυφό σχολειό δέν ὑπῆρξε ποτέ, πῶς ἡ ἐπίσημη Ἐκκλησία δέν στήριξε τήν Ἐπανάσταση του '21 καί πῶς ἡ ἄρρηκτη σχέση Ἑλληνισμοῦ καί Ὁρθοδοξίας εἶναι ἕνας μύθος.

Παρεπιπτόντως, σκόπιμα (γιατί θά ἔπρεπε πρῖν μιλήσει νά διαβάσει τήν ἀπόφαση του δικαστηρίου) διαστρεβλώνει τήν πραγματικότητα ἀναφερόμενος καί στήν τρίτη κατά σειρά καταδικη σέ φυλάκιση τῆς γνωστῆς βουδίστριας Χαράς Καλομοίρη (τό βουδιστικό ὄνομά της εἶναι Κάρμα Τσέ Οὐάν Τσό Ἔτσο), διότι «ἔθεσε σέ λειτουργία Οἶκο Διαλογισμοῦ, χωρίς ἄδεια».

Καί συμπληρώνει ὁ κ. Ν. Δήμου διαστρέφοντας τήν πραγματικότητα: «χωρίς ἄδεια του ἀρμόδιου Μητροπολίτη». Ἐνῶ ἡ ἄδεια πού ὀρίζει ὁ νόμος εἶναι του ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καί Θρησκευμάτων! Ἡ γνώμη του οἰκείου Μητροπολίτου εἶναι βοηθητική γιά τό κράτος προκειμένου νά διαπιστώσει ἂν συντρέχουν οἱ προϋποθέσεις γιά νά χορηγήσει ἄδεια. Δέν εἶναι δεσμευτική γιά τόν Ὑπουργό ἢ γνώμη του Μητροπολίτου. Τήν ἄδεια αὐτή οἱ φίλοι του κ. Δήμου δέν τήν ἔλαβαν, ἐπειδή πεισμόνως ἀρνοῦνται νά τήν ζητήσουν γιά νά μήν ἀποκαλυφθεῖ τό πραγματικό τούς πρόσωπο! Προτιμοῦν νά ἐμφανίζονται παραπλανητικά γι' αὐτό τό λόγο ὡς «παραθεριστικές κατοικίες».

Ἡ παραπλάνηση δέν θεωρεῖται κακό. Στόν εὐρύτερο ἀποκρυφιστικό χῶρο ὁ σκοπός ἀγιάζει τά μέσα. Πολύ περισσότερο μάλιστα, ὅταν αὐτός ὁ σκοπός εἶναι τόσο ὑψηλός ὅπως

στήν προκειμένη περίπτωση: Νά χτυπηθεί με κάθε τρόπο ή Ἐκκλησία παρουσιαζομένη ὡς φανατική καί μισαλλόδοξη.

**Ἄο πραγματικός στόχος τῆς διαγραφῆς
θρησκευματος καί ἐθνικότητας**

Ἡ μελλοντική παροχή δυνατότητας ἀμφισβητήσεως τοῦ πραγματικοῦ γεγονότος ὅτι ἡ συντριπτική πλειοψηφία τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ εἶναι χριστιανοί ὀρθόδοξοι, μέ ὄλους τούς κινδύνους ἐθνικοῦ καί θρησκευτικοῦ ἀποπροσανατολισμοῦ πού αὐτό συνεπάγεται.

**Διαγραφή
καί ἀπό τά πιστοποιητικά γεννήσεως**

Παραθέτουμε ἀπομαγνητοφωνημένη σχετική συζήτηση πού ἀποδεικνύει ὅτι θά διαγραφεῖ τό θρήσκευμα καί ἀπό τά πιστοποιητικά γεννήσεως.

Πέμπτη 22.6.2000

Κεντρικό δελτίο εἰδήσεων τοῦ τηλεοπτικοῦ σταθμοῦ ALPHA 8.00 μ.μ.

Εὐαγγελᾶτος (δημοσιογράφος): Τό πιστοποιητικό γεννήσεως ἄς πούμε πρέπει νά ἔχει

θρήσκευμα ἐπάνω ἢ ὄχι;

Σταθόπουλος (ὑπουργός Δικαιοσύνης): Ναι, σᾶς ἀπαντῶ καί ἴσως καλή εἶναι ἡ ἐρώτησή σας, γιά νά τό ξεκαθαρίσουμε αὐτό τό θέμα. Καί σύμφωνα μέ τό νόμο γιά τήν προστασία τῶν προσωπικῶν δεδομένων, ἀλλά καί σύμφωνα μέ τήν λογική, ἄν θέλετε, καί τήν πρακτική πλευρά καί σκοπιμότητα κάθε πιστοποιητικό πρέπει νά ἔχει ἐκεῖνα τά στοιχεῖα τά ὁποῖα χρειάζονται γιά νά ἐξυπηρετηθεῖ ὁ σκοπός γιά τόν ὁποῖο ὑπάρχει τό πιστοποιητικό.

Εὐαγγελᾶτος: Θέλετε νά μοῦ ἀπαντήσετε συγκεκριμένα ὅμως στό ἐρώτημα σᾶς παρακαλῶ; Θά ἔχουν τά πιστοποιητικά γεννήσεως τό θρήσκευμα;

Σταθόπουλος: Κύριε Εὐαγγελᾶτε, τό πιστοποιητικό γεννήσεως, τό ὁποῖο χρειάζεται γιά νά πιστοποιήσῃ πότε καί πού γεννήθηκε κάποιος, ἄν αὐτό τό σκοπό καί μόνο ἐξυπηρετεῖ, γιά νά ἀναγράφῃ τό θρήσκευμα;

Ἔφος καί ἦθος Δαφέρμου

Ἡ παρακάτω ἀπομαγνητοφωνημένη συζήτηση δηλώνει τό ἔφος καί ἦθος τοῦ

«Θρησκεία δέν δάνομεν εἰς τόν ψῆφο»*

«Ὅταν πιαστήκαμεν εἰς τήν Συνέλευση διά τήν θρησκεία,¹ πρίν αὐτό νά μιληθεῖ, ὅλοι οἱ πρέσβες θυσίασαν πλῆθος τραπέζια καί χρήματα νά μπορέσουν νά κάμουν τόν σκοπόν τους.² Νά μήν γένη τίποτας, ἐπιαστήκαμεν ἐκεῖνη τήν ἡμέρα πολύ ἀπό τήν φιλονικία τήν πολλή λέγει ὁ Μεταξάς³ νά τό δάλομεν εἰς τόν ψῆφον. Τοῦ λέγω αὐτεινοῦ καί ὅσοι ἦταν σύνφωνοι, **θρησκεία δέν δάνομεν εἰς τόν ψῆφο**· ὀρθόδοξοι χριστιανοί, νά κομματιαστοῦμεν, δυτικοί καί ἀνατολικοί, ὅτι σήμερα πεθαίνομεν ὅλοι, τούς λέγω, ἐδῶ μέσα. Τότε, χωρίς νά τήν δάλομεν εἰς τόν ψῆφο, ἔγινε πανψηφεί καί οἱ περί καί οἱ κατά δέν μπορούσαν νά κάμουν ἀλλιῶς· τότε ὅλοι αὐτεῖνοι οἱ βουλωμένοι⁴ καί ντόπιοι καί ξένοι, μείναν πολύ νεκρωμένοι καί πολύ ἀγανακτισμένοι ἀναντίον μου καί ἔνεργησαν δολοφονία, καί ὁ Θεός τούς νέκρωσε τήν θέλησίν τους».

Μακρογιάννης, Ὁράματα καί Θάματα, σελ. 59.

* Παρουσιάστηκε ἀπό τόν βουλευτή κ. Στέλιο Παπαθεμελῆ στήν προαναφερθεῖσα ἐκδήλωση στό Α.Π.Θ. στίς 13 Ἰουνίου 2000.

1. Ἦταν στά 1843 μετά τήν ἐπανάσταση τῆς 3ης Σεπτεμβρίου, ὅταν ὁ βασιλεὺς Ὀθων ἀναγκάστηκε νά δώσει Σύνταγμα καί συνέτασσαν τό Σύνταγμα εἰς τήν Ἐθνοσυνέλευση.

2. Νά μήν περάσει ἡ διάταξη στό Σύνταγμα: «Ἡ ἐπικρατούσα θρησκεία εἶναι τῆς Ἀνατολικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας».

3. Πρόκειται γιά τόν πρόεδρο τῆς Βουλῆς Ἀνδρέα Μεταξά.

4. Αὐτοί πού ἔχασαν.

Προέδρου της «'Αρχής».

Παρασκευή 23.6.2000

Τηλεοπτικός σταθμός ALPHA (έκπομπή από τό Alpha έως τό 'Ωμέγα 8.00π.μ. - 11.00π.μ.)

Δημοσιογράφος: Είπαν ότι τό θρήσκευμα δέν θά αναγράφεται άκόμα καί στά πιστοποιητικά πλέον.

Δαφέρμος: Μά δέν χρειάζεται. Δέν χρειάζεται. Είπαμε όπου χρειάζεται θά αναγράφεται. Μπορεί νά χρειάζεται σέ κάποιον πιστοποιητικό. Δέν αποκλείεται νά χρειάζεται.

Δημοσιογράφος: Κάτι άλλο πού μπορεί νά ενδιαφέρει πολλούς. Μέ τό γάμο τί θά γίνει; Θά έχουμε ύποχρεωτικά τόν πολιτικό γάμο καί προαιρετικά τόν Χριστιανικό;

Δαφέρμος (γελώντας): Αυτό είναι ένα θέμα πού έμένα δέν μέ απασχολεί προσωπικά. 'Εσάς πού είστε νέοι καί σās απασχολεί λοιπόν ή ύπόθεση νά αξιολογήσετε τό θέμα.

Δημοσιογράφος: Τίποτε δέν αποκλείεται άπ' ό,τι καταλαβαίνω. "Ετσι δέν είναι;

Δαφέρμος: 'Αστειεύεστε; 'Αποκλείονται αυτά; Αυτό είναι νομικά θέματα τά όποια επιλύονται.

Δημοσιογράφος: Τό σχόλιο σας για τήν λαοσύναξη.

Δαφέρμος: "Α! δέν κάνω σχόλιο, δέν κάνω.

Δημοσιογράφος: Είδατε πολύ κόσμο, λίγο; Λιγότερο από ό,τι περιμένατε;

Δαφέρμος: Νά σās πώ εκείνη τήν ώρα ήτανε ένα άλλο ενδιαφέρον θέμα στήν τηλεόραση καί δέν παρακολούθησα (γελώντας).

Δημοσιογράφος: Ποδόσφαιρο;

Δαφέρμος: Ναι, ναι (καί φεύγει γελώντας).

Δημοσιογράφος: Νάστε καλά (καί τόν κτυπάει - ό δημοσιογράφος - τόν κ. Δαφέρμο φιλικά στήν πλάτη).

Φανάρι καί 'Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων (Α.Π.Ε.)

Κάποιοι φαίνεται ότι προσπαθούν νά παίξουν άσχημα παιχνίδια εις βάρος καί του Οικουμενικού Πατριαρχείου αλλά καί της 'Εκκλησίας της 'Ελλάδος.

Συγκεκριμένα, σέ δύο περιπτώσεις τό κρατικό 'Αθηναϊκό Πρακτορείο Ειδήσεων

(Α.Π.Ε.) (έπεστρατεύθη από τήν κυβέρνηση;) για νά παρουσιάσει τό Φανάρι ως δυσारेστημένο για τή στάση πού τηρεί ή 'Εκκλησία της 'Ελλάδος στό θέμα των ταυτοτήτων.

'Η πρώτη ήταν ή περίπτωση της όμιλίας του Πατριάρχου προς τούς όφικιαλίους του Πατριαρχείου, ή όποια όμιλία συνεδέθη αυθαιρέτως από τό Α.Π.Ε. (28.5.2000) μέ τήν τρέχουσα διαμάχη περί ταυτοτήτων στήν 'Ελλάδα. Τό ότι συνεδέθη αυθαιρέτως από τό Α.Π.Ε., απέδειχθη, από τήν σχετική πατριαρχική διάψευση.

'Η δεύτερη ήταν ή περίπτωση κατά τήν όποια τό Α.Π.Ε. (19.6.2000) ενεφάνισε τό Φανάρι ως δυσारेστημένο, έπειδή ή 'Εκκλησία της 'Ελλάδος δέν τό συμβουλευθηκε πριν προδει στους συγκεκριμένους χειρισμούς για τό θέμα των ταυτοτήτων. Στήν περίπτωση αυτή τό Α.Π.Ε. δέν μπόρεσε νά προσκομίσει αποδείξεις για τά γράφομενά του περί πατριαρχικής δυσारेσκείας.

'Η σύσταση για πιο προσεκτικούς χειρισμούς μπορεί νά απευθυνθεί στήν περίπτωση πού ό αποδέκτης αυτών των συστάσεων είναι καλόπιστος καί δέν έξυηρητεϊ σκοπιμότητες. Στήν περίπτωση όμως πού αναφερόμεθα αυτό δέν είναι καθόλου σίγουρο.

Κάλυψη ... ένοχών ή αναγραφή!

'Ο κ. Γ. Πιπερόπουλος σέ άρθρο του στήν έφημ. «'Ελευθεροτυπία» (14.6.2000 σελ. 22-23) σημειώνει μεταξύ άλλων καί τά έξης: «'Αλλο νά βιώνει κανείς τήν πίστη του στήν όρθοδοξία καί άλλο νά καλύπτει φαρισαϊκά τίς... ένοχές του επιμένοντας στήν αναγραφή του θρησκευματος στό δελτίο ταυτότητας...»

'Ωστε, λοιπόν, κ. Πιπερόπουλε ή 'Εκκλησία μέ τό νά επιμένει στήν (προαιρετική) αναγραφή του θρησκευματος στις άστυνομικές ταυτότητες «καλύπτει φαρισαϊκά τίς ένοχές της»!;

Κρίμα, γιατί ό κ. Πιπερόπουλος, Καθηγητής Ψυχολογίας, διακηρύσσει έμφανιζόμενος καί σέ έκπομπές έκκλησιαστικών προσώπων ότι είναι χριστιανός.

'Εκδήλωση για τό θέμα των ταυτοτήτων

Ἡ Ἑταιρεία Ὁρθοδόξων Σπουδῶν ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ σεβαστοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ. πρωτοπρεσβυτέρου π. Θεοδώρου Ζήση σέ συνεργασία μέ τό Τμήμα Ποιμαντικῆς καί Κοινωνικῆς Θεολογίας ὀργάνωσαν ἐπιτυχῆ ἐκδήλωση στήν αἴθουσα τελετῶν τοῦ Α.Π.Θ. στίς 13 Ἰουνίου 2000, παραμονή τῆς μεγάλης Λαοσυνάξεως τῆς Θεσσαλονίκης. Τό ἐπίκαιρο θέμα «Οἱ νέες ταυτότητες. Προβληματισμοί καί Προοπτικές» ἀνέπτυξαν σέ ἓνα κατάμεστο ἀμφιθέατρο, ὅπου τό ἀκροατήριό ἐμεινε καθηλωμένο γιά τρισήμιση ὥρες, οἱ: Μητροπολίτης Φιλίππων, Νεαπόλεως καί Θάσου κ.κ. Προκόπιος, ὁ Πρωτοπρεσβύτερος π. Θεόδωρος Ζήσης, ὁ Μοναχός π. Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης, οἱ Βουλευτές Στυλιανός Παπαθεμελιῆς καί Εὐγένιος Χαϊτίδης, ἐνῶ τούς ὁμιλητές παρουσίασε καί συντόνισε τή συζήτηση ὁ Δρ Θεολογίας Κωνσταντῖνος Κωτσιόπουλος.

Ἡ ἐκδήλωση μεταδόθηκε ἀπό τόν τηλεοπτικό σταθμό 4Ε. Ἐκτενῆς ἀναφορά θά γίνει καθὼς πληροφοροῦμεθα στό ἐπόμενο τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Θεοδρομία» πού ἐκδίδει ἡ «Ἑταιρεία Ὁρθοδόξων Σπουδῶν».

Ἀξιοπιστία μηδέν

Πῶς μπορεῖ ἡ Ἐκκλησία νά δεχθεῖ διαβεβαιώσεις ἀπό πλευρᾶς Κυβερνήσεως ὅτι μετά τό θέμα τῶν ταυτοτήτων δέν θά ἐπακολουθήσει κάτι ἄλλο πού νά θίγει τήν Ἐκκλησία; Ἀφ' ἑνός δέν ἔχουν οἱ ἄνθρωποι τήν πρόθεση νά δώσουν τέτοιες διαβεβαιώσεις. Μέ τίς καθημερινές πράξεις καί δηλώσεις τους μᾶς

πεῖθουν περί τοῦ ἀντιθέτου. Ἐξ ἄλλου τί ἀξία θά εἶχαν οἱ διαβεβαιώσεις αὐτές ὅταν αὐτά πού διακηρῦσσουν τή μία μέρα τά παίρνουν πίσω τήν ἄλλη;

Ὁ κ. Ἀπ. Κακλαμάνης τό 1993 ἔδινε μάχη στή Βουλή γιά νά συνεχίσει, γιά λόγους ἱστορικούς καί ἐθνικούς, ὅπως ἔλεγε, νά ἀναγραφῆται ὑποχρεωτικῶς τό θρησκειοῦμα στίς ταυτότητες. Σήμερα ὑβρίζει σκαιῶς τόν Ἀρχιεπίσκοπο, τήν Ἱεραρχία καί τόν πιστό ἑλληνικό λαό πού ζητεῖ τήν προαιρετική ἀναγραφή...

Ἡ Φωνή τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ φωνή τῆς Ἐκκλησίας ἀκούγεται κυρίως ἀπό τόν ἄμβωνα.

Ὅμως ὁ ἀγώνας πού βρῖσκεται σέ ἐξέλιξη μέ ἀφορμή τό θέμα τῶν ταυτοτήτων, ἔδειξε πόσο σημαντικό εἶναι ἡ Ἐκκλησία νά ἔχει τή δική της φωνή καί στό χῶρο τῶν Μ.Μ.Ε. καί ἡ φωνή αὐτή νά ἀκούγεται.

Ἀναφερόμαστε στό ραδιόφωνο καί τήν τηλεόραση τῆς Ἐκκλησίας.

Τό πόσο σημαντικό εἶναι αὐτό φάνηκε καί ἀπό τό γεγονός ὅτι στό συνέδριο τοῦ νεοεποχίτικου περιοδικοῦ «God and Religion» / «Θεός καί Θρησκεία» πού συνδιοργανώθηκε μέ τήν Ἱερά Μητρόπολη Θηβῶν καί Λεβαδείας 12-14 Μαΐου στό συνεδριακό της κέντρο στήν Ἀλίατρο, μέ θέμα «Ἐκκλησία καί Μ.Μ.Ε.», ὅλο τό βᾶρος ἔπεσε στό ὅτι δέν θά πρέπει ἡ Ἐκκλησία νά ἀποκτήσει δικά της Μ.Μ.Ε. καί κυρίως τηλεόραση!

Μεταξύ ἄλλων ὑποστηρίχθηκε ἀπό ἐκκλησιαστικά χεῖλη καί τό ἐξωφρενικό, ὅτι τό νά

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ἡ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ εὐχαριστεῖ καρδιακῶς τούς φίλους ἀναγνώστες γιά τήν ἀγάπη καί τήν ἠθική καί οικονομική ἐνίσχυσή τους.

Ἐπαναλαμβάνουμε ὅτι τό περιοδικό κυκλοφορεῖ δωρεάν. Ὅποιος θέλει καί δύναται, μπορεῖ νά βοηθήσει. Μέ τήν εὐκαιρία αὐτή θά πρέπει νά ποῦμε ὅτι γιά λόγους καθαρᾶ πρακτικούς τό ἔντυπο τῆς ταχυπληρωμῆς μπαίνει σέ κάθε τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ. Αὐτό δέν σημαίνει σέ καμμία περίπτωση ὅτι κάθε φορᾶ θά πρέπει κάποιος νά στέλνει χρήματα.

ἀκούγεται ὁ σταθμός τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπό τήν Ἀθήνα σέ ἄλλες Μητροπόλεις, ἀποτελεῖ **εἰσπήδηση** στό χῶρο τῆς δικῆς τους πνευματικῆς δικαιοδοσίας (!). Περισσότερα στό ἐπόμενο τεῦχος. Τοῦτο μόνο προσθέτουμε ἐδῶ αὐτή τή στιγμή. Στό πλαίσιο προβολῆς τοῦ προβληματικοῦ αὐτοῦ συνεδρίου διοχετεύθηκε καί ἡ **ψευδέστατη «εἶδηση» ὅτι, δῆθεν, μήνυμα στό συνέδριο ἀπέστειλε καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος!**

**Βασ. Ραφαηλίδης:
Νά γίνει δουλειά στά σχολεῖα!**

Σωστά ἐκτίμησε τό θέμα ὁ γνωστός ἀντιεκκλησιαστικός Βασ. Ραφαηλίδης. Τά νομοθετικά μέτρα γιά τή διαγραφή τοῦ θρησκευματος, εἶπε σέ τηλεοπτική του ἐμφάνιση στά τέλη Μαΐου, δέν θά ἀποδώσουν, ἐάν δέν γίνει δουλειά (διάβαζε: γκρέμισμα) στά σχολεῖα. Ἐάν δέν «πειθοῦν», δηλαδή, τά παιδιά μας νά ἀπεμπολήσουν τήν πίστη καί τήν παράδοσή μας μέσα ἀπό συστηματική σχετική προπαγάνδα στά σχολεῖα! Σέ παρόμοια ἐκτίμηση προέβη καί ἄλλος γνωστός «προοδευτικός», ὁ κ. Δημ. Τσάτσος.

**«Ἦταν καιρός νά καταλήξουμε
σέ ἀποφάσεις»**

Αὐτό κυρίως τονίζει στίς τηλεοπτικές καί ἄλλες ἐμφανίσεις του ὁ θεωρητικός τοῦ «ξηλώματος», ὑπουργός δικαιοσύνης κ. Μιχ. Σταθόπουλος.

Ἐπῆρχε, λέγει, ἕνα πρόβλημα πού ἐχρόνιζε. Ἐπρεπε νά δοθεῖ λύση. Τά ἐπιχειρήματα καί ἀπό τίς δύο πλευρές ἦσαν γνωστά. Ἡ εὐθύνη γιά τήν τελική ἀπόφαση ἀνήκε στήν κυβέρνηση.

Αὐτό ὅμως εἶναι ἕνα χοντροκομμένο ψέμα! Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι δέν ὑπῆρχε κανένα πρόβλημα. Ἡ νομοθεσία ἐδῶ καί πάρα πολλά χρόνια - τουλάχιστον ἀπό τό 1914 ἀναγράφεται τό θρησκεύμα στίς ταυτότητες - ἔχει καθιερώσει τήν ὑποχρεωτική ἀναγραφή τοῦ θρησκευματος. Ἡ νομοθεσία αὐτή ἰσχύει **καί σήμερα** (νόμος 1988/91).

Τό πραγματικό πρόβλημα ἦταν καί εἶναι ὅτι ὁ κ. Σημίτης, ὁ κ. Σταθόπουλος καί οἱ σύν

αὐτοῖς ἤθελαν καί θέλουν πάση θυσίᾳ νά προωθήσουν τό μοντέλο τοῦ ἄθρησκου κράτους.

Καί στό θέμα αὐτό ἡ ἀναγραφή - ἔστω καί προαιρετική - τοῦ θρησκευματος τούς εἶναι ἐμπόδιο.

Καί τό Ε.Α.Μ. εἶχε σημαία μέ σταυρό

Ὁ γνωστός συγγραφέας **Σαράντος Καργάκος** κατά τήν ὁμιλία του στήν προαναφερθεῖσα (σ. 38) ἐκδήλωση στό Αἶγιο στίς 19 Ἰουνίου προσεκόμισε φωτογραφία τῆς σημαίας τῶν ἀνταρτῶν τοῦ Ε.Α.Μ. - Ε.Λ.Α.Σ. ἀπό τά χρόνια τῆς γερμανικῆς κατοχῆς. Ἡ σημαία αὐτή ἦταν ἀκριβῶς ἡ ἐλληνική σημαία, ὀλόκληρος σταυρός. **Ὁ Λαός, ἀνεξαρτήτως πολιτικῶν παρατάξεων, ποτέ δέν διαπραγματεύθηκε τά σύμβόλά του.** Αὐτό εἶναι προνόμιο μόνο τοῦ σημερινοῦ «ἐκσυγχρονισμοῦ».

**Φταίει ὁ «βίαιος ἐξελληνισμός»
τῆς Θεσσαλονίκης!**

Πολύ ἐνοχλοῦνται οἱ κατά δήλωσή τους προοδευτικοί ἀπό τήν ἔντονη παρουσία τῆς Θεσσαλονίκης καί τῶν κατοίκων της στούς ἀγῶνες πού ἔχουν σχέση μέ τή διατήρηση καί προβολή τῆς ἐθνικῆς καί θρησκευτικῆς ἰδιοπροσωπίας μας, πράγμα πού φάνηκε καί στή μεγάλη λαοσύναξη τῆς Θεσσαλονίκης στίς 14 Ἰουνίου 2000.

Τό «ἄθλιο ἐθνικιστικό κλίμα» πού διαμορφώνεται, κατά τόν ἀντιπρόεδρο τῆς Γ' ΕΛΜΕ (Ἐνωση Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδευσεως) Θεσσαλονίκης (!) κ. Τριαντάφυλλο Μηταφίδη, «ἔχει σχέση μέ τήν ἐξαφάνιση τοῦ πολυπολιτισμικοῦ χαρακτήρα τῆς πόλης» στήν ὁποία «συντελέστηκε ἕνας βίαιος ἐξελληνισμός» (!) (Ἐφημ. «Ἀγγελιοφόρος» 12 Ἰουνίου 2000 σελ. 8).

Εἴμαστε σίγουροι ὅτι οἱ ἐμπαθεῖς καί ἀνιστόρητες ἀπόψεις τοῦ κ. Μηταφίδη, ὁ ὁποῖος πληρώνεται ἀπό τήν Πολιτεία - δηλαδή ἀπό ὄλους μας - γιά νά μορφώσει καί ὄχι γιά νά «παραμορφώσει» τά παιδιά μας, θά γίνονται δεκτές μᾶλλον μέ εἰρωνεία καί περιφρόνηση ἀπό τούς νέους μας, οἱ ὁποῖοι ἦταν

καί ἡ πλειοψηφία στίς δύο μεγάλες λαοσυνάξεις καί ἰδιαίτερα τῆς Θεσσαλονίκης.

Στό ἴδιο ρεπορτάζ φιλοξενοῦνται καί ἄλλες ἀνάλογες ἀπόψεις, ὅπως π.χ. τοῦ κ. Ἰωάννη Πέτρου, καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Α.Π.Θ., ὁ ὁποῖος θεωρεῖ μέγα κακό τίς ἐκδηλώσεις πού ἔγιναν τό 1987 στή Θεσσαλονίκη (καί στήν Ἀθήνα) γιά τήν ἐκκλησιαστική παρουσία καί γιά τό ὄνομα τῆς Μακεδονίας πού ἔχουν σφετεριστεῖ τά Σκόπια.

Προνόμια τῶν Παπικῶν

Ἡ ἐφημερίδα τῶν ἐν Ἑλλάδι Οὐνιτῶν «Καθολική» καί ὁ νομικός ἐκπρόσωπός τους κ. Ν. Γασπαράκης ἔχουν ἀναπτύξει μιά μυθολογία γύρω ἀπό τήν ὑποτιθέμενη καταπίεσή τους στήν Ἑλλάδα.

Ἡ μυθολογία αὐτή ἀνατρέπεται ἀπό ἔρευνα τοῦ κ. Γ. Παπαθανασόπουλου πού δημοσιεύεται στήν ἐφημερίδα «Ἐλεύθερος Τύπος» (2.7.2000, σελ. 14) μέ τίτλο «Καθολικῶν Προνόμια». Δημοσιεύουμε ἕνα μικρό της ἀπόσπασμα ἐπιφυλασσόμενοι νά ἐπανέλθουμε στό μέλλον.

«Τό κυριότερο πού πέτυχε ἡ Καθολική Ἐκκλησία ἦταν τό ἀναπαλλοτρίωτο τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων της. Ἔτσι, τήν ὥρα πού ἀπό τό 1830 ἕως καί τό 1987 ἡ ἑλληνική Πολιτεία δήμευε τήν ἐκκλησιαστική παρουσία τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας καί τή

χρησιμοποιούσε ὅπως ἐκείνη νόμιζε, ἡ παρουσία τῶν Καθολικῶν ἀξανατόταν συνεχῶς σέ διάφορες περιοχές τῆς Ἑλλάδος καί δεδαίως καί στήν Ἀθήνα. Καί πράγματι, φαίνεται παράξενο νά ζητᾶ σήμερα ἡ Καθολική Ἐκκλησία καί οἱ λίγοι κληρικοί της νά ἀμείβονται ἀπό τό ἑλληνικό κράτος, ὅταν αὐτή ὄχι μόνο δέν ἔχει προσφέρει τίποτε γιά τήν ἀνάπτυξή του, ἀλλά πλούτισε καί ἀπέκτησε τεράστια παρουσία».

Ε.Ε.: Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναγραφή τοῦ θρησκευάματος

Ὁ πορτογάλος Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν κ. Ντά Κόστα, ἐκπρόσωπος τοῦ Συμβουλίου Ὑπουργῶν τῆς Ε.Ε., ἀπαντώντας σέ σχετική ἐρώτηση τοῦ εὐρωβουλευτοῦ τοῦ «Συνασπισμοῦ» Ἀλέκου Ἀλαβάνου, εἶπε μεταξύ ἄλλων καί τά ἐξῆς:

«Ἀπό μιά προκαταρκτική ἀνάλυση τοῦ θέματος, πιστεύουμε ὅτι ἀπλά καί μόνο ἡ ἀναγραφή τῆς θρησκείας γιά πληροφοριακοῦς ἢ στατιστικούς λόγους, ἂν δέν συνοδεύεται ἀπό συγκεκριμένα μέτρα ἀρνητικῆς διάκρισης, δέν μπορεῖ νά ὀδηγήσει σέ παράβαση κοινοτικῆς ἀρχῆς» (Ἐλευθεροτυπία, 15.6.2000, σελ. 48). Ὁ κ. Ντά Κόστα ἐτόνισε (αὐτό πού γνωρίζαμε ἤδη) ὅτι τό θέμα τῆς ἀναγραφῆς τοῦ θρησκευάματος δέν ἀνήκει στήν κοινοτική, ἀλλά στήν ἐθνική ἀρμοδιότητα.

ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Διμηνιαία ἔκδοση τοῦ συλλόγου «ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»
Ἐκδότης - ὑπεύθυνος κατά τόν νόμο: Μοναχός Ἀρσένιος Βλιαγκόφτης
Ἐπεύθυνος τυπογραφείου: Ἀθανάσιος Καγιᾶς (Ἐκδόσεις «Μυγδονία»)
Δαβάκη 18, Καλοχώρι Θεσσαλονίκης. Τηλ.: (031) 754.254
Συνδρομές προαιρετικές.

Ἐπιστολές - Συνδρομές: Μοναχόν Ἀρσένιον Βλιαγκόφτην Τ.Θ. 18407 - 540 03 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

© ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

Ἐπιτρέπεται ἡ ἀναδημοσίευση, ὑπό τόν ὄρον ὅτι θά ἀναφέρεται ῥητῶς ἡ πηγή προελεύσεως.